

2017

İLLİK HESABAT

MÜNDƏRİCAT

1.	SOCAR-IN PREZİDENTİNİN MÜRACİƏTİ	2
2.	SOCAR-IN STRUKTURU	5
3.	SOCAR-IN STRUKTURUNDA BAŞ VERMİŞ DƏYİŞİKLİKLƏR	6
4.	NEFTQAZÇIXARMANIN QISA TARİXİ	6
5.	SOCAR-IN MİSSİYASI VƏ MƏRAMI	7
6.	SOCAR-IN XARİCİ BAZARLARDA FƏALİYYƏTİ	7
7.	KORPORATİV İDARƏETMƏ	13
8.	ŞİRKƏTİN ŞURASI	14
9.	RƏHBƏRLİK	15
10.	İDARƏETMƏ SİSTEMLƏRİ	16
11.	RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI 16	
12.	SOCAR VƏ XARİCİ ŞİRKƏTLƏRİN TƏSİSÇİLİYİ İLƏ YARADILMIŞ BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏR, ƏMƏLİYYAT ŞİRKƏTLƏRİ VƏ ALYANSLAR	20
13.	GEOFİZİKİ VƏ GEOLOJİ İŞLƏR	22
14.	NEFT VƏ QAZ YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ	26
15.	QAZMA	31
16.	NEFT-QAZ HASİLATI	33
17.	QAZIN YIĞILMASI VƏ NƏQLİ	36
18.	NEFT EMALI	39
19.	MAYA DƏYƏRİ	43
20.	PERSONAL VƏ ƏMƏK HAQQI	46
21.	MEXANİKA VƏ ENERGETİKA	52
22.	KAPİTAL QOYULUŞU	59
23.	MADDİ-TEXNİKİ TƏCHİZAT	67
24.	ELM VƏ TEXNİKA	69
25.	KADRLARLA İŞ, TƏLİM VƏ İNKİŞAF	78
26.	ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ	84
27.	EKOLOGİYA	87
28.	DAŞIMALARA NƏZARƏT	92
29.	SOSİAL MƏSƏLƏLƏR	96
30.	TERMİN VƏ İXTİSASLAR	101

I. SOCAR-IN PREZİDENTİNİN MÜRACİƏTİ

Son illərdə Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sisteminə layiqli yer tutması, Cənubi Qafqaz regionunun lider ölkəsinə çevrilməsi, respublikamızda geniş vüsət tapan misli görünməyən sosial-iqtisadi yüksəliş xalqımızın Ümummilli lideri Heydər Əliyevin böyük müdrikliklə işləyib hazırladığı qalibyyətli enerji strategiyası çərçivəsində həyata keçirilən qlobal əhəmiyyətli neft-qaz layihələrinin icrasında qazanılmış uğurlarla sıx bağlıdır. Bu layihələrin qısa müddət ərzində başa çatdırılıb istifadəyə verilməsi iqtisadiyyatımızın möhkəmlənməsinə, dövlət müstəqilliyimizin güclənməsinə, ölkədə maddi rifahın dinamik artımına, insan kapitalının formalaşmasına, ümumdaxili məhsul həcmnin dayanıqlı inkişafına etibarlı zəmin yaratmışdır. 2017-ci ildə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun işə salınması, "Əsrin müqaviləsi"nin yenilənməsi ölkəmizin bu gün də mühüm beynəlxalq proseslərin mərkəzində olduğunu bir daha bütün dünyaya göstərmişdir.

Ulu öndərin Azərbaycanı ilbəl yeni-yeni qələbələrə aparən enerji strategiyasının təməl daşı 1994-cü il sentyabrın 20-də "Əsrin müqaviləsi"nin imzalanması ilə qoyulmuşdur. Həmin gün Azərbaycanın XX əsr tarixində siyasi, iqtisadi və strateji əhəmiyyətinə görə müstəsna yer tutan "Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən "Azəri", "Çıraq" yataqlarının və "Günəşli" yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Saziş"nin imzalanması ölkəmizin parlaq gələcəyi üçün böyük perspektivlər açdı. Dünyanın aparıcı neft şirkətləri ilə aparılan danışıqların qısa müddətdə və uğurla başa çatmasında həmin dövrdə Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin birinci vitse-prezidenti vəzifəsində çalışan İlham Əliyev cənablarının dərin biliyinin və diplomatik məharətinin böyük rolu olmuşdur. Azərbaycan Respublikasının möhtərəm Prezidenti, dövlətimizin müdrik başçısı İlham Əliyev cənabları sonrakı dövrdə də "Əsrin müqaviləsi" çərçivəsində aparılan əməliyyatların vaxtında və yüksək keyfiyyətlə həyata keçirilməsi, xarici sərmayədarlarla yeni neft-qaz müqavilələrinin imzalanması və Azərbaycanın karbohidrogen yataqlarının işlənməsinə onların cəlb edilməsi, xam neftin daşınma yollarının şaxələndirilməsi, neft gərilərinin səmərəli idarə edilməsi kimi mühüm məsələləri daim diqqət mərkəzində saxlamış, bütün bu işlərə rəhbərlik etmiş və Azərbaycanın yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoymasını təmin etmişdir.

Ulu öndər Heydər Əliyevin uzaqqörənliklə işləyib hazırladığı, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının uğurla həyata keçirdiyi yeni neft strategiyası ötən illər ərzində yüksək inkişaf tempi üzrə davam etdirilərək ölkəmizin dayanıqlı inkişafında başlıca istiqamətləndirici və təkanverici rol oynamışdır. Bu illər ərzində Azərbaycan neftçilərinin müasir texnoloji yenilikləri mənimsəmələri nəticəsində axtarış-kəşfiyyat işləri daha yüksək mərhələyə qədəm qoymuş, ölkəmizin çıxarıla bilən neft ehtiyatları da yeni metodologiyalar üzrə hesablanmış və resurslarımızın əvvəllər məlum olduğundan qat-qat çox olması aşkarlanmışdır. "Azəri", "Çıraq", "Günəşli" yataqlar blokundakı neft ehtiyatlarının ilk ehtimal olunan həcmədən daha yüksək olması haqqında məlumatlar səmərəli əməkdaşlıq qurduğumuz transmilli neft şirkətlərinin Vətənimizin neft sənayesinə daha güclü tellərlə bağlanmasını şərtləndirmişdir. Azərbaycan Respublikasında yaradılmış əlverişli investisiya mühitindən ruhlanan xarici tərəfdaşlarımız biznes maraqlarına uyğun olaraq yataqların yeni investisiyalar hesabına davamlı işlənməsinə zəmin yaratmaq üçün yeni və daha da uzun müddəti əhatə edən sazişin imzalanmasını gündəmə gətirmiş, son onillərdə ölkəmizin və SOCAR-ın artan iqtisadi və texnoloji imkanları bu sazişin şərtlərində də öz əksini tapmışdır. Yeni saziş Azərbaycan üçün daha da əlverişli şərtlərlə imzalanmışdır. Bu şərtlərin əsas mahiyyəti odur ki, şirkətlər arasında SOCAR-ın payı 11,65 faizdən 25 faizə artırılıb, dövlət tərəfi olan Azərbaycanın mənfəət nefti isə, stabil olaraq, 75 faiz nisbətində qərarlaşdırılmışdır. Beləliklə, yeni müqaviləyə əsasən, ölkənin ümumi mənfəət göstəricisi 89,1% təşkil edəcək. Əlavə imkanlar

gələcəkdə yeni strateji layihələrə başlamağa zəmin yaradacaq.

Qürur hissi ilə qeyd etmək lazımdır ki, bu illər ərzində biz strateji hədəflərimizin çoxuna nail ola bildik. 2018-ci ildə SOCAR-ın strateji əhəmiyyətə malik 6 önəmli layihəsinin: "STAR" Neft Emalı zavodu, SOCAR Polimer və SOCAR Karbamid zavodlarının inşası, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi, Trans-Anadolu Boru Kəmərinin ("TANAP") başa çatdırılmasını və tərəfdaşlarımızla birlikdə bütün dünyada tanınan "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağının işlənməsinin ikinci fazasının istismara verilməsini planlaşdırırıq. Yeni layihələrimizin başa çatması Azərbaycan iqtisadiyyatının daha da şaxələndirilməsinə mühüm töhfə olacaq ölkəyə əlavə xarici valyuta həcmələrinin axınına təmin edərək, yeni iş yerləri yaradacaq, respublikamızda və region ölkələrində sürətli iqtisadi inkişafa təkan verəcəkdir. "SOCAR Karbamid"də isə ilk məhsulun - ammonyakın istehsalı 2018-ci ilin avqust ayında planlaşdırılır. Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun, "Azərikimya"nın, PETKİM-in modernləşdirilməsi layihələri də eyni strategiyanın tərkib hissəsidir. Bu müəssisələr bir-birinin məhsulundan xammal kimi istifadə etməklə yeni istehsal sahələri yaradacaq, müxtəlif çeşidli məhsullar istehsal edərək ölkəmizdə qeyri-neft sektorunun, sahibkarlıq fəaliyyətinin güclənməsini dəstəkləyəcəkdir.

Ötən dövr ərzində Avropa Birliyi ölkələrinin enerji təchizatının şaxələndirilməsi üçün mühüm önəm daşıyan "Cənub Qaz Dəhlizi"nin uğurlu icrası təmin edilmişdir. 2018-ci ilin fevral ayında Bakıda "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin dördüncü toplantısı gözlənilir. Bu əməkdaşlıq formatı səmərəlidir. Qeyd etmək lazımdır ki,

son bir ildə layihənin icrası istiqamətində uğurlu addımlar atılıb. "Cənub Qaz Dəhlizi"nin üç aparıcı seqmenti üzrə işlər tamamlanma mərhələsinə qədəm qoyub. TAP layihəsi üzrə işlərin artıq 69 faizə yaxın hissəsi başa çatdırılmışdır. İndiyədək "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsinə ümumilikdə 30,15 milyard ABŞ dollarına yaxın vəsait ayrılıb. Azərbaycan "Cənub Qaz Dəhlizi" QSC-nin təmsalında Dəhlizin dəyər zəncirinə daxil olan 4 layihəyə 8,85 milyard dollara yaxın investisiya yatırır.

Bu gün ölkəmiz üçün ən vacib məqamlardan biri odur ki, artıq Azərbaycan sərmayələr yatırılan ölkədən sərmayə qoyan ölkəyə çevrilməkdədir. Belə ki, 23 il bundan əvvəl iqtisadiyyatına, ilk növbədə neft-qaz sənayesinə xaricdən sərmayə cəlb etməyə çalışan Azərbaycan son illərdə SOCAR-ın təmsalında artıq özü də digər ölkələrə, o cümlədən Türkiyə, Gürcüstan, İsveçrə, Ukrayna, Rumıniyaya və digər ölkələrə iri həcmli investisiyalar yatırır, yeni bazarlar kəşf edir, bununla da milli sərvətinə əlavə dəyər qazandırır. Xüsusilə bu gün Avropanın inkişaf etməkdə olan ölkəsi qardaş Türkiyədə çox ciddi investisiya layihələri həyata keçiririk. Qardaş ölkənin neft-kimya sektorunda ən böyük istehsalçısı olan "Petkim Holding" SOCAR-ın idarəçiliyi altında 10 ildir ki, davamlı olaraq uğurlar qazanır. "Petkim"i əldə etdiyimiz 2008-ci ildən bəri müəssisə öz xalis mənfəətini 9,2 dəfə, səhmlərinin dəyərini isə 8,7 dəfə artırmışdır. İzmirin Əliağa bölgəsində illik emal gücü 10 milyon ton həcmində nəzərdə tutulan "STAR" neft emalı zavodu ilk növbədə "Petkim"i xammalla (yüngül və ağır nafta ilə) təmin etmək üçün inşa olunur. "STAR"da ilk məhsul istehsalı 2018-ci ilin sentyabr ayında həyata keçiriləcək.

Ötən illərdə biznes portfelimizin davamlı

şaxələndirilməsi və beynəlxalq neft bazarında payımızın artırılması ən çox diqqət çəkən nailiyyətlərimizdəndir. SOCAR-ın ticarət qolu olan "SOCAR Trading" şirkəti Azərbaycan xam neftindən əlavə, üçüncü tərəflərin xam neft və neft məhsullarının satışını həyata keçirir ki, bu da ötən il şirkətin ticarət dövriyyəsinin həcmi 108 mln. tona çatdırmağa imkan yaratmışdır. Nəzərə almaq lazımdır ki, həmin həcm 86 mln. tonunu üçüncü tərəflərin xam neft və neft məhsulları təşkil edir. Beləliklə, "SOCAR Trading" şirkəti yalnız bir il ərzində ümumi ticarət həcmi 2 dəfədən çox, üçüncü tərəflərin xam neft və neft məhsullarının satış həcmi isə 3 dəfəyə qədər artırmağa nail olmuşdur. Bu nailiyyət əsasən şirkətimizin Çin və Hyustonda ofislərinin genişləndirilməsi və mazut üzrə bazar payının artırılması sayəsində mümkün olub.

Azərbaycanda hasilat səviyyəsinin stabil saxlanılması və hətta bəzi köhnə yataqlarda hasilatın artırılması ölkə rəhbərliyinin uzaqgörən neft strategiyası, Azərbaycan neftçilərinin əsrlərə dayanan təcrübə, səriştə və kreativliyinin məhsuludur. Cənab İlham Əliyevin əsəri olan SOCAR onun prezidentliyi dövründə öz imkanları ilə ümumilikdə 126,8 milyon ton neft, 92 milyard kub metr qaz hasil etmiş, 2 mil-

yon metrdən çox qazma işi həyata keçirmişdir.

Fədakarlıqla əldə edilmiş bu nəticələrin davamlı olması üçün SOCAR sənaye proseslərində ən son rəqəmsal texnologiyaları tətbiq etməkdədir. Süni intellekt sahəsində bütün dünyada aparıcı mövqelərə malik olan IBM şirkəti ilə birlikdə təsis etdiyimiz birgə müəssisə, SOCAR-ın geniş məlumat baza imkanlarını IBM-in rəqəmsal tətbiqləri ilə birləşdirərək, əməliyyatlarımızın səmərəsini artıracaq, həmçinin regionda başqa şirkətlərin də - bütövlüklə sənayenin rəqəmsallaşmasına vasitəçi və yardımçı olacaq.

Əminəm ki, Ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsası qoyulmuş və bu gün möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi altında yeni dövrün tələblərinə uyğun həyata keçirilən enerji strategiyası hələ uzun illər ölkəmizdə gedən dərin islahatlara mühüm töhfələr verəcək, iqtisadiyyatın digər sahələrinin də inkişafa qoşulması üçün möhkəm zəmin yaradacaqdır.

*Rövnəq Abdullayev
SOCAR-ın prezidenti*

II. SOCAR-IN STRUKTURU

* SOCAR-ın birbaşa tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan qurumlar

III. SOCAR-IN STRUKTURUNDA BAŞ VERMİŞ DƏYİŞİKLİKLƏR

Əvvəlki illərdə olduğu kimi 2017-ci ildə də SOCAR-ın dinamik inkişafının təmin edilməsi və strukturunun təkmilləşdirilməsi istiqamətində SOCAR-ın Baş ofisi və strukturuna daxil olan qurumlar üzrə biznes proseslərin modelləşdirilməsi, iş analizlərinin aparılması və vəzifə (peşə) standartlarının hazırlanması işləri davam etdirilmişdir. SOCAR-ın Qaz Emalı Zavodu və "Azneft" İB-nin Dalğıc Xidməti üzrə vəzifə (peşə) standartları, "Əsas səmərəlilik göstəriciləri"nin siyahısı və pasportları, "Vəzifələr (peşələr) üzrə iş şəraiti təsnifatı" hazırlanmışdır. Hazırlanmış vəzifə standartlarının tətbiqinin təmin edilməsi və vəzifə standartlarından irəli gələn digər HR funksiyalarının icrasının proqram təminatının həyata keçirilməsi üçün SAP ERP sisteminin HR moduluna inteqrasiyası və gələcəkdə vəzifə standartlarının bu sistem vasitəsilə işlənilməsi nəzərdə tutulmuşdur və işlər aparılır.

SOCAR üzrə mövcud xərclərin optimallaşdırılmasını təmin etmək və Azneft" İB-nin strukturunun təkmilləşdirilməsi məqsədilə SOCAR171000030300040020A00027 nömrəli 07.02.2017-ci il tarixli Əmrə Azneft" İB-nin tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan təşkilat kimi Dalğıc Xidməti yaradılmış və SOCAR-ın birbaşa tabeliyində hüquqi şəxs statuslu qurum kimi fəaliyyət göstərən Dalğıc və Qəza xilasetmə işləri İdarəsinin hüquq və öhdəlikləri qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş qaydada Dalğıc Xidmətinə ötürülmüşdür.

IV. NEFTQAZÇIXARMANIN QISA TARİXİ

Azərbaycan dünyada neftçixarma üzrə liderlərdən biri kimi tanınmış, maddi və mənəvi sərvətlərlə zəngin və neftçixarma sahəsində ən qədim təcrübəyə malik olan bir ölkədir. Azərbaycanda neft hasilatı haqqında məlumatlar erkən orta əsr alim və səyyahlarının əsərlərində dəfələrlə qeyd olunmuş və bu qeyri-adi məhsulun böyük gəlirlər gətirdiyi bildirilmişdir. Lakin o dövrlər neft ancaq məişətdə yanacaq kimi, tibbi və hərbi məqsədlər üçün istifadə olunurdu. XVIII-XIX əsrlərin sənaye inqilabı neftə tələbatı kəskin artırdı və onu ölkənin inkişafı üçün birinci dərəcəli əhəmiyyətə malik strateji məhsula çevirdi. Dünyada neft «bum»u və Azərbaycanın neftçixarma sahəsinə xarici sərmayə axını başladı. Qədim neftçixarma ənənələrinə malik Bakı qazma, neftçixarma və neft emalı sahəsində ən yeni texnologiyaların ixtirası və ilkin tətbiqi meydana çevrildi. 1846-cı ildə dünyada ilk dəfə olaraq Bibiheybətdə, sonra isə Balaxanıda texnikanın tətbiqi ilə neft quyuları qazılmışdır. 1901-ci ildə Azərbaycan 11,5 mln. ton neft hasil edərək dünyada birinci yerə çıxmışdır (həmin il ABŞ-da 9,1 mln. ton neft hasil edilmişdir).

1941-ci ildə Azərbaycan 23,5 mln. ton neft çıxarmışdır və bu da bütün keçmiş Sovetlər Birliyi neftinin 71,4%-ni təşkil etmişdir. Belə yüksək hasilat SSRİ-nin İkinci dünya müharibəsindəki qələbəsini təmin etmiş, ölkə iqtisadiyyatının qarşısında duran bir çox məsələlərin həllində neftin xüsusi rolunu daha da artırmışdır.

Azərbaycanda dünyada ilk dəfə olaraq dənizdə neftin çıxarılmasına başlanılmış və Xəzərin Azərbaycan sektorunda bir-birinin ardınca «Gürgən-dəniz», «Pirallahı», «Çilov adası» kimi yataqların mənimsənilməsinə başlanılmışdır. 7 noyabr 1949-cu ildə sahildən 40 km və Bakıdan 90 km aralı açıq dənizdə «Neft Daşları» yatağının aşkar edilməsi Azərbaycanı və Xəzəri bütün dünyada məşhur etdi.

1970-ci illərin sonu 1980-ci illərin əvvəllərində dənizin 80-350 metr dərinliklərində indi adları bütün dünyada məşhur olan «Azəri», «Çıraq», «Kəpəz» və «Günəşli» kimi yataqlar aşkar edildi.

1994-cü ilin 20 sentyabrında «Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda «Azəri», «Çıraq» və «Günəşli» (suyun dərin hissəsi) yataqlarının birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında», sonradan «Əsrin müqaviləsi» adını almış Sazişin imzalanması həyata keçirildi. Bu müqaviləni dünyanın 7 ölkəsindən 11 iri neft şirkəti imzalamışdır.

Dünyanın aparıcı dövlətlərinin neft şirkətlərilə belə bir Sazişin imzalanması Azərbaycana inamı artırdı və sonradan dünyanın ən böyük və tanınmış neft şirkətlərinin ölkəmizə axınına şərait yaratdı. Bununla da Azərbaycan öz qapılarını xarici sərmayələr üçün təybatay açdı.

31.12.2017-ci il tarixinə SOCAR və xarici neft şirkətləri arasında «Hasilatın pay bölgüsü» tipli 34 saziş imzalanmışdır. Bunlardan 19 saziş Xəzərin Azərbaycan sektorunu, 15 saziş isə quru sahələrini əhatə edir.

V. SOCAR-IN MISSİYASI VƏ MƏRAMI

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) dünyada tanınmış iri və regionun ən böyük neft şirkətlərindən biridir. Missiyası Azərbaycan Respublikasının yanacaq-enerji təhlükəsizliyini və neft-qaz, neft-kimya sənayesinin inkişafı üzrə strateji maraqları təmin etmək, qabaqcıl və ekoloji təmiz texnologiyalardan istifadə edərək Azərbaycanın elmi-texniki, iqtisadi və intellektual potensialının artırılmasına dəstək olmaq, regional və beynəlxalq enerji layihələrində həlledici mövqə tutmaq, karbohidrogen ehtiyatlarının və emal məhsullarının daxili və xarici bazarlarında satışından maksimal mənfəət əldə etməkdir. Şirkət Azərbaycan ərazisindəki neft və qaz yataqlarının axtarışı, kəşfiyyatı və işlənməsi, neftin, qazın və qaz kondensatının hasilatı, emalı və nəqli, neft və neft-kimya məhsullarının, qazın daxili və xarici bazarlarda satışı, habelə ölkə ərazisində sənayenin və əhalinin təbii qazla təchizatı ilə məşğul olur. Burada həmçinin böyük həcmdə elmi-tədqiqat və layihə işləri yerinə yetirilir.

SOCAR-ın məramı əməliyyat effektivliyi, sosial və ekoloji məsuliyyəti qabaqcıl təcrübəyə uyğun, şaquli inteqrasiya olunmuş iri beynəlxalq neft-qaz şirkətinə çevrilməkdir. Şirkətin missiyasını, davamlı və uzunmüddətli strateji inkişafını təmin etmək məqsədi ilə 2011-ci ildə işlənib hazırlanmış "SOCAR-ın 2025-ci ilə kimi strateji inkişafına dair kompleks plan" ilə bəil yenilənir.

VI. SOCAR-IN XARİCİ BAZARLARDA FƏALİYYƏTİ

2017-ci il ərzində SOCAR Avropa, Çənub-Şərqi Asiyada irimiqyaslı layihələrinin həyata keçirilməsini davam etmişdir.

"Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) layihəsi

2017-ci ilin sentyabr ayının 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin və bir qrup yüksək səviyyəli xarici hökumət və dövlət rəsmilərinin iştirak etdiyi tədbirdə Azərbaycan hökuməti və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR), "BP", "Chevron", "INPEX", "Statoil", "ExxonMobil", "TPAO", "İTOCHU" və "ONGC Videsh" şirkətləri tərəfindən "Azəri", "Çıraq" yataqları və "Günəşli" yatağının dərinisulu hissəsinin (AÇG) birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında dəyişdirilmiş və yenidən işlənmiş sazişi imzalandı və beləliklə də, "Azəri-Çıraq-Günəşli" (AÇG) yataqlar blokunun işlənməsində yeni dövr başlandı.

Hasilatın pay bölgüsü haqqında dəyişdirilmiş və yenidən işlənmiş sazişə əsasən AÇG yataqlarının işlənməsi 2049-cu ilə qədər uzadılır və BP layihənin operatoru olaraq qalır.

Sazişin bir hissəsi olaraq SOCAR-ın AÇG-dəki iştirak payı 11,65%-dən 25%-ə qaldırılacaq və beynəlxalq tərəfdaş şirkətlər Azərbaycan Dövlət Neft Fonduna 3,6 milyard ABŞ dolları bonus ödəyəcəklər.

Azərbaycana çatacaq mənfəət neftinin səviyyəsi 75% təşkil edəcək. Növbəti 32 il ərzində AÇG-yə 40 milyarddan artıq ABŞ dolları sərmayə qoyulması potensialı var. Saziş təsdiqləndikdən sonra AÇG-də tərəfdaşların yeni iştirak payları bu nisbətdə olacaq: BP - 30,37%; AzACG (SOCAR) - 25%; Chevron - 9,57%; "INPEX" - 9,31%; "Statoil" - 7,27%; "Exxon-Mobil" - 6,79%; "TPAO" - 5,73%; "İTOCHU" - 3,65% və "ONGC Videsh Limited (OVL)" - 2,31%. Bu sazişin ardınca, SOCAR və tərəfdaşları arasında AÇG müqavilə ərazisi üçün əlavə bir hasilat platformasının qiymətləndirməsi məqsədi ilə mühəndis-layihə işlərinin irəli aparılması haqqında razılaşma əldə olunmuşdur.

20 sentyabr 1994-cü ildə "Əsrin Müqaviləsi" imzalanandan bəri AÇG-yə 33 milyard ABŞ dolları sərmayə qoyulub və 440 milyon ton neft hasil edilməklə ölkəmiz 125 milyard ABŞ dollarından çox birbaşa mənfəət əldə etmişdir. 1997-ci ilin noyabr ayının 7-də "Çıraq" yatağından ilk neft hasilatı başlamışdır. 31.12.2018-ci il tarixinədək AÇG-dən təqribən 3,2 milyard barel (təqribən 440 milyon ton) neft hasil edilmiş və bu neft dünya bazarına əsasən Bakı-Tbilisi-Ceyhan və Qərbi Marşrutu İxrac Boru Kəməri vasitəsilə daşınmışdır. AÇG-dən həmçinin ümumilikdə 30 milyard m³-dən artıq səmt qazı Azərbaycan hökumətinə təhvil verilmişdir.

Cənubi Qafqaz Boru kəməri (CQBK) genişləndirilməsi layihəsi

Şahdəniz Mərhələ-2 və ya Yatağın Tammiqyaslı İşlənməsi (YTİ) layihəsi Şahdəniz Mərhələ-1 layihəsindən hasil olunan illik 9 milyard m³ qazdan əlavə 16 milyard m³ qaz hasil edəcək nəhəng bir layihədir. Qazın hasil edilməsi və onun Gürcüstan-Türkiyə sər-

hədinə çatdırılması üçün təxminən 28 milyard ABŞ dolları dəyərində kapital qoyuluşuna ehtiyac vardır. Bundan sonra əlavə kəmərləri Cənub Qaz dəhlizi marşrutu üzrə 6 milyard m³ qazı Türkiyəyə, əlavə 10 milyard m³ qazı isə Avropadakı bazarlara çatdıracaqdır.

Şahdəniz Mərhələ-2 üzrə cari konsepsiyaya: körpü ilə birləşdirilən iki dəniz platformasının tikilməsindən; 2 yarım dalma qurğusu vasitəsilə 26 qaz hasilat quyusunun qazılmasından; quyuları sahildəki terminal ilə birləşdirəcək 500 km uzunluğunda sualtı boru kəmərinin inşasından; dənizdə tikinti aparacaq gəmilərin modernləşdirilməsindən; yeni qaz emalı və kompressor qurğularının yerləşdirilməsi üçün Səngəçal Terminalinin genişləndirilməsindən ibarətdir.

CQBK-nin genişləndirilməsi Şahdəniz Yatağının Tammiqyaslı İşlənməsi layihəsinin bir hissəsidir. Genişlənməyə Azərbaycan boyu yeni kəmərin çəkilməsi, Gürcüstanda iki yeni kompressor stansiyasının tikilməsi daxildir. Bu, kəmərlə vasitəsilə ixrac olunan qaz həcmi üç dəfə artaraq ildə 20 milyard m³-ə çatması ilə nəticələncəkdir.

Gürcüstan və Türkiyə sərhədində kəmərlə birləşərək qazı Türkiyəyə və Avropaya çatdıracaqdır.

CQBK-nin genişləndirilməsi layihəsi ilə bağlı Yekun İnvestisiya Qərarı Şahdəniz Mərhələ-2 ilə eyni vaxtda, 17 dekabr 2013-cü il tarixində verilmişdir.

Cənubi Qafqaz Boru Kəməri (CQBK) Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda yerləşən Şahdəniz qaz yatağından hasil edilən qazı Gürcüstan və Türkiyəyə nəql etmək üçün inşa edilmiş qaz kəməridir. Boru kəməri Bakı yaxınlığındakı Səngəçal terminalından başlayır. Bu boru kəməri Türkiyə sərhədində Azərbaycan və Gürcüstanda Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) neft kəməri ilə eyni marşrutdadır və Türkiyədə bu ölkənin qazpaylama siste-

minə birləşdirilmişdir.

Əraf mühitə və sosial sahəyə təsirlərin minimuma endirilməsi, eləcə də layihələrin birləşdirilməsi sayəsində əsaslı və əməliyyat xərclərinə qənaət edilməsinə nail olmaq məqsədilə bu kəmərlər BTC neft ixracı kəməri ilə birlikdə və eyni tikinti dəhlizində inşa olunmuşdur.

Bütövlüklə boru kəmərinin istismar əməliyyatlarına və tikintisinə Cənubi Qafqaz Boru Kəməri şirkəti (COBK Ko) cavabdehdir.

Bu boru kəməri 2006-cı ilin sonlarında istismara verilərək əvvəl Azərbaycana və Gürcüstana, 2007-ci ilin iyul ayından başlayaraq isə həm də Türkiyəyə Şahdəniz Mərhələ-1 qazını çatdırır.

İl ərzində COBKG üzrə işlər Azərbaycan və Gürcüstanda boru kəməri marşrutu boyunca uğurla davam etdirilmiş və 2018-ci ildə istismara verilmək planına uyğun irəliləyir.

2017-ci ildə COBK ilə bağlı fəaliyyətlərə təqribən 27,3 milyon ABŞ dolları əməliyyat xərcləri və COBK-nın genişlənmə çərçivəsində 766,5 milyon ABŞ dolları əsaslı xərclər sərf edilmişdir.

Hesabat ilində COBK-nin gündəlik orta ötürücülük gücü təqribən 20,4 milyon m³ qaz olmuşdur.

Cənubi Qafqaz Boru Kəməri şirkətinin sərmayədarları: BP (operator - 28,8%), "AzCOBK" (10%), "SNG Midstream" (6,7%), "Petronas" (15,5%), "LU-KOIL" (10%), "NICO" (10%) və "TPAO" (19%).

TANAP-TAP

Azərbaycan təbii qazını Gürcüstan-Türkiyə sərhədinə qədər daşıyacaq Cənub Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi (COBKG), Türkiyədən keçərək Yunanıstanadək uzanacaq Trans-Anadolu (TANAP) və Yunanıstan, Albaniya, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliya sahillərinə çıxacaq "Trans-Adriatik" (TAP) boru kəməri ümumilikdə "Cənub Qaz Dəhlizini"nin əsas seqmentləridir.

COBKG, TANAP və TAP boru xətləri vasitəsilə Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorundakı "Şahdəniz-2" yatağından hasil olunacaq qaz Türkiyəyə və bu ölkədən də Avropaya çatdıracaqdır. Uzunluğu 3500 km olan "Cənub Qaz Dəhlizi" vasitəsilə ilkin mərhələdə Türkiyəyə 6 milyard m³, Avropaya 10 milyard m³ təbii qazın nəqlini nəzərdə tutulur. Azərbaycan təbii qazının 2018-ci ilin ortalarında Türkiyəyə, 2020-ci ilədək isə Avropaya çatdırılması planlaşdırılır. Artıq mühəndis, təchizat, tikinti işləri və istismar sınaqları da daxil olmaqla "Şahdəniz-2" layihəsi üzrə

işlərin ümumilikdə 97%-dən çoxu tamamlanıb və bu layihədə ilk qazın 2018-ci ildə əldə edilməsi planlaşdırılır. Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin Genişləndirilməsi layihəsi üzrə işlərin 98%-i, TANAP layihəsi üzrə isə ümumi işlərin 86 %-i tamamlanmışdır. 2018-ci ilin iyununda Türkiyəyə ilk təbii qazın verilməsi üzrə işlərin 93%-i, 2019-cu ilin sonunda Türkiyədən keçməklə Avropaya təbii qazın verilməsi üzrə tamamlanması nəzərdə tutulan işlərin isə 70%-i yerinə yetirilib. Uzunluğu 1850 km olan TANAP layihəsinin dəyəri hazırda 7,99 milyard ABŞ dolları təşkil edir. Boru kəmərinin ilkin ötürücülük qabiliyyəti 16 milyard m³-dir, sonradan bu həcm 31 milyard m³-dək artırılması imkanı vardır. TANAP-ın səhmdarlarının bu layihədə payı belədir: "Cənub Qaz Dəhlizi" QSC - 58%, "Botaş" - 30% və BP şirkəti - 12 %.

2017-ci ilin sonunda TANAP-ın Bakıdan Eskişəhərə qədər olan hissəsi tamamlanmışdır. 2018-ci ilin yanvar ayında "Faza-0"ın test işlərinə start verəcək, Eskişəhərdən Yunanıstan sərhədinə qədər olan "Faza-1" mərhələsində isə işlər planlaşdırılan təqvimlə davam etdiriləcəkdir. İyun ayında TANAP Azərbaycan təbii qazını BOTAŞ-ın Eskişəhərdəki mərkəzlərinə nəql edəcəkdir.

"Şahdəniz" konsorsiumu 2018-ci ilin sonunda Türkiyəyə və Gürcüstana ilk qaz satışını həyata keçirəcəkdir. Avropaya ilk qazın verilməsi isə bundan təxminən 1 il sonra 2020-ci ilin əvvəllərində planlaşdırılır. Boru kəmərinin dəniz hissəsi isə 2018-2019-cu illərdə inşa ediləcəkdir. TAP layihəsi Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin və TANAP-ın davamı olub, "Şahdəniz-2"dən hasil olunacaq qazın Yunanıstan və Albaniya vasitəsilə, Adriatik dənizindən keçməklə İtaliyanın cənubuna, oradan da Qərbi Avropaya nəqlini nəzərdə tutur. TAP boru kəməri TANAP-la birləşəcək və Yunanıstanın Türkiyə ilə sərhəddində yerləşən Kipoi ərazisindən başlayacaqdır. Buradan TAP boru kəməri Yunanıstan və Albaniya ərazisini qət edərək şərqdən qərbə Adriatik dənizi sahillərinə doğru istiqamətlənəcək və İtaliyanın Puqlia bölgəsində sahilə çıxacaqdır. Boru kəməri burada "Snam Rete Gas" şirkətinin istismar etdiyi İtaliyanın qaz nəqliyyatı şəbəkəsinə birləşəcəkdir. Bu layihə Azərbaycan qazının İtaliya, Almaniya, Fransa, Böyük Britaniya, İsveçrə və Avstriya kimi böyük Avropa bazarlarına çatdırılması üçün böyük imkanlar yaradır. TAP-ın ilkin ötürücülük qabiliyyəti ildə 10 milyard m³ olacaq və bu həcm gələcəkdə 20 milyard m³-dək artırılması nəzərdə tutulur. Boru kəmərinin uzunluğu (Yunanıstan - 550km, Albaniya - 215km,

Adriatik dənizi - 105km, İtaliya - 8km) 878km-dir. Boru kəmərinin ən aşağı hissəsi dəniz səviyyəsindən təxminən 820 m dərinlikdə, ən yüksək hissəsi Albaniya dağlarında 1800m hündürlükdən keçəcək. 2020-ci ilədək layihə üzrə Azərbaycan şirkətlərinin xərclərinin 1,2 milyard ABŞ dolları olması gözlənilir. TAP-ın səhmdarları belədir: BP (20%), SOCAR (20%), "Snam S.p.A." (20%), "Fluxys" (19%), "Enagás" (16%) və "Axpo" (5%). 2017-ci ildə mühəndis, təchizat və tikinti işləri də daxil olmaqla TAP layihəsi üzrə işlərin ümumilikdə 60 %-dən çoxu tamamlanmışdır. Bu irəliləyiş TAP-ın keçdiyi hər üç ölkəni (Yunanıstan, Albaniya və İtaliya) əhatə edir. 2017-ci ilin sonunadək TAP üzrə işlərin 60,5%-dən çoxu icra edilmişdir.

SOCAR-ın Gürcüstan Respublikasında fəaliyyəti

SOCAR-ın Gürcüstanda fəaliyyəti "SOCAR Georgia Petroleum", "SOCAR Gas Export-İmport", "SOCAR Georgia Gas", "SOCAR Georgia Gas Distribution", "Black Sea Terminal" və digər şirkətlər vasitəsilə həyata keçirilir. Hal-hazırda Gürcüstan ərazisində SOCAR-a tabe şirkətlərdə ümumilikdə 4000-ə yaxın işçi çalışır.

SOCAR Georgia Petroleum (SGP) – Şirkətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan və üçüncü tərəflərin neft məhsullarının Gürcüstan bazarında topdan və pərakəndə satışını təşkil etməkdən ibarətdir. Hal-hazırda Gürcüstan ərazisində SOCAR brendi altında 116 YDM fəaliyyət göstərir. Ümumilikdə, 2006-2017-ci illər üzrə şirkət tərəfindən 196 milyon ABŞ dolları məbləğində investisiya qoyulmuşdur. 2017-ci il ərzində şirkət 347 milyon litr həcmində neft məhsullarının satışını reallaşdırmışdır.

SOCAR Georgia Gas (SGG) – Şirkətin əsas fəaliyyəti Gürcüstan ərazisinin qazlaşdırılması proqramının icrasını təmin etməkdir. 2008-ci ildə Gürcüstan Hökuməti ilə SOCAR arasında imzalanan razılaşmaya əsasən "SOCAR Georgia Gas" MMC ölkədə 150 min abonentin qazlaşdırılmasını həyata keçirməli və ölkəyə 40 milyon ABŞ dolları sərmayə yatırması idi. 2008-2017-ci illər ərzində SGG ümumilikdə 250 min abonent qazla təmin etmiş, 290 milyon ABŞ dollarına yaxın həcmdə sərmayə yatırması həyata keçirmişdir. Şirkət Gürcüstan bazarına daxil olarkən qaz itkisi 31,5% təşkil edirdisə, hazırda bu rəqəm 3,6%-dir. "SOCAR Georgia Gas" hal-hazırda bütün Gürcüstan üzrə 590 mindən artıq abo-

nentə xidmət edir.

2017-ci ildə şirkətin kapital xərcləri təxminən 40,3 milyon ABŞ dollarına bərabər olmuşdur. Bundan başqa şirkət göstərilən dövrdə Gürcüstan bazarına ümumilikdə 1,4 milyard kub metr həcmdə təbii qaz idxal etmişdir. 2018-ci il proqnozlarına əsasən idxal ediləcək qazın həcmi 1,8 milyard kub metr təşkil edəcək.

SOCAR Gas Export-İmport – Şirkətin əsas fəaliyyəti Gürcüstanın bütün sosial sektorunda fasiləsiz qaz təchizatı üçün zəruri olan həcmdə təbii qazı iki qrup istehlakçılara: əhaliyə və enerji istehsalı obyektlərinə təchiz edilməsinə yönəldilmişdir. 2009-2017-ci illərdə Gürcüstanın ictimai bazarına 12 milyard kub metrə yaxın təbii qaz təchiz olunmuşdur. 2017-ci il ərzində Gürcüstanın ictimai bazarına təchiz olunan qazın miqdarı təqribən 1,7 milyard kub metr olmuşdur.

SOCAR Georgia Gas Distribution (SGGD) - 2017-ci il ərzində "SOCAR Georgia Gas Distribution" şirkətinin kapital xərcləri təxminən 11,4 milyon ABŞ dolları həcmində olmuşdur. Bu dövr ərzində Gürcüstan bazarına ümumilikdə 137,9 milyon kub metr təbii qaz satılmış, 194,2 milyon kub metr təbii qaz isə nəql olunmuşdur. "SOCAR Georgia Gas Distribution" şirkətinin 2017-ci il ərzində xalis mənfəəti 4,3 milyon ABŞ dolları təşkil etmişdir.

Black Sea Terminal - Kulevi Neft Terminalı 2008-ci ildən etibarən istismara verilmişdir. Terminal Azərbaycan və Orta Asiya regionundan neft və neft məhsullarının daşınması üçün nəzərdə tutulmuşdur. İstismara qədər investisiya xərcləri 233 milyon ABŞ dolları həcmində olub. 2008-2017-ci illər arasında terminala 96 milyon ABŞ dolları (2017-ci ildə 10 milyon ABŞ dolları daxil olmaqla) sərmayə yatırılmışdır. Göstərilən illər ərzində terminal vasitəsilə daşınan məhsul həcmi isə 23 milyon m/t (2017-ci il ərzində 1606354 m/t daxil olmaqla) olmuşdur.

2007-2017-ci illər ərzində SOCAR-ın Gürcüstandakı nümayəndəliyi tərəfindən SOCAR-ın Tbilisi və Batumidəki inzibati ofis binaları, Tbilisidəki M.F.Axundovun ev muzeyinin alınması və əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilməsi, eyni zamanda Marneulidəki "Çay Evi" və "Gənclər Mərkəzi"-nin alınması və əhalinin istifadəsinə verilməsi və Tbilisidəki N.Nərimanovun ev muzeyinin alınması və əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilməsi kimi iri tikinti layihələri daxil olmaqla, Gürcüstan iqtisadiyyatına 68,4 milyon ABŞ dolları məbləğində maliyyə vəsaiti xərclənmişdir. Bundan əlavə, 2007-2017-ci illər

ərzində SOCAR və ona tabe qurumlar tərəfindən Gürcüstan iqtisadiyyatına 1 (bir) milyard ABŞ dollarından artıq sərmayə yatırılmış, Gürcüstan dövlət büdcəsinə 1,252 milyard ABŞ dolları məbləğində vergi (bütün növ vergi tutmaları üzrə) ödənilmişdir.

SOCAR-ın Türkiyə Respublikasında fəaliyyəti

SOCAR Türkiyədəki fəaliyyətini SOCAR Turkey Enerji Şirkəti (STEAS) vasitəsilə həyata keçirir. Aliağa yarımadası üzərində neft emalı - neft-kimya - enerji və logistika inteqrasiyası layihəsi həyata keçirilir və bu inteqrasiyanın 2023-cü ildə tam işə düşməsi planlaşdırılır. Layihə çərçivəsində mövcud infrastrukturun genişləndirilməsi və yeni zavodların tikintisi nəzərdə tutulmuşdur. 2015-ci ildə dünyanın ən iri investisiya qurumları olan Goldman Sachs və JP Morgan tərəfindən təşkil olunan əqdin çərçivəsində Goldman Sachs 1,3 milyard ABŞ dolları məbləğini ödəməklə STEAS-da 13% pay əldə etmişdir. Bu da STEAS-ın həyata keçirdiyi layihələrin iqtisadi əhəmiyyətinin mühüm göstəricisidir.

SOCAR-ın ən böyük xarici aktivi və Türkiyə neft-kimya sektorunun yeganə istehsalçısı "Petkim Petrokimya Holding A.Ş."nin 51%-lik səhm paketi 2008-ci ildən STEAS-a məxsusdur. SOCAR Türkiyədəki fəaliyyətlərinə məhz Türkiyənin Özəlləşdirmə İdarəsindən Petkimi 2 milyard 40 milyon dollar qarşılığında alaraq başlamışdır. SOCAR-ın PETKİM-də həyata keçirdiyi layihələr və davam etdirdiyi investisiyalar hesabına müəssisənin Türkiyə neft-kimya məhsulları bazarındakı payı artaraq 30%-i üstələyəcəkdir. Zavod illik 3,6 milyon ton məhsul istehsalı həcminə malikdir. Hal-hazırda istehsal gücünün artırılması məqsədi ilə zavodların yenilənməsi üzrə işlər davam etdirilir, yeni avadanlıqlar qurulur. Satın alındıqdan sonra SOCAR-ın Petkimə investisiyaları 900 milyon ABŞ dollarından çox olmuşdur.

Petkim-də reallaşdırılan layihələrlə yanaşı, "Value-Site 2023" konsepsiyası çərçivəsində illik 10 milyon tonluq xam neftin emalı potensialına malik olan STAR Neft Emalı Zavodu, 1,5 milyon TEU həcmində Konteyner Terminalı və digər layihələr həyata keçirilir. Petkim yarımadasındakı layihələri gerçəkləşdirməkdən ötrü Türkiyə dövləti "Petkim" ərazisinə "Özəl Təhlükəsizlik Sahəsi" və "Özəl Layihə Sahəsi" statuslarını vermişdir.

2012-ci ildə tikintisi başlayan STAR NEZ-də 01.01.2018-ci ilin ilk ayında ümumi işlərin artıq

98,24%-i tamamlanmışdır. Eyni tarixədək layihə üzrə zavoda təqribən 5,8 milyard ABŞ dolları sərmayə yatırılmışdır. Zavodun 2018-ci ilin üçüncü rübündə verilməsi planlaşdırılır. Layihənin böyük əhəmiyyətini nəzərə alaraq Türkiyə Hökuməti STAR layihəsinə Türkiyə Respublikası tarixində ilk dəfə olaraq Strateji İnvestisiyanın Təşviqi Sertifikatı vermişdir. STAR Neft Emalı Zavodunda illik 10 milyon ton xam neftdən istifadə edilməklə həm Petkim-in yüngül və ağır nafta üzrə xammal ehtiyacı təmin ediləcək, həm də hal-hazırda Türkiyəyə idxal olunan bir sıra məhsullar üzrə (ultra aşağı kükürlü dizel, maye qaz, aviasiya yanacağı, ksilollar və digər neft məhsulları) yerli tələbat ödəniləcəkdir.

STEAS-ın Petkim yarımadası üçün müəyyənləşdirdiyi "Value-Site 2023" konsepsiyasının ən önəmli addımlarından birini təşkil edəcək Petkim Konteyner Limanının (Petlim) rəsmi imzalanma mərasimi 2013-cü ildə keçirilmişdir. 2014-cü ildə Goldman Sachs layihədə 30% paya (250 milyon ABŞ dolları məbləğində) sahib olmuşdur ki, bu da layihənin əhəmiyyətinin bir göstəricisidir. Petlim layihəsi çərçivəsində də işlər qrafik üzrə aparılır və limanın ilk mərhələsinin 2016-cı ilin aprel ayında, ikinci mərhələ isə 2017-ci ilin iyul ayında yekunlaşdırılmış və əməliyyatların aparılması üçün dünya miqyaslı lider mövqeyə sahib olan APM Terminals şirkətinə təhvil verilmişdir. Bu liman Egey bölgəsində ən böyük, Türkiyənin isə üçüncü ən böyük konteyner limanı olacaqdır. Limanın tikintisinə ümumilikdə 394 milyon ABŞ dolları həcmində investisiya qoyulmuşdur.

SOCAR-ın Ukrayna Respublikasında fəaliyyəti

SOCAR Ukraynadakı fəaliyyətini "SOCAR Energy Ukraine" şirkəti vasitəsi ilə həyata keçirir.

Şirkət 17.12.2009-cu il tarixində yaradılmışdır. Şirkətin əsas fəaliyyəti neft məhsullarının topdan və pərakəndə, təbii qazın topdan və aviasiya yanacağının topdan satışını həyata keçirməkdən ibarətdir. SOCAR tərəfindən şirkətə fəaliyyətə başladığı dövrdən etibarən ümumilikdə 286 milyon ABŞ dolları həcmində sərmayə yatırılmışdır ki, bu investisiya əsasən yanacaq doldurma məntəqələrinin (YDM) yaradılmasına, neft bazalarının alınmasına və işlək kapitalın formalaşdırılmasına sərf olunmuşdur. Fəaliyyətdə olduğu müddət ərzində şirkət tərəfindən Ukrayna hökumətinə 219 milyon ABŞ dolları həcmində vergi ödənilmişdir.

"SOCAR Energy Ukraine" şirkəti son illərdə

Ukraynada bir çox yeni layihələrə imza atmaqla əhəmiyyətli nəaliyyətlər əldə etmişdir. 2018-ci yanvar ayının sonuna şirkətin YDM-lərinin sayı 61-ə bərabər olmuşdur. Ukrayna ərazisində "SOCAR Energy Ukraine" şirkətinə aid 4 neft bazası Kiyev, Odessa, Lvov və Xarkov şəhərlərində fəaliyyət göstərir. "SOCAR Energy Ukraine"-nin törəmə şirkətləri olan "Torgoviy Dom" və "SOCAR-AVIA" şirkətləri isə yüngül neft məhsullarının və Ukrayna hava limanlarında aviasiya yanacağına satışını həyata keçirirlər.

31.12.2017-ci il tarixinə olan məlumata görə şirkətdə 1817 nəfər işçi çalışır.

SOCAR-ın Ukraynadakı Nümayəndəliyi Azərbaycan mədəniyyətinin tanınması üçün müxtəlif sosial layihələr həyata keçirmişdir. Şirkət İrpin, Kiyev və Odessa şəhərlərində parkların salınması, Lvov şəhərində isə Opera fontanının qurulmasında, həmçinin təqaüd proqramlarının həyata keçirilməsi, xeyriyyə və digər sosial layihələrdə sponsorluq vasitəsi ilə iştirak etmişdir. Ümumilikdə sponsorluq fəaliyyətinə 6 milyon ABŞ dolları həcmində pul xərclənmişdir.

SOCAR-ın İsveçrə Konfederasiyasında fəaliyyəti

SOCAR İsveçrədəki fəaliyyətini SOCAR Trading və SOCAR Energy Switzerland şirkətləri vasitəsilə həyata keçirir.

SOCAR Trading 2008-ci ildə, Cenevrə şəhərində təsis edilmişdir. Şirkətin Azərbaycan mənşəli xam neftin və 3-cü tərəflərə məxsus neft və neft məhsullarınının satışı ilə məşğuldur. SOCAR Trading Azərbaycan mənşəli xam neftin BTC boru xətti ilə Ceyhan limanına çatdırıldıqdan sonra dünya bazarlarına birbaşa SOCAR tərəfindən çıxararaq Azərbaycan neftindən gələn gəlirləri artırmaq və eyni zamanda beynəlxalq bazarlarda üçüncü tərəfə məxsus neft və neft məhsullarının ticarəti ilə məşğul olaraq SOCAR-ın mənfəətini və Azərbaycanın dünyada təsir dairəsini artırmaq üçün yaradılmışdır. Əsas ofisləri Cenevrə (baş qərargah), Sinqapur, Dubay, London, Hyuston və Kalqari şəhərlərində yerləşdir.

SOCAR Trading Azeri light neftini emal etməyə qadir olan dünyadakı bütün emal zavodları ilə əlaqələr yaratmış və Azərbaycan neftini ona rəqib aşağı kükürlü xam neft ilə zəngin Aralıq dənizi ərazisindən uzaqlaşdıraraq Asiyaya yönləndirmiş və Azərbaycan xam neftinin qiymətinin artırılmasına nail olmuşdur. Şirkət BƏƏ-də Fuceyra limanında

neft terminalının və Maltada LNG terminalı layihələrində iştirak edərək öz beynəlxalq nüfuzunu artırmışdır.

SOCAR Energy Switzerland (SES) İsveçrə bazarında neft məhsullarınının topdan və pərakəndə satışı ilə məşğuldur. 2012-ci ildə SOCAR və "ExxonMobil" şirkətləri arasında imzalanan müqavilə əsasında "Esso Switzerland" şirkətinin aktivləri SOCAR-ın nəzarətinə keçmişdir. 31.12.2017-ci il tarixinə olan məlumata görə İsveçrədə SOCAR brendi altında 167 YDM fəaliyyət göstərmişdir. Bu YMD-lərdə həmçinin İsveçrədə tanınmış Migros şirkəti ilə françayzing müqaviləsi əsasında pərakəndə satış mağazaları fəaliyyət göstərir.

SOCAR-ın Rumıniya Respublikasında fəaliyyəti

SOCAR Rumıniya bazarındakı fəaliyyətini SOCAR Romania S.A şirkəti vasitəsi ilə həyata keçirir. Şirkət 30 yanvar 2011-ci ildə ROMTRANSPETROL strukturu əsasında Botosani şəhərində təsis edilmişdir və cəmi 12 yanacaq doldurma məntəqəsi (YDM) ilə fəaliyyətə başlamışdır. Rumıniya bazarında neft məhsullarınının topdan və pərakəndə satışı ilə məşğuldur. 31.12.2017-ci il tarixinə şirkət 39 YDM və 2 neft bazası ilə fəaliyyət göstərir. Eyni vaxta olan məlumata görə şirkətin işçilərinin sayı 523 nəfərdir və bunlardan yalnız 4 nəfəri Azərbaycan vətəndaşıdır.

SOCAR tərəfindən Rumıniyaya 2011-ci ildən bu günə kimi qoyulmuş sərmayənin ümumi həcmi təqribən 77,7 milyon ABŞ dollarına bərabərdir və bu sərmayələr vasitəsilə 39 YDM açılmış və fəaliyyətə başlamışdır. Eyni müddət ərzində şirkət Rumıniya hökumətinə ümumilikdə 86,4 milyon ABŞ dolları həcmində vergi ödəmişdir.

Şirkət Rumıniyada biznes fəaliyyəti ilə yanaşı sosial layihələr də həyata keçirmişdir. 2016-cı ildə şirkət əlil uşaqların problemlərinə diqqət çəkmək məqsədilə Kampulunq Moldovenets şəhərində xeyriyyə futbol turnirində əsas sponsoru olmuşdur. Şirkət 2017-ci ilin oktyabr ayında sponsorluq fəaliyyətini xəstə uşaqlara kömək məqsədilə təşkil olunmuş "Ürək üçün voleybol" yarışında davam etdirmiş və "Hearts for Hearts" Fonduna ianə vermişdir. 2017-ci ildən başlayaraq SOCAR Rumıniya Cüdo Federasiyasının (RCF) əsas sponsorlarından birinə çevrilmişdir.

VII. KORPORATİV İDARƏETMƏ

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfi ndən təsdiq edilmiş Nizamnaməyə əsasən qanunvericilik çərçivəsində neft sənayesinin inkişafına dair uzunmüddətli proqnozların, məqsədli kompleks elmi-texniki, iqtisadi və sosial proqramların işlənilib hazırlanması, onların tətbiqini təmin etmək və bunlarla əlaqəli müvafiq vəzifələri yerinə yetirməkdədir.

SOCAR Korporativ idarəetmə prinsiplərinə əsasən mərkəzləşdirilmiş idarəetmə sistemi tətbiq edir və bu sistem şirkətin Şurası, rəhbərlik və komitələrdən ibarətdir.

1

Kadrların idarə edilməsi komitəsi

SOCAR üzrə kadr siyasətinin müəyyən edilməsini, kadrların idarə edilməsi üzrə işinin və onun fəaliyyətinə nəzarətin təmin edilməsini, yerli və xarici təhsil müəssisələrində təhsil alan tələbələrə tətbiq olunan Təqaüd Proqramını həyata keçirən kollegial orqandır. Komitənin sədri və üzvləri SOCAR-ın prezidenti, katibləri Komitənin sədri tərəfindən təyin edilir.

2

Risiklər üzrə komitə

Şirkətin risklərin idarə olunması, daxili nəzarətə sistemi, antikorupsiya sisteminə və eyni zamanda davamlı inkişaf haqqında hesabatın hazırlanması prosesinə nəzarəti həyata keçirir. Komitənin tərkibi SOCAR-ın Şurasının üzvlərindən ibarət olmaqla SOCAR-ın prezidenti tərəfindən müəyyən olunur.

3

Satınalmalar komitəsi

Şirkətin satınalmaları tənzimləyən normativ sənədlərin tələbləri ilə uyğunluğa nəzarət edir, mübahisəli məsələləri həll edir, müsabiqə iştirakçılarının siyahısını, müsabiqə nəticələrini təsdiq edir və s. Komitənin sədri və üzvləri SOCAR-ın prezidenti, katibləri komitənin sədri tərəfindən təyin edilir.

4

İnformasiya təhlükəsizliyi komitəsi

Komitənin yaradılmasında əsas məqsəd Şirkətdə SOCAR-ın maraqlarının daxili və xarici təhlükələrdən qorunmasını və informasiya-texnoloji təhlükəsizliyin qurulması və təminatıdır. Komitənin sədri və üzvləri SOCAR-ın prezidenti, katibləri Komitənin sədri tərəfindən təyin edilir.

5

Audit komitəsi

təsərrüfat subyektiində daxili audit siyasətini və strategiyasını müəyyən edir, daxili audit planlarını təsdiq edir və daxili audit fəaliyyətinə nəzarət edir.

VIII. ŞİRKƏTİN ŞURASI

Şirkətin şurasının üzvləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin olunan vitse-prezidentlər, bəzi struktur bölmələrin rəhbərləri və Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçilərinin Həmkarlar İttifaqının Respublika Komitəsinin sədrindən ibarətdir. Şirkətin şurası Şirkətin prezidenti yanında fəaliyyət göstərən kollegial idarəetmə orqanıdır.

Ali idarəetmə orqanının üzvlərinin iqtisadi, ekoloji və sosial məsələlər haqqında olan məlumatlarını artırmaq məqsədilə müxtəlif fəaliyyət nəticələri Ali İdarəetmə orqanı və Şura tərəfi ndən təşkil olunmuş iclaslar zamanı müzakirə olunur, digər idarəetmə orqanları tərəfi ndən aylıq və illik hesabatlar rəhbərliyə ünvanlanır, və müvafiq məqsədlər, planlar və qərarlar hazırlanıb tətbiq olunur.

2017-ci il ərzində Şirkətin Şurasının 15 iclası keçirilmişdir. Şuranın iclasında aşağıdakı istiqamətdə məsələlər müzakirə olunmuşdur:

- Şirkətin tərkibinə daxil olan müəssisələrin fəaliyyətinə dair illik iş proqramları və onların yerinə yetirilməsi haqqında hesabatlar;
- Şirkətin mərkəzləşdirilmiş fondlarının yaradılması və istifadə olunması qaydaları;
- Şirkətin tərkibinə daxil olan müəssisələrin qarşılıqlı münasibətlərinin, məhsul, xidmət və işlərin hesablaşma qiymətləri;
- Şirkətin tərkibinə daxil olan müəssisələrin istehsal və təsərrüfat funksiyalarının tam və ya qismən mərkəzləşdirilməsi;
- Şirkətin xarici şirkətlərlə birgə işinin məqsədəuyğunluğu;
- Şirkətin tərkibinə daxil olan müəssisələr arasındakı münasibətlərdə yaranan mübahisələr və s.

IX. RƏHBƏRLİK

Rövnaq Abdullayev
SOCAR-ın prezidenti

Xoşbəxt Yusifzadə
Birinci vitse-prezident

Rəhman Qurbanov
Neftin, qazın nəqli və qaz təsərrüfatı məsələləri üzrə vitse-prezident

Süleyman Qasimov
İqtisadi məsələlər üzrə vitse-prezident

David Məmmədov
Emal üzrə vitse-prezident

Mikayıl İsmayilov
Vitse-prezident

Xalil Məmmədov
Kadr, Rejim və İnformasiya texnologiyaları üzrə vitse-prezident

Elşad Nəsirov
Sərmayələr və marketing üzrə vitse-prezident

Rəfiqə Hüseynzadə
Ekologiya üzrə vitse-prezident

Tofiq Qəhrəmanov
Strateji inkişaf üzrə vitse-prezident

Bədəlov Bədəl
Sosial məsələlər üzrə vitse-prezident

Yaşar Lətifov
Yataqların işlənməsi üzrə vitse-prezident

Bəhram Hüseynov
Geologiya və geofizika məsələləri üzrə vitse-prezident

X. İDARƏETMƏ SİSTEMLƏRİ

Şirkətin fəaliyyətində düzgünlüyün və dəqiqliyin təmin olunması, potensial səhvlərin, nöqsanların və itkilərin vaxtında aşkar edilməsi və qarşısının alınması, əməliyyatların etibarlılığı və qanunvericiliyə uyğunluğunu təmin etmək məqsədi ilə: Risklərin idarə olunması; Daxili nəzarət sistemi; Korrupsiya ilə mübarizə və şəffaflığın artırılması kimi sistemlər formalaşdırılmış və hal hazırda bu sistemlər tam olaraq fəaliyyət göstərir.

XI. RİSKLƏRİN İDARƏ OLUNMASI

Şirkətin risklərin idarə edilməsi sahəsində başlıca məqsədi mümkün risklərin aşkarlanması, təhlili və idarə edilməsi hesabına Şirkət qarşısında qoyulmuş məqsədlərə nail olunacağına əsaslandırılmış dərəcədə əminliyin təmin edilməsi, Şirkətdə səmərəli risklərin idarə edilməsi sisteminin yaradılması və risklərin idarə edilməsi sisteminin idarəetmə ilə bağlı qərarların qəbul edilməsi prosesinə inteqrasiyasından ibarətdir. Şirkət riskin vaciblik və ciddilik səviyyəsini və onun idarə edilməsinə yönəldilən tədbirlərlə bağlı xərclərin həcmi nəzərə alaraq, risklərin tarazlaşdırılmış qaydada idarə edilməsinə cəhd edir. 2008-ci ildə təsdiq olunmuş əsasnaməsinə müvafiq vəzifələrin icrası Risklər üzrə Komitəyə həvalə olunmuşdur. Komitənin tərkibi SOCAR-ın Şurasının üzvlərindən ibarət olmaqla SOCAR-ın prezidenti tərəfindən müəyyən olunur. Komitə sədr və 3 (üç) üzvdən ibarət tərkibdə təşkil edilmişdir. Risklərin idarə olunması sisteminin ən əsas işçi sənədi hər il hazırlanan Korporativ risklər xəritəsidir ki, xəritədə növbəti il üzrə risklərin siyahısı, risk yaradan amil və ortaya çıxan hadisələr, riskin təsir və ehtimal dərəcəsi, riskin idarəetmə prosedurları yer alır.

Hər il olduğu kimi 2017-ci ildə də Korporativ risklər xəritəsi hazırlanaraq Risklər Komitəsinə təqdim edilmişdir. Risklər Komitəsi tərəfindən baxıldıqdan sonra razılaşdırılmış Risklər xəritəsi təsdiq üçün SOCAR prezidentinə təqdim edilmişdir. Korporativ risklər xəritəsi SOCAR prezidenti tərəfindən təsdiq edildikdən sonra müvafiq qaydada risklərin idarə olunması prosedurları həyata keçirilib. Bu proseslərin effektivliyinin yoxlanılması üçün monitorinqlərin aparılması aidiyyəti strukturlara tapşırılmışdır. Bütün bu risklər struktur vahidləri tərəfindən qəbul edilərək və təhlil edildikdən sonra rüblük monitorinq planları hazırlayaraq biznes prosesi kuratorları (vitse-prezidentləri) ilə razılaşdırdıqdan sonra Risklər Komitəsinə təqdim etmişdirlər. Daha sonra, il ərzində hər bir struktur vahidi rüblük monitorinq nəticələrini Risklər komitəsinə və biznes proses kuratoruna rəsmi şəkildə hesabat təqdim edirlər.

Daxili nəzarət sistemi

Şirkətin fəaliyyətində şəffaflığın, düzgünlüyün, effektivliyin, qanunvericiliyə uyğunluğun təmin olunması, potensial təhlükələrin aşkarlanması və təsir səviyyəsinin minimuma edirilməsi məqsədilə daxili nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi işinə başlanılmışdır və daxili nəzarət sisteminin təkmilləşdirilməsi işinə nəzarət Risklər üzrə Komitənin səlahiyyətlərinə daxil edilmişdir.

Korrupsiya ilə mübarizə və şəffaflığın artırılması

SOCAR işgüzar nüfuzunu, inkişafını, uğurunu və etibarını etik, vicdanlı və sosial cəhətdən məsuliyyətli biznes təcrübəsinin yüksək standartlarını daim dəstəkləməklə qazanır. Bu baxımdan, tətbiq edilən qanunvericiliyin normalarını və öz Nizamnaməsinin müddəalarını yerinə yetirməklə yanaşı, SOCAR Azərbaycan Respublikasında hüquqi və etik öhdəliklər və dəyərlərin nümunəsi

olmağa çalışır, işgüzar fəaliyyətinin etika prinsipləri və qaydalarını müəyyən edir və onlara əməl edir.

SOCAR-ın Anti korrupsiya standartlar toplusunun tərkib hissəsi olaraq 2012-ci ildə təstiq olunmuş və açıq sənəd olaraq Azərbaycan dili və ingilis dilində hazırlanan Biznes Etikası Məcəlləsi vacib sənəd rolundadır. Bu sənəd SOCAR rəhbərliyinin əqidəsi, dəyərləri və peşəkar standartlarına əsaslanır və SOCAR-ın, onun prezidentinin və işçilərinin, eləcə də struktur bölmələrin işçilərinin korporativ mədəniyyət səviyyəsinin artırılması, korporativ idarəetmənin ən yaxşı təcrübələrinə uyğun olaraq yerinə yetirilməsi və Şirkətin işgüzar nüfuzunun lazımı səviyyədə dəstəklənməsi məqsədilə açıq və ədalətli biznesin yüksək etika standartlarına sadıqlığını əks etdirir. Qeyd olunan məcəllə təsbit etdiyi etika normaları və davranış standartları dünyanın istənilən məkanında tətbiq edilməlidir. Bu zaman “ən sərt normanın tətbiqi” prinsipi qüvvəyə minir. Qeyd olunan məcəlləyə əsasən, SOCAR prezidenti və rəhbər işçiləri etika normaları və dəyərlərin yerinə yetirilməsi üzrə əlavə vəzifələri üzərlərinə götürürlər ki, onlar hazırki Məcəllənin müəyyən etdiyi etika normaları və prinsiplərin yerinə yetirilməsində şəxsi nümunə göstərməlidirlər.

Vurğulanmalıdır ki, ali rəhbərliklə bərabər, sırası işçilər də Biznes etikası məcəlləsinin müddialarını icra etməlidirlər. Bunu təmin olunması üçün Biznes etikası məcəlləsi yeni işə qəbul olan əməkdaşların tanış olması vacib olan sənədlər qisminə daxil edilmişdir.

2017-ci il ərzində Şirkətin üzləşə biləcəyi korrupsiya riskinin minimuma endirmək məqsədi ilə riskin müəyyən edilməsi, ölçülməsi və effektiv idarə edilməsi həyata keçirilmiş, SOCAR-ın əsas və köməkçi biznes proseslərində korrupsiya riskinin mövcüdiyyəti nöqtəyi nəzərdən monitoring aparılmışdır. Maraqlı tərəflərin rəylərinin öyrənilməsi, hesabatların (şirkət daxili, xarici təşkilat) təhlil olunması, kommersiya fəaliyyəti qurulan tərəflərin yoxlanılması haqqında sənədlərin incələnməsi, KİV-də yayılan məlumatlar və ekspert rəyləri əsasında Korrupsiya riski qiymətləndirilmişdir.

Korporativ Maraqların Toqquşması Hallarının Tənzimlənməsi

SOCAR Şirkətin davamlı uğurunun öz ticarət əməliyyatlarında, eləcə də onun Asılı şirkətləri arasında əməliyyatlarda şəffaflığı təmin edən korporativ standartların və nizam-intizam mexanizmlərinin əhəmiyyəti özünü təsdiq edir. SOCAR-ın tətbiq olunan qanunvericiliyin qanun və qaydalarına və öz nizamnaməsinə əməl etməsi ilə yanaşı, mümkün mübahisələri həll etmək məqsədilə növbəti prinsip və standartları müəyyən edir və təqdim edir, eləcə də Şirkətin biznesinin normal gedişində səmərəlilik və şəffaflığa xidmət edəcək icbari tədbirləri irəli sürür. Bu prosesin məntiqli nəticəsi olaraq 2017 ci ildə Şirkət üzrə Korporativ Maraqların Toqquşması Hallarının Tənzimlənməsi Üzrə Siyasət qəbul edilmişdir. Bu Siyasət Şirkətin şaquli müstəqilliyini qoruyub saxlamağı hədəfləyən, istehsal zəncirinin istənilən mərhələsində Kontragentlərlə, habelə Şirkətin Şaquli inteqrasiya olunmuş müəssisələri ilə əməliyyatlarda meydana çıxan bilən mövcud və potensial Maraqların toqquşmasının müəyyən edilməsi və idarə olunması üzrə prosedurları əhatə edir. Bununla yanaşı, bu Siyasət hüquqi baxımdan konfidensial olan və kommersiya sirri hesab edilən məlumatın istehsal zəncirində bu müəssisələr arasında açıqlanması və dövr etməsini qadağan edən müddəaları müəyyən etmək üçün nəzərdə tutulur. Siyasət, Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan qanunvericiliyinin, eləcə də insayder əməliyyatları, fidusiar öhdəliklər, kommersiya sirri, şəxsi məlumatlar, konfidensiallıq tələbləri ilə bağlı beynəlxalq qəbul edilmiş təcrübələrin tələblərinə, habelə hazırkı Siyasətin pozulmasına görə məsuliyyət və müvafiq qanunvericilik tələblərinə əsaslanır. Siyasət, açıq kateqoriyalı sənəddir və SOCAR-ın rəsmi internet sahifəsində dərc olunur.

Maraqlı tərəflərlə münasibətlər

Şirkət dövlət qarşısındakı öhdəliklərini tam icra etmək, təqdim etdiyi məhsulun keyfiyyətini artırmaq, investorların ehtimadını doğrultmaq və ən əsası cəmiyyətin rifahını yüksəltmək istiqamətində faydalı qərarların verilməsini təmin et-

mək üçün maraqlı tərəflərlə mümkün əlaqələri qurur və tələb olunan məlumat axının axıcılığına önəm verir.

Maraqlı tərəflər dedikdə Şirkətin qərarlarından müsbət və mənfi tərəfdən təsirlənən şəxslər və qurumlar nəzərdə tutur. Şirkət daxili və şirkət xarici maraqlı tərəflər olaraq aşağıdakılar müəyyən edilmişdir.

Yüz faiz səhmləri dövlətə aid olan SOCAR-ın həm səhmdarı həm də kommertiya fəaliyyəti ilə əlaqədar olaraq dövlət qurumları qarşısında öhdəlikləri mövcuddur. Belə ki, Şirkət Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti, Sənayə və Energetika, İqtisadi İnkişaf, Maliyyə və Vergilər Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi qarşısında müntəzəm hesabatlar təqdim edir.

Şirkət insan kapitalını ən vacib naliyyəti olaraq görür. Hazırda qoyulan sərmayenin geriyyə qaydışı prosesində insan kapitalını ayrıca dəyərləndirir. Bu çərçivədə insan kapitalı dedikdə yalnız şirkətin mövcud işçi heyəti deyil, eyni zamanda, onların əməyinin ödənişindən faydalanan fiziki şəxslər, son iş yeri SOCAR olan təqaüdçülər də nəzərə alınır. Şirkət əmək münasibəti qurduğu tərəflərin təminatına əhəmiyyət verir, mövcud korporativ risklərin daxilində əməyin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, işçilərin motivasiyası və özünü inkişaf imkanlarına xüsusi diqqət ayırır. Qeyd olunmalıdır ki, Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsi SOCAR ilə üç illik müddəti əhatə edən Sahə (tarif) Kollektiv Sazişi imzalanmasında əsas tərəflərdən biri kimi çıxış edir. Qeyd olunan sənəd işçinin iş və istirahət vaxtı, əmək haqqı, sosial təminatı, əməyin mühafizəsi, peşə hazırlığı və ixtisasının artırılması, gender bərabərliyi və gənclərin məşğulluğu məqamlarını tənzimləməkdədir.

Təchizatçılarla əməkdaşlıq

Həyata keçirilən bu layihələrdə Şirkət investitorların cəlbə ilə yanaşı təchizatçıların secim prosesinə xüsusi diqqət ayırır. Belə ki, SOCAR tərəfindən imzalanan sövdələşmələrin iqtisadi təhlükəsizliyini təmin etmək və korrupsiya risklərini minimuma endirmək məqsədi ilə 2013-cü ildən Qarşı-tərəflərin yoxlanılması haqqında

ümumi standart tətbiq olunmaqdadır.

Qeyd olunan standart Korrupsiya ilə mübarizə və şəffaflığın artırılması üzrə standartlar toplusunun bir hissəsidir yuxarıda qeyd olunanlardan əlavə olaraq:

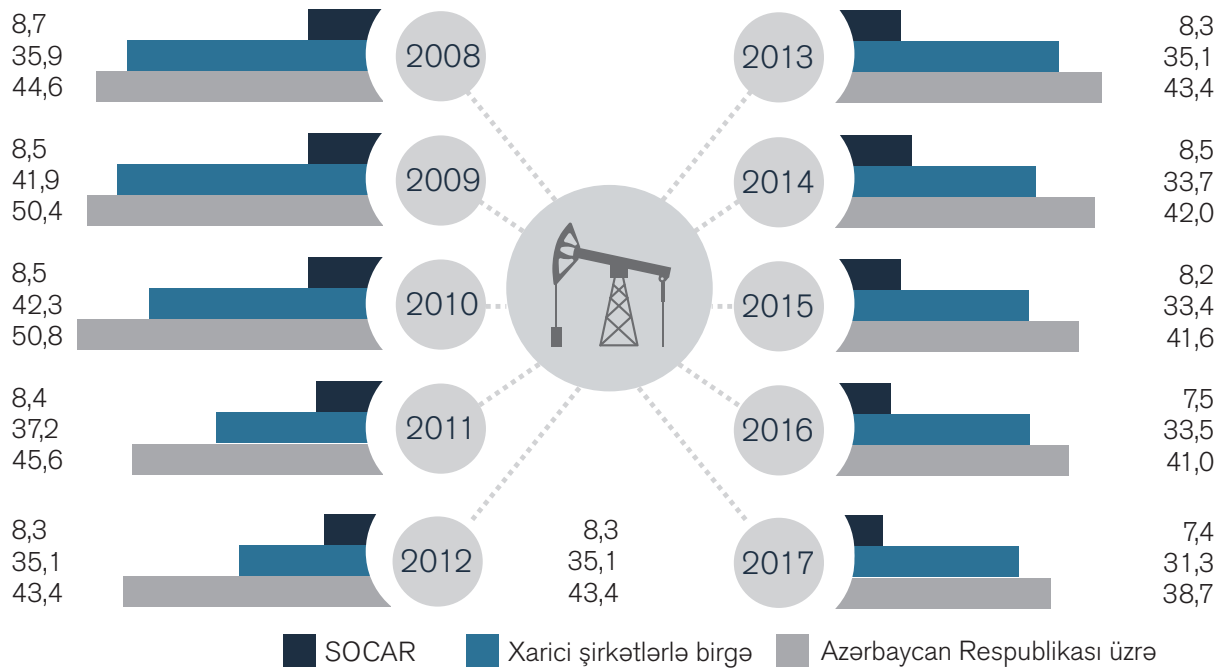
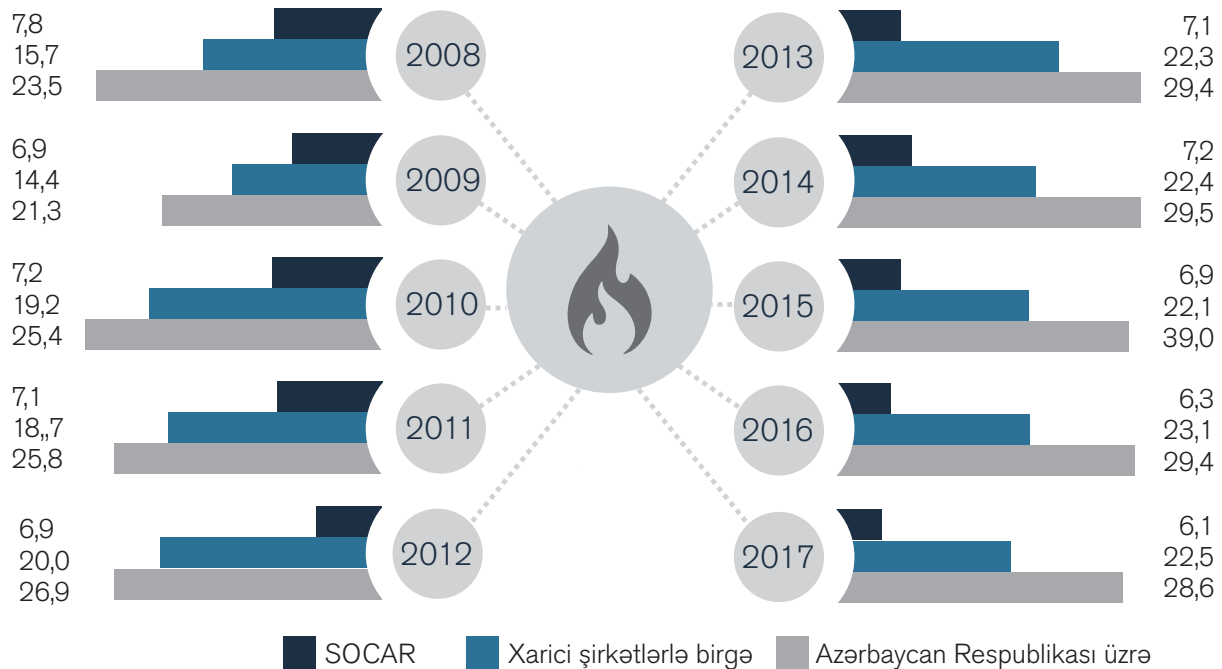
- SOCAR ilə mülki hüquqi münasibətlərin qurulması planlaşdırılan əmtəə, iş və ya xidmətlərin təchizatçıların etibarlılığı, maliyyə vəziyyətlərinin sabitliyi və müsbət işgüzar nüfuzlarının mütləq yoxlanılmasını;

- SOCAR xeyriyyə, sosial və sponsor yardımı alanların və bu məqsəd üçün cəlb olunan vasitəçilərinin (qeyri-kommertiya təşkilatlarının) işgüzar nüfuzlarının və korrupsiyaya dözümsüzlüklüyünün yoxlanılmasını;

- SOCAR tərəfindən təqdim olunan pul vəsaitlərinin, mülkiyyətin və/və ya mülkiyyət hüquqlarının onlar tərəfdən qanunsuz və qeyri-etik məqsədlər üçün istifadə edilməyəcəyinin müəyyən edilməsini tənzimləyir.

Bütün qarşı tərəflərlə olan münasibətləri tənzimləyən digər bir normativ Sətinmələrin təşkili və idarə olunması üzrə normativ sənədlər toplusudur. Toplu açıq sənəddir və Şirkətin korporativ internet sahifəsində yerləşdirilmişdir. Toplu satınalma əməliyyatlarının təşkilində və keçirilməsində ən müasir dövlətlərin təcrübəsini tətbiq etməklə, ədalətli rəqabət, şəffaflıq və aşkarlıq şəraitində, müsabiqə iştirakçılarına eyni münasibət göstərərək, müəyyənləşdirilmiş qaydalara uyğun olaraq podratçıları cəlb etməklə ayrılmış vəsaitləri səmərəli və qənaətlə istifadə edilməsini və satın alınan malların/xidmətlərin keyfiyyətini artırmaqla SOCAR-ın beynəlxalq səviyyəli təşkilata çevrilməsinə xidmət edir.

Azərbaycan Respublikası üzrə neft hasilatı, mln.ton

Azərbaycan Respublikası üzrə qaz hasilatı, mlrd m³

XII. SOCAR VƏ XARİCİ ŞİRKƏTLƏRİN TƏSİSÇİLİYİ İLƏ YARADILMIŞ BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏR, ƏMƏLİYYAT ŞİRKƏTLƏRİ VƏ ALYANSLAR HAQQINDA

2017-ci il ərzində SOCAR-ın və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə aşağıdakı birgə layihələr üzrə işlər həyata keçirilmişdir:

TÖRƏMƏ VƏ ASILI MÜƏSSİSƏLƏR:

I. NEFT VƏ QAZ HASILATI ÜZRƏ:

1. AzGerneft MMC

II. SİĞORTA İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. "Atəşgah" Sığorta Şirkəti

III. QAZMA İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. Azəri Drilling Kompani MMC
2. Kaspian Drilling Kompani
3. SOCAR-AQŞ MMC
4. SOCAR-Ümid MMC
5. SOCAR-Construction MMC

IV. LABORATORİYA İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. AzLAB MMC

V. BARIT İSTEHSALI, QAZMA MƏHLULLARI İSTEHSALI ÜZRƏ:

1. Azəri M.İ. Drilling Fluids BM

VI. TİKİNTİ SAHƏSİNDƏ İŞLƏR ÜZRƏ:

1. Azfen BM
2. Bosself MMC
3. Bakı Gəmiqayırma Zavodu
4. Kaspian Şipyar Kompani Limited
5. SOCAR Cape MMC
6. Sarmatia MMC
7. SOCAR-Nefteqazstroy MMC

VII. NEFT TULLANTILARININ İDARƏ EDİL MƏSİ VƏ EMALI :

1. Ekol Mühəndislik Xidmətləri QSC

2. SOCAR-Bağlan MMC

3. SOCAR Ueyst Menecment Kompleks MMC

VIII. INFORMASIYA SEKTORU:

1. İnterfaks-Azərbaycan MMC

IX. GEOFİZİKİ İŞLƏR ÜZRƏ:

1. Kaspian Geofizikal Kompani MM
2. SOCAR-Fugro MMC

X. NEFT-QAZ AVADANLIQLARININ TƏCHİZATI ÜZRƏ:

1. Oyl and qaz ProServ MMC
2. SOCAR-KPŞ MMC

XI. NƏQLİYYAT VƏ BORU KƏMƏRLƏRİ SEKTORU:

1. Kross Kaspian and Qaz Locistiks MMC
2. Cənub Qaz Dəhlizi QSC

XII. NEFT, QAZ EMALI VƏ MARKETİNQİ İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. SOCAR Enerji Georgia MMC
2. SOCAR Petroleum QSC
3. SOCAR Gas Export-İmport Ltd
4. SOCAR-Turkey A.Ş

XIII. NEFT ÖTÜRMƏLƏRİ SEKTORU :

1. SOCAR-Trading Holding Ltd.

XIV. BORULARIN ÖRTÜKLƏNMƏSİ İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. Caspian Pipe Coatings MMC

XV. MÜHƏNDİS-LAYİHƏ İŞLƏRİ ÜZRƏ:

1. SOCAR Foster Viler Mühəndislik Xidmətləri MMC

2. SOCAR-Uniper MMC

3. SOCAR-KBR

XVI. DALĞIC İŞLƏRİ SEKTORU:

1. SOCAR-Dalğic MMC

XVII. NEFT-KİMYA MƏHSULLARININ

İSTEHSALI SEKTORU:

1.SOCAR-Polymer MMC

ALYANSLAR:

I. TEXNİKİ TƏCHİZAT SEKTORU:

1.SOCAR-HC (Heavy Crane))

II. QAZMA İŞLƏRİ SEKTORU:

1. SOCAR – Maersk

III. İNFORMASIYA TEXNOLOGİYALARI

SEKTORU:

1. SOCAR-Optilan

IV. BORU KƏMƏRLƏRİNİN

ÖRTÜKLƏNMƏSİ SEKTORU

1. SOCAR-SCNBV

V. BEYNƏLXALQ YÜK DAŞIMALARI

SEKTORU

1. SOCAR-TGP

VI. TƏHSİL VƏ İXTİSASLAŞMA SEKTORU:

1. SOCAR Petrofac

10. Kura Valley ƏŞ

11. Abşeron ƏŞ

12. Şirvan ƏŞ

13. Neftçala ƏŞ

14. Bahar ƏŞ

15. BP Şəfəq Asiman B.V

16. Total E&P Abşeron B.V.

17. Aran Oil ƏŞ

18. Ümid Babək ƏŞ

19. BP Abşeron LTD

BORU NƏQLİYYATI ÜZRƏ

OPERATOR ŞİRKƏTLƏR:

1. BTC Co.

2. Cənubi Qafqaz Boru Xətti

3. TAP

4. TANAP

ƏMƏLİYYAT ŞİRKƏTLƏRİ:

1.1.Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti

2. BP (Şahdəniz) ƏŞ

3. Salyanoyl ƏŞ

4. Qarasu ƏŞ

5. Qobustan ƏŞ

6. Binəqədioyl ƏŞ

7. Suraxanı ƏŞ

8. Petro-HongKong-Pirsaat Oil Limited ƏŞ

9. Balaxanı ƏŞ

XIII. GEOFİZİKİ, MÜHƏNDİSİ-GEOLOJİ VƏ AXTARIŞ KƏŞFİYYAT QAZMA İŞLƏRİ

I. Geofiziki işlər.

Geofiziki və mühəndisi-geoloji işlər 2017-ci il ərzində SOCAR-ın Geofizika və geologiya idarəsi tərəfindən dəniz və quru sahələrində yerinə yetirilmişdir.

1. Kəşfiyyat geofiziki işlər. İl ərzində GGI-nin “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən – 60 km² (4645 f.n.) 3D seysmik, 720 xətti km 2D (13580 f.n.), 612,2 xətti km (6487 f.n.) qravimaqnitometrik və 890 (1780 f.n.) dayanacaqda Sınan Dalğalar Üsulu ilə Kiçik Sürətlər Zonası (KSZ-SDÜ) işləri aparılmışdır.

3D seysmik çöl işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən quruda- Aşağı-Kür çökəkliyi NQR-nin Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 60 km² (4645 f.n.) həcmində aparılmışdır.

2D seysmik çöl işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən dənizdə – Bakı arxipelaqı ANQR-nin Səngəçal-dəniz-Duvannı-dəniz-Xərə-Zirə sahəsində 388 xətti km (7274 f.n.) həcmində və quruda isə Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində regional profillər üzrə 332 xətti km (6306 f.n.) həcmində 2D seysmik işləri aparılmışdır.

Qravimaqnitometrik işlər: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində 370 xətti km (3700 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik, Aşağı-Kür çökəkliyi NQR-nin Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 230 xətti km (2300 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik və “İlkin – N” MMC-nin sifarişi ilə Lənkəran rayonunun Haftoni kəndində 12,2 xətti km (487 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik işlər aparılmışdır.

KSZ-SDÜ işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən Aşağı-Kür çökəkliyi NQR-nin Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 255 (510 f.n.) dayanacaqda və Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində 635 (1270 f.n.) dayanacaqda yerinə yetirilmişdir.

Qravimaqnitometrik işlər: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində 370 xətti km (3700 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik, Aşağı-Kür çökəkliyi NQR-nin Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 230 xətti km (2300 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik və “İlkin – N” MMC-nin sifarişi ilə Lənkəran rayonunun

Haftoni kəndində 12,2 xətti km (487 f.n.) həcmində qravimaqnitometrik işlər aparılmışdır.

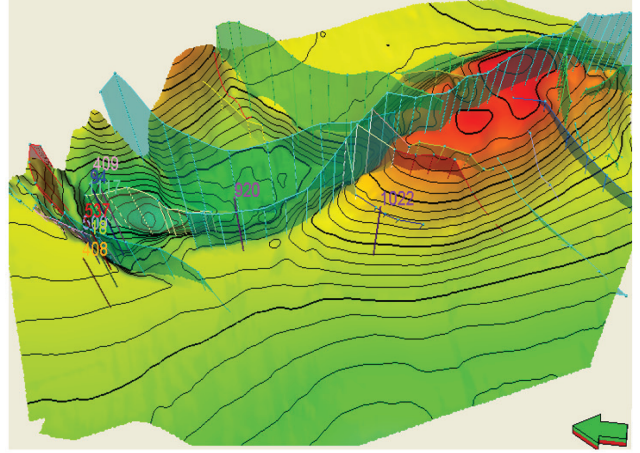
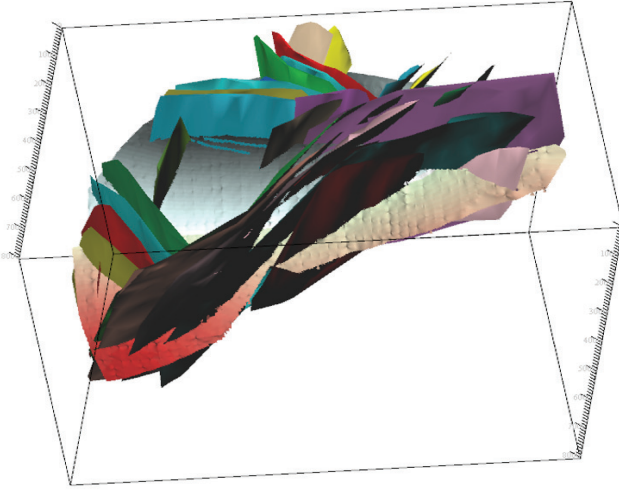
1.2. Emal və interpretasiya işləri: Ümumilikdə sifarişlər əsasında 154 km² həcmində 3D, 900 xətti km həcmində 2D, 612.2 xətti km həcmində qravimaqnitometrik işlər emal olunmuş, 154 km² həcmində 3D, 1080 xətti km həcmində 2D, 571,8 xətti km həcmində qravimetrik, 565,9 xətti km maqnitometrik işlər interpretasiya olunmuşdur.

Emal işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi əsasında Aşağı Kür NQR-in Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 154 km² 3D, Bakı arxipelaqı NQR-nin Səngəçal-dəniz - Duvannı-dəniz - Xərə-Zirə sahəsində 388 xətti km 2D, Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində regional profillər üzrə 332 xətti km 2D, Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 230 xətti km qravimaqnitometrik, Yevlax-Ağcabədi çökəkliyində regional profillər üzrə 370 xətti km qravimaqnitometrik və “BP” şirkətinin sifarişi əsasında cənubi-qərbi Qobustan sahəsində (Şıxıqaya, Süleymanaxtarma, Çeyildag və s.) 180 xətti km həcmində 2D seysmik işlər, “İlkin – N” MMC-nin sifarişi ilə Lənkəran rayonunun Haftoni kəndində 12,2 xətti km həcmində qravimaqnitometrik məlumatlar emal olunmuşdur.

İnterpretasiya işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi əsasında Aşağı Kür NQR-in Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 154 km² 3D, Bakı arxipelaqı NQR-nin Bulla-dəniz sahəsində 900 xətti km 2D, Xıdırlı-Bəndovan sahəsində 559,6 xətti km həcmində qravimetrik, 553,7 xətti km həcmində maqnitometrik və “BP” şirkətinin sifarişi əsasında cənubi-qərbi Qobustan sahəsində (Şıxıqaya, Süleymanaxtarma, Çeyildag və s.) 180 xətti km həcmində 2D seysmik işlər və “İlkin-N” MMC-nin sifarişi əsasında Lənkəran rayonunun Haftoni kəndində 12,2 xətti km sahədə qravimaqnitometrik məlumatlar interpretasiya olunmuşdur.

Yerinə yetirilmiş geofiziki kəşfiyyat işləri əsasında aşağıdakı geoloji nəticələr alınmışdır:

- Bulla-dəniz sahəsində alınmış məlumatların kompleks təhlili əsasında ərazinin geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, müxtəlif horizontlar üzrə struktur xəritələr qurulmuş, sahə üzrə üçölçülü sürət modeli hesablanmış, forma və ölçüləri, tektonik qırılmaların plan vəziyyəti və amplitudları dəqiqləşdirilmişdir.

Xəmə-Zirə strukturunun CŞq periklinalının geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, Xəmə-Zirə strukturunun CŞq periklinalı ilə Bulla-dəniz strukturunun əlaqəsi öyrənilmişdir.

- Xıdırılı-Bəndovan sahəsində 3D seysmik və QGT məlumatlarının kompleks dəyərləndirilməsi nəticəsində struktur xəritələr, Qalmaz-Xıdırılı-Bəndovan sahəsi üzrə struktur xəritə tərtib olunmuş və sahənin üçölçülü modeli qurulmuşdur. Sahə üzrə üçölçülü sürət modeli hesablanmış, atribut analizləri aparılmış, müşahidə olunmuş seysmik dalğa sahəsinin dinamik və kinematik xüsusiyyətləri əsasında seysmofasiyalara ayrılmışdır.

- Abşeron yarımadası və ona bitişik yaxın ərazilərdə (cənubi-qərbi Qobustan saziş sahəsinin Şıxıqaya, Süleyman-axtarma, Çeyildağ və s.) işlənmiş seysmik və QGT məlumatlarının qarşılıqlı təhlili əsasında struktur xəritələr qurulmuş, sahənin regional planda geoloji quruluşu öyrənilmiş və neftlik-qazlılıq perspektivliyi qiymətləndirilmişdir.

2017-ci ildə Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölmü tərəfindən korporativ baza üçün 28 ədəd hesabat, 145 struktur xəritə, 1082 operator vərəqi və 1708 zaman kəsilişi rəqəmləşdirilmişdir.

2. Mədən geofizika işləri: 2017-ci ildə Geofizika və geologiya İdarəsinin "Mədəngeofizika İstehsalat Bölmü" tərəfindən qazmada və istismarda olan neft-qaz quyularında quyu geofiziki tədqiqat, yataqların işlənməsinə geofiziki üsullarla nəzarət, perforasiya-atma, qaz-karotaj və geoloji-texnoloji nəzarət işləri SOCAR-ın idarə və təşkilatlarının ("Azneft" İB, "Kompleks Qazma İşləri" trest), Azərbaycanca fəaliyyət göstərən birgə müəssisə və əməliyyat şirkət-

lərinin (SOCAR AQŞ, Bahar Enerji OCL, "Gulf Drilling Supply FZE", AzGerNeft MMC, "Shirvan OCL", "Neftechala OCL", "Balakhani OCL" "Qarasu" ƏŞ, "Zenith Aran OCL" və "Surakhani Oil OC") sifarişlərinə əsasən dənizdə 16 sahədə (Abşeron küpəsi, Bahar, Bulla-dəniz, Çilov-dəniz, Darwin küpəsi, Duvannı-dəniz, Ələt-dəniz, Günəşli, Gürgan, Qərbi Abşeron, Qum dəniz, Neft Daşları, Palçıq Pilpilesi, Pirallahı, Şimal-qırışıqı və Ümid) və quruda isə 31 sahədə (Atəşgah, Balaxanı, Bəndovan, Bibiheybət, Binəqədi, Cəfərli, Əmirxanlı, Kürovdağ, Kələməddin, Qala, Qalmaz, Qaradağ, Qaraçuxur, Quşxana, Lökbatan, Muradxanlı, Müşovdağ, Nardaran, Neftçala, Puta, Ramana, Buzovna-Maştağa, Sədan, Suraxanı, Şubanı, Sulutəpə, Şabandağ, Umbakı, Yasamanı, Zağlı və Zarat) yerinə yetirilmişdir.

Yerinə yetirilmiş sifarişlərin sayı 3686 (860 quyu üzrə) olmuşdur ki, bu da 2016-cı ilə nisbətən 623 sifariş (43 quyu) çoxdur. Bu işlərdən 1618 sifariş (142 quyu) açıq lülədə, 2067 sifariş (848 quyu) isə kəmərlə buraxılmış quyularda yerinə yetirilmişdir. Karotaj işləri üzrə yerinə yetirilmiş sifarişlərin ümumi miqdarı 2761 (3461 quyuda) olmuşdur. Ölçülmüş diaqramların sayı 7211 olmuşdur ki, bu da keçən ilə müqayisədə 17% çoxdur.

Perforasiya işləri üzrə 650 quyuda 924 sifariş yerinə yetirilmiş, laylarda 100938 dəlik açılmışdır. 2017-ci ildə yerinə yetirilmiş kompleks QGT işlərinə əsasən 9670 lay dəyərləndirilmiş, bunlardan 3513 lay sənaye əhəmiyyətli neftlik-qazlı, 192 lay qeyri-müəyyən və 5965 lay isə sulu kimi dəyərləndirilmişdir. Dəyərləndirilmiş 3513 laydan 171 layda perforasiya işləri aparılmışdır. Neftlik-qazlı kimi qiym-

mətləndirilmiş 155 laydan 149-dan neft və 6-dan su, sulu kimi qiymətləndirilmiş 10 laydan 10-dan da su və qeyri-müəyyən kimi dəyərləndirilmiş 6 laydan 3-dən neft və 3-dən su alınmışdır. Qazmadan qurtarmış 115 quyuda kompleks geofiziki tədqiqat işləri yerinə yetirilmişdir. Bunlardan 71 quyunun tikintisi qurtarmış NQÇİ-yə təhvil verilmişdir. Yataqların işlənməsinə geofiziki üsullarla nəzarət məqsədi ilə 2017-ci ildə 293 quyuda 566 sifariş yerinə yetirilmişdir.

Hesabat ilində 35 quyuda – (Günəşli 29, 31, 317, 319, 320, 323, 324, 330, 354, 355, Neft Daşları 2583, 2584, 2585, 2586, Ümid 16, Bulla-dəniz 78,123,125, Qərbi Abşeron 6, 7, 8, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, Qaradağ 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495) qazmaya geoloji-texnoloji nəzarət və qaz karotaj, həmçinin 8 quyuda – Neft Daşları (2583, 2584, 2584A, 2585, 2586) və Pıralahı (1133, 1242, 1241) qazma vaxtı karotaj (LWD/MWD) işləri yerinə yetirilmişdir.

2017-ci ildə yataqların işlənməsinə geofiziki üsullarla nəzarət məqsədi ilə Bahar, Bibiheybət, Darwin Küpəsi, Duvannı dəniz, Günəşli, Kürövdəğ, Lökbatan, Neft Daşları, Qala, Qərbi Abşeron, Pıralahı, Ramana və Şimal qırışığı, sahələrində 64 quyuda İNNK (impuls-neytron-neytron karotaj) işləri aparılmışdır.

2017-ci ildə Mədəngeofizika İstehsalat Bölümü tərəfindən korporativ baza üçün 1643 quyu üzrə, 9521-dən çox karotaj ayrıləri PDF formata çevirilmiş, 123741 inklinometr nöqtəsi və 8673100 metr karotaj ayrıləri rəqəmləşdirilmişdir.

3. Kompleks mühəndisi-geoloji işlər. Kompleks Mühəndisi Axtarış İstehsalat Bölümünün (KMAİB) fəaliyyəti aşağıdakı istiqamətlərdə cəmlənmişdir: mühəndisi-geoloji və struktur-xəritəalma qazması, fasiləsiz seysmoakustik profilləmə (FSAP), batimetriya, sonar planalma, multibim, uzaqdan idarə olunan sualtı video çəkiliş (ROV), tematik işlər, topoqrafik işlər, naviqasiya təminatı və s.

İşlər əsasən SOCAR-ın "Azneft" İB, Sosial İnkişaf İdarəsi, Kompleks qazma işləri trest, Neftqaztikinti trest və digər idarə və təşkilatlarla bağlanmış müqavilələr əsasında yerinə yetirilmişdir.

Faktiki olaraq hesabat dövrü ərzində KMAİB tərəfindən cəmi 8021 metr (bundan 3200 metr proqram, 4821 metr müqavilə üzrə) həcmində qazma işləri, o cümlədən dənizdə 5102 metr (bundan 3200 metr proqram, 1902 metr müqavilə üzrə) mühəndisi-geoloji və struktur xəritəalma qazması və

quruda müqavilə üzrə 2919 metr partlayış-atma qazması, 1642 km (bundan 1400 metr proqram, 242 km müqavilə üzrə) FSAP, müqavilələr üzrə 1353,6 km sonar planalma, 2545,1 km batimetriya, 50 metr Statik zondlama sınaq (CPT) işləri, 4,5 saat dəniz dibində uzaqdan idarə olunan sualtı video çəkiliş (ROV) və 1 mövzu ("Şimali Abşeron qalxımlar zonasında məhsuldar layların sahələr üzrə izlənməsi, neft-qaz perspektivliyinin qiymətləndirilməsi və temperatur-təzyiqin sahələr üzrə paylanma xüsusiyyətlərinin (termobarik şəraitin) dəyərləndirilməsi") üzrə tədqiqatlar aparılmışdır.

Eyni zamanda proqram əsasında cəmi 345 ədəd dəniz dibi süxur və su nümunələri götürülmüş və KMAİB-nin Mərkəzi mühəndisi-geoloji laboratoriyasında cəmi 6201 ədəd laborator tədqiqat (5792 ədəd fiziki-mexaniki, petrofiziki, geokimyəvi, paleontoloji xüsusiyyətləri və 409 ədəd qazgeokimyəvi) işləri aparılmışdır.

Bundan əlavə müxtəlif təşkilatların sifarişləri ilə quyuların layihə vəziyyətindən naturaya, naturadan plana keçirilməsi, onların dəqiq yerlərinin təyini, naviqasiya təminatı işləri aparılmışdır.

2017-ci ildə KMAİB tərəfindən korporativ baza üçün 124 ədəd hesabat, 418 ədəd xəritə və 804 qrafiki əlavə işlənərək təhvil verilmişdir.

Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri. 2017-ci ildə xarici şirkətlərlə birlikdə 9503 m həcmində axtarış-kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır. Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri üç sahədə - dənizdə SOCAR-ın öz gücü ilə Bulla dəniz yatağında 78 №-li axtarış quyusunda, Günəşli yatağında 29 №-li kəşfiyyat quyusunda və SOCAR-Ümid MMC ilə birlikdə Ümid yatağı 16 №-li kəşfiyyat quyusunda aparılmışdır.

Bulla dəniz yatağı 78 №-li axtarış quyusu (özül № 6). Quyu Bakı arxipelaqında yerləşən Bulla-dəniz yatağının şimal-şərq qanadının V tektonik blokunda Məhsuldar qatın VIII horizontunun (QÜQ lay dəstəsi) geoloji, litoloji-stratigrafik, litofasial quruluşunun müəyyənləşdirilməsi, neftqazlılığının qiymətləndirilməsi məqsədilə layihələndirilmişdir. Quyunun layihə dərinliyi 5900 m, layihə horizontu MQ-nin VIII horizontu, istiqaməti-şaquli, dənizin dərinliyi 29 m-dir. Qazma işlərinə 31.05.2016-cı il tarixində başlanılmışdır. Quyu 2017-ci ilə 2713 m (Suraxanı LD) dərinliklə qazma ilə keçmişdir. Qazma işləri 2017-ci ildə davam etdirilmiş və il ərzində 3197 m həcmində qazma işləri görülmüşdür. Quyu 5910 m dərinliyə qədər qazılmış, layihə horizontunu (QÜQ) 5818-5838m intervalında açmışdır. Layihədə hər biri 17

m olmaqla MQ-nin V horizontundan 2 intervaldan, VII horizontundan 3 intervaldan və VIII (QÜQ) horizontundan 2 intervaldan kern nümunəsinin götürülməsi planlaşdırılmışdır. Faktiki olaraq V horizontundan 2 intervaldan 5046-5059,20m (L=13,20m), 5069-5069,62m (L=0,09 m), VII horizontundan 2 intervaldan 5476-5486m (L=10,0m) 5501-5510m (L=9,0m) kern nümunəsinin götürülmüşdür. Götürülmüş kern nümunələri "Azlab" MMC tərəfindən təhlil olunur. Quyuda ölçülmüş karotaj diaqramının (QK, İK) göstəricilərinə əsasən QÜQ lay dəstəsi karbohidrogenlə doymulu kimi qiymətləndirilmişdir. Quyuda digər geofiziki tədqiqat işləri ölçüldükdən sonra layın potensialı dəqiqləşdirilmişdir.

05.11.2017-ci il tarixində MQ-nin VIII horizontunda 5836-5833, 5830-5818m intervalında perforasiya işləri yerinə yetirilmişdir. Mənim səmə zamanı quyuda ilkin gündəlik hasilat Qqaz=600 min m³, Qkond.=190 ton olmuşdur (Pqa-475atm, Pba-310atm, Dşt-11/18/28mm). Quyuyu bu hasilatla 07.11.2017-ci il tarixində N.Nərimanov NQÇİ-nin fəaliyyətdə olan quyular fonduna daxil edilmişdir.

Günəşli yatağı 29 №-li kəşfiyyat quyusu (özül № 7). Quyuyu Abşeron arxipelaqının Günəşli yatağının cənub qanadının tağyanı hissəsində Qala lay dəstəsinin litoloji, kollektorluq xüsusiyyətlərinin və neft-qazlılığının öyrənilməsi məqsədilə 4150 m dərinliyə (azimutu 191°, inhirafı 1000m) layihələndirilmişdir. 29 nömrəli kəşfiyyat quyusunun qazılmasına 13.03.2017-ci il tarixdə başlanmışdır. Quyuyu 27.10.2017-ci il tarixdə 3876m (MD-3809m-də, TVD-3644m, az-188,30, inhiraf-949m) dərinliyə çatdırılmışdır. Qazma zamanı yaranmış mürəkkəbləşmələrlə əlaqədar quyuyu layihə dərinliyinə qədər qazmaq mümkün olmamışdır və nəticədə geoloji məqsədə qismən nail olunmuşdur. İl ərzində 3876 m həcmində qazma işləri görülmüşdür.

Layihədə hər biri 17m olmaqla MQ-nin QÜQ horizontundan 2 intervaldan, QA horizontundan 3 intervaldan və Qala LD-dən 5 intervaldan kern nümunəsinin götürülməsi planlaşdırılmışdır. Faktiki olaraq MQ-nin QÜQ horizontundan 1 intervaldan 3055,8-3073,1m (L=17m), QA horizontundan 2 intervaldan 3420-3437m (L=13,0m), 3440-3451m (L=8,5m) kern nümunəsi götürülmüşdür. Götürülmüş kern nümunələri "Azlab" MMC tərəfindən təhlil olunur.

Quyuda yerinə yetirilmiş QK-NQK, İNNK tədqiqat işlərinin nəticəsinə görə müsbət qiymətləndirilmiş MQ-nin QaLD3-də 03.11.2017-ci il

tarixində 3784-3780, 3764-3760m intervalında perforasiya işləri yerinə yetirilmişdir. 11.11.2017-ci il tarixində mənim səmə zamanı quyuda ilkin gündəlik Qqaz=200 min m³, Qkond.=18 t (Pqa-250atm, Ph/f-320 atm, Pba-158atm, Dşt-6mm) olmuşdur. Quyuyu bu hasilatla 28 May NQÇİ-nin fəaliyyətdə olan quyular fonduna daxil edilmişdir.

Ümid yatağı 16 №-li kəşfiyyat quyusu (1 nömrəli gözül). Bakı arxipelaqında yerləşən Ümid yatağında qazılan 16 nömrəli kəşfiyyat quyusu strukturun şimal-şərq qanadında Məhsuldar qatın VII horizontunun (Fasilə lay dəstəsi) geoloji, litoloji-stratigrafik, litofasial quruluşunu və qaz-su konturunun müəyyənləşdirilməsi məqsədilə 6600 m dərinliyə (azimutu 30°, inhirafı 750 m, dənizin dərinliyi 58m, rotorun hündürlüyü 32m) layihələndirilmişdir. Quyunun qazılmasına 20.09.2017-ci il tarixində başlanmışdır. Quyuyu 2018-ci ilə 2430m dərinliklə qazma ilə keçmişdir. İl ərzində 2430m həcmində qazma işləri aparılmışdır.

2017-ci ildə SOCAR-ın öz daxili imkanları hesabına və birgə apardığı axtarış-kəşfiyyat qazma işləri nəticəsində sahələrin geoloji quruluşu və neft-qazlılıq perspektivliyi öyrənilmiş, bu quyulardan alınan sənaye əhəmiyyətli karbohidrogen göstəricilərinə görə yataqlar üzrə ehtiyat artımı əldə edilmişdir.

Beləki, Bulla-dəniz yatağında qazılmış 78 nömrəli axtarış quyusundan alınmış nəticəyə əsasən V tektonik bloku VIII horizontu üzrə C1 kateqoriyalı 4296 mln. m³ balans, 3222 mln. m³ çıxarılabılən sərbəst qaz ehtiyatı, 2017 min ton balans, 706 min ton çıxarılabılən kondensat ehtiyatı, C2 kateqoriyalı 413 mln. m³ balans, 107 mln. m³ çıxarılabılən həll olmuş qaz ehtiyatı, 1588 min ton balans, 418 min ton çıxarılabılən neft ehtiyatı artımı hesablanmışdır.

Günəşli yatağında qazılmış 29 nömrəli kəşfiyyat quyusundan alınmış nəticəyə əsasən Qala lay dəstəsi üzrə C1 kateqoriyalı 78 mln. m³ balans, 59 mln. m³ çıxarılabılən sərbəst qaz ehtiyatı, 14 min ton balans, 5,3 min ton çıxarılabılən kondensat ehtiyatı artımı hesablanmışdır.

XIV. NEFT VƏ QAZ YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ

01.01.2018-ci il tarixə Azərbaycan Respublikası ərazisində 81 neft-qaz yatağı aşkar edilmişdir. Hazırda 59 yataqdan karbohidrogen hasil edilir, 22 yataq isə bu və ya digər səbəbdən işlənməyə cəlb olunmamış və yaxud işlənməsi dayandırılmışdır. İşlənmədə olan 40 yataq Azərbaycanın quru (o c. 14 yataq "Azneft", 26 yataq MM və ƏŞ-ləri tərəfindən istismar olunur), 19 yataq isə dəniz (o c. 13 yataq "Azneft", 6 yataq - MM və ƏŞ-ləri) ərazisində yerləşir. İşlənmədə olan yataqlardan 25 neft (6 dəniz, 19 quru), 14 neft-qaz (1 dəniz, 13 quru), 13 Neft-qaz-kondensat (8 dəniz, 5 quru), 2 qaz (2 quru), 5 qaz-kondensat yatağıdır (3 dəniz, 2 quru).

01.01.2018-ci il tarixinə Respublika üzrə istismarda olmuş yataqlardan işlənmənin əvvəlindən 2006,2 mln. ton neft-kondensat və 798,1 mlrd.m³ qaz hasil olunmuşdur, o cümlədən, quruda yerləşən yataqlardan 976,8 mln. ton neft-kondensat, 138,9 mlrd.m³ qaz, dəniz yataqlarından 1029,4 mln. ton neft-kondensat, 659,2 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir.

ABƏŞ tərəfindən Günəşli-Çıraq-Azəri yatağında işlənmənin əvvəlindən (1997-ci ildən) 445,4 mln. ton neft, 140,5 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir. 2000-ci ilin may ayından etibarən lay təzyiqlərinin saxlanılması məqsədilə yataqda Fasilə lay dəstəsinə su və qaz vurmasına başlanılmış, təsirin əvvəlindən laya 370,4 mln. m³ su və 78,6 mlrd. m³ qaz vurulmuşdur.

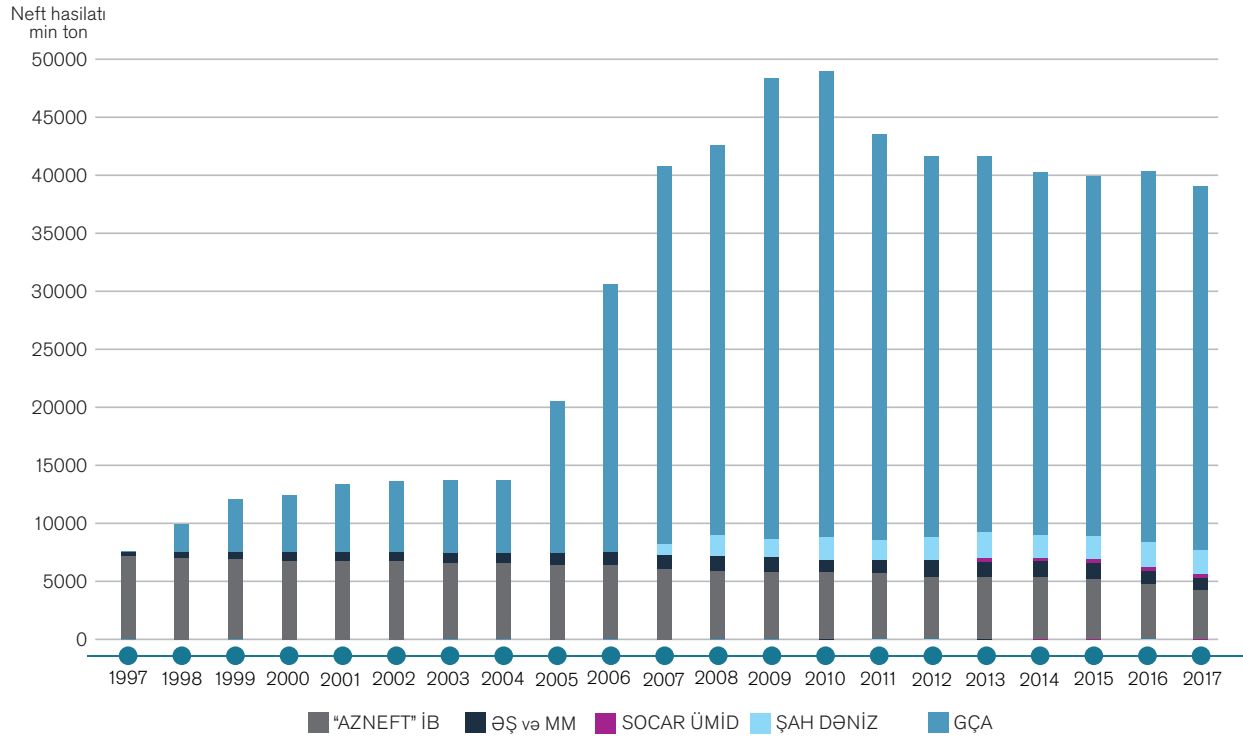
Şah-dəniz yatağında işlənmənin əvvəlindən (2006-cı ildən) 22 mln. ton kondensat və 88,5 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir.

İdarə və müəssisələr	Neft, min ton		Qaz, mln m ³		
	İllik	İşlənmənin əvvəlindən	İllik	İşlənmənin əvvəlindən	
Azneft IB	Dəniz	5844,7	515514	5345,5	271032
	Quru	324,9	328997	68,4	81422
	Cəmi	6169,6	844511	5413,9	352454
MM+ƏŞ	Dəniz	82,8	46546	537,5	159217
	Quru	1174,7	647758	137,7	57426
	Cəmi	1257,5	694304	675,2	216643
AÇG	Dəniz	28906,4	445387	12340,7	140458
Şahdəniz Cəmi	Dəniz	2355,4	21976	10168,1	88534
	Dəniz	37189,3	1029424	28391,8	659240
	Quru	1499,6	976755	206,1	138848
	Cəmi	38688,9	2006178	28597,9	798088
o cümlədən, Ümid yatağı		64,53	265,3	424,48	1666,3

cədvəl XIV.1

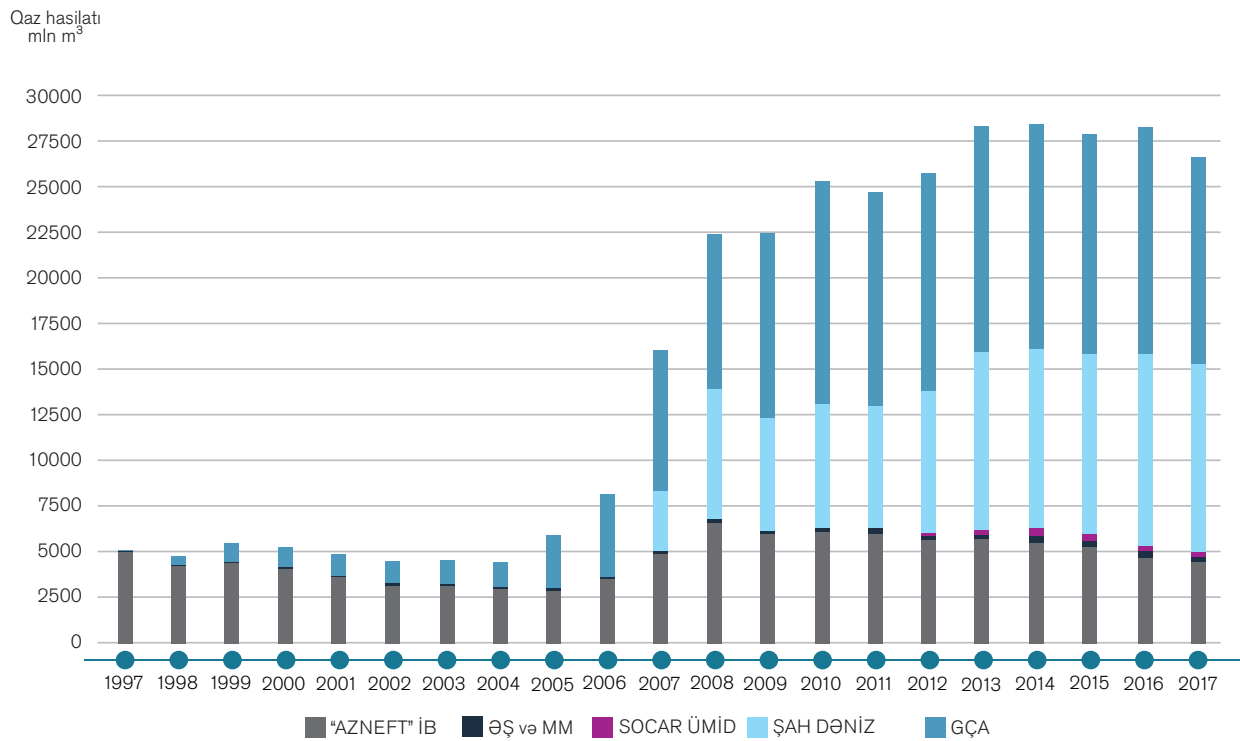
2012-ci ildə Ümid qaz-kondensat yatağı sənaye işlənməsinə daxil edilmişdir. 01.01.2018-cı il tarixə yataqdan 265,3 min.ton kondensat və 1666,3 mln.m³ qaz hasil edilmişdir. Yataqda 2 istismar quyusu fəaliyyət göstərir (12 №-li istismar quyusu təmirə dayanmışdır) və bu quyulardan 1250 min m³/gün qaz, 200 ton/gün kondensat hasil edilir. Hazırda Ümid yatağında 16 №-li istismar quyusunda qazma işləri aparılır. Quyunun 2018-ci ilin oktyabr ayında istismara verilməsi nəzərdə tutulur.

1997-2017-cı illərdə Respublika üzrə neft hasilatının dinamikası

Qrafik XIV.1

1997-2017-cı illərdə Respublika üzrə qaz hasilatının dinamikası

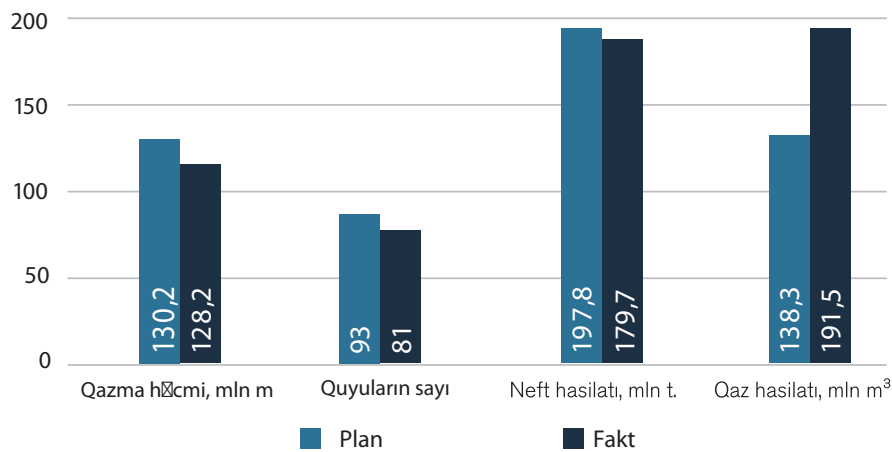
Qrafik XIV.2

2017-ci il ərzində "Azneft" İB-nin istismar etdiyi yataqlarda 128,2 min metr istismar qazması aparılmış, 81 quyu istismara daxil olunmuş (o c. 3 qazvurma quyusu) və bu quyulardan 169,9 min ton neft, 191,5 mln. m³ qaz hasil edilmişdir. Quru yataqlarında qazılmış 11 yeni quyudan 4,9 min ton, dəniz yataqlarında qazılmış 70 yeni quyudan isə 165 min ton neft hasil olunmuşdur.

minin artırılması məqsədilə laylara su ilə təsir prosesi yaxşılaşdırılması, neftvermənin artırılması məqsədilə yeni mütərəqqi üsulların tətbiqi və genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir.

"Azneft" İB-nin NQÇİ-ləri üzrə yataqların lay təzyiqlərinin düşməsinin qarşısının alınması məqsədilə laylara 1659,5 min m³ su vurulmuş və 57,4 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqlarında laylara

2017-ci il ərzində "Azneft" İB-nin işlənmədə olan yataqlarında aparılmış istismar qazması haqqında məlumat

Qrafik XIV.3

MM və ƏŞ-lər tərəfindən istismar olunan yataqlarda 2017-ci il ərzində qazmadan istismara 51 quyu daxil edilmişdir.

2014-cü ildən başlayaraq Abşeronneft NQÇİ-nin istismar etdiyi "Qərbi Abşeron" yatağında horizontal quyuların qazılmasına başlanılmışdır. Bugünədək yataqda 18 quyu qazılıb və 15÷20 m³/gün hasilatla istismara daxil edilmişdir. Yataq üzrə gündəlik neft hasilatı 72 tondan 261 tona, illik hasilat isə 19,8 min tondan 95,4 min tonadək yüksəlmişdir. Hazırda yataqda 54 nömrəli özüldə qazma işləri davam etdirilir.

Aparılan qazma işlərinin nəticələrinin təhlili göstərir ki, yeni quyuların qazılıb istismara verilməsi yataqlar üzrə hasilatın sabitləşməsi və qismən artırılması istiqamətində həyata keçirilən əsas tədbirlərdən biridir. İstismar qazması hesabına işlənmədə olan obyektlərdə quyu şəbəkəsi qismən bərpa edilir, texniki səbəbdən sıradan çıxmış köhnə quyular yeniləri ilə əvəz olunur və yatağın lazımı texnoloji rejimdə istismarı üçün şərait yaranır.

2017-ci ildə işlənmədə olan yataqlarda lay təzyiqinin saxlanması və işlənmə obyektlərin neftveri-

süni təsir məqsədilə 1008,5 min m³ su vurulmuş, nəticədə 41,1 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Həmçinin quruda yerləşən yataqlarda laylara süni təsir məqsədilə 651 min m³ su vurulmuş, nəticədə 16,3 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

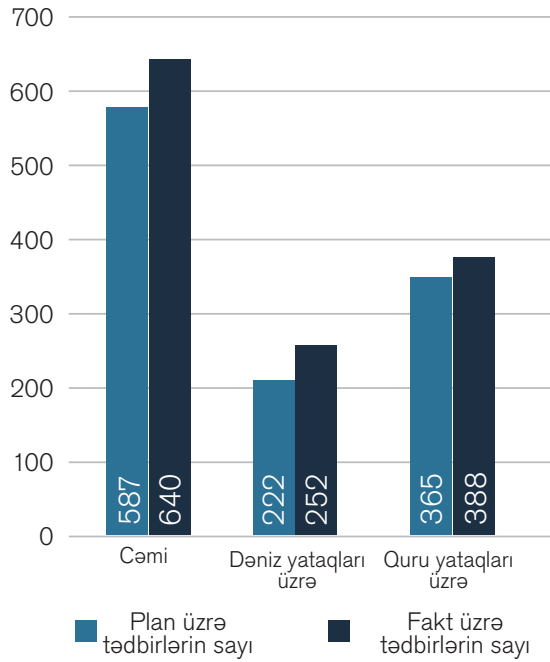
Layların neft veriminin artırılması üsullarının tətbiqi nəticəsində (III təsir üsulları) "Azneft" İB-i üzrə 4,3 min ton (o cümlədən dənizdə 4,2 min ton, quruda 0,1 min ton) əlavə neft hasil edilmişdir.

Nanotexnologiyanın tətbiqi ilə 15 quyuda müxtəlif təyinatlı tədbirlər həyata keçirilmiş və bu quyularda 3,4 min ton neft artımı əldə olunmuşdur.

2017-ci il ərzində "Azneft" İB 640 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 364,6 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqları üzrə 252 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 319,6 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Quruda yerləşən yataqlar üzrə isə 388 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bunun nəticəsində 45 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

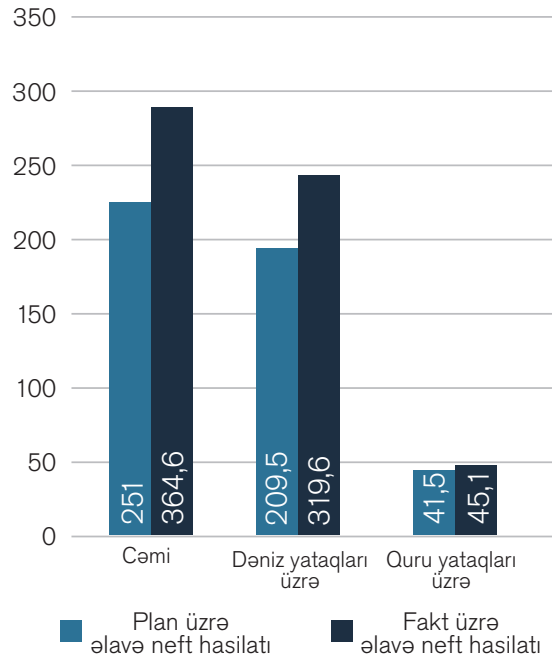
2017-ci il ərzində "Qaradağ" yeraltı qaz anbarlarında 19733 m qazma işi aparılmış, 4 qazvurma quyusu qazılmış və 3 quyu istismara verilmişdir.

2017-cı ildə "Azneft" İB-də aparılmış geoloji tədbirlərin sayı

Qrafik XIV.4

2017-cı ildə "Azneft" İB üzrə geoloji tədbirlər nəticəsində alınmış əlavə neft

Qrafik XIV.5

Mövsüm ərzində "Qalmaz" yatağına 792,4 mln.m³, "Qaradağ" yatağına 1144,8 mln.m³ qaz vurulmuş (cəmi 1937,2 mln m³) və qaz anbarları üzrə aktiv qaz həcmi 2871,2 mln.m³-ə çatdırılmışdır.

2017-ci il üzrə nəzərdə tutulmuş plan və tarşırıqlara müvafiq olaraq neft və qaz yataqlarında işlənməyə nəzarət məqsədilə müxtəlif təyinatlı hidrodinamik mədən-geofiziki tədqiqat işləri yerinə yetirilmiş, dərinlikdən və quyulardan su, neft və qaz nümunələri götürülərək laboratoriya şəraitində analiz edilmişdir.

Hesabat ilində 195 quyuda lay təzyiqi, 116 quyuda quyudibi təzyiq, 582 quyuda statik, 793 quyuda dinamik səviyyə, 4276 quyuda dövrü olaraq hasilat ölçülmüş, 2354 quyuda mayenin sulaşma faizi, 1076 quyuda qaz amili təyin edilmiş, 1593 neft, 110 qaz və 1566 su nümunəsinin fiziki-kimyəvi analizi həyata keçirilmişdir. Yataqların işlənməsinə nəzarət məqsədilə 47 quyuda İNNK, 25 quyuda AKS ölçü işləri aparılmış, 5 quyuda axın profili, 2 quyuda sulaşma intervalı, 5 quyuda udulma profili təyin edilmiş, 195 quyuda lay temperaturu ölçülmüş, 20 quyuda isə geofiziki üsulla kəmərin texniki vəziyyəti yoxlanılmış, 96 quyuda (o c.15 suvurucu quyuda) qərarlaşmış rejimdə, 11 quyuda lay təzyiqinin bərpası üsulu ilə tədqiqat işləri aparılmışdır. O cümlədən,

"Qaradağ" və "Qalmaz" yeraltı qaz anbarlarında 143 quyuda statik səviyyə təyin edilmiş, 118 quyuda lay təzyiqi və lay temperaturu, 4 quyuda quyudibi təzyiq, 3 quyuda axın profili, 5 quyuda QK-NQK, AKS, 1466 quyuda hasilat ölçülmüş, quyularda qərarlaşmış rejimdə tədqiqat işi aparılmamışdır, 26 quyuda qaz, 58 quyuda su nümunəsi kimyəvi təhlil edilmişdir, 1 quyuda udulma profili, 1 quyuda təzyiqin bərpası üsulu ilə tədqiqat işi aparılmışdır.

2017-ci ildə yeni yataqların işlənməyə cəlb olunması istiqamətində bir sıra işlər görülmüşdür. "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutu tərəfindən "Qarabağ" yatağının sınaq işlənmə layihəsi tərtib edilir və ilkin layihənin 2018-ci ilin 1-ci rübündə yekunlaşması nəzərdə tutulur. Dayaq Blokunun eskizləri müzakirə olunub və layihələndirilməsi üçün "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutuna müraciət edilib. Yatağın hidrodinamik modelinin yeni məlumatlar əsasında yenilənməsi, işlənmə variantlarının optimallaşdırılması və horizontal quyuların qazılması variantın təkmilləşdirilməsi istiqamətində işlər aparılır. GGİ tərəfindən yataqda mühəndis – geoloji işlər: O cümlədən, sonar, batimetriya, 5 ədəd quyunun qazılması (4 ədəd 150 m, 1 ədəd 200 m) işləri yerinə yetirilib, hesabatlar layihələndirmədə istifadə olunmaq üçün "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutuna

təqdim olunmuşdur. Hazırda boru xətləri çəkilməsi nəzərdə tutulan sahələrdə sonar, batimetriya işləri yerinə yetirilir, ilk qiymətləndirici quyunun qazılması nəzərdə tutulan sahəsində seysmik işlər aparılır. Qazılacaq quyunun konstruksiyası, qazılması və tammamlanmasının optimal seçilməsi üçün işlər aparılır.

- 2017-ci ilin 1-ci yarımilliyində "Heydər Əliyev" üzən qazma qurğusunun tikintisi başa çatdırılmış, qurğunun "Abşeron" qaz-kondensat yatağının işlənməyə cəlb olunması istiqamətində işlərin aparılması məqsədilə Total şirkətinə verilməsi qərara alınmışdır.

XV. QAZMA

2017-ci ildə SOCAR-ın qazma təşkilatları tərəfindən 140767m plana qarşı 137693m qazma işi görülmüş, hər iki məqsəd üzrə plan 97,8% yerinə yetirilmişdir. İstismar qazması planı 98,5% yəni, 130180m plana qarşı 128192m yerinə yetirilmişdir. Tikinti ilə qurtarması planlaşdırılan 82 quyu əvəzinə 80 quyu təhvil verilmişdir. Kəşfiyyat qazması üzrə plan 89,7% yerinə yetirilmişdir, yəni 10587m plana qarşı 9501m qazma işi görülmüşdür.

Dəniz sahələrində ümumilikdə 98031m plana qarşı 95094m qazma işi görülməklə plana 97% əməl edilmişdir, o cümlədən istismar qazması planı 97,9% yəni, 87444m plana qarşı 85593m yerinə yetirilmişdir. 2017-ci ildə dənizdə tikinti ilə qurtaran 53 quyu planı qarşılığında 53 quyu sifarişçiyə təhvil verilmişdir. Kəşfiyyat qazması üzrə planlaşdırılan 10587m-ə qarşı 9501m qazma işi aparılmış, plan 89,7% yerinə yetirilmişdir.

Quru sahələri üzrə 42599m qazma işi (plan 42736m) aparılmaqla plan 99,7%, o cümlədən istismar qazması üzrə 42599m qazma işi (plan 42599m) aparılmaqla plan 99,7%, kəşfiyyat qazması üzrə isə qazma planlaşdırılmamış və aparılmamışdır. 2017-ci ildə quruda tikinti ilə qurtaran 29 quyu planı qarşılığında 28 (-1 quyu) istismar quyusu sifarişçiyə təhvil verilmişdir.

Dənizdə - Neft Daşları, Çilov, Darvin bankası və Qərbi Abşeron yataqlarında istismar qazması, Ümid, Bulla-Dəniz və Günəşli yatağında isə həm istismar həm də kəşfiyyat qazması aparılmışdır.

Quruda – Qaradağ, Pirallahı, Səadan yataqlarında yalnız istismar qazma işləri aparılmışdır.

“Kompleks Qazma İşləri” tresti üzrə nəzərdə tutulan 115184m əvəzinə 115200m qazma işi görülmüşdür. Hər iki məqsəd üzrə plan 100% yerinə yetirilmişdir, kəşfiyyat qazması üzrə qazma planlaşdırılmadığından görülən qazma işlərinin hamısı istismar qazmasının payına düşür. Trest üzrə tikintisi qurtaran quyular üzrə plan 98,59% yerinə yetirilmişdir, 71 quyu əvəzinə 70 quyu (-1) təhvil verilmişdir. “Neft Daşları” İstehsalat Bölümü üzrə nəzərdə tutulan 32 quyu əvəzinə 34 quyu (+2), “Abşeron” İstehsalat Bölümü üzrə planlaşdırıldığı kimi 14 quyu, “Günəşli” İstehsalat Bölümü üzrə 9 quyu əvəzinə 8 quyu (-1), “Qaradağ” İstehsalat Bölümü üzrə 6 quyu əvəzinə 5 quyu (-1), “Siyəzən” İstehsalat Bölümü üzrə planlaşdırıldığı kimi 9 quyu, “Bulla, 8 Mart, Ümid” İstehsalat Bölümü üzrə də planlaşdırıldığı kimi 1 quyu istisma-

ra təhvil verilmişdir.

“SOCAR-AQŞ” MMC 2017-ci ildə qazma gedişi planını 87,9% yerinə yetirmişdir. 25583m əvəzinə faktiki 22493m həcmində qazma işi aparılmış, tikintisi ilə qurtarması planlaşdırılan 11 quyu əvəzinə 10 quyu (-1) istismara təhvil verilmişdir.

“Günəşli” yatağının tam miqyaslı işlənməsi üçün bu sahədə 2 ədəd müasir qazma qurğusu vasitəsi ilə qazılması planlaşdırılmış 32 quyuluq 7 saylı özülün tikintisi başa çatdırılmış, 1-ci faza üzrə 316, 317, 318, 323 və 324 nömrəli quyular, 2-ci faza üzrə isə 29 №li kəşfiyyat quyusu və 320 nömrəli quyu müvəffəqiyyətlə qazılaraq istismara təhvil verilmişdir. Hazırda həmin özüldən 1-ci faza üzrə 321 nömrəli quyunun qazılması davam etdirilir. Bulla-dəniz sahəsindəki karbohidrogen ehtiyatlarının tam istismarının təmin olunması üçün tikilmiş 4 quyuluq 6 saylı özüldən isə 78 nömrəli ilk kəşfiyyat quyusu qazılaraq istismara təhvil verilmişdir. “Qərbi Abşeron” yatağında 10 quyuluq 10 saylı özülün tikintisinə başlanılmış və tamamlanma mərhələsindədir.

2017-ci ildə SOCAR-da qazma işlərinin inkişafına dair texniki vasitələrin müasirləşdirilməsi, yeni və müasir texnologiyalardan istifadə edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.

SOCAR tərəfindən dəniz və quru sahələrində dərin neft və qaz quyularının qazılmasında uzun müddət istifadə olunmuş qazma qurğularının dünya standartlarına cavab verən müasir qazma qurğuları ilə əvəz olunması prosesi 2017-ci ildə də davam etdirilmişdir. SOCAR tərəfindən 2012-ci ildən başlayaraq köhnəlmiş qazma qurğuları parkının dəyişdirilməsinə başlanmış və 2012-2014-cü illərdə ümumilikdə 8 ədəd (4 ədəd ZJ-50, 2 ədəd ZJ-70 və 2 ədəd ZJ-40) müasir tələblərə cavab verən xaricdə istehsal olunmuş, çəvik idarə olunan, yüksək yük götürmə qabiliyyətinə malik qazma qurğusu alınmışdır. 2016-cı ildə də 1 ədəd ZJ-30 qazma qurğusu alınaraq ölkəyə gətirilmişdir və “Qərbi Abşeron” 54 saylı özüldə yeni quyuların qazılmasında istifadə edilir. 2017-ci ildə isə 3 ədəd qazma qurğusu alınmışdır. Bunlardan 2 ədədi ZJ-30 D (artıq ölkəyə gətirilib, biri “Neft Daşları” İB-nin 1541A sayılı DSÖ-də yığılır, digərinin isə “Neft Daşları” İB-nin 331 sayılı DSÖ-də yığılması planlaşdırılır) və 1 ədədi ZJ-70DBS qazma qurğusu isə alınsa da hələ ölkəyə gətirilməyib (2018-ci ilin Aprel ayında ölkəyə gətirilməsi planlaşdırılıb).

SOCAR-ın istehsalat-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair qazma sahəsi üzrə təkliflər və həyata keçirilən tədbirlər:

- Qazma işlərini müasir tələblərə cavab verən xaricdə istehsal olunan, çevik idarə olunma və yüksək yükötürmə qabiliyyətinə malik qazma qurğularının tətbiqi ilə aparılmasının genişləndirilməsi sayəsində quyuların daha sürətli qazılmasına nail olunur;

- İllik neft və qaz hasilatının sabit saxlanması üçün Bulla-dəniz, Günəşli, Neft Daşları, Darwin Küpəsi, Qərbi Abşeron və Çilov yataqlarındakı mövcud dəniz qazma qurğuları vasitəsilə, eləcə də tikilməsi nəzərdə tutulan yeni özüllərdən istismar quyularının qazılması davam etdirilir;

- Qazma işlərinin aparılması zamanı ekoloji təmizliyin qorunub-saxlanması, eləcə də layların çirkənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə yüksək texniki-texnoloji göstəricilərə malik "Mİ SWAKO" şirkətinin təmizləmə qurğularından istifadə genişləndirilir, məhsuldar horizontların qazılması zamanı SMART RDF tipli yeni növ qazma məhlullarından istifadə edilməsi üçün imkanlar araşdırılır və böyük əhəmiyyətli quyularda perforasiya işləri zamanı duzlu (brine) məhlulundan istifadə edilir və getdikcə daha çox quyularda istifadəsi vüsət alır;

- Quyu tikintisində kəmərlərin asılmasına və arxasında təzyiqin olmaması üçün "liner –hanger" sistemlərindən istifadə olunmasına başlanıb, mərkəzləşdiricilərdən (fənərlərdən) mütləq surətdə istifadə olunur, yeni növ laboratoriyalardan istifadə etməklə sementləmədə istifadə ediləcək sementlərin keyfiyyətli analizinə nail olunur və sementləmədə daha yüksək göstəricilərə malik kimyəvi qatqılardan, daha keyfiyyətli bloklayıcılardan istifadə edilməsi və quyu tipinə daha uyğun sement seçilməsi ilə kəmərxəsinin keyfiyyətli sementləməsinə nail olmaq üçün lazımı addımlar atılır;

- Dənizdə qazma işləri aparılan özüllərdə daha müasir stasionar sementləmə sistemlərinin quraşdırılmasına start verilib ki, bu da sementləmə proseslərindəki risklərin qarşısının alınmasına və sementləmə proseslərində daha dəqiqliyə nail olmasına imkan yaradır;

- Neft və qaz quyularının

təhlükəsiz, etibarlı, daha az riskli və sürətli tikintisinə nail olmaq üçün quyuların rəqamsal qazma planlaşdırılmasına (bu metodda artıq əvvəlcədən quyu lüləsi boyunca baş verə biləcək hər hansı udulma və ya mürəkkəbləşmənin baş verə biləcəyi və qarşısının alınması üçün lazım olan addımların atılması ilə quyunun qazılmasının müvəffəqiyyətlə sonlandırılması mümkündür. Artıq bu təcrübədən Statoil və Shell kimi tanınmış şirkətlər istifadə edir) keçid üçün pilot lahiyəyə start verilib;

- Bulla-dəniz strukturunda axtarış-kəşfiyyat işlərini davam etdirmək, Babək və digər strukturlar üzrə işə hazırlıq işlərinə başlanılıb;

- Quyuların lahiyələndirilməsi və tikintisi prosesinin təhlil edilərək effektivliyinin və səmərəliliyinin artırılması üçün yeni QLTP (quyuların lahiyələndirilməsi və tikintisi prosesinin) hazırlanması və bu yeni proseslər üçün iş axınlarının işlənilib-hazırlanması prosesinə başlanıb ki, bununla da yeni QLTP mövcud VTQ və Təlimatlarının müasir-texnika və texnologiyaya uyğunlaşdırılmasına start verilib;

- SOCAR-ın baş ofisinin "Qazma" şöbəsində Quyuların qazılmasına elektron nəzarətin həyata keçirilməsi məqsədi ilə "Nəzarət Mərkəzi"nin Yaradılması üçün Kaspian İnnovasiyalar Mərkəzi ilə birlikdə nəzarət üçün lazım olan parametrlərin işlənilib-hazırlanması prosesi gedir.

XVI. NEFT-QAZ HASILATI

2017-ci ildə ölkədə 38,7 mln ton neft və 28,6 mlrd. kub metr qaz hasil olunmuşdur. 2016-cı il ilə müqayisədə neft hasilatı 2,3 mln. ton, qaz hasilatı isə 0,8 mlrd. kub metr az olmuşdur.

SOCAR-ın istismar etdiyi neft və qaz yataqlarından 2017-ci ildə 7427,1 min ton neft (kondensatla birlikdə), 6089,1 mln. m³ qaz hasil edilmişdir.

SOCAR üzrə neft hasilatı

	2017-ci il				2016-cı il faktiki	2017/2016 müqayisədə + ; -
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	7700,0	7427,1	-272,9	96,5	7522,4	-95,3
- Azneft İB	6327,6	6169,6	-158,0	97,5	6234,8	-65,2
- ƏŞ/MM	1311,5	1210,9	-100,6	92,3	1239,6	-28,7
- SOCAR Ümid MMC	60,9	46,6	-14,3	76,5	48,0	-1,4

cədvəl XVI.1, min ton

2017-ci ildə SOCAR-ın istismar etdiyi yataqlardan 7427,1 min ton neft hasil edilmişdir ki, nəticədə proqnoz 272,9 min ton az olmaqla 96,5% yerinə yetirilmişdir. 2016-cı il ilə müqayisədə 2017-ci ildə 95,3 min ton az neft hasil edilmişdir.

2017-ci ildə AÇG yatağından 28906,4 min ton, Şahdəniz üzrə 2355,4 min ton kondensat hasil edilmişdir.

2017-ci ildə SOCAR üzrə qaz hasilatı proqnozu 93,2% yerinə yetirilərək 6089,1 mln.m³ olmuşdur. Bu da 2016-cı il ilə müqayisədə 441,0 mln.m³ azdır.

SOCAR üzrə qaz hasilatı

	2017-ci il				2016-cı il faktiki	2017/2016 müqayisədə + ; -
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	6530,0	6089,1	-441,0	93,2	6266,8	-177,7
- Azneft İB	5739,0	5413,9	325,2	94,3	5620,6	-206,7
- ƏŞ/MM	385,0	364,3	-20,7	94,6	360,7	3,6
- SOCAR Ümid MMC	406,0	310,9	-95,1	76,6	285,5	25,4

cədvəl XVI.2, milyon m³

Hesabat dövründə SOCAR tərəfindən AÇG-dən 2896,3 mln.m³ qaz qəbul edilmiş, Şahdəniz yatağından isə 2792,6 mln.m³ qaz alınmışdır.

2017-ci ildə hasil edilmiş neftin 95,75%-i keçici fond quyularının, 3,01%-i yeni quyuların, 1,24%-i isə fəaliyyətsiz fondan alınan quyuların payına düşür:

Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:						
	Keçici fond quyuları üzrə		Fəaliyyətsiz fondan alınan quyular üzrə		Yeni quyular üzrə		
	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	
SOCAR	7427,1	7111,3	95,75	91,9	1,24	223,9	3,01
-Azneft İB	6169,6	5905,4	95,72	71,6	1,16	192,6	3,12
- ƏŞ/MM	1210,9	1159,3	95,74	20,3	1,68	31,3	2,58
-SOCAR Ümid MMC	46,6	46,6	100,0				

cədvəl XVI.3

Ümumi neft hasilatının 18,97%-i fontan, 58,24%-i qazlift, 22,79%-i dərinlik nasosu üsulunun payına düşür:

	Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:					
		Fontan		Qazlift (erlift)		Dərinlik nasosları və svablama	
		Hasilat min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %
SOCAR	7427,1	1408,9	18,97	4325,4	58,24	1692,8	22,79
- <i>Azneft İB</i>	6169,6	1323,4	21,45	4254,7	68,95	591,5	9,6
- <i>ƏŞ/MM</i>	1210,9	38,9	3,21	70,7	5,84	1101,3	90,95
- <i>SOCAR Ümid MMC</i>	46,6	46,6	100,0				

cədvəl XVI.4

01.01.2017-ci il tarixinə SOCAR üzrə quyu fondu aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir: istismarda olan quyu fondu 8707 quyu (o c. 179 qaz quyusu), fəaliyyətdə olan quyu fondu 6168 quyu (o c. 116 qaz quyusu) təşkil etmişdir:

	İstismar quyu fondu		Fəaliyyətdə olan quyu fondu		Fəaliyyətsiz quyu fondu		Qazmadan sonra mənimsəmədə olan quyular	
	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2018	01.01.2017	01.01.2018
SOCAR	8626	8707	6168	6199	2306	2423	26	28
- <i>Azneft İB</i>	3120	3162	2875	2935	234	223	11	4
- <i>ƏŞ/MM-lər</i>	5358	5504	3290	3266	2072	2200	15	14
- <i>SOCAR Ümid MMC</i>	2	3	3					
YQA	161	164	143	147	17	16	1	1

*YQA –Yeraltı Qaz Anbarı

cədvəl XVI.5

SOCAR üzrə neft və qaz hasilatı sahəsində 2017-ci ildə aşağıdakı istiqamətlərdə kompleks tədbirlər işlənib həyata keçirilmişdir:

- yataqların işlənmə layihələrinin optimallaşdırılması və qalıq neft-qaz ehtiyatları baxımından perspektivli sahələrin intensiv işlənməyə cəlb edilməsi məqsədilə əlavə tədqiqatlar aparılmış, yeni hidrotexniki qurğuların layihələndirilməsi və tikintisi hesabına infrastruktur genişləndirilmişdir.

“Neft Daşları” yatağı üzrə:

- 14 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 1637a sayılı meydançadan 14 ədəd quyu qazılıb, 8 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 620a sayılı SDÖ-dən 8 ədəd quyu qazılıb. Qeyd olunan özüllərdə işlənəcək yeni layihə əsasında əlavə 2 ədəd quyu qazılacaq. 14 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 602a sayılı SDÖ-dən 10 ədəd quyu qazılıb istismara verilmiş, 11-ci quyuda qazma işləri davam edir;

- 2A sayılı İrəlşdirilmiş neft yığıcı məntəqəsinin tikintisi obyekt üzrə I kompleks aprel 2016-cı ildə (İSQ1A və İSQ2A), II kompleks yanvar 2017-ci ildə (MNYM,) III və IV kompleks noyabr 2017-ci ildə (Lay sularının yığılması, təmizlənməsi və utilizasiyası qurğuları, alçaq təzyiqli qaz yığıcı, 1077 yaşayış bloku) istismara verilib. Qurğunun maksimum məhsuldarlığı 4400 m³/gün təşkil edir. Obyektin V kompleksi üzrə LSS-nin təshihə planlaşdırılır, (İSQ-3a) tərkibində texnoloji xətləri flüd-maye xətlərin çəkilməsi davam etdirilir.

- 2585 sayılı SDÖ-də əlavə 10 ədəd quyunun qazılması üçün genişləndirilməsi obyekt üzrə 7 ədəd quyu qazılıb istismara verilib. 8-ci quyunun qazılması üçün şaxtaların quraşdırılması planlaşdırılır.

- 2150 sayılı SDÖ-də əlavə 2 ədəd quyunun qazılması üçün genişləndirilməsi obyekt üzrə 2 ədəd quyu qazılıb. Obyekt 2017-ci ilin sentyabr ayında istismara verilib.

- “Neft Daşları” NQÇİ-də alçaq təzyiqli qazın yığılması üçün meydançalarda vakuum kompressorlarının quraşdırılması işləri davam etdirilmiş, ümumi kompressorların sayı 83-ə çatdırılaraq, gündəlik orta hesabla 1100 min m³ qazın yığılıb nəql edilməsinə və ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına nail olunmuşdur.

- 14 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün 1541A sayılı meydançanın tikintisi obyekt üzrə işçi komissiya keçirilib. Hazırda işçi komissiyasının iradlarının aradan qaldırılması işləri gedir.

“Qərbi Abşeron” yatağı üzrə:

- Mövcud obyektlərin təmir-bərpası və yeni obyektlərin tikintisi nəticəsində neft hasilatının artırılmasına nail olunmuşdur.

- 20 sayılı özüldə 10 ədəd quyuda qazma işləri tamamlanmış, yeni layihə ilə əlavə 4 ədəd quyu qazılmışdır

(ümumi 14 ədəd quyu).

- 10 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 54 sayılı özüldə tikinti işləri 2017-ci ilin sentyabr ayında başa çatdırılmış, özül üzrə 6 ədəd quyu qazılmışdır.

- 10 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 10 sayılı SDÖ-nün tikintisi tamamlanmaq üzrədir.

“Darvin bankası” yatağı üzrə:

- 740 sayılı SDÖ-də əlavə 4 quyunun qazılması üçün meydançanın genişləndirilməsi işləri 2017-ci ilin oktyabr ayında başa çatdırılmış, 4 ədəd quyu qazılaraq istismara təhvil verilmişdir.

“Günəşli” yatağı üzrə:

“Günəşli” yatağındakı 10 sayılı DDÖ-nün yenidən qurulması” obyektinin tərkibində özüldə vacib infrastruktur yaradılmaqla hasilatın bərpa edilməsi üçün I buraxılış kompleksi üzrə yenidənqurma işləri başa çatdırılmış və obyekt 2017-ci ilin noyabr ayında istismara qəbul edilmişdir. II buraxılış kompleksi üzrə işlər davam edir.

- “Günəşli” yatağında 5 sayılı DDÖ-də əlavə 8 ədəd quyunun qazılması üçün yenidən qurulması” obyektinin üzrə 2 ədəd quyu qazılmış, 3-cü quyunun qazılması planlaşdırılır.

-“Günəşli” yatağı 14 sayılı DDÖ-nün genişləndirilmiş hissəsində əlavə 2 quyunun qazılması üçün yenidən qurulması” layihəsi üzrə işlər başa çatdırılaraq 2 ədəd quyu qazılmışdır.

- “Günəşli” yatağında 11 sayılı DDÖ-nün genişləndirilmiş hissəsində əlavə 4 quyunun qazılması üçün yenidən qurulması” layihəsi üzrə işlər başa çatdırılaraq təhvil verilmişdir. 4 ədəd quyu qazılmışdır. Hazırda özüldə əlavə 2 ədəd quyunun qazılması obyektinin üzrə LSS-i işlənir. İlk cizgilər əsasında tikinti işlərinə başlanılıb.

N.Nərimanov adına NQÇİ-nin “Bulla-dəniz” yatağı üzrə:

- 4 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 6 sayılı SDÖ-nün tikintisi layihəsi üzrə “SOCAR AQŞ” MMC tərəfindən 78 sayılı quyuda - Layihə dərinliyi L=5900m olan quyunun 5910m hissəsi qazılıb və qazma işləri başa çatdırılıb. Hal-hazırda 113 sayılı quyuda qazma işləri aparılır. (2741m qazılıb, layihə ilə 6200 m).

- 5 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 12 sayılı özülün tikintisi layihəsi üzrə tikinti-quraşdırılma işləri davam etdirilir. Dayaq blokları (5 ədəd) dənizə nəql olunaraq quraşdırılmışdır. Körpülərin, 4 ədəd şitin, avadanlıqların quraşdırılması və digər işlərin yerinə yetirilməsi planlaşdırılır.

- “Bulla-dəniz” yatağında 2A sayılı QYM-nin tikintisi layihəsi üzrə quraşdırılma işləri davam etdirilir.

Xətlərin köçürülməsi, avadanlıqların quraşdırılması planlaşdırılır.

- “Bulla-dəniz” yatağı 122 sayılı SDÖ, 123 sayılı quyuda 02.01.2017-ci il tarixində qazma işlərinə başlanılmış, 05.10.2017-ci il tarixində qazma başa çatdırılaraq mənimsəməyə verilmişdir. Hazırda quyu istismardadır (özüldə layihə üzrə olan 3 quyu qazılıb başa çatdırılıb). Özüldə əlavə 2 ədəd quyunun qazılması üçün LSS-i işlənir. İlk cizgilər əsasında işlərə başlanılıb.

NQÇİ-nin “Daşgil Mərkəzi Rezervuarlar Parkında 4 sayılı 2000 m³ neft çəninin yenidən qurulması” layihəsi üzrə obyekt 2017-ci ilin iyun ayında istismara qəbul olunmuşdur.

2017-cı ildə “Azneft” İstehsalat Birliyi üzrə 12 ədəd əsaslı təmir obyektinin, o cümlədən 3 ədəd SDÖ və 9 ədəd EYM-ə ümumilikdə 26 277,82 min manat vəsait xərclənərək istismara təhvil verilmişdir. Belə ki, 3 ədəd SDÖ-nün əsaslı təmiri 5268,4 min manat, 9 ədəd EYM-in əsaslı təmiri isə 21009,42 min manat vəsait təşkil edir. İdarələr üzrə əsaslı təmir obyektləri aşağıdakı qaydada öz əksini tapmışdır. Belə ki:

Neft Daşları NQÇİ üzrə:

“Neft Daşları” NQÇİ-nin yatağında yerləşən 1778, 1183 və 1284 sayılı meydançaların (EYM) əsaslı təmirinə 3304,42 min manat vəsait xərclənərək istismara təhvil verilmişdir;

N. Nərimanov adına NQÇİ üzrə:

“SDXZ” yatağı 682, 332, 279a, 375, 353, 441 sayılı EYM-lərin əsaslı təmirinə 17705,0 min manat və “8 Mart” yatağı 566 sayılı, “Bulla-dəniz” yatağı 56 sayılı SDÖ-lərin əsaslı təmirinə 2283,4 min manat vəsait xərclənərək istismara təhvil verilmişdir;

Abşeronneft NQÇİ üzrə:

“Darvin bankası yatağında yerləşən 500 sayılı SDP-nin əsaslı təmirinə 2985,0 min manat vəsait xərclənmişdir.

XVII. QAZIN YİĞİLMƏSİ VƏ NƏQLİ

2017-ci ildə qaz-nəql sistemində həyata keçirilmiş tədbirlər:

2017-ci il üzrə Gürcüstan Respublikasına təbii qazın nəqlinin dayanıqlılığını və fasiləsizliyini təmin etmək üçün "Tədbirlər Planı" əsasında aparılmış təmir-bərpa işləri barədə:

- Ø1220mm-lik "Qazıməmməd-Qazax" II xətt magistral qaz kəmərinin 214-cü km-də yeni Ø500mm-lik əlaqə xətti cəkilərək, üzərində 1 ədəd D500mm-lik və 1 ədəd D200mm-lik kran quraşdırılmaqla Ø1020mm-lik I xəttə qoşulmuşdur.

- Ø1220mm-lik Qazıməmməd-Qazax II xətt MQK-nin 210-cu km-dən birləşmiş Ø720mm-lik Mingəçevir QPS II xətt qaz kəmərinin 0-cı km-də D700mm-lik yeraltı kran və D200mm-lik baypas kranı yenisi ilə əvəz edilmişdir.

- Ø1020mm-lik "Qazıməmməd-Qazax" II xətt MQK-nin 330-cu km-də 34 saylı D1000mm-lik xətti kran üzərindəki, D300mm-lik 2 ədəd baypas kranları və 1 ədəd D300mm-lik şam kranı yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

- Ø1020mm "Qazax-Saquramo" MQK-nin 0-cı km-dəki D700mm-lik 37 saylı xətti kran yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

- Ø1020mm "Qazıməmməd-Qazax" II xətt MQK-nin 378,4-cü km-də 39 saylı D700mm-lik xətt kranın yeni D700mm-lik kranla və D150mm-lik baypas kranı isə yeni D300mm-lik kranla əvəz olunmuşdur.

- Ø1020mm "Qazıməmməd-Qazax" I xətt MQK-nin 378,3km-də 20 saylı D1000mm-lik xətti kran üzərindəki D300mm-lik baypas kranı yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

- Ø1020mm Qazıməmməd-Qazax II xətt MQK-nin 293-cü km-də Şəmkir çay keçidi təmir olunaraq mövcud xəttə birləşdirilmişdir.

- Ø1020mm Qazıməmməd-Qazax II xətt MQK-nin 375-ci km-də Coğazçay keçidi təmir olunaraq mövcud xəttə birləşdirilmişdir.

- Ø1220mm Qazıməmməd-Qazax II xətt MQK-nin 78-ci km-də Ağsuçay keçidi təmir olunaraq mövcud xəttə birləşdirilmişdir.

2017-ci il də Rusyadan təbii qazın qəbulu ilə əlaqədar Ø1220mm-lik "Mozdok-Qazıməmməd" və Ø1220mm-lik "Altağac-Ağsu" MQK-ləri üzərində icrası planlaşdırılmış təmir-bərpa və yenidənqurma işləri barədə:

- Ø1220mm-lik "Mozdok-Qazıməmməd" MQK-nin 287-ci km və "Sumqayıt QTM qolu "MQK arasında yeni çəkiləcək Ø1020 mm-lik L= 60 km qaz kəmərinin gələcəkdə qoşulması üçün 1 ədəd Ø1220/1020mm-lik üçlük, 1 ədəd D1000mm-lik xətti kran, 1 ədəd D300mm-lik paypas kranı quraşdırılmışdır.

- Ø1220mm-lik "Altağac-Ağsu" MQK-nin 58-ci km-də kəmərin 30-40m hissəsinin gərginləşməsi halı aradan qaldırılmışdır.

- Ø1220mm-lik "Mozdok-Qazıməmməd" MQK-nin 423-cü km-də Şirvanovka KS ərazisində mövcud olan toztutucuların giriş-çıxış istiqmətləri "Neftqaztikinti" tresti tərəfindən dəyişdirilmişdir.

Ø1020/1220mm-lik "Astara-Qazıməmməd" MQK-ile İran İslam Respublikasından sutkada 10-15 mln.m³ qazın nəql edilməsi üçün 0-174-cü km-lər arası hissədə aparılacaq texniki müayinə və təmir işləri barədə:

- Ø1020mm-lik "Astara-Qazıməmməd" MQK-nin 103-cü km-də daxili imkanlar hesabına 110p/m, 83-cü km-də 150p/m, 71-ci km-də isə 72p/m və 82-ci km-də isə 105p/m boru xətti cəkilərək təmir olunmuşdur.

- Ø1220mm-lik "Astara-Qazıməmməd" MQK-nin 85-ci km-də D500mm-lik kranla alternativ D700mm-lik kran quraşdırılmış və əlavə D150mm-lik şam xətti cəkilmişdir.

- Astara Dövlətlərarası ölçü qovşağında qazın ölçülməsi və tənzimlənməsi məqsədi ilə 3 və 4-cü xəttlərin bərpası ilə bağlı 4 ədəd D300mm-lik şar tipli kranlar quraşdırılmış və tənzimləyici qovşaqda (2 ədəd D300mm-lik, 2 ədəd D500mm-lik kran olmaqla) yeni 2 ədəd tənzimləyici xəttlər qurulmuşdur.

MQKS-də görülmüş digər işlər barədə:

- Hacıqabul MQKS-nə məxsus "Səngəçal BQ-Qaradağ" MQK-nin bərpası həyata keçirilmişdir. 22,010km Ø1020mm-lik boru kəməri demontaj olunmuş və yenidən bərpa olunaraq I kompleks üzrə işlər yekunlaşmış və mövcud sistemə qoşulmuşdur. Bundan əlavə II kompleks üzrə "Səngəçal BQ-Qaradağ" magistral qaz kəmərinin "D kranı" ölçü qovşağının Ø720mm giriş xətti ilə əlaqələndirilməsi üçün qovşağın giriş xətti üzərində üçboğaz və qısa boru birləşdirməklə D700mm-lik yerüstü

kran quraşdırılmış və layihə əsasında separasiya sisteminin qoşulması üçün texnoloji hissədə dəyişikliklər olunmuşdur.

- “Cənub” İES –na nəql olunan təbii qazın bərk və maye qarışıqlardan təmizlənməsi üçün Şirvan QPS-də mövcud, lakin istismar olunmayan 2 ədəd separatorlar üzərində defeskopiya işləri aparılmış, yararlılıq dərəcəsi yoxlanılmış, möhkəmiyə və kipliyyə sınaq olunaraq ilkin cizgilər əsasında sistemə qoşulmuş və bundan başqa Şirvan QPS-da texnoloji hissədə təmir işləri aparılaraq qovşağın girişinə əlavə 2 ədəd ФСГ-6,3/200 markalı, 2 ədəd ТНГС530/25 markalı filter-seperatorlar quraşdırılmışdır.

- “Azneft” İstehsalat Birliyinin sturukturuna daxil olan Ə.Əmirov adına NQÇİ-nə məxsus “Qalmaz-Daşgil” və “Petro HongKong-Pirsaat Oil Limited” MMC-yə məxsus qaz xəttlərindən qazın qəbul olunması üçün “Azneft” İstehsalat Birliyindən “Qaz İxrac” İdarəsinə verilmiş Ø219mm-lik “Ələt-Daşgil” qaz kəmərinə təmir işlərinə başlanılmış və 11690m hissəsi təmir olunaraq istismara verilmişdir.

- Kürsəngi KS-Şirvan QPS qaz kəmərinin 10-11,2-ci km arası məsafədə 1173,61 p/m, 24-29,3 ci km arası məsafədə 5250,41 p/m, 31-32,5 cü km arası məsafədə 1249 p/m D530 mm-lik borulardan qaz xətti çəkilmiş, sınaq işləri aparılmış və mövcud kəməre birləşdirilmişdir. Kürsəngi KS-ın giriş xətti - 232,34 p/m və çıxış xətti – 612,83 p/m D530mm-lik borulardan yeni xətt çəkilmiş, sınaq işləri aparılmış və mövcud sistemə birləşdirilmişdir. 2015, 2016 və 2017 ci illərdə qaz kəmərinin ümumi uzunluğu 29 720,26 m hissəsi yenilənmişdir.

- “Bəndovan-Kürsəngi” xəttinin 4 ədəd yol keçidində yararsız olan hissələrdə 0,3 cü km; 0,8 ci km; 1,2 ci km; 1,8 ci km-lərdə 80 p/m 325 və 377mm-lik borularla dəyişdirilmişdir.

- Ø1020/1220mm-lik “Astara-Qazıməmməd” MQK-nin 176-cı km-də mövcud Ø530mm-lik əlaqələndirici kəməre paralel Ø720mm-lik 20 p/m əlaqələndirici xətt çəkilərək qaz axınında yaranmış maneə aradan qaldırılmışdır.

Ø530mm-lik “Yaşma-Siyəzən” MQK-nin 21,9-28,8-ci və 42,6-43,3-cü km-lər arası hissəsində əsaslı təmir işləri aparılaraq Ø325mm-lik borulardan istifadə etməklə 6444,92 p/m boru dəyişdirilmişdir.

- “Qurd qapısı” QPS magistral qaz kəməri obyektinə üzrə 550p/m Ø720x9mm-lik yeni boru xətti çəkilmişdir.

- Ø530mm-lik “Digah QPS-Zirə Cənub”

MQK-nin 1,2; 26; 4,5-ci km-lər arası hissə-hissə L=159 p/m dəyişdirilərək işlək sistemə qoşulmuşdur.

- Ø720mm-lik “Qaradağ-Xırdalan” MQK-nin 29,3 və 27,3-cü km-lərində hissə-hissə L=350 p/m dəyişdirilərək işlək sistemə qoşulmuşdur.

- Ø325/426/530mm-lik “Duvannı-Qaradağ” qaz kəmərinin korroziyaya uğramış L=517 p/m hissəsi yenidən çəkilmişdir.

- Ø720mm-lik “Hövsan-Digah-Qaradağ” (“Novxanı - Xırdalan” arası) qk-nin “Vulkan dağ” ərazisində korroziyaya uğramış D530 mm L=315 p/m hissəsi dəyişdirilmişdir.

- Ø720mm-lik “Hövsan-Digah” qk-nin 22,5-ci km-də dəmir yolu altından keçən hissəsinə xüsusi təyinatlı izolyasiya örtüklü boru keçirilərək L=45 p/m qaz xətti çəkilmiş və işlək sistemə qoşulmuşdur.

- Ø219mm-lik “Balaxanı-Böyükşor” qk-nin yeraltı yol keçid hissəsində (0,2-0,4-cü km-də) korroziyaya uğramış 48 p/m hissəsi dəyişdirilmişdir.

- Ø530mm-lik «Qum adası-Qaraçuxur» qaz kəməri QNAS-1 «Bahar Enerji» ölçü qovşağı arası L=580 p/m hissə təmir olunmuşdur.

- Ø1020mm-lik “Qazıməmməd-Qazax” I xətt MQK-nin 245-ci km-də Şəmkir maşın kanal çəkilişi ilə əlaqədar 102 p/m yeraltı hissə yerüstü çəkilərək yenidən qurulmuş və mövcud sistemə quraşdırılmışdır.

- Mingəçevir QPS-də 3 ədəd yeraltı D700 Pş64 atm-lik kürevi kranlar, 3 ədəd baypas kranları və mövcud separatorların 6 ədəd D400mm-lik giriş-çixış kranları yenisi ilə əvəz edilmişdir.

- Ø530mm-lik Yevlax-1 QPS qaz kəməri əsaslı təmir olunaraq 1149,95 p/m boru çəkilmiş və mövcud sistemə qoşulmuşdur.

- Ø1220mm-lik “Astara-Qazıməmməd” MQK-nin 151-ci km-dən yeni qurulacaq “Kürqarabucaq” QPS-i üçün Ø273mm-lik L=29561 p/m yeni yeraltı qaz xətti çəkilmişdir.

- 2017-ci ilin Kapital qoyuluşu proqramı əsasında 23,6km boru xətti çəkilmiş, əsas fondların əsaslı təmiri proqramı üzrə cəmi 23,8km müxtəlif diametrlili boru xətti təmir olunmuşdur.

- 2017-cı il ərzində təhvil verilən qazın hesabatının dəqiq aparılması məqsədilə mənəvi cəhətdən köhnəlmiş 5 ədəd qaz paylayıcı stansiyaların və 1 ədəd qaz ölçü qovşaqlarının texnoloji hissələri yenidən qurulmuşdur.

- MQKS-nin tabeliyində olan QPS-lərdə 72 ədəd odorizə qurğuları quraşdırılaraq istismara

verilmişdir.

- Abşeron MQKS-nin istismarında olan 9 ədəd QPS-lərdə yeni Modul tipli stansiyalar quraşdırılmış və istismara verilmişdir.

- MQK-nin korroziyadan mühafizə olunması üçün yeni 24 ədəd katod mühafizə qurğuları, 1 ədəd drenaj və 350 protektor qurğusu quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

- 2017-cı il ərzində magistral qaz kəmərlərində cəmi 87 ədəd kran və siyirtmələr yenisi ilə əvəz olunmuş, 6 ədəd tənzimləyici qurğu, 8 ədəd qoruyucu klapan və 14 ədəd filtr-seperatorlar quraşdırılmışdır.

2017-cı ildə qaz təchizatı sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- "Azəriqaz" İB üzrə 2017-cı ildə cəmi 221.1 km qaz kəmərləri əsaslı təmir edilmişdir, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 171,8km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 49,3km qaz kəməri;

- 2017-cı ildə cəmi 1886,2km uzunluğunda yeni qaz kəmərləri quraşdırılmışdır, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 13,4km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 1872,8km qaz kəməri;

- Əhali abunəçilərinin mənzillərində 2017-cı ildə cəmi 183465 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuş, o cümlədən Bakı şəhərində - 78096 ədəd, regionlarda – 105369 ədəd. Ümumən, respublika üzrə təbii qazla təmin olunan əhali abunəçilərində sayğaclaşma səviyyəsi 100 faizə çatdırılmışdır.

- Əhali abunəçilərində 106861 ədəd "smart-kart" tipli məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 67391 ədəd, regionlarda – 39470 ədəd;

- "Azəriqaz" İB tərəfindən 2017-cı ildə 56 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qaz verilmişdir;

- 2017-cı ildə qazla təmin olunmuş yeni əhali abunəçilərinin sayı 93350 abunəçi olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 32536 abunəçi, regionlarda – 60814 abunəçi;

- 01.01.2018-ci il tarixinə təbii qazdan istifadə edən əhali abunəçilərinin sayı 2069250 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 799220 abunəçi, regionlarda – 1270030 abunəçi;

- 01.01.2018-ci il tarixə "smart-kart" sayğacı ilə təmin olunmuş əhali 1074501 abunəçi olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 758555 abunəçi, regionlarda 315946 abunəçi.

XVIII. NEFT EMALI

Neft emalı. Hər il olduğu kimi 2017-ci ildə də Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) neft emalı kompleksinin əməkçiləri ölkəmizin neft məhsullarına olan tələbatını və şirkətin neft məhsullarının ixrac olunması ilə əlaqədar öhdəliklərini yerinə yetirməsi üçün uğurla çalışmışlar. SOCAR-ın Emal kompleksinin neft emalı zavodlarında 2017-ci ildə 5810,0 min ton xam neft emal olunmuşdur. Hesabat ilində emal olunmuş xammaldan 1215,2 min ton avtomobil benzini, 588,0 min ton reaktiv mühərrik yanacağı, 1849,2 min ton dizel yanacağı, 200,6 min ton maye qazlar, 237,1 min ton bitum, 35,0 min ton sürtkü yağları, 226,9 min ton koks və sair məhsullar istehsal edilmişdir. 2017-ci ildə neft emalının dərinliyi 91,9% təşkil etmişdir (cədvəl XVIII.1).

2016-2017-ci illərdə neftin emalı və neft məhsullarının istehsalı

	2017-ci il			2016-cı il	2016-cı ilə nisbətən %
	Proqnoz	Fakt	proqnoza nisbətən %		
Neft emalı-cəmi	6009,2	5810,0	96,7	6009,4	96,7
Benzinlər- cəmi	1522,6	1383,6	90,9	1313,1	105,4
o c. Avtomobil benzini	1275,0	1215,2	95,3	1139,6	106,6
Hidrotəmizlənmiş benzin	247,5	168,4	68,0	173,6	97,0
Reaktiv mühərrik yanacağı	598,3	588,0	98,3	627,3	93,7
Dizel yanacağı	2100,2	1849,2	88,0	1881,9	98,3
Açıq rəngli məhsullar	4221,1	3820,7	90,5	3822,3	100,0
Açıq rəngli məhsulların çıxım %	70,2	65,8	93,7	63,6	103,5
Maye qazlar	217,7	200,6	92,1	185,6	108,0
Təmizlənmiş quru qaz	70,0	60,1	85,8	59,3	101,3
Mühərrik yanacağı DT	62,5	46,5	74,5	68,4	68,0
Sürtkü yağları	55,7	35,0	62,9	9,8	3,6 dəfə
Soba mazutu	118,0	236,1	200,1	398,6	59,2
Neft bitumu	220,8	237,1	107,4	179,1	132,3
Neft koksu	263,7	226,9	86,0	206,6	109,8
Emal dərinliyi, %	94,0	91,9	97,8	89,5	102,7

cədvəl XVIII.1, min ton

İl ərzində satılmış neft məhsullarının 82%-i daxili bazara, qalan 18%-i isə ixrac olunmuşdur.

Neft məhsullarının istehsalı emal zavodlarında istismar edilən texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsindən asılılığını nəzərə alaraq həmin məlumatlar cədvəl XVIII.2-də nəzərdən keçirilmişdir.

SOCAR-ın emal kompleksində texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsi haqqında məlumat

Qurğular	2017-ci il			2016-cı il	
	Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
İlkin emal qurğusu (21 №-li)	4486,8	4063,2	90,6	4707,3	86,3
İlkin emal qurğusu (202 №-li)	726,2	844,3	116,3	688,1	122,7
İlkin emal qurğusu (305 №-li)	820,2	974,9	118,9	712,6	136,8
Cəmi ilkin emal	6033,2	5882,3	97,5	6107,9	96,3
Katalitik riforminq qurğusu	532,7	512,8	96,3	536,4	95,6
Tədrici kokslaşma qurğusu	1318,3	1118,2	84,8	1064,6	105,0
Katalitik krekinq qurğusu	1892,9	1801,8	95,2	1619,8	111,2
Hidrotəmizləmə bölməsi (100-cü bölmə)	2242,1	1867,4	83,3	1806,2	103,4
Bitum istehsalı qurğusu	221,9	238,1	107,3	179,9	132,3
Hidrotəmizləmə qurğusu (501 №-li)	462,9	136,7	29,5	247,7	55,2

cədvəl XVIII.2, min ton

Emal proqnozunun tam icra olunmamasının səbəbi emal üçün daxil olan neftin azalması və tədrici kokslaşma qurğusunun "mazut rejimində" istismarı ilə əlaqədar olmuşdur.

Zavodlarda xammalın səmərəli emal olunmasını və məqsədli məhsullara xammalın sərfini xarakterizə edən göstəricilərdən olan, texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumatlar cədvəl XVIII.3-də nəzərdən keçirilmişdir.

Texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumat (%)

	2017-ci il			2016-cı il	
	proqnoz	fakt	fərq	fakt	Fərq
İlkin emal qurğusu (21 №-li)	45,8	46,3	0,5	45,6	0,7
İlkin emal qurğusu (202 №-li)	52,0	46,7	-5,3	45,8	0,9
İlkin emal qurğusu (305 №-li)	50,7	47,3	-3,4	47,6	-0,3
Cəmi ilkin emal	47,2	46,5	-0,7	45,8	0,7
Katalitik riforminq qurğusu	83,0	83,0	0,0	83,0	0,0
Tədrici kokslaşma qurğusu	68,0	60,7	-7,3	61,5	-0,8
Katalitik krekinq qurğusu	55,5	53,4	-2,1	53,2	0,2
Bitum istehsalı qurğusu	99,5	99,6	0,1	99,6	0,0

cədvəl XVIII.3

Cədvəldən görünür ki, 2017-ci ildə neftin ilkin emalı, tədrici kokslaşma və katalitik krekinq qurğularında məqsədli məhsulların çıxım faizləri üzrə plan yerinə yetirilməmişdir. Hesabat dövründə məqsədli məhsulların istehsalı cəmi ilkin emal üzrə 0,7%, tədrici kokslaşma üzrə 7,3%, katalitik krekinq qurğusunda isə 2,1% kə-sirlə icra edilmişdir.

Neft və neft məhsullarının itkiləri haqqında. Neft emalı kompleksində istismar edilən hər bir texnoloji qurğunun layihə və reqlament sənədlərində həmin proses zamanı əmələ gələn itki normaları haqqında məlumatlar göstərilir. Buna görə zavodlarda itkilər emal qurğularında reqlamentə görə nəzərdə tutulmuş itki normalarından və emal olunmuş xammalın həcmindən asılı olaraq formalaşır. Zavodların kollektivi itkilərin aşağı salınması istiqamətində ardıcıl iş aparmışlar. Bunun nəticəsində 2017-ci ildə Heydər Əliyev adına NEZ-də neft və neft məhsullarının itkiləri faktiki emal olunmuş xammal üçün normalarla gözlənilən miqdardan 6,69 min ton və yaxud 0,11% aşağı olmuşdur.

Katalizator və reagentlərin sərfi haqqında. Zavodda istismar edilən texnoloji qurğularda hər bir prosesin reqlamentə uyğun normal fəaliyyəti üçün müxtəlif katalizator və reagentlərdən istifadə olunur. Hesabat ilində neft emalı zavodunda 2,2 min ton müxtəlif katalizator və reagentlərə qənaət olunmuşdur.

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi haqqında. Neft məhsullarının istehsalına aid olan xərclərin formalaşmasında yanacaq və enerji resurslarının sərfinin xüsusi əhəmiyyət daşımasını nəzərə alaraq, hesabat ilində onların sərfi ilə əlaqədar məlumatlar nəzərdən keçirilmişdir (cədvəl XVIII.4).

2017-ci ildə neft emalı kompleksində yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi haqqında

Göstəricilər	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	Qənaət (-) artıq sərf (+)
Yanacaq	tşyan *	584066	566726	-17340
Elektrik enerjisi	min kVt. saat	472960	405713	-67247
İstilik enerjisi	Hkal	771567	650397	-121170

* tşyan – ton şərti yanacaq

cədvəl XVIII.4

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi ilə bağlı məlumatların təhlili göstərir ki, bütün növ enerji resurslarından qənaətlə istifadə olunmuşdur. Neft emalı zavodlarında enerji resurslarının aşağı salınması istiqamətində aparılmış müxtəlif təşkilatı-texniki tədbirlər nəticəsində 17,3 min ton şərti yanacaq texnoloji yanacağa, 67,2 milyon kVt. saat elektrik enerjisinə və 121,2 min Hkal istilik enerjisinə qənaət edilmişdir.

Qazın emalı və qaz emalından alınan məhsullar. 2017-ci ildə Qaz emalı zavodu üzrə təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı üzrə əsas göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur (cədvəl XVIII.5).

2017-ci ildə Qaz emalı zavodunda təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı haqqında məlumat

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2017-ci il			2016-cı il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Təbii qaz	mln m ³	3520,00	2918,3	82,9	3000,70	97,2
Təmizlənmiş təbii qaz	mln m ³	3453,70	2866,7	83,0	2954,30	97,0
Texniki butan	min ton	22,49	11,91	52,9	14,09	84,5
Qaz benzini (nafta)	min ton	24,00	20,11	83,8	23,09	87,1

cədvəl XVIII.5

Məlumatlardan görünür ki, hesabat ilində zavodda faktiki olaraq 2918,3 mln. m³ qaz emal olunaraq proqnoz göstəricilərinə 82,9% əməl edilmişdir. Emal proqnozuna kəsrle əməl olunması "Azneft" İB tərəfindən zavoda təhvil verilən qazın həcmnin proqnoza nisbətən az olması ilə əlaqədar olub. Bu göstərici 2016-cı ilin müvafiq göstəricisinə nisbətən 97,2% təşkil edib. 2017-ci il ərzində zavodda 2866,7 mln. m³ təmizlənmiş təbii qazla yanaşı 11,91 min ton texniki butan və 20,11 min ton qaz benzini istehsal edilmişdir.

İstehsal edilmiş qaz benzininin bütün həcmi təkrar emal məqsədi ilə xammal kimi "Azneft" İB-nə, texniki butanın 48%-i xammal kimi "Azərikimya" İB-nə 52%-i isə daxili bazarda satışa yönəldilmişdir.

Neft-kimya məhsullarının istehsalı. "Azərikimya" İstehsalat Birliyi 2017-ci ili, 2016-cı il ilə müqayisədə aşağıdakı texniki iqtisadi göstəricilərlə başa çatdırmışdır (cədvəl XVIII.6).

2017-ci ildə "Azərikimya" İB-nin bəzi əsas göstəriciləri

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2017-ci il			2016-cı il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Xammal	ton	464313,0	344087,0	74,1	358382,0	96,0
Polietilen	ton	118275,0	93199,8	78,8	100256,7	93,0
Etilen	ton	121232,0	96058,6	79,2	103410,8	92,9
Propilen	ton	83390,0	48553,0	58,2	52188,7	93,0
BBF	ton	36450,0	31567,0	86,6	22167,6	142,4
Maye piroliz qətranı	ton	89194,0	63860,0	71,6	69987,2	91,2
Ağır piroliz qətranı	ton	20987,0	15070,8	71,8	17146,3	87,9
Saf İPS	ton	10000,0	11885,5	118,9	8942,3	132,9

cədvəl XVIII.6

2017-ci ildə "Azərikimya" İB-də 344,09 min ton neft-kimya xammalı emal olunaraq 96,1 min ton etilen, 48,6 min ton propilen və 110,5 min ton digər qiymətli piroliz məhsulları istehsal etmişlər. EP-300 piroliz qurğusunda olefinlərin faktiki çıxım faizi 42% təşkil etmişdir. İl ərzində istehsal olunmuş polietilenin miqdarı 93,2 min ton təşkil edib.

2017-ci ildə "Azərikimya" İB-də istifadə olunmuş yanacaq, istilik və elektrik enerjisi haqqında məlumatlar aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir (cədvəl XVIII.7).

2017-ci ildə istehsal olunmuş neft-kimya məhsullarının 13,6%-i respublika daxilinə, 86,4%-i isə ixrac olunmuşdur.

"Azərikimya" İB-də yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi

s/s	Enerji daşıyıcıları	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	(-qənaət) (+izafi sərf)
1	Yanacaq- cəmi o cümlədən: təbii qaz metan-hidrogen fraksiyası	t.ş.y	353545 209265 144280	344733 200453 144280	-8812 -8812 -
2	Elektrik enerjisi	min kVts	219082,7	219310,8	+228,1
3	İstilik enerjisi	hkal	1631113	1443059	-188054
4	Texniki Ceyranbatan suyu	min m ³	4857,51	4740,365	-117,145

cədvəl XVIII.7

XIX. MAYA DƏYƏRİ

SOCAR üzrə neftin və qazın maya dəyəri yalnız Şirkətin tərkibində olan neftqazçıxarma idarələri üzrə araşdırılır.

2017-cı ildə 1 ton neftin istehsal maya dəyəri 111,42 manat təşkil etmiş və keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 13,61 manat və ya 13,9% artmışdır.

Şirkət üzrə neft hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

Xərc maddələri	Ölçü vahidi	2017	Xüsusi çəkisi	2016 (müqayisə)	Xüsusi çəkisi
Material xərcləri	min manat	23774	3,1	22989	3,3
Yanacaq xərcləri	"-	996	1,1	854	0,1
Elektrik enerjisi xərcləri	"-	10800	1,4	8490	1,2
Əmək haqqı xərcləri	"-	111500	14,5	108067	15,5
Sosial sığorta fonduna ayırmalar	"-	22580	2,9	22029	3,2
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	"-	132196	17,2	122113	17,5
Əsas vəsaitlərin təmiri	"-	52727	6,9	49229	7,1
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət	"-	93138	12,1	32448	4,7
Nəqliyyat xərcləri	"-	126145	16,4	118437	17,0
Mühafizə xərcləri	"-	13067	1,7	13469	1,9
Mədən vergisi	"-	68191	8,9	68914	9,9
Digər vergilər	"-	39258	5,1	36305	5,2
Digər xidmətlər	"-	46159	6,0	50266	7,2
Digər xərclər	"-	27241	3,5	42512	6,1
Cəmi istehsal xərcləri	"-	767772	100,0	696122	100,0
Əmtəlik məhsula çəkilən xərclər	"-	687819		606458	
Əmtəlik məhsul	ton	6172977		6200403	
1 ton neftin maya dəyəri	manat	111,42		97,81	
NOÇI-lərin inzibati xərcləri	min manat	62152		59176	
Daxili dövriyyə və qalıqın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	17801		30488	

cədvəl XIX.1

Şirkət üzrə neftin hasilatına çəkilən cəmi istehsal xərclərinin tərkibində material xərclərinin xüsusi çəkisi 3,1%, əmək haqqı xərcləri 14,5%, sosial sığorta fonduna ayırmalar 2,9%, amortizasiya ayırmaları 17,2%, təmir xərcləri 6,9%, əsas vəsaitlərə texniki xidmət 12,1%, nəqliyyat xərcləri 16,4%, mədən vergisi 8,9% və s. təşkil edir.

2017-ci ildə 1000 m³ qazın faktiki istehsal maya dəyəri 62,19 manat təşkil etmişdir ki, bu da keçən illə müqayisədə 15,42 manat və ya 33,0% artmışdır.

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

Xərc maddələri	Ölçü vahidi	2017	Xüsusi çəkisi	2016 (müqayisə)	Xüsusi çəkisi
Material xərcləri	min manat	8742	2,8	8162	3,2
Yanacaq xərcləri	"-	367	0,1	305	0,1
Elektrik enerjisi xərcləri	"-	812	0,3	810	0,3
Əmək haqqı xərcləri	"-	26611	8,4	25495	9,9
Sosial sığorta fonduna ayırmalar	"-	5307	1,7	5114	2,0
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	"-	82241	26,0	75954	29,4
Əsas vəsaitlərin təmiri	"-	18720	5,9	16860	6,5
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət	"-	33066	10,5	11120	4,3
Nəqliyyat xərcləri	"-	49685	15,7	44312	17,2
Mühafizə xərcləri	"-	4468	1,4	4452	1,7
Mədən vergisi	"-	54809	17,4	34172	13,2
Digər vergilər	"-	11544	3,7	10590	4,1
Digər xidmətlər	"-	12281	3,9	11139	4,3
Digər xərclər	"-	7248	2,3	9431	3,7
Cəmi istehsal xərcləri	"-	315901	100,0	257916	100,0
Əmtəlik məhsula çəkilən xərclər	"-	288601		226279	
Əmtəlik məhsul	min m ³	4640480		4838174	
1000m ³ qazın maya dəyəri	manat	62,19		46,77	
NQÇI-lərin inzibati xərcləri	min manat	24420		23057	
Daxili dövriyyə və qalığın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	2880		8580	

cədvəl XIX.2

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən cəmi xərclərin tərkibində material xərclərinin xüsusi çəkisi 2,8%, əmək haqqı xərcləri 8,4%, sosial sığorta fonduna ayırmalar 1,7%, amortizasiya ayırmaları 26,0%, təmir xərcləri 5,9%, əsas vəsaitlərə texniki xidmət 10,5%, nəqliyyat xərcləri 15,7%, mədən vergisi 17,4% və s. təşkil edir.

Şirkət üzrə 1000 m³ əmtəlik qazın maya dəyəri 2016-cı ilə müqayisədə 15,42 manat (33,0%) artmışdır.

SOCAR üzrə qazın hasilatına çəkilən xərclərlə yanaşı, Hasilatın Pay Bölgüsü Sazişinin şərtlərinə görə ƏŞ-dən alınan qazın dəyəri, qazın emalı, saxlanması və nəqlinə çəkilən xərclər nəzərə alınmaqla 2017-ci ildə SOCAR üzrə satılan 1000 m³ qazın faktiki xərci 163,7 manat təşkil etmişdir.

Əmtəlik məhsul vahidinin maya dəyərini (mədən vergisiz) göstəricisini müqayisə edək.

	Ümumi məhsulun istehsal maya dəyəri (mədən vergisiz), manat		2016-cı ilə nisbətən	
	2017	2016	%	+,-
1. Neft, 1 ton	100,40	86,69	15,82	13,71
2. Qaz, 1000m³	50,40	39,71	26,92	10,69

cədvəl XIX.3

142 min manat (16,6%), əmək haqqı xərcləri 3433 min manat (3,2%), sosial sığorta xərcləri 551 min manat (2,5%), əsas vəsaitlərin amortizasiyası 10083 min manat (8,3%), əsaslı təmir və texniki xidmət xərcləri 64188 min manat (78,6%), nəqliyyat xərcləri 7708 min manat (6,5%), digər vergilər 2953 min manat (8,1%) artmışdır.

Qazın maya dəyərini artması keçən ilə nisbətən material xərclərinin, əmək haqqının, sosial sığorta xərclərinin, əsas vəsaitlərin amortizasiyası, əsaslı təmir və texniki xidmət xərclərinin, nəqliyyat xərclərinin, mədən vergisi, digər vergilər, digər xidmətlər üzrə xərclərin artması hesabına baş vermişdir.

Belə ki, material xərcləri 580 min manat (7,1%), əmək haqqı xərcləri 1116 min manat (4,4%), sosial sığorta

xərcləri 193 min manat (3,8%), əsas vəsaitlərin amortizasiyası 6287 min manat (8,3%), əsaslı təmir və texniki xidmət xərcləri 23806 min manat (85,1%), nəqliyyat xərcləri 5373 min manat (12,1%), mədən vergisi 20637 min manat (60,4%), digər vergilər üzrə 954 min manat (9,0%), digər xidmətlər üzrə xərclər 1142 min manat (10,3%) artmışdır.

XX. PERSONAL VƏ ƏMƏK HAQQI

Baş ofisin Personal və əmək haqqı şöbəsinin fəaliyyətini (bundan sonra Şöbə) SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda əməyin (işin, idarəetmənin) təşkili, ödənilməsi və normalaşdırılması ilə bağlı rəhbər sənədlərin hazırlanması, bu sənədlərin və əmək qanunvericiliyinin müvafiq müddələrinin tətbiqinin təşkili və nəzarət edilməsi işləri təşkil edir. Şöbə yuxarıda qeyd olunan fəaliyyət istiqamətləri üzrə işlərin təşkili ilə əlaqədar mövcud qanunvericiliyi və digər şirkətdaxili normativ sənədləri rəhbər tutur və bu işlərin icrasının təmin edilməsi üçün mövcud qayda və prosedurlara riayət edilməklə araşdırmalar aparır, nəticəsi barədə müvafiq rəy və təkliflər verir.

Bununla yanaşı şöbənin iş planında nəzərdə tutulmayan, lakin səlahiyyətlərinə aid olan digər məsələlərin icrasını təmin edir. Belə ki, şöbə tərəfindən SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumların, eləcə də bu qurumlarda çalışan işçilərin əmək şəraiti şərtləri ilə bağlı çoxsaylı müraciətlərinə baxılır və müvafiq qaydada icrası təmin edilir.

Şöbənin səlahiyyətlərinə aid işlərə bir qayda olaraq SOCAR-ın 12 avqust 2010-cu il tarixli 103 nömrəli əmri ilə yaradılmış "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya"nın Əsasnaməsinə əsasən Komissiyada baxılır və müvafiq qaydada rəsmiləşdirilir. Əmrin 3-cü bəndi ilə təsdiqlənmiş Əsasnamənin 1.5. bəndinə əsasən Komissiya hər təqvim ilinin yekunlarına uyğun fəaliyyəti haqqında hesabat hazırlayır və SOCAR-ın Prezidentinə təqdim edir.

Komissiyanın 2017-ci il ərzində 11 iclası keçirilmiş və bu iclaslar müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmişdir. 2017-ci il ərzində Komissiyanın iclaslarında 227 məsələyə baxılmışdır. Onlardan 169 məsələ Şirkətin tərkibinə daxil olan qurumların ştat cədvəllərinə dəyişikliklər edilməsi, təşkilati strukturlarının təsdiq edilməsi və işçilərin optimal sayına yenidən baxılması, 36 məsələ Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrin, Nümayəndəliklərin illik saxlanma xərcləri smetalarının və büdcə xərclərinin təsdiq edilməsi, 16 məsələ Şirkətin strukturuna daxil olan qurumlarda əməliyyat fəaliyyətinin təhlili və xərclərin azaldılması istiqamətində görülən işlər barədə məlumatların müzakirəsi, 5 məsələ mövzu işlərinin, vaxt normalarının təsdiq edilməsi və 1

məsələ SOCAR-ın 28 avqust 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00117 nömrəli "Vəzifə (peşə) standartlarının və onların tətbiqi ilə bağlı digər sənədlərin təsdiq və tətbiq edilməsi haqqında" Əmrinin icrası ilə əlaqədar olmuşdur.

Komissiyanın iclaslarında yuxarıda qeyd olunanlardan 199 müraciətə müsbət, 9 müraciətə mənfə, 19 müraciətə Komissiya tərəfindən düzəlişlər edilməklə razılıq verilmişdir.

SOCAR-ın 11 fevral 2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/01/SM-04-000013 nömrəli "SOCAR-ın "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiyanın Əsasnaməsi"nə əlavə və dəyişiklik edilməsi haqqında" əmrinə əsasən Komissiyanın Əsasnaməsinə dəyişiklik edilərək Komissiyanın iclaslarında müstəsna olaraq yalnız aşağıdakı məsələlər üzrə qərarlar qəbul edilir:

- SOCAR-ın idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarının təşkilati strukturuna, ştat cədvəllərinə baxılması, təsdiq edilməsi və ona dəyişiklik edilməsi,
- işçilərin say normalarının, həmçinin hasilat, xidmət və vaxt normalarının müəyyən edilməsi;
- SOCAR-ın tabeliyində olan qurumlarda işçilərin sayının optimallaşdırılması və personalın say limitinin müəyyən edilməsi;
- SOCAR-ın idarəetmə strukturuna daxil olan qurumların gəlir və xərclər smetalarının baxılması və təsdiq edilməsi.

Bundan əlavə SOCAR-ın daxili normativ sənədləri ilə müəyyən olunan digər məsələlərə kətiblikdə baxılır və bu barədə qəbul olunmuş Qərarlar Komissiyanın sədri tərəfindən təsdiq edildiyi halda qüvvəyə minmiş hesab edilir. 2017-ci il ərzində Komissiyanın bu qəlibdən olan Qərarlarının sayı 136 vahid təşkil etmişdir.

2017-ci ildə SOCAR-da çalışan işçilərin orta siyahı sayı 50122 nəfər təşkil etmiş və bu da 2016-cı il ilə (50933 nəfər) müqayisədə 811 nəfər azalmışdır.

2017-ci il ərzində Şirkət üzrə işçilərin orta siyahı sayının 811 nəfər (1,6%) azalmasının səbəbi Şirkətin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, onun fəaliyyətinin səmərəliliyinin daha da artırılması məqsədilə aşağıdakı struktur dəyişikliklərinin həyata

keçirilməsi ilə əlaqədardır:

- SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli "ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması barədə" əmr-qərarına əsasən 2017-ci ildə Şirkət üzrə 431 nəfər işçiyə 1795742, manat, o cümlədən 384 nəfər təqaüdüçüyə 1366814 manat məbləğində orta aylıq əmək haqqının 5 misli miqdarında birdəfəlik iş-dənçixma müavinəti verilmişdir.

SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli "ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması" haqqında Əmr-qərarın icrası ilə əlaqədar 2017-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında işçilərin sayının optimallaşdırılması ilə bağlı mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

Cədvəldən göründüyü kimi Şirkət üzrə neftin və qazın maya dəyərləri artmışdır.

Neftin maya dəyərinin artması keçən ilə nisbətən əmək haqqının, sosial sığorta xərclərinin, əsaslı təmir və texniki xidmət üzrə xərclərin, digər vergilər, digər xidmətlər və digər xərclərin artması hesabına baş vermişdir. Belə ki, əmək haqqı xərcləri 6540 min manat (6,4%), sosial sığorta xərcləri 1521 min manat (7,4%), əsaslı təmir və texniki xidmət üzrə xərclər 17785 min manat (121,3%), digər xidmətlər üzrə xərclər 14489 min manat (40,5%) və digər xərclər 5083 min manat (13,6%) artmışdır.

Qazın maya dəyərinin artması keçən ilə nisbətən əmək haqqının, sosial sığorta xərclərinin, əsaslı təmir və texniki xidmət üzrə xərclərin, nəqliyyat xərclərinin, mühafizə xərcləri, digər vergilər, digər xidmətlər və digər xərclərin artması hesabına baş vermişdir. Belə ki, əmək haqqı xərcləri 1757 min manat (7,4%), sosial sığorta xərcləri 352 min manat (7,4%), əsaslı təmir və texniki xidmət üzrə xərclər 6733 min manat (153,5%), nəqliyyat xərcləri 3054 min manat (7,4%), mühafizə xərcləri 306 min manat (7,4%), digər vergilər 730 min manat (7,4%), digər xidmətlər üzrə xərclər 6075 min manat (120,0%) və digər xərclər 4118 min manat (77,5%) artmışdır.

Personal və əmək haqqı şöbəsi (bundan sonra Şöbə) SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda əməyin (işin, idarəetmənin) təşkili, ödənilməsi və normalaşdırılması ilə bağlı rəhbər sənədlərin hazırlanması, bu sənədlərin və əmək qanunvericiliyinin

müvafiq müddələrinin tətbiqinin təşkili və nəzarət edilməsini əhatə edir. Şöbə yuxarıda qeyd olunan fəaliyyət istiqamətləri üzrə işlərin təşkili ilə əlaqədar mövcud qanunvericiliyi və digər şirkətdaxili normativ sənədləri rəhbər tutur və bu işlərin icrasının təmin edilməsi üçün mövcud qayda və proseduralara riayət edilməklə araşdırmalar aparır, nəticəsi barədə müvafiq rəy və təkliflər verir.

Bununla yanaşı şöbənin iş planında nəzərdə tutulmayan, lakin səlahiyyətlərinə aid olan digər məsələlərin icrası təmin edilir. Belə ki, şöbə tərəfindən SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumların, eləcə də bu qurumlarda çalışan işçilərin əmək şəraiti şərtləri ilə bağlı çoxsaylı müraciətlərinə baxılır və müvafiq qaydada icrası təmin edilir.

Şöbənin səlahiyyətlərinə aid işlərə bir qayda olaraq SOCAR-ın müvafiq əmri ilə yaradılmış "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya"nın Əsasnaməsinə əsasən Komissiyada baxılır və müvafiq qaydada rəsmiləşdirilir.

SOCAR-ın 12 avqust 2010-cu il tarixli 103 nömrəli "Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə fəaliyyətin tənzimlənməsi haqqında" əmrinin 3-cü bəndi ilə təsdiqlənmiş Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiyanın Əsasnaməsinin 1.5. bəndinə əsasən Komissiya hər təqvim ilinin yekunlarına uyğun fəaliyyəti haqqında hesabat hazırlayır və SOCAR-ın Prezidentinə təqdim edir.

Komissiyanın 2016-cı il ərzində 11 iclası keçirilmiş və bu iclaslar müvafiq qaydada rəsmiləşdirilmişdir. 2016-cı il ərzində Komissiyanın gündəliyində 219 məsələyə baxılmışdır. Onlardan 186-sı Şirkətin tərkibinə daxil olan qurumların ştat cədvəllərinə dəyişikliklər edilməsi, təşkilati strukturlarının təsdiq edilməsi və işçilərin optimal sayına yenidən baxılması, 7-si Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrin, Ortaq neft şirkətlərinin, Nümayəndəliklərin illik saxlanma xərcləri smetalarının və büdcə xərclərinin təsdiq edilməsi, 2-si Baş ofisin şöbələrinin Əsasnamələrinin və işçilərin vəzifə təlimatlarının təsdiq olunması, 18-i Şirkətin strukturuna daxil olan qurumlarda əməliyyat fəaliyyətinin təhlili və xərclərin

azaldılması istiqamətində görülən işlər barədə məlumatların müzakirəsi haqqında və 6-sı mövzu işlərinin, vaxt normalarının təsdiq edilməsi ilə əlaqədar olmuşdur.

Komissiyasının iclaslarında yuxarıda qeyd olunanlardan 185 müraciətə müsbət, 12 müraciətə mənfə, 22 müraciətə Komissiya tərəfindən düzəlişlər edilməklə razılıq verilmiş və ya müəssisələrin öz səlahiyyətinə aid olduğundan məsələyə baxılması müəssisənin rəhbərliyinə həvalə edilmişdir.

2016-cı ildə SOCAR-da çalışan işçilərin orta siyahı sayı 50933 nəfər təşkil etmiş və bu da 2015-ci il ilə (52576 nəfər) müqayisədə 1643 nəfər azalmışdır.

2016-cı il ərzində Şirkət üzrə işçilərin orta siyahı sayının 1643 nəfər (3,12%) azalmasının səbəbi Şirkətin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, onun fəaliyyətinin səmərəliliyinin daha da artırılması məqsədilə aşağıdakı struktur dəyişikliklərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədardır:

- SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli "ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması barədə" əmr-qərarına əsasən 2016-cı ildə Şirkət üzrə 959 nəfər işçiyə 3013525 manat, o cümlədən 550 nəfər təqaüdcüyə 2050135 manat məbləğində orta aylıq əmək haqqının 5 misli miqdarında birdəfəlik işdənçıxma müavinəti verilmişdir;

- SOCAR-ın 11.09.2016-cı il tarixli SOCAR161000030270010020A00073 nömrəli Əmri ilə "Muradxanlı" İrəlşdirilmiş Neft Mədəninin "Azneft" İstehsalat Birliyinin təşkilati strukturundan çıxarılması;

- SOCAR-ın 10.11.2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/01/SM-04-000090 nömrəli əmrinə əsasən "Azəriqaz" İstehsalat Birliyinin 10.11.2015-ci il tarixli SOCAR/15-2900/02-06-000684 sayılı əmri ilə Birlik üzrə müvafiq struktur dəyişikliklərinin aparılması;

SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nın 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli "ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması" haqqında Əmr-qərarın icrası ilə əlaqədar 2016-cı il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında işçilərin sayının optimallaşdırılması ilə bağlı mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

2016-cı il ərzində işçilərin orta siyahı sayının 2015-ci ilə nisbətən azalması müəssisələr üzrə aşağıdakı kimi olmuşdur:

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlar üzrə hesablanmış əmək haqqı və ona bərabər tutulan digər ödənişlər barədə hesabatlar əsasında əmək haqqının strukturu araşdırılır və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Hesabat dövründə SOCAR üzrə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlər 595,68 mln manat olmuşdur ki, bu da 2015-ci il ilə (563,68 mln man.) müqayisədə 32,00 mln manat və ya 5,7 % çoxdur. 2016-cı ildə işçilərə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlərin tərkibində vəzifə (tarif) maaşlarının məbləği 315,96 mln manat və ya əmək haqqı fondunda xüsusi çəkisi 53% təşkil etmişdir.

Buna əsas səbəb SOCAR-ın 21 aprel 2016-cı il tarixli SOCAR 161000030270060020A0002 nömrəli "SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda fəaliyyət göstərən işçilərin tarif (vəzifə) maaşlarının artırılması haqqında" Əmr-qərarı ilə SOCAR-ın qurumları ilə əmək münasibətində olan işçilərin tarif (vəzifə) maaşlarının 01.04.2016-cı il tarixdən 10 % artmasıdır.

Digər səbəb isə SOCAR-ın əməyin ödənilməsi sistemində aparılan təkmilləşdirilmələrdir.

Belə ki, 01.01.2016-cı il tarixdən tətbiq edilən SOCAR-ın 28 dekabr 2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/01/SM-04-000099 nömrəli "Əməyin təşkili və normalaşdırılması sahəsində standartların təsdiq və tətbiq edilməsi" haqqında əmri ilə təsdiq edilmiş "Əməyin ödənişi üzrə işçi kateqoriyalarının idarə olunması (SOCARSS-010.2015)" Standartına əsasən peşəkarlığı ilə seçilən işçilərə əlavə ödənişin verilməsidir. Bu əsasla verilən məbləğ 2016-cı il ərzində 9254,57 min manat təşkil etmişdir.

Şirkət üzrə işçilərin orta aylıq əmək haqqı 968,10 manat təşkil etmişdir. 2015-ci il ilə (887,26 manat) müqayisədə 80,84 manat və ya 9,11% artmışdır.

Şirkətin strukturunda fəaliyyət göstərən qurumlardan daxil olan iş vaxtından istifadə balansının vəziyyəti haqqında məlumatlar təhlil edilir və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Belə ki, 2016-cı ildə mümkün olan maksimal iş vaxtı fondu 10281640 adam/gün təşkil edir və bunun 94,2%-dən və ya 9685605 adam/günün-dən səmərəli istifadə edilmişdir. Bir nəfərə düşən orta aylıq iş vaxtı 16 adam/gün. İş vaxtından artıq

işlənmiş iş saatları - cəmi 945418 adam(saat) təşkil etmişdir. 1 nəfərə düşən iş vaxtından artıq iş 2,3 adam/gün təşkil edir.

Müəssisə və təşkilatlarda müvafiq qaydada aparılmış iş yerlərinin attestasiyasının nəticələri şöbədə araşdırıldıqdan sonra baxılmaq üçün Mərkəzi Attestasiya Komissiyasına təqdim edilmiş və Komissiyanın qərarına əsasən aidiyyəti tədbirlərin görülməsi üçün zəruri sənədləşmə işlərinin aparılması təmin edilmişdir.

Əlverişsiz iqlim şəraiti olan iş yerlərinin siyahısının və buna uyğun mövcud qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tarif(vəzifə) maaşlarına artım əmsallarının müəyyən edilməsi və rəsmiləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər yerinə yetirilmişdir.

SOCAR-ın 08 may 2008-ci il tarixli 74 nömrəli əmri ilə yaradılmış Mərkəzi Attestasiya Komissiyasının işinin təşkili və işçilərə ağır və zərərli əmək şəraitinin müəyyənəşdirilməsi və ona görə ödənişlərin verilməsi işləri həyata keçirilmişdir.

Ağır və zərərli əmək şəraitinə görə əlavə ödənişin məbləği 2015-ci illə müqayisədə 2% azalmış, 2016-cı ildə bu məbləğ 7553,9 min manat təşkil etmişdir.

Müəssisə və təşkilatlarda çalışan işçilərin tarif (vəzifə) maaşlarına müəyyən edilmiş artımların, o cümlədən əlverişsiz iqlim şəraitinə görə, ağır və zərərli istehsalat amillərinə görə müəyyən edilmiş artımların düzgün tətbiq edilməsi ilə əlaqədar icraçılara müvafiq metodiki göstərişlər verilmiş və nəzarət edilmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda işçilərin əməyinin ödənilməsinin mövcud qanunvericiliyə və şirkətdaxili normativ sənədlərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi ilə əlaqədar monitorinqlər

- "Azneft" İstehsalat Birliyi üzrə	- 98 nəfər;
- "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə	- 63 nəfər;
- "Azərikimya" İstehsalat Birliyi üzrə	- 50 nəfər;
- İnformasiya Texnologiyaları və rabitə İdarəsi üzrə	- 33 nəfər;
- H.Əliyev adına neft emalı zavodu üzrə	- 107 nəfər;
- Qaz emalı zavodu üzrə	- 11 nəfər;
- "Qaz İxrac" İdarəsi üzrə	- 33 nəfər;
- "Neftqaztikinti" trestı üzrə	- 117 nəfər;
- "Kompleks qazma işləri" trestı üzrə	- 41 nəfər;
- Nəqliyyat İdarəsi üzrə	- 196 nəfər;
- "Ekologiya" İdarəsi üzrə	- 62 nəfər

aparılmış və işçilərə əmək haqlarının düzgün hesablanmasına ümumi nəzarət həyata keçirilmişdir.

Neft və qaz hasilatı, təhvil və digər göstəricilər üzrə Dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və onların səviyyəsinin stabilləşdirilməsi və qismən artırılması məqsədilə SOCAR-ın idarə və müəssisələrinin obyektlərinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchizatında etibarlılığının artırılması və neft-mədən avadanlıqlarının fasiləsiz iş rejimlərinin təmin edilməsi məqsədilə 2016-cı ildə aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir.

İl ərzində neft və qaz yataqların kəşfiyyatı, işlənməsi, neftin hasilatı, emalı, saxlanması, nəqli, paylanması və istifadəsi üzrə struktur vahidlərində energetika və mexanika xidmətlərinə texniki və metodiki rəhbərlik etməklə, enerji qurğularının avadanlıqlarının, habelə elektrik ötürücü xətlərinin (EÖX) əsaslı və cari təmir işlərinin vaxtında və keyfiyyətlə aparılması ilə əlaqədar dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində SOCAR-ın Baş ofisinin Mexanika və energetika şöbəsi yaxından iştirak etmişdir. Manca naq dəzgahlarının, nasos qurğularının və idarəetmə bloklarının elektrik qurğu və avadanlıqlarının cari təmirinin nəzərdə tutulmuş plan-qrafik üzrə aparılması və elektrik mühərriklərinin tələb olunan gücə uyğun yenisi ilə əvəz edilməsi işlərinin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir. Qazma quyularında yeni texnologiyalar əsasında ZJ-30, ZJ-40, ZJ-50, ZJ-70 və Drilmec 3000HP və HH300, Bentec 3000HP tipli elektron sistemli qazma qurğuları quraşdırılmış, qazma quyularının işə salınması üçün elektrik enerjisinin təchizatı vaxtında təmin olunmuş və qazmadan çıxan yeni quyularda quyuağzı avadanlıqlarının quraşdırılması həyata keçirilmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlar üzrə hesablanmış əmək haqqı və ona bərabər tutulan digər ödənişlər barədə hesabatlar əsasında əmək haqqının strukturu araşdırılır və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Hesabat dövründə (2017-ci il) SOCAR üzrə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlər 628,14 mln manat olmuşdur ki, bu da 2016-cı il ilə (595,68 mln manat) müqayisədə 32,45 mln manat və ya 5,4% çoxdur. 2017-ci ildə işçilərə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlərin tərkibində vəzifə (tarif) maaşlarının məbləği 319,83 mln manat və ya əmək haqqı fondunda xüsusi çəkisi 51% təşkil etmişdir.

Əmək haqqı fondunun artmasının əsas səbəbi SOCAR-ın əməyin ödənilməsi sistemində aparılan təkmilləşdirilmələrdir.

Belə ki, 01.01.2016-cı il tarixdən tətbiq edilən SOCAR-ın 28 dekabr 2015- ci il tarixli SO-CAR/15-1000/01/SM-04-000099 nömrəli "Əməyin təşkili və normalaşdırılması sahəsində standartların təsdiq və tətbiq edilməsi" haqqında əmri ilə təsdiq edilmiş "Əməyin ödənişi üzrə işçi kateqoriyalarının idarə olunması (SOCARSS-010.2015)" Standartına əsasən peşəkarlığı ilə seçilən işçilərə əlavə ödənişin verilməsidir. Bu əsasla verilən məbləğ 2017-cı il ərzində 25835,36 min manat təşkil etmişdir.

Şirkət üzrə işçilərin orta aylıq əmək haqqı 1037,30 manat təşkil etmişdir. 2016-cı il ilə (968,10 manat) müqayisədə 69,20 manat və ya 7,15% artmışdır.

Şirkətin strukturunda fəaliyyət göstərən qurumlardan daxil olan iş vaxtından istifadə balansının vəziyyəti haqqında məlumatlar təhlil edilir və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Belə ki, 2017-cı ildə mümkün olan maksimal iş vaxtı fondu 10282471 adam/gün təşkil edir və bunun 94%-dən və ya 9664135 adam/günündən səmərəli istifadə edilmişdir. Bir nəfərə düşən orta aylıq iş vaxtı 16 adam/gün. İş vaxtından artıq işlənmiş iş saatları - cəmi 1464893 adam(saat) təşkil etmişdir. 1 nəfərə düşən iş vaxtından artıq iş 2,1 adam/gün təşkil edir.

Müəssisə və təşkilatlarda müvafiq qaydada aparılmış iş yerlərinin attestasiyasının nəticələri şöbədə araşdırıldıqdan sonra baxılmaq üçün Mərkəzi Attestasiya Komissiyasına təqdim edilmiş və Ko-

missiyanın qərarına əsasən aidiyyəti tədbirlərin görülməsi üçün zəruri sənədləşmə işlərinin aparılması təmin edilmişdir.

Əlverişsiz iqlim şəraiti olan iş yerlərinin siyahısının və buna uyğun mövcud qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tarif (vəzifə) maaşlarına artım əmsallarının müəyyən edilməsi və rəsmiləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

SOCAR-ın 08 may 2008-ci il tarixli 74 nömrəli əmri ilə yaradılmış Mərkəzi Attestasiya Komissiyasının işinin təşkili və işçilərə ağır və zərərli əmək şəraitinin müəyyənləşdirilməsi və ona görə ödənişlərin verilməsi işləri həyata keçirilmişdir.

Ağır və zərərli əmək şəraitinə görə əlavə ödənişin məbləği 2016-cı ilə müqayisədə 1,2% artmış və bu məbləğ 2017-ci ildə 7647,06 min manat təşkil etmişdir.

Müəssisə və təşkilatlarda çalışan işçilərin tarif (vəzifə) maaşlarına müəyyən edilmiş artımların, o cümlədən əlverişsiz iqlim şəraitinə görə, ağır və zərərli istehsalat amillərinə görə müəyyən edilmiş artımların düzgün tətbiq edilməsi ilə əlaqədar icraçılara müvafiq metodiki göstərişlər verilmiş və nəzarət edilmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda işçilərin əməyinin ödənilməsinin mövcud qanunvericiliyə və şirkətdaxili normativ sənədlərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi ilə əlaqədar monitorinqlər aparılmış və işçilərə əmək haqlarının düzgün hesablanmasına ümumi nəzarət həyata keçirilmişdir.

01.01.2008-ci il tarixdən etibarən Maliyyə Hesabatlarının Beynəlxalq Standartlarına keçmiş SOCAR-da idarəetmə mexanizminin tərkib hissəsi olan əməyin təşkili və normalaşdırılması sahəsində beynəlxalq şirkətlərin qabaqcıl təcrübəsindən və qanunvericiliyin yaratdığı imkanlardan yararlanaraq mühüm işlər həyata keçirilir. Bu mənada SOCAR-ın dinamik inkişafının təmin edilməsi istiqamətində atılan addımlardan biri kimi "Əməyin təşkili və normalaşdırılması üzrə şirkətdaxili yeni normativ sənədlərin hazırlanması, mövcud sənədlərin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmadan qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması" məqsədilə SOCAR-ın 21 noyabr 2012-ci il tarixli 164 nömrəli əmri ilə Layihə Qrupu yaradılmış və təsdiq edilmiş Əsasnaməsi üzrə fəaliyyətə başlamışdır. Layihə Qrupu ilə birgə məsləhətçi şirkət "Praktikal Salyuşns Qrup" MMC tərəfindən SOCAR-ın Baş

ofisi və strukturuna daxil olan qurumlar üzrə biznes proseslərin modelləşdirilməsi, iş analizlərinin aparılması və vəzifə (peşə) standartlarının hazırlanması işləri həyata keçirilir. Bu işlərin davamı olaraq Qaz Emalı Zavodu və "Azneft" İstehsalat Birliyinin (Birlik) Dalğıc Xidməti üzrə vəzifə (peşə) standartları, "Əsas səmərəlilik göstəriciləri"nin siyahısı və pasportları, "Vəzifələr (peşələr) üzrə iş şəraiti təsnifatı" hazırlanmışdır.

Layihə qrupu tərəfindən il ərzində SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda vəzifə (peşə) üzrə 15193 standart hazırlanmışdır. Hazırlanmış vəzifə standartlarının tətbiqinin təmin edilməsi və vəzifə standartlarından irəli gələn digər HR funksiyalarının icrasının proqram təminatının həyata keçirilməsi üçün 2015-ci ildə SAP SNQ Şirkəti ilə müqavilə bağlanmışdır və hal-hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir. Vəzifə standartlarının SAP ERP sisteminin HR moduluna inteqrasiyası və gələcəkdə vəzifə standartlarının bu sistem vasitəsilə işlənilməsi

nəzərdə tutulmuşdur və işlər aparılır.

SOCAR üzrə korporativ "Əsas Səmərəlilik Göstəriciləri"nin siyahı və pasportları, eyni zamanda bir sıra qurumlar üzrə işlənmiş vəzifə (peşə) standartlarını əhatə edən vəzifələr (peşələr) üzrə "İş şəraiti təsnifatı" hazırlanmış və SOCAR-ın 28 avqust 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00117 nömrəli Əmri ilə təsdiq edilmiş və tətbiqinə başlanmışdır.

SOCAR-ın 15 iyul 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00093 nömrəli əmri ilə İnsan resurslarının idarə edilməsi proseslərinin transformasiya Proqramının "Səriştəliliklərin idarə edilməsi" layihəsi "Azneft" İstehsalat Birliyinin 3 qurumunda tətbiq edilmiş və uğurla başa çatdırılmışdır. Həmçinin, "Təlim və inkişafın idarə edilməsi", "İşə qəbul, yerləşdirmə və adaptasiyanın idarə edilməsi" prosesləri üzrə hazırlıq işləri tamamlanmışdır.

Hal-hazırda bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

XXI. MEXANİKA VƏ ENERGETİKA

Neft və qaz hasilatı, təhvili və digər göstəricilər üzrə Dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və onların səviyyəsinin stabilləşdirilməsi və qismən artırılması məqsədilə SOCAR-ın idarə və müəssisələrinin obyektlərinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchizatında etibarlılığının artırılması və neft-mədən avadanlıqlarının fasiləsiz iş rejimlərinin təmin edilməsi məqsədilə 2017-ci ildə aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir.

2017-ci il ərzində neft və qaz yataqların kəşfiyyatı, işlənməsi, neftin hasilatı, emalı, saxlanması, nəqli, paylanması və istifadəsi üzrə struktur vahidlərində energetika və mexanika xidmətlərinə texniki və metodiki rəhbərlik etməklə, enerji qurğularının avadanlıqlarının, həmçinin elektrik ötürücü xətlərinin (EÖX) əsaslı və cari təmir işlərinin vaxtlı-vaxtında keyfiyyətlə aparılması ilə əlaqədar, dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində SOCAR-ın Baş ofisinin Mexanika və energetika şöbəsi yaxından iştirak etmişdir. Qazma qurğularının, mancanaq dəzgahlarının, nasos qurğularının və idarə etmə bloklarının elektrik qurğu və avadanlıqlarının cari təmirinin nəzərdə tutulmuş plan-qrafik üzrə aparılması və elektrik mühərriklərinin tələb olunan gücə uyğun yenisi ilə əvəz edilməsi işlərinin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir. Qazma quyularında yeni texnologiyalar əsasında ZJ-30, ZJ-40, JZ-50, JZ-70 və Drilmenc 3000HP və HH300, Bentec 3000HP tipli elektron sistemli qazma qurğuları quraşdırılıb, qazma quyularının işə salınması üçün elektrik enerji təchizatı vaxtında təmin olunmuş və qazmadan çıxan yeni quyularda quyuağzı avadanlıqlarının quraşdırılması həyata keçirilmişdir.

2017-ci ildə YERİNƏ YETİRİLMİŞ İŞLƏR

“Azneft” İstehsalat Birliyi üzrə:

Energetika sahəsi

“28 May” NQÇİ-də DDÖ-19 - DDÖ-7 arası 1600 metr uzunluğunda 6 kV-luq sualtı kabel xətti çəkilib istismara verilmiş, QTİES - DDÖ-2 arası 35 kV-luq və “Çilov” adası ətrafı 123, 80 və 95 saylı dəniz özülləri arası sualtı kabel xəttləri təmir olunmuşdur.

“Neft Daşları” NQÇİ-də təmirdən gətirilmiş 1 ədəd qazturbogenerator blok şəklində köhnə QTİES-də quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

N.Nərimanov adına NQÇİ-də EYM 407- EYM

43 - EYM 171 – EYM 405 - EYM 34 arası estakada üstü 14,1 km kabel xətti demontaj olunmuşdur. Bundan başqa EYM-277 – EYM-307; SDÖ-588 – SDÖ-731; EYM-34 – EYM-124; EYM-44 - EYM-282; EYM-247 - EYM-332 arası 12,8 km uzunluğunda sualtı kabel xətti çəkilərək istismara verilmişdir.

“Abşeronneft” NQÇİ-də 340-89 sayılı SDÖ-lər arası istismardan çıxarılmış sualtı kabel əsaslı təmir olunaraq, “Şimal Qırışığı” yatağında 1100 sayılı SDÖ-dən 890 sayılı SDÖ-yə ikinci ehtiyat xətt kimi çəkilərək istismara verilmişdir. Şimal estakadasında EYM-562 və EYM-290 arası hissənin qəzalı olması ilə əlaqədar estakada üstü 2 ədəd 6 kV-luq kabel xətti hər biri 1200 metr məsafədə yeni sualtı kabel xətti ilə əvəz olunub, istismara buraxılmış və bununla da “Darvin bankası” yatağında 13 ədəd SDÖ-nün elektrik təsərrüfatının etibarlılığı təmin olunmuşdur. “Darvin bankası” yatağında 340 sayılı SDÖ-dən qidalanan SDÖ-670 və SDÖ-720 arası dairəvi ehtiyat xətti üçün 6 kV-luq yeni 1300m sualtı kabel xətti çəkilmişdir.

2017-ci ildə “Azneft” İB-nin struktur təşkilatlarının istehsalat obyektlərinin dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün əsaslı təmir və texniki xidmət işləri görülmüşdür belə ki, elektrik avadanlıqlarına vaxtlı-vaxtında texniki baxışın keçirilməsi və təhlükəsizlik qaydalarına uyğun istismar olunmasına nəzarətin gücləndirilməsi məqsədilə struktur təşkilatlarda avadanlıqların illik PXT (planlı xəbərdarlıq təmiri) qrafiklərinə uyğun müvafiq işlər yerinə yetirilmiş və aktlar tərtib olunmuşdur. Kənar təmir müəssisələrdə 86 ədəd elektrik avadanlıqları əsaslı təmir olunmuş və əsaslı təmir işlərinə 192476 manat xərclənmişdir. Kənar təşkilatlar üzrə sınaq-sazlama və texniki xidmət işlərinə 163365 manat, Dizel genratorlarına texniki xidmətə 29270 manat, Fasiləsiz enerji mənbələrinə (FEM) texniki xidmət işlərinə 34949 manat və Yeni QTİES-ə texniki xidmət işləri üçün 5345300 manat xərclənmişdir.

2017-ci il üzrə SAP PM modulunda PXT qrafiki üzrə 30115 ədəd iş planlaşdırılmış lakin material və ehtiyat hissələrinin olmaması səbəbindən 14551 ədəd işlər yerinə yetirilmişdir.

Mexanika sahəsi

HAK markalı kranlara texniki xidmət:

o “Azneft” İB ilə “Olerni” MMM arasında 161/XM sayılı, 14.04.2017-ci il tarixli müqavilə bağlanmışdır (Müqavilə məbləği ƏDV-ilə birlikdə 248 700 manat). Hidroaktiv kranlara pasport tələblərinə əsasən (sonrakı 500 saatlıq istismardan sonra) texniki xidmət göstərilir. 2017-ci ildə 4 ədəd (10 sayılı DDÖ-də (şimal və cənub HAK-250, 8 sayılı DDÖ-də HAK-300, Çilov adası EURO markalı) kranlara servis xidməti aparılıb və bunun üçün 46440,00 manat (ƏDV-siz) vəsait xərclənib.

Avadanlıqların əsaslı təmiri:

Kənar təşkilatlarda struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 201 ədəd müxtəlif markalı neft-mədən avadanlıqları əsaslı təmir olunmuşdur (məbləği: 621 437,32 manat ƏDV-siz)

Yanğınsöndürmə balonlarının təmiri və təkrar doldurulması:

SOCAR ilə “Kaspi Yıldız” Azərbaycan-Türkiyə Müştərek Müəssisəsi arasında bağlanmış SOCAR161000030700240815X00028 sayılı, 20.10.2016-cı il tarixli müqavilə əsasında struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 2267 müxtəlif markalı yanğınsöndürmə balonları təmir olunmuş və təkrar doldurulmuşdur (məbləği: 54788,00 manat).

■ **Oksigen balonlarının təmiri və sınağı:**

“Azneft” İB ilə Neftqaztikinti” trestı arasında bağlanmış SOCAR172500031020160350X00073 sayılı, 05.04. 2017-cı il tarixli müqavilə əsasında struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 73 ədəd oksigen balonları təmir və sınaq olunmuşdur. (məbləği: 3261,72 manat)

■ **Propan balonlarının təmiri və sınağı:**

“Azneft” İB ilə “Məişət Maye Qaz” QSC arasında bağlanmış 123/2017 sayılı, 30.09.2017 sayılı müqavilə əsasında struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 54 ədəd propan balonları təmir və sınaq olunmuşdur (məbləği: 1230,33 manat).

■ **Neft-mədən avadanlıqları defektoskopiya-sı:**

SOCAR-ın 26 may 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00077 sayılı əmrinə əsasən ləğv olunmuş “SOCAR KPS” MMC tərəfindən struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 4000 ədəd müxtəlif markalı neft-mədən avadanlıqları defektoskopiya olunmuşdur (məbləği: 71858,00 manat).

QEYD: “Azneft” İstehsalat Birliyinin struktur təşkilatlarının balansında olan neft-mədən avadanlıqlarının defektoskopiya işlərinin yerinə yetirməsi

haqqında “Azneft” İB ilə Ali Services” MMC arasında 407/XM sayılı 25.12.2017-ci il və “Azneft” İstehsalat Birliyinin struktur təşkilatlarının balansında olan neft-mədən avadanlıqlarının (qüllələr, dorlar, vışkalar) sınaq işlərinin yerinə yetirməsi haqqında “Azneft” İB ilə “Avanqard-2016” MMC arasında 406/XM sayılı, 26.12.2017-ci il tarixli müqavilələr bağlanmışdır və hal-hazırda işlər aparılır.

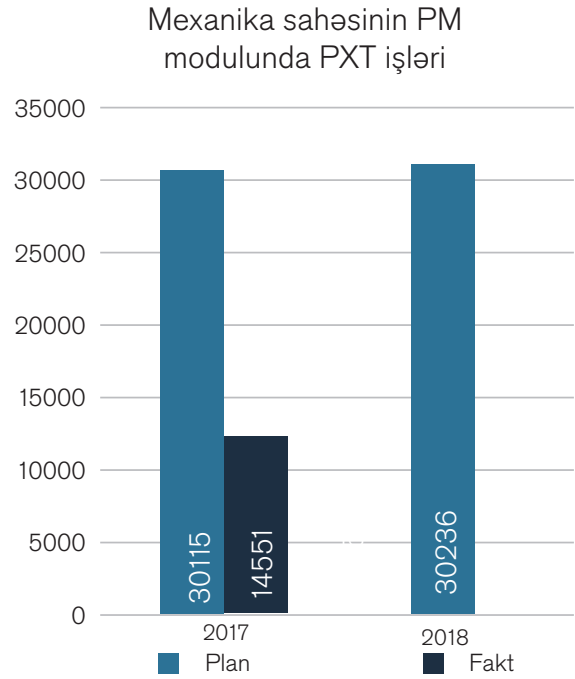
■ **Avadanlıqların pasportlaşdırılması:**

SOCAR-ın 26 may 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00077 sayılı əmrinə əsasən ləğv olunmuş “SOCAR KPS” MMC tərəfindən və FHN tərəfindən struktur təşkilatlar üzrə 2017-ci il ərzində cəmi: 358 ədəd avadanlıqlar pasportlaşdırılmışdır. məbləği: (125262,54 manat).

■ **Avadanlıqların ekspertizası:**

FHN tərəfindən 2017-ci il ərzində cəmi 29 ədəd neft mədən avadanlıqları ekspertiza olunmuşdur. məbləği: (30385 manat).

■ **PXT üzrə görülən işlər:**

Diqram XXI.1

Bunlarla yanaşı 2018-ci ildə “Azneft” İB-nin obyektlərində elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, enerji etibarlığının artırılması və enerjiyə qənaət olunması məqsədilə aşağıdakı müvafiq tədbirlərin görülməsi vacib hesab olunur:

“28 May” NOÇİ-nin “Günəşli” yatağındakı DDÖ-lərdə elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün, 3,5,14 və 15 №-li DDÖ-lərdə elektrik təchizatının əsaslı təmiri yerinə yetirilməlidir.

“Günəşli” yatağında DDÖ-lərin qüllələrini işıqlandıran sisteminin təmiri (2, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 15, 19 sayılı DDÖ), “28 May” NQÇİ-nin “Günəşli” yatağında DDÖ-2 – DDÖ-13 və DDÖ-13 – DDÖ-7 arası 2 ədəd 6 kV-luq kabel xəttinin çəkilməsi və DDÖ-11-də mövcud 2 ədəd 630 kVA transformatorların yeni 1000 kVA gücündə 2 ədəd transformatorla əvəz olunması və işə buraxılması işləri;

“Neft Daşları” NQÇİ-də 1 ədəd qazturbogeneratorun blok şəklində Ukrayna Respublikasında zavod şəraitində əsaslı təmir olunması, Yeni QTİES-də olan 6/35 kV y/st-da 2 ədəd yeni alınmış 10000 kVA-lıq transformatorun quraşdırılaraq işə buraxılması və Yeni QTİES üçün 1 ədəd Taurus-70 tipli turbinin alınması;

N.Nərimanov adına NQÇİ-də “Estakada və EYM, Xərə-Zirə və “8 Mart” yataqlarında enerji sisteminin yenidən qurulması” işləri, EYM-124 və Ələt-10-da qazpaylama sistemində 3 ədəd yeni EQQ qurğuların işə buraxılması, EYM-272, EYM-426-da estakada üstü, EYM-279 “A” və EYM-620-də dəniz kabellərinin qəzalı sahələrdən təmirli sahəyə köçürülməsi və EYM-441-də KTM-400 kVA-nın işə buraxılması;

“Abşeronneft” NQÇİ-də Y/st 403 – 11 və Y/st 403 – 14 sayılı 6/0,4 kV-luq transformator yarımstansiyalar arası 6 kV-luq HEÖX – nin təmiri, Y/st 403-də 35/6 kV-luq baş yarımstansiya ilə PQ - 2 arası 6 kV-luq 1 və 2 № li HEÖX – nin təmiri, PQ-2 – 10 sayılı 100 kVA və 6/0,4 kV-luq KTM arası 6 kV-luq HEÖX – nin təmiri, 13 - 12 sayılı və 13 - 14 sayılı 6/0,4 kV-luq transformator yarımstansiyaları arası 6 kV HEÖX-nin təmiri və İstismarı dayandırılmış Şimal Qırışığı yatağında 860 sayılı SDÖ-nün 0,4 kV-luq sualtı kabel xəttini yığıb əsaslı təmir edərək “Darvin bankası” yatağında 600-370 sayılı SDÖ-lər arası çəkərək istismara verilməsi işləri;

“Bibiheybətneft” NQÇİ-də “3 sayılı NQÇS ərazisində yeni transformator yarımstansiyasının tikintisi” (sifariş №10595) layihəsinə əsasən 80 sayılı 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğunun işə salınması və “NSKH və NS-nin əmtəə çənlər parkının tikintisi” (sifariş №10708) layihəsinə əsasən 3 sayılı NQÇS-nin ərazisində yeni 44 sayılı 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğuda yeni avadanlıqların quraşdırılması, sazlanması və istifadəyə verilməsi;

Ə.Əmirov adına NQÇİ-nin 2 və 3 sayılı NQÇS-nin elektrik təchizatının yenidən qurulması. (sifariş №10551). NQÇİ-nin neft mədən obyektlərini elektrik enerjisi ilə təchiz edən 4 ədəd (12, 19, 855, 870

sayılı) 6/0,4 kV-luq PQ-lərin yenidən qurulması və 1 sayılı NQÇS-də Puta neft yığıcı məntəqəsində 160 kVA-lıq transformator məntəqəsinin quraşdırılması;

“Siyəzəneft” NQÇİ-də Zağlı sahəsinin qidalandıran 3 sayılı, 36-32 - 32-36 sayılı 2 dövrəli 6 kV-lu və 35 kV-luq Əmirxanlı – Zağlı HEÖX-nin əsaslı təmir olunması və HEÖX-lərinin mühafizə zonasının ağaclardan təmizlənməsi işləri;

H.Z.Tağıyev adına NQÇİ-də 484 sayılı yarımstansiyadan 2 sayılı paylayıcı qurğuya və 845 sayılı paylayıcı qurğuya gedən 2 kV-luq hava elektrik ötürücü xəttinin əsaslı təmir olunması;

Dalma Qurğularının Təmiri və Kirayəsi üzrə Eksperimental İstehsalat Müəssisəsində PQ-152-də 630, 400 kVA-lıq güc transformatorlarının və hava kompressor stansiyasında kompressorların elektrik mühərriklərini qidalandıran 400 kVA-lıq güc transformatorunu demontaj olunması və DQT və KÜEİM-nin ərazisində yeni 6/0,4 kV-luq yarımstansiyasının tikintisi ilə əlaqədar 2 ədəd 2500 kVA gücündə transformatorların quraşdırılması və istismara buraxılması işləri.

Qaz Anbarlarının İstismarı İdarəsinin Qaradağ YQA-da yeni Qazpaylama məntəqəsində 8 quyuluq monifold sisteminin artırılaraq genişləndirilməsi” layihəsində energetika təsərrüfatı üzrə işlərin görülməsi, “Qaradağ YQA texnoloji qaz xəttlərində və qurğularda donmanın qarşısının alınması üçün elektrik qızdırıcı kabellərin quraşdırılması” layihəsində işlərin görülməsi və Qaradağ QKS-də yeni 1 sayılı 10/0,4 kV-luq yarımstansiyanın tikintisi obyektinin yenidənqurulması işləri;

“28 May” NQÇİ-nin DDÖ-də avtomatik yanğınsöndürmə ilə əlaqədar dizel intiqallı nasosların quraşdırılmasının təşkili. Günəşli yatağında 2 ədəd yeni BKNS nasoslarının alınmasının sürətləndirilməsi;

“28 May” NQÇİ-nin 10 sayılı DDÖ-də qəzalı quyuların quyuağzı avadanlıqları ilə bərpasının təşkil olunması;

“28 May” NQÇİ-də 5 dəst qaldırıcı qurğuların alınması və quraşdırılmasının təşkili;

“Neft Daşları” NQÇİ-nin ayrı-ayrı özüllərində yüklərin gəmidən götürülməsi üçün Pioner tipli kranın quraşdırılmasının təşkili;

N.Nərimanov adına NQÇİ-də yeni tikilən 12 sayılı SDÖ-də kranların və xilasedici qayıqların quraşdırılmasının təşkili;

“Abşeronneft” NQÇİ-nin “Qərbi-Abşeron” yatağında 10 sayılı SDÖ-də kranların və xilasedici qa-

yıqların quraşdırılmasının və işə buraxılmasının təşkil olunması.

“Azərikimya” İB-üzrə Etilen-polietilen” zavodunun elektrik təsərrüfatında görülmə işlər haqqında

2017-ci ildə L-38 y/st-dan L-12 y/st-na gedən 10 kV-luq 7200m güc kabeli quraşdırılmışdır.

Polietilen istehsalatında İnvertor qurğusundan Kramik qurğusuna 400m AVVQ 4x16mm² kabeli çəkilmişdir. 12 sayılı sahədə 2 ədəd yanğınsöndürmə nasoslarının güc və idarə dövrəsinin avadanlıqları və həmin nasoslara 200m AVVQ 3x70+ 1x35mm² kabel quraşdırılmışdır. L-12 y/st-dan L-31 y/st-na 760m 3x150+1x95mm² və 4 sayılı sahədə 440m 4x70mm² güc və idarə kabeli quraşdırılaraq istismara verilmişdir.

2018-ci ildə L-38 yarımstansiyasından L- 28 yarımstansiyasına gedən (1x150 XLP) 9600m, L-38 yarımstansiyasından L-44 yarımstansiyasına gedən (1x150 XLP) 18000m uzunluğunda, L-38 yarımstansiyası ilə BGK arasındakı və L-38 yarımstansiyasından BGK-ya gedən (1x185 XLPmm²) 27000m uzunluğunda kabel xəttləri yenisi ilə əvəz olunması nəzərdə tutulub.

“Qaz ixrac” idarəsi üzrə görülmə işlər haqqında

2017-cı ildə 31 obyektin elektrik təchizatı üçün layihə-smeta sənədləri hazırlanmışdır. Əlavə olaraq 12 obyektin layihə-smeta sənədləri hazırlanma prosesindədir. 28 obyekt üçün istismara buraxılış aktları alınmış və obyektlər təhvil verilmişdir. Kapital qoyuluşu proqramına daxil edilmiş 17 obyektin elektrik təchizatı təmin olunmuşdur. Mexaniki avadanlıqların təftiş, sınaq və sazlama işləri (13 ədəd seperator, 3 ədəd generator, 5 ədəd qaynaq aqreqatı).

Qaz Emalı Zavodu üzrə görülmə işlər haqqında

Zavodun elektrik təchizatını fasiləsiz təmin etmək məqsədilə qeyd olunan yarımstansiyada və 35/6/0,4/0,23 kV elektrik şəbəkələrində təftiş, sınaq-sazlama işləri yerinə yetirilmişdir və lazımı obyektlərdə kabellər təmir olunmuşdur.

Zavodun istilik enerjisi, içməli və dəniz suyu ilə təchizatı üçün təmir işləri aparılmışdır. Hesabat dövründə zavod üzrə kontur-torpaqlanma sistemləri, statistik gərginlikdən və ildırımından mühafizə sistemlərinin torpaqlanması yoxlanaraq protokollaşdırılmışdır. 512N²-li y/st-dan 2N²-li y/st-nı qidalandıran 2 ədəd 6kV kabel xətlərində zədələnmiş hissələrdə təmir işləri aparılmışdır. Layihə əsasında qazanxana-

da yenidənqurma işləri aparılmışdır. 6 ədəd müxtəlif markalı elektrik mühərriki təmir olunmuşdur. Buxar qazanxanasında HDR-300 tipli və su qızdırıcı qazanxanada isə “Alarko” tipli qazanların fasiləsiz iş rejimi üçün təftiş və xidmət işləri yerinə yetirilmişdir.

“Kompleks Qazma İşləri” trestı üzrə görülmə işlər haqqında

“KQİ”trestinin energetik təsərrüfatlarında 2017-ci ildə “KQİ” trestı üzrə bütün istehsalat prosesləri və kommunal-məişət ehtiyaclarına 42108 min kVtsaat elektrik enerjisi sərf olunmuşdur ki, bu da 2016-cı il ilə müqayisədə 27554 min kVtsaat çox elektrik enerjisi sərfi deməkdir (189,3%). Çoxalmanın səbəbi SOCAR-ın tələbi əsasında 2017-ci ildən başlayaraq dizel-generatorlardan istehsal olunmuş elektrik enerjisinin hesabatla əlavə olunması olmuşdur. (sərf olunmuş elektrik enerjisindən yəni, 42108 min kVtsaatdan elektrik intiqalı ilə 17185 min kVtsaat, öz istehsalımızdan - dizel generatorlardan isə 24923 min kVtsaat). Sərf olunmuş bütün elektrik enerjisinin 40572 min kVtsaatı (96,3%-i) istehsalat ehtiyaclarına, 1536 min kVtsaatı isə (3,7%-i) kommunal-məişət ehtiyaclarına sərf olunmuşdur. Bütün istehsalat proseslərinə sərf olunmuş 40572 min kVtsaat elektrik enerjisinin 29657 min kVtsaatı (73,0%-i) qazmaya, 10915 min kVtsaatı isə (27,0%-i) sairə (işıqlanmaya, qaynaq işlərinə) istehsalat ehtiyaclarına sərf olunmuşdur.

Məlumat üçün bildirik ki, 2016-cı il ərzində 1 metr qazmaya görə elektrik enerjisi sərfi 235,0 kVtsaat, 2017-cı ildə 294,6 kVtsaat olmuşdur. Bu da 2016-cı ilə nisbətən 59,6 kVtsaat çox sərf (25,3%) deməkdir ki, buna da səbəb qazma prosesinin aparılması elektrik intiqalı ilə yəni, kənardan alınmış elektrik enerjisi ilə yanaşı, dizel generatorların istehsal etdikləri elektrik enerjisi də nəzərə alınmışdır.

“Neft Daşları” sahəsindəki 620A sayılı DSÖ-də qazma nasoslarına 2 ədəd yeni Çin Xalq Respublikasının istehsalı olan 800 kVt-lıq dövrlər sayını tənzimləyən sabit cərəyan mühərrikləri quraşdırılmışdır. Bu sabit cərəyan mühərrikləri 2 ədəd CAT 3512B 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və 3406 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar vasitəsilə qidalanaraq SCR elektron idarəetmə qurğusu ilə tənzimlənir. “Günəşli” sahəsindəki 5 sayılı DSÖ-də müasir tipli ZJ-50D qazma qurğusu və AKER tipli Top Driver quraşdırılmışdır. Bu qurğu 4 ədəd CAT 3512B 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və 1 ədəd CAT 3406 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar vasitəsilə qidalanaraq SCR elektron idarəetmə qurğusu ilə tənzim-

lənir. Qərbi-Abşeron 54 sayılı DSÖ-də müasir tipli ZJ-30D qazma qurğusu və Top Driver quraşdırılmışdır. Bu qurğu 3 ədəd CAT 3512B 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və 1 ədəd CAT 3406 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar vasitəsilə qidalanaraq SCR elektron idarəetmə qurğusu ilə tənzimlənir. "Qaradağ" sahəsindəki 490 sayılı quyuda "Uralmaş 3d-76" qazma qurğusu və TESCO tipli Top Driver quraşdırılmışdır. Bu qurğu 4 ədəd CAT 3512B 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və 1 ədəd CAT 3406 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar vasitəsilə qidalanaraq SCR elektron idarəetmə qurğusu ilə tənzimlənir.

Qazma quğularının normal iş rejimini təmin etmək məqsədilə 2017-ci ildə Logistika bölümündə 91 ədəd, 2016-cı ildə isə 83 ədəd elektrik avadanlığı əsaslı təmir olunmuşdur. 2016-cı il ilə müqayisədə 2017-ci ildə 8 ədəd çox təmir olunmuşdur. Təmirin çoxluğunun səbəbi faktiki qazma gedişinin keçən il ilə müqayisədə 41,2 % çox olduğundan avadanlıqların saz vəziyyətdə saxlanması üçün, təsdiq edilmiş planlı-xəbərdaredici baxış "PXB" və planlı-xəbərdaredici təmir "PXT" qrafiki əsasında elektrik avadanlıqları təmir edilməsi olmuşdur.

H.Əliyev adına Neft emalı zavodu üzrə görülən işlər haqqında

H.Əliyev adına NEZ-də yenidənqurma işlərinin nəticəsində 37,3 MVt güc artımı yaranacaq və bununla əlaqədar olaraq "Azərenerji"ASC-nin müvafiq texniki şərti əsasında layihə və tikinti işlərinin yerinə yetirilməsi gündəlik məsələlərdən biridir.

2017-ci ildə zavodda gedən yenidənqurma və modernizasiya işləri ilə əlaqədar yeni Bitum qurğusunun tikintisi ərazisindəki 56 saylı yarımstansiyanın yeri dəyişdirilərək yeni binaya köçürülmüşdür. Bununla əlaqədar 204N sayılı y/st-dan 2 dövrəli 6 kV-luq 3870 m. XLP-1x150mm² kabel xətti çəkilmişdir. Y/st-da 2x1000 KVA-lıq KTP quraşdırılmışdır. Bitum sahəsində (keçmiş "Azərneftyağ" zavodunun ərazisi) su buxarına qənaət etmək məqsədilə magistral buxar xətlərinin və sahələr arası xətlərin sxemlərində edilən dəyişikliklərdən sonra istilik enerjisinə olan tələbat Bakı İEM-dən alınan istilik enerjisinə nisbətən iki dəfə azalmışdır. Nəticədə 2016-cı ildə Bakı İEM-dən 114063 Hkal istilik enerjisi (3901869 AZN) alınırıdysa 2017-ci ildə daxili izafi buxar hesabına 71827 Hkal (483396 AZN) istilik enerjisi kifayət etmişdir ki, bu da 3 418 473 manat qənaət edilməsinə səbəb olmuşdur. Zavodun fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin olunması və elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədi ilə zavodun elektrik təsərrüfatında 95 ədəd yarımstansiya, 1044 ədəd yüksək gərginlik yuvası, 203 ədəd güc transformatoru, 114 ədəd gərginlik transformatoru, 1423 ədəd cərəyan transformatoru, 8 ədəd xüsusi sərfiyyat transformatoru, 185 ədəd yağ açarı, 483 ədəd vakuum açarı, 21 ədəd hava açarı, 2476 ədəd elektrik mühərriki, 3150 ədəd şin birləşməsi, 6298 ədəd rele, 241 ədəd elektrik intiqalı, 997 ədəd şin və xətt ayırıcısı, 24 ədəd giriş şkaflı, 6 kV-luq 207 km kabel xətti, 31,34 km hava xətti və 0,4 kV-luq kabel xətlərində təmir, təftiş, sınaq və rele mühafizəsinin yoxlanılması işləri aparılmış, elektrik mühərrikləri və onun mexanizmlərinin, çənlərin, qaz tanklarının, tutumların, sobaların, istilikdəyişdiricilərin, kalonların, dəmir yolu doldurma estakadası və onun stenderlərinin, avtomobil stenderlərinin yerlə birləşmə müqaviməti yoxlanılmışdır.

"Neft Kəmərləri" İdarəsi üzrə görülən işlər haqqında

"Neft Kəmərləri" İdarəsi üzrə görülən işlər haqqında

2017-ci il 22507900kVt.saat elektrik enerjisinin sərfiyyatı proqnozlaşdırmış, hesabat dövrü ərzində isə 21914218,66 kVt.saat elektrik enerjisi məsrəf etmişdir. İstehlak edilən elektrik enerjisinin proqnozdan 593681,34 kVt.saat az olmasına səbəb əmtəə neftinin həcmnin azalması və müxtəlif qənaət tədbirləridir.

Hesabat dövründə 1 ədəd 315 kVt-lıq, 1 ədəd 400 kVt-lıq, 2 ədəd 630 kVt-lıq, 1 ədəd 800 kVt-lıq elektrik mühərriki, 1 ədəd "GENPOWER" markalı 7 kVA-lıq dizel generatoru, 1 ədəd 630 kVA-lıq güc transformatoru əsaslı təmir edilmişdir.

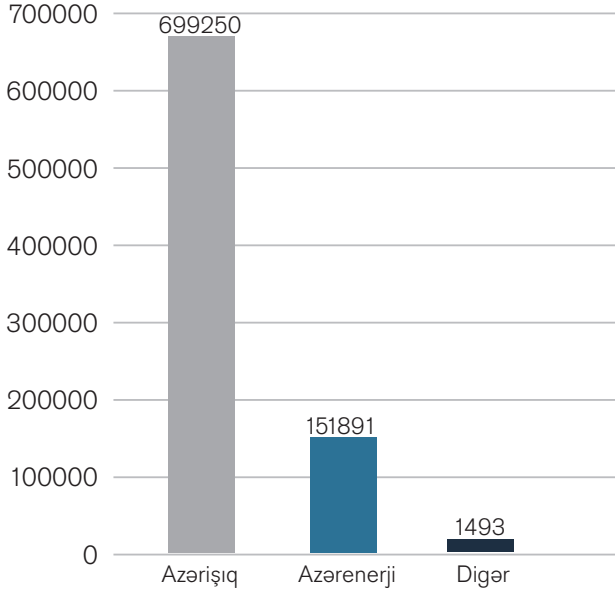
- Dübəndi NAS-da 432 saylı yarımstansiya-dan 47 saylı yarımstansiya qədər АПВЭГП markalı 1x120mm tipli 7542 metr kabel xətti əsaslı təmirlə dəyişdirilmişdir;

- Dübəndi NAS-da 26 saylı PQ-dan I körpüdəki 31B saylı PQ-ya qədər VBbŞv markalı 4x70mm tipli 600 metr kabel xətti əsaslı təmirlə dəyişdirilmişdir;

- Dübəndi NAS-da 13a və 13b saylı çənlər parklarının ərazisindəki 2065 metr (VBbŞv 4x70 – 285 metr, VBbŞv 4x50 – 1560 metr, VBbŞv 4x35 – 170 metr, VBbŞv 4x6 – 50 metr) paylayıcı qurğuların kabel xətləri əsaslı təmir ilə dəyişdirilmişdir. "Neft Kəmərləri" İdarəsinin Qaradağ NKİ-nin Puta NNS-da yeni quraşdırılmış dairəvi su və köpüklə yanğın söndürmə sistemi işə buraxılmışdır. "Daşgil" NNS-nın yanğın söndürmə sisteminin yenidən qurulması layihəsinin tikinti-quraşdırma işləri başa çatmışdır.

2017-ci ilin yanvar – dekabr ayları ərzində

SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları enerji təchizatı müəssisələrindən cəmi 852634 min kVt.saat elektrik enerjisi almışdır.

Diaqram XXI.2

O cümlədən, "Azərişiq" ASC-dən 699250 min kVt.saat, "Azərenerji" ASC-dən 151891 min kVt.saat və digər idarələrdən 1493 min kVt.saat elektrik enerjisi alınmışdır.

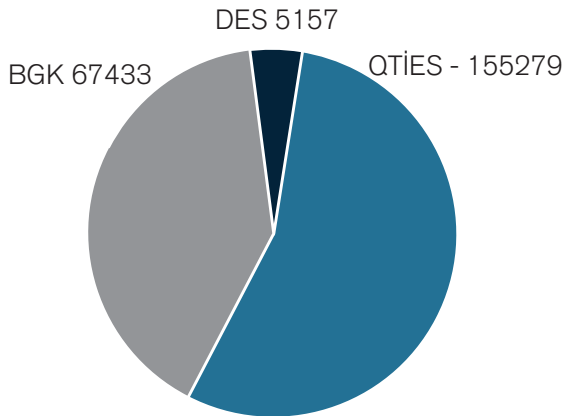
2017-cı ilin yanvar-dekabr aylarında SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında cəmi: 227869 min kVt.saat istehsal olunmuşdur, o cümlədən:

1. "Azərikimya" İB-də - Buxar-Generator kompleksi (BGK) - 67433 min kVt.saat
2. "Azneft" İB-də - Cəmi: 160436 min kVt.;

O, cümlədən:

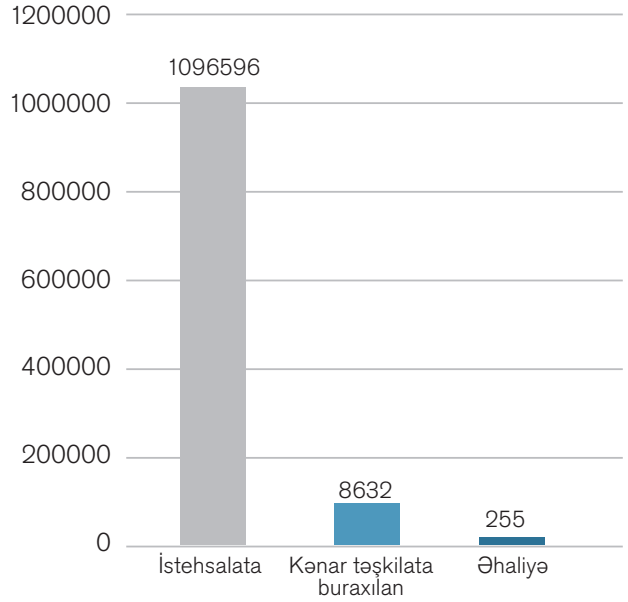
Qaz turbinli İstilik Elektrik stansiyası (QTİES-48) 155279 min kVt.saat;

DES - 5157 min kVt.saat.

Diaqram XXI.3

2017-ci il ərzində SOCAR-ın struktur tərkibində olan müəssisə və təşkilatlarında istifadə olunan elektrik enerjisi haqqında

Diaqram XXI.4

Enerji resurslarından səmərəli istifadə tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar müvafiq işlərin görülməsinə nəzarət daimi olaraq aparılmışdır. Enerji təchizatı müəssisələrinin elektrik sistem və şəbəkələrində baş vermiş qəzalara görə SOCAR-ın müəssisələrinin, idarə və təşkilatlarının elektrik təchizatında fasilələrə təsadüf olursa da, mədəndaxili elektrik şəbəkəsinə xidmət heyətinin təqsiri ucbatından boş dayanmalara yol verilməmişdir.

2017-cı ildə SOCAR üzrə elektrik qurğu və avadanlıqlarında 1,28 mln.manat həcmində sınaq-sazlama işləri, 695 min manat həcmində 104 ədəd elektrik avadanlıqlarının və 3,214 mln. manat həcmində qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmiri işləri və istismarda olan bütün qazma, neft-mədən avadanlıqlarının defektoskopiya müayinəsi aparılmışdır.

İstehsalata yararsız qurğu və avadanlıqların balansdan silinməsindən 76992 ton qara və 348 ton əlvan metal qırıntı və tullantılarının tədarük olunaraq təhvil verilmişdir. Qazma, neft-mədən avadanlıqlarının və texnoloji qurğuların istismarında vaxtından qabaq sıradan çıxma və ehtiyat hissələrinin çatışmamazlığından boşdayanma hallarına yol verilməmişdir. Yanğından mühafizə sahəsi üzrə "Vıxır" tipli yanğınsöndürən gəmilərin nəzərdə tutulan qrafik əsasında daim neft-qaz yataqlarında növbəli işləmişdir. Neft-qaz yataqları, neft və qaz emalı zavod-

ları ilkin yanğınsöndürmə vasitələri və köpük əmələ gətirən maye ilə təmin edilmişdir. Təmirə ehtiyacı olan yanğınsöndürmə balonları, suçiləmə sistemləri, dairəvi yanğınsöndürmə su xətləri, yüksək təzyiqlə işləyən neft-qaz, sıxılmış hava xətlərinin və yanğınsöndürmə dayaqlarının, dalma nasoslarının şaxtaları və gəmi yanalma meydançaları təmir edilmişdir. Manifold sistemlərinin, alçaq və yüksək təzyiqlə işləyən separatorlarının yeniləri ilə əvəz olunması sahəsində böyük həcmli işlər görülmüşdür.

Bunlarla yanaşı 2018-ci ildə SOCAR-ın obyektlərində elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, enerji etibarlığının artırılması və enerjiyə qənaət olunması məqsədilə aşağıdakı müvafiq tədbirlərin görülməsi vacib hesab olunur.

SOCAR-ın struktur təşkilatları tərəfindən istismar olunan avadanlıqların, mexanizmlərin, yükqaldırıcı vasitələrin və qurğuların illik PXT (planlı xəbərdarlıq təmiri) qrafiklərinin, yağlanma və yağ dəyişmə cədvəllərinin tərtib edilməsi və təmirlərin vaxtında yerinə yetirilməsi işlərinin yoxlanılması. PXT-lərin yerinə yetirilməsi və müvafiq aktların tərtib olunmasına nəzarət edilməsi.

Təzyiqlə işləyən qabların, yükqaldırıcı mexanizmlərin texniki yoxlanmasının vaxtında keçirilməsinə nəzarət edilməsi. Qazmadan alınan və istismarda olan quyuların quyuağzı avadanlıqlarla təmin olunmasının təşkil olunması və avadanlıqların quyuağzında təsdiq olunmuş sxemə əsasən quraşdırılmasına nəzarət olunması. Struktur təşkilatların mexaniki avadanlıqlar, ehtiyat hissələri, mal-materiallarla və yanğınsöndürmə ləvazimatları ilə təchizatı üçün təkliflərin hazırlanması.

Qaz Emalı Zavodunun elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması üçün 35 / 6 / 0,4 / 0,23 kV elektrik şəbəkələrində təftiş, sınaq-sazlama işlərinin davam etdirilməsi.

H.Əliyev adına NEZ-də yenidənqurma işlərinin nəticəsində 37,3 Mvt güc artımı yaranacaq və bununla əlaqədar olaraq "Azərenerji" ASC-nin müvafiq texniki şərti əsasında layihə və tikinti işlərinin yerinə yetirilməsi.

"Kompleks qazma işləri" trestinin qazma obyektlərində elektrik enerjisinə qənaət edilməsi, quyuların qəzasız qazılması və qazma sürətinin artırılması məqsədilə yeni texnologiyalar əsasında elektron sistemli qazma qurğularının istismara verilməsi.

Müəssisələrdə yanacaq-sürtkü materiallarına və neft-mədən avadanlıqlarına tələb olunan ehtiyat hissələrinə qənaət edilməsi.

Qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmirinin imkan daxilində daxili imkanlar hesabına təmin edilməsi.

SOCAR-ın bütün obyektlərində təhlükəsiz iş rejiminin və elektrik enerjisinə qənaət olunmasını təmin etmək məqsədilə aşağıdakı işlərin yerinə yetirilməsi vacib şərtlərdən biridir.

Yükqaldırma kranlarının və xilasetmə qayıqlarının daha etibarlı istismarı üçün işlərin davam etdirilməsi.

İl ərzində istismar olunan avadanlıqlarda nəzərdə tutulmuş plan-profilaktik təmir (PPT) işlərinin tam yerinə yetirilməsi.

Elektrik enerjisinə qənaət olunması məqsədilə bir çox obyektlərdə elektrik mühərrikləri tezlik tənzimləyiciləri ilə işə buraxılması tətbiq olunur. Digər obyektlərdə tezlik tənzimləyicilərin tətbiqi davam etdirilir. Bundan başqa közərmə lampaları (nakal tipli) yeni ekonom lampalarla (LED, SPİRAL) əvəz olunması nəticəsində həm elektrik enerjisinə qənaət olunması, həm də lampaların uzun ömürlü olmasına nail olmaq olar. Elektrik avadanlıqlarının işlədiciyə uyğun seçilməsi vacibdir.

XXII. KAPİTAL QOYULUŞU

SOCAR üzrə 2017-ci ildə kapital qoyuluşu proqramı 1812850,6 min manat planlaşdırılmışdır, o cümlədən qazma üzrə 424941,2 min manat, tikinti üzrə 1261375,6 min manat, quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 106318,0 min manat, geoloji axtarış işləri üzrə 20215,8 min manat.

2017-ci ildə SOCAR üzrə faktiki əsaslı vəsait qoyuluşu 1204759,8 min manat (66,5%) yerinə yetirilmişdir. O cümlədən, qazma üzrə 613457,2 min manat (144,4%), tikinti üzrə 522494,9 min manat (41,4%), quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 48619,3 min manat (45,7%), geoloji axtarış işləri 20188,4 min manat (99,9%) yerinə yetirilmişdir.

Əsaslı vəsait qoyuluşununun strukturuna daxil olan əsas göstəricilərinin 2016-cı ilə müqayisəsi

	2017- ci il			2016-cı il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Kapital qoyuluşu	1812850,6	1204759,8	66,5	1341768,1	774817,3	57,7
o cümlədən:						
Qazma	424 941,2	613457,2	144,4	416 629,7	196056,3	47,1
- kəşfiyyat	73527,5	23977,8	3,2 d	47200,0	5487,8	11,6
- istismar	351413,7	379479,4	108,0	369429,7	190568,5	51,6
Geoloji axtarış işləri	20 215,8	20188,4	99,9	1800,0	20415,8	11,3 d
Tikinti	1261375,6	522494,9	41,4	839049,0	476604,2	56,8
Quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar	106 318,0	48619,3	45,7	84289,4	81741,0	97,0
Qeyri-sənaye tikintisi üzrə kapital qoyuluşu	5 000,0	2 538,1	50,8	13 989,1	10 174,7	72,7
o cümlədən:						
- yaşayış tikintisi	1 000,0	-	-	1 000,0	-	-
- kommunal tikintisi	-	-	-	-	-	-
- xalq təhsili	3 000,0	2 538,1	84,6	11889,1	10 058,0	84,6
- səhiyyə tikintisi	1 000,0	-	-	1100,0	116,7	10,6
- mədəniyyət	-	-	-	-	-	-

cədvəl XXII.1

2017-ci ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə əsaslı vəsait qoyuluşunun yerinə yetirilməsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

s/s	Müəssisələrin adı	2016-cı ilə müqayisəsi (fakt)		
		2017 il	2016 il	%
1	"Azneft" İB	910082,5	392209,6	232,0
2	"Azəriqaz" İB	70881,8	139064,8	51,0
3	"Azərikimya" İB	74394,7	17764,9	4,2 d
4	Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	83849,8	88387,4	94,9
5	Qaz Emalı Zavodu	205,3	68,2	3 d
6	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	1321,4	2749,8	48,1
7	Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	58,0	9,0	6,4 d
8	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	11,8	-	-
9	Geofizika və Geologiya İdarəsi	2605,2	4002,3	65,1
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	2560,5	18932,0	13,5
11	Sərmayələr İdarəsi	-	1,6	-
12	Təhlükəsizlik İdarəsi	53,9	-	-
13	Ekologiya İdarəsi	7192,2	36118,4	19,9
14	"Qaz İxrac" İdarəsi	17756,2	12965,7	136,9
15	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	2509,4	242,1	10,4 d
16	"Neftqaztikinti" Trestı	2034,3	1994,0	102,0
17	"Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu	57,7	424,4	13,6
18	"Kompleks Qazma İşləri" Trestı	10321,0	47558,8	21,7
19	Nəqliyyat İdarəsi	11764,1	11586,0	101,5
20	Dalğıç və Qəza-Xilasetmə İşləri İdarəsi	14,0	635,0	2,2
21	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	10,9	103,2	10,6
22	Karbamid Zavodu	7075,0	-	-

cədvəl XXII.2, min manat

2017-ci ildə SOCAR üzrə əsas fondların təhvil göstəricilərinin 2016-cı ilə müqayisəsi

	2017-ci il			2016-cı il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Əsas fondların təhvil	1294268,9	1008315,3	77,9	1877563,8	1295320,2	69,0
o cümlədən:						
- qazma	401101,7	589572,8	147,0	363103,0	213035,3	58,7
- tikinti	766633,4	349934,8	45,6	1430171,4	980128,1	68,5
- avadanlıq	106318,0	48619,3	45,7	84289,4	81741,0	97,0
- geoloji-axtarış işləri	20215,8	20188,4	99,9	-	20415,8	-

cədvəl XXII.3, min manat

Cədvəldən göründüyü kimi, 2017-ci ildə SOCAR üzrə əsas fondların təhvil 1008315,3 min manat olmuşdur. Bu da 2016-cı ildən 287004,9 min manat azdır. Qazma üzrə əsas fondların təhvil 589572,8 min manat olmuşdur, bu da 2016-cı ilə müqayisədə 376537,5 min manat çoxdur. Tikinti üzrə əsas fondların təhvil 349934,0 min manat təşkil etmişdir, bu da 2016-cı ildən 630193,3 min manat azdır.

SOCAR-ın müəssisələri üzrə 2017-ci ildə əsas fondların təhvil göstəricilərinin 2016-cı ilə müqayisəsi aşağıdakı kimi olmuşdur:

s/s	Müəssisələrin adı	2016-cı ilə müqayisəsi (fakt)		
		2017 il	2016 il	%
1	"Azneft" İB	803083,3	593640,8	135,3
2	"Azəriqaz" İB	115955,0	254794,1	45,5
3	"Azərikimya" İB	91,1	11,9	7,7 d
4	Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	26163,0	8879,2	294,6
5	Qaz Emalı Zavodu	5,2	351,8	1,5
6	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	200,0	1864,0	10,7
7	Heydər Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	1,6	2891,9	0,1
8	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	11,8	-	-
9	Geofizika və Geologiya İdarəsi	3839,0	3057,1	125,6
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	22,4	356310,3	0,01
11	Sərmayələr İdarəsi	-	1,6	-
12	Təhlükəsizlik İdarəsi	53,9	-	-
13	Ekologiya İdarəsi	13,8	1474,6	0,9
14	"Qaz İxrac" İdarəsi	17396,6	2446,5	711,1
15	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	3081,9	206,0	15,0 d
16	"Neftqaztikinti" Trest	1582,7	9984,9	15,8
17	"Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu	9248,8	45,6	202,8 d
18	"Kompleks Qazma İşləri" Trest	10306,8	46705,4	22,1
19	Nəqliyyat İdarəsi	11366,9	11113,7	102,3
20	Dalğıc və Qəza-Xilasətmə İşləri İdarəsi	-	423,4	-
21	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	5891,5	1117,2	5,3 d

cədvəl XXII.4, min manat

SOCAR üzrə 2017-ci ildə istifadəyə verilmiş obyektlərin Siyahısı

s/s	Sifarişçilər və obyektlərin adları	Əsas fondların istifadəyə verilməsi
1	"AZNEFT" İB	
1	"28 May" NQÇİ	
1.1	"Günəşli" yatağında 11 sayılı DDÖ-nin genişləndirilmiş hissəsində əlavə 4 quyunun qazılması üçün yenidən qurulması	1417,0
1.2	"Günəşli" yatağı 14 sayılı DDÖ-nin əlavə 2 ədəd quyunun qazılması üçün yenidən qurulması	1239,8
1.3	"Günəşli" yatağında 10 sayılı DDÖ-nin yenidən qurulması I burax. kompl.	30824,7
1.4	"Nəft Daşları"nda qaz separasiya məntəqəsi (QSM) lay təzyiqlin saxlanması sexi arası əvəzedici estakadanın tikintisi	2949,3
1.5	"Günəşli" yatağında 7 sayılı DDÖ-də quraşdırılmış kollektiv xilasətmə vasitələrinin (qayıqların) özülün alt yarusuna köçürülməsi	244,6
1.6	"Günəşli" yatağında 200 mm-lik qaz xəttinin çəkilməsi DDÖ-3 - DDÖ-14 (219x16mm)	1209,7
1.7	"Günəşli" yatağındakı 13 sayılı DDÖ-də qaz şamının quraşdırılması	527,6
1.8	"Günəşli" yatağında 9 sayılı DDÖ-də quyuların əsaslı və yeraltı təmiri üçün NBO-160D markalı qaldırıcının alt postamentinin hazırlanması	1139,8
1.9	"Nəft Daşları"nda NİHvəN Sexinin NÇP-da köpüklə avtomatlaşdırılmış yanğınsöndürmə sisteminin yenidən qurulması	1493,4
1.10	Dübəndi NYM-in 11 sayılı əmtəə çənəri parkında köpüklə avtomatlaşdırılmış yanğınsöndürmə sisteminin yaradılması II b.k.	53,0
2	"Nəft Daşları" NQÇİ	
2.1	"Nəft Daşları" yatağında 2585 sayılı SDÖ-nün əlavə 10 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün yenidən qurulması	1301,2
2.2	"Nəft Daşları" yatağında 8 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün 620A sayılı SDP-nin tikintisi	14021,2
2.3	"Nəft Daşları" yatağında 2150 sayılı SDÖ-də əlavə 2 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün yenidən qurulması	231,0
2.4	"Nəft Daşları"nda 2A sayılı İNYM-nin tikintisi (II, III, IV bur. komp.)	33703,2
2.5	Alçaq təzyiqli qazın yığılması üçün 1799 sayılı meydançada əlavə 3 ədəd kompressorların quraşdırılması	526,9
2.6	"Nəft Daşları" yatağında 1887 sayılı SDP-də quyuların manifold və atqı xətlərin yenidən qurulması	1013,9
2.7	"Nəft Daşları"nda yeni QTES-in meydançasının, köməkçi bina və qurğularının tikintisi	64,5
3	N.Nərimanov adına NQÇİ	
3.1	682 sayılı EYM-dan 485 sayılı EYM-ya qədər əvəzedici estakada sahəsinin tikintisi	15580,8
3.2	410 sayılı EYM-dan 450 sayılı EYM-ya qədər əvəzedici estakada sahəsinin tikintisi III b.k.	9269,6
3.3	NQÇİ-nin 272, 279, 674, 124 sayılı EYM-lərdə QPM-nin yenidən qurulması	1052,4
3.4	NQÇİ-nin 272, 307, 283, 287, 432, 485, 604, 489, 81, 447 və 140 sayılı EYM-lərdə yerləşən QPB quyulara vurulan qazın həcmnin avtomatik tənzimlənməsi (qazpaylama sisteminin y.q.) (təshih) II b.k.	1057,8
3.5	Daşgil MRP-da 4 sayılı 2000 m ³ neft çəninin yenidən qurulması	409,6
3.6	Sahil - Daşgil arası qaz xəttinin çəkilməsi	1604,6
3.7	"Bulla-dəniz" yatağında DDÖ-6 - Blok-1 arası xəttin tikintisi	1631,0
3.8	Damba II - EYM-124 arası 4" sualtı yüksək təzyiqli qaz xəttinin tikintisi	715,9
3.9	423 sayılı EYM məişət evciyinin köçürülməsi üçün meydançanın yenidən qurulması	1455,6
4	"Abşeronneft" NQÇİ	
4.1	"Qərbi Abşeron" yatağında 10 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün 54 sayılı SDÖ-nin tikintisi	17983,6
4.2	"Qərbi Abşeron" yatağında 20 sayılı SDÖ-də əlavə 2 ədəd quyunun qazılması üçün yenidən qurulması	416,6
4.3	"Darvin bankası" 740 sayılı SDÖ-də əlavə 4 ədəd istismar quyusunun qazılması üçün genişləndirməklə yenidən qurulması	900,3
4.4	1140 sayılı meydançanın (quru) qazmadan sonra abadlaşdırılması	1705,8
4.5	"Abşeronneft" NQÇİ-nin yığım-nəql sisteminin yenidən qurulması (təshih)	18345,4
4.6	2, 3, 4, 5, 6 və 401 sayılı yarımtansiya binalarının və avadanlıqlarının yenidən qurulması I və II bur.komp.	3849,4
4.7	"Şimal" estakadasında 290 - 562 sayılı EYM-lar arası sualtı boru xətlərin çəkilməsi	1248,7
4.8	"Şimal" estakadasında 562 sayılı EYM ilə 401 sayılı EYM arası hissəsində 2 ədəd yüksək gərginlikli estakadaüstü 6 kV-luq kabel xəttinin yeni sualtı 6 kV-luq kabel xətti ilə əvəz olunması	398,6
5	Qaz Anbarlarının İstismarı İdarəsi	
5.1	Qalmaz YQA-nın yenidən qurulması VI b.k.	386,0

6	Dalma Qurğuların Təmiri və KÜEİM	
6.1	Çuquntökmə sexində ventilyasiya sisteminin yenidən qurulması	216,7
II	DALĞIC və QƏZA-XİLASETMƏ İŞLƏRİ İDARƏSİ	
1	DQXII-nin Bina və qurğularının yenidən qurulması	2754,7
III	"AZƏRİQAZ" İB	
1	Azərbaycan Respublikasının regionlarının, Bakı şəhərinin və ətraf kəndlərinin qazlaşdırılması	115136,7
IV	H. ƏLİYEV adına NEFT EMALI ZAVODU	
1	Q43-107M katalitik krekin qurğusunun 100-cü bölməsində dizel yanacağı istehsalı məqsədi ilə hidrotəmizləmə prosesi	4081,3
2	Texnoloji qurğuların soyutma sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədi ilə zavodun ərazisində su soyutma qurğusunun (qradirnya) tikintisi	13262,9
3	Bitum qurğusunun tikinti ərazisində yerləşən mövcud 56 №-li yarımstansiyanın köçürülməsi	527,1
4	Katalitik riforminq qurğusunun texnoloji proseslərin avtomatik idarəetmə sisteminin yenidənqurulması (EXPERION PKS AIS-nin qoşulması)	8057,9
V	"NEFT KƏMƏRLƏRİ" İDARƏSİ	
1	Birləşdirilmiş NNS-nin Lök-Batan məntəqəsində nasosxananın elektrik enerjisi ilə qidalandırılması üçün kabel xəttinin çəkilməsi	13,2
VI	GEOFİZİKA və GEOLOGİYA İDARƏSİ	
1	"Kompleks Mühəndisi Axtarış İstehsalat" bölümü üçün 2 mərtəbəli inzibati bina	1839,9
VII	"QAZ İXRAC" İDARƏSİ	
1	Abşeron MQKS-nə məxsus QPS-də modul tipli Qaz Paylayıcı Stansiyanın quraşdırılması ilə əlaqədar yenidənqurma işləri	2106,9
2	Abşeron MQKS-nə məxsus "Qurd qapısı" QPS qolu qaz kəmərinin köçürülməsi	83,7
3	Səngəçal BQ - Qaradağ magistral qaz kəmərinin bərpası	7476,0
4	Astara Dövlətlərarası qaz ölçü və tənzimləmə qovşaqlarının yenidən qurulması	317,1
5	Səlyan rayonu Bəydidilli QPS ilə Neftçala rayonu Kür Qara Bucaq kəndində quraşdırılacaq yeni QPS arası magistral qaz kəmərinin tikintisi	3521,6
6	Qaradağ - Digah - Şimal DRES magistral qaz kəmərinin 0,8 km-də yerləşən "M" kranı meydançasında tənzimləyici qovşağın tikintisi	479,1
7	Abşeron MQKS-nin binasında yanğın siqnalizasiya sisteminin quraşdırılması	6,8
8	Ağdaş MQKS-nə məxsus Mingəçevir QPS-də video müşahidə sisteminin quraşdırılması	40,5
9	Qaz İxrac İdarəsinin inzibati binasının akt zalında səs sisteminin quraşdırılması	41,8
10	QPS-lərin elektrik enerjisi təchizatı	604,7
11	Odorant qurğularının quraşdırılması	2243,4
VIII	İNFORMASIYA TEXNOLOGİYALARI və RABİTƏ İDARƏSİ	
1	Lök-Batan qəsəbəsi, S.Orucov 3 A ünvanından Mədən küçəsi 3 ünvanına FO-12 kabelin çəkilməsi	7,2
2	İTRİ-nin Bakı şəhəri, Zığ şossesi 18 ünvanında yerləşən İTRİ-yə məxsus ərazidə avtonəqliyyat sexi üçün texniki xidmət sahəsinin tikintisi	629,5
3	Qazsazlama idarəsinin heyətində sayğaclar üçün sınaq laboratoriyası və anbarın tikintisi (qazanxana avadanlığının quraşdırılması)	38,8
IX	"NEFTQAZTIKINTI" Trestı	
1	"Neftqaztikinti" Trestinin Zığ - 4 istehsalat sahəsində yerləşən 1 saylı 6/0,4 kV-luq yeni 2 transformatorlu 1000 kVA-lıq y/st-nin tikintisi	609,6
2	"Neftqaztikinti" Trestinin DBMZ-nin qazlaşdırılması	80,4
X	"NEFTQAZELMİTƏDQIQATLAYIHƏ" İnstitutu	
1	"Eksperimental təcrübə sınaq işləri bazası"nın tikintisi	9191,1
XI	TƏLİM, TƏDRİS VƏ SERTİFİKATLAŞMA İDARƏSİ	
1	İxtisaslaşdırılmış üstü örtülü hovuzun tikintisi	5880,6

cədvəl XXII.5, min manat

SOCAR-n struktur bölmələrinin 2017-ci il üzrə əsas fondların əsaslı təmir proqramının yerinə yetirilməsi haqqında

2017-ci ilin yanvar-dekabr aylarında SOCAR-ın idarə və təşkilatları üzrə əsaslı təmir işlərinin yerinə yetirilməsi statusu aşağıdakı cədvəldə verilmişdir:

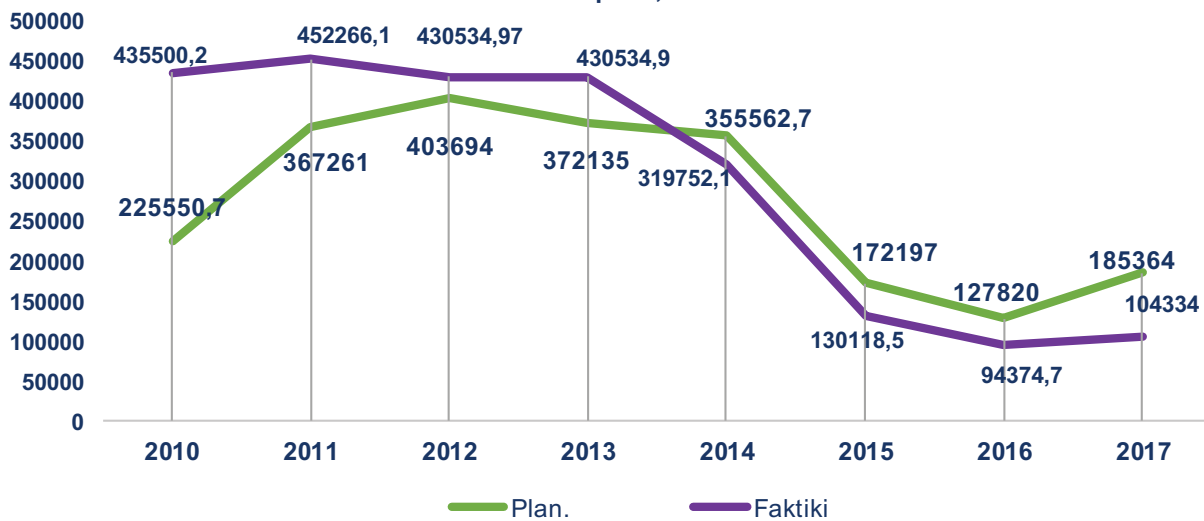
s/s	Sifarişçi müəssisələrin adları	2017-ci il			2016-cı il	
		Plan	Fakt	%		
1	"Azneft" İB	107140,0	75887,7	70,9%	69989,8	
2	"Azəriqaz" İB	12000,0	6154,7	51,2%	7201,2	
3	"Azərikimya" İB	3212,4	5018,6	156,6%	731,4	
4	H.Əliyev adına NEZ	2641,6	1805,8	68,3%	2401,5	
5	Qaz Emalı Zavodu	486,0	240,1	49,0%	79,9	
6	H.Əliyev ad,BDÖZ	60,0	5,3	8,8%	10,0	
7	Neft Kəmərləri İdarəsi	3752,0	6070,7	161%	2824,7	
8	Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	214,3	32,5	15,1%	58,0	
9	Geofizika və Geologiya idarəsi	388,8	250,1	64,4%	410,2	
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	36225,0	1959,8	5,4%	3996,8	
o cümlədən:						
	SOCAR-ın balansında obyektlər	523,0				
11	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	950,3	104,3	10,9%	97,1	
12	Ekologiya İdarəsi	220,0	0,0	0%	0,0	
13	"Qaz İxrac" idarəsi	15050,9	6472,3	43,0%	5841,8	
14	"Neftqaztikinti" trestı	1000,0	92,5	9,2%	7,9	
15	"Kompleks Qazma işləri" trestı	487,0	38,9	8,0%	156,3	
16	DOXİl	40	0,0	0,0	0,0	
17	Nəqliyyat İdarəsi	930,3	41,5	4,4%	468,2	
18	"Neftqazəlmətinə qatlayihə" institutu	300,0	159,7	53,2%	50,0	
19	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	265,0	0,0	0%	49,9	
		Cəmi:	185364,1	104334,1	56,3%	94374,7

cədvəl XXII.6

Cədvəl-1-dən görüldüyü kimi 2017-ci ildə SOCAR-ın strukturuna daxil olan idarə və təşkilatlar tərəfindən 185364,1 min manat plana qarşı, yerinə yetirilmiş əsaslı təmir işlərinin həcmi 104334,4 min manat təşkil edir. Hesabat ilində 10382,9 min manat həcmində əsaslı təmir işləri kənar podrat təşkilatlar, 93951,5 min manat həcmində əsaslı təmir işləri isə SOCAR-ın öz gücü ilə, o cümlədən 86767,5 min manat həcmində əsaslı təmir işləri "Neftqaztikinti" Trestı tərəfindən yerinə yetirilmişdir.

Son illərdə SOCAR-da istehsalatda səmərəliliyin artırılması və xərclərin optimallaşdırılması istiqamətində aparılmış işlərin nəticəsi olaraq təmir xərcləri xeyli azalmışdır. Diaqram-1-də 2010-cu və 2017-ci illərdə yerinə yetirilmiş təmir işlərinin müqayisəsində bu aydın görünür. Cədvəldən görüldüyü kimi 2017-ci ildə əsaslı təmir işlərinin həcmi 2010-cu ilə nisbətən 4,1 dəfə azalmışdır.

SOCAR üzrə 2010-2017-ci illər ərzində ümumi planlaşdırılmış və faktiki Əsaslı təmir Proqramı, min manat

Diaqram XXII.1

2017-ci ildə "Azneft" İB tərəfindən əsasən neftqaz hasilatının artırılması və stabiləşdirilməsi, istehsalatın fasiləsizliyinin təmin edilməsi və işçilər üçün təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması məqsədilə, mövcud hidrotexniki qurğuların və texnoloji kommunikasiya sistemlərinin əsaslı təmirinə xüsusi fikir verilmişdir.

Cədvəldən göründüyü kimi "Azneft" İB obyektlərində 75887,7 min manat həcmində təmir işləri yerinə yetirilmişdir. O cümlədən hidrotexniki qurğuların təmiri 53744,07 min manat təşkil etmişdir. Təmirin istiqamətlər üzrə xərcləri diaqram-2-də verilmişdir.

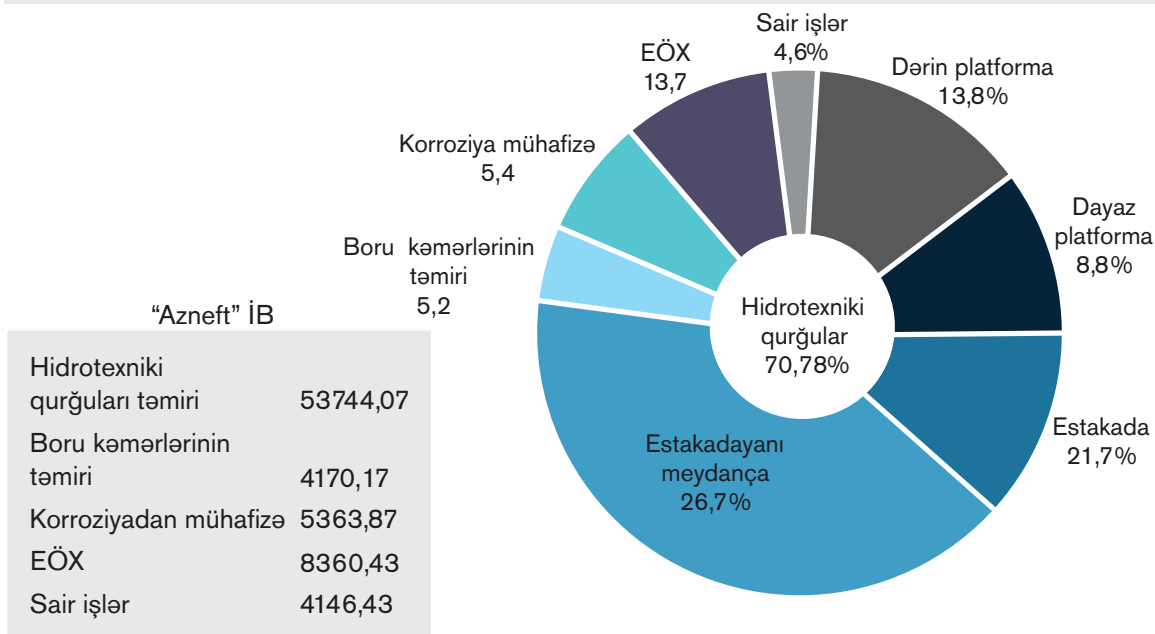
"Azneft" İB üzrə aşağıda göstərilən əsaslı təmir obyektlərində tikinti-quraşdırma işləri başa çatdırılmış və dövlət qəbul komissiyaları tərəfindən istis-mara qəbul edilmişdir:

şı arakəsmənin təmiri.

"Neft Daşları" NQÇİ üzrə:

1. "BM1-BM2" arası estakadanın əsaslı təmiri, L=232 pm;
2. "606-1702" arası estakadanın əsaslı təmiri, L=315 pm;
3. Palçıq Pilpiləsi yatağında 1183 saylı meydan-çanın əsaslı təmiri, S=784m²;
4. 617 saylı meydançaya giriş estakadasının təmiri, L=373 pm;
5. 1778 saylı meydançanın əsaslı təmiri, S=1090 m²;
6. Palçıq Pilpiləsi yatağında 1284 saylı meydan-çanın əsaslı təmiri, S=784m².

Azneft İB-nin 2017-ci ilin yanvar-dekabr ayında əsaslı təmir işlərinin istiqamətlər üzrə yerinə yetirilməsi haqqında məlumat

Diaqram XXII.2

28 May NQÇİ üzrə:

1. "Günəşli yatağında DDÖ-lərdə təmir işləri aparmaq üçün NBO postamentinin gediş yollarının əsaslı təmiri" (9 saylı DDÖ);
2. Günəşli yatağında 8 və 13 saylı DDÖ-lərdə Mobil dalğıcı kompleksinin quraşdırılması";
3. Günəşli yatağında 14 saylı DDÖ-də yaşayış blokunun əsaslı təmiri";
4. Günəşli yatağında 5 DDÖ-də yanğına qarşı arakəsmənin təmiri;
5. Günəşli yatağında 15 DDÖ-də yanğına qar-

"Abşeronneft" NQÇİ üzrə:

1. Darwin Bankası yatağında 500 saylı özülün təmiri (I buraxılış kompleksi).
- N.Nərimanov ad. NQÇİ üzrə:
1. SDXZ yatağında 682 saylı EYM-nin əsaslı təmiri, S=1120m²;
 2. SDXZ yatağında 332 saylı EYM-nin əsaslı təmiri, S=1070m²;
 3. SDXZ yatağında 279a saylı EYM-nin əsaslı təmiri, S=2080m²;
 4. SDXZ yatağında 375 saylı EYM-nin əsaslı

təmiri, S=600m²;

5. SDXZ yatağında 353 sayılı EYM-nin əsaslı təmiri, S=1140m²;

6. SDXZ yatağında 441 sayılı EYM-nin əsaslı təmiri, S=800m²;

7. "8 Mart" yatağında 566 sayılı SDÖ-nün təmiri, S=300m²;

8. "Bula-dəniz" yatağında 56 sayılı SDÖ-nün təmiri, S=700m².

N.Nərimanov adına NQÇİ üzrə əsaslı təmiri nəzərdə tutulmuş 30 ədəd estakadayanı meydana 2015-ci və 2017-ci illərdə 25 (9+8+8) ədəd EYM-nin əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır.

Ümumilikdə hesabat dövründə "Azneft" İB üzrə 43311,5 min manat dəyərində, 21 obyektə əsaslı təmir işləri başa çatdırılmış və 12487 m² meydança sahəsi, L=920 pm estakada təmir olunmuşdur. 40008,0 m² asfalt beton örtüyü təmir edilmiş və 193396,0 m² korroziya əleyhinə izolyasiya işləri yerinə yetirilmişdir. Ümumiyyətlə "Neftqaztikinti" tresti tərəfindən 2017-ci ildə 222016,0 m² və 523675,0 m² korroziya əleyhinə rəngləmə izolyasiya işləri yerinə yetirilmişdir.

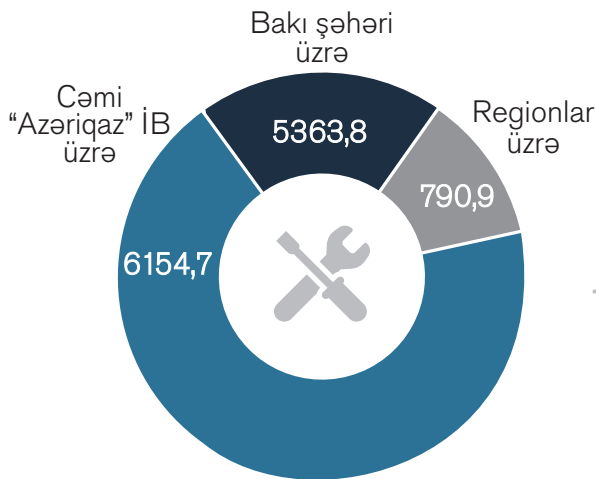
Hesabat dövründə Qaz təsərrüfatı üzrə 12627,0 min manat dəyərində əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir. O cümlədən "Azəriqaz" İB-nin sifarişi ilə 6154,7 min manat və "Qaz İxrac" İdarəsinin obyektlərində 6472,3 min manat dəyərində əsaslı təmir işləri yerinə yetirilib.

"Azəriqaz" İB-də təmir işlərinin bölgələr üzrə yerinə yetirilməsi aşağıdakı kimidir:

Regionlar üzrə - 790,9 min manat

Bakı şəhəri üzrə - 5363,8 min manat təşkil etmişdir.

Bu aşağıdakı diaqramda verilmişdir.

Diaqram XXII.3

Eyni zamanda 2017-ci ildə "Azəriqaz" İB-nin TTI tərəfindən 5596,2 min manat dəyərində təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

2017-ci ildə 21810 ədədi smart kart tipli və 1062 ədədi mexaniki olmaqla 22872 ədəd qaz sayğacı quraşdırılmışdır.

221,1 km müxtəlif diametrlə paylayıcı qaz kəmərləri təmir edilmişdir. Sayğaclardan 16590 ədədinin quraşdırılması və qaz xətlərinin təmiri tam olaraq (221,1 km) "Azəriqaz" İB-nin TTI tərəfindən yerinə yetirilmişdir.

Hesabat ilində qaz təsərrüfatında əsaslı təmir işləri əsasən üç istiqamətdə yerinə yetirilmişdir.

Birinci istiqamət - Bakı şəhərində və regionlarda köhnə binaların əvəzində yeni çox mənzilli müasir yaşayış komplekslərinin tikintisi və yeni sənaye məhəllələrinin yaradılması ilə əlaqədar olaraq, mövcud daşıyıcı qaz kəmərlərinin təmiri və ya yenidənqurulması;

İkinci istiqamət - qaz itkilərini azaltmaq üçün paylayıcı şəbəkənin yararsız qaz kəmərlərinin əsaslı təmiri;

Üçüncü istiqamət - mənəvi və fiziki cəhətdən köhnəlmiş qaz təsərrüfatı üzrə kommunikasiya sisteminin, o cümlədən magistral qaz kəmərlərinin müasir tələblərə uyğun yenilənməsi istiqamətində yerinə yetirilən əsaslı təmir işləri. Bu istiqamətdə "Qaz İxrac" İdarəsinin sifarişi ilə 23848,5 pm müxtəlif diametrlə MQK-ləri təmir edilmişdir. Eyni zamanda "Qaz İxrac" İdarəsinin öz gücü ilə qəzalı vəziyyətdə olan 22774,0 pm müxtəlif diametrlə MQK-ləri təmir edilmişdir.

Hesabat ilində "Qaz İxrac" İdarəsinin sifarişi ilə "Neftqaztikinti" tresti tərəfindən "Qazıməmməd-Qazax" I və II xətlərində çay keçidlərinin təmiri" obyektində 16 ədəd çay keçidinin yenidənqurulması tamamlanmış və obyekt istismara verilmişdir.

Emal sahəsi üzrə 2017-ci ildə əsas diqqət texnologiyalarda planlı təmir işlərinin texnoloji reqlamentlərə uyğun yerinə yetirilməsinə, texnoloji qurğularda emalın dərinliyinin artırılması, qurğuların və kommunikasiya sistemlərinin təhlükəsiz və fasiləsiz işləməsinin təmin edilməsinə verilmişdir. Cəmi emal sahəsi üzrə 2017-ci ildə 7064,5 min manat təmir işləri görülmüşdür. O cümlədən H.Əliyev adına Neft emalı zavodu üzrə 1805,8 min manat, Qaz emalı zavodunun sifarişi ilə 240,1 min manat.

"Azərikimya" İB obyektlərində isə 2017-ci ildə

5018,6 min manat həcmində əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir. Bunun da 4124,3 min manat hissəsini "Kimyaçılar" mədəniyyət sarayının əsaslı təmiri təşkil edir.

O cümlədən :

- SOCAR-ın obyektləri üzrə - 86767,5 min manat;

- SOCAR-ÜMİD" MMC üzrə - 745,97 min manat;

- "Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" ASC üzrə 2490,42 min manat.

2017-ci ildə "Neftqaztikinti" tresti tərəfindən 89257,9 min manat həcmində əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

XXIII. MADDİ-TEXNİKİ TƏCHİZAT

SOCAR-ın 26 fevral 2015-ci il tarixli SO-CAR/15-1000/01/SM-04-000023 nömrəli "SO-CAR-da "Resurs-metodu" üsuluna əsaslanan əsaslı tikinti sahəsində qiymətqoymanın normativ bazasının formalaşdırılması və SOCAR-ın maddi-texniki vəsait (MTV) ehtiyatlarının idarə edilməsi və tənzimlənməsi metodikasının işlənilib hazırlanması layihələrinin tətbiq edilməsi və SOCAR-ın 29 dekabr 2011-ci il tarixli 190 nömrəli əmrinə əlavə və dəyişikliklərin edilməsi barədə", həmçinin, 03 avqust 2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/16/Ətr-27-000051 nömrəli "Podrat üsulu ilə yerinə yetirilən tikinti-quraşdırma və sazlama işlərinin smeta dəyərinin "Resurs metodu" ilə müəyyən edilməsi metodikasına keçid planının icrasına dair" əmrlərinə əsasən "Resurs göstəricilərinin cari qiymətlərinin sorğu kitabı"nın formalaşdırılması yönündə 2000-dən artıq MMD-nin (Tikinti-quraşdırma və işəsalma-sazlama işləri zamanı istifadə edilən materiallar) bazar qiymətləri müəyyənləşdirilmiş və mütəmadi olaraq yenilənməkdədir.

Maddi-texniki vəsait ehtiyatlarının idarə olunması və tənzimlənməsi metodologiyası nəzərə alınmaqla satınalmaların idarəedilməsi sisteminin effektivliyinin artırılması layihəsi üzrə istehsalat

planlaşdırılmasının dəqiqliyinin yüksəldilməsi yönündə 3 struktur bölmə (Azəriqaz İB, Azneft İB, NEZ) üzrə istehsalat planı öyrənilmiş və tələbatla müqayisə edilmişdir.

SOCAR-da tətbiq edilən Maddi-texniki vəsait ehtiyatlarının idarə olunması və tənzimlənməsi metodikasına əsasən şirkətin müəssisələrinin anbarlarında olan material ehtiyatlarının qalıqlarının məqsədyönlü istifadə edilməsi, qalığ əmələgətirən material ehtiyatların alınmasına yol verilməməsi və ayrılmış maliyyə vəsaitinə uyğun ən zəruri material ehtiyatlarının alınmasını təmin etmək məqsədilə rüblük hesabatlar əsasında anbarlara nəzarət edilmişdir.

Maddi-texniki vəsait ehtiyatlarının idarə olunması və tənzimlənməsi metodikasına uyğun şirkətin müəssisələri üçün, satın alınması tələb olunan materialların təyinatı, istifadə ediləcək tarixi, kateqoriyası kimi dəqiqliyi ilə illik tələbat hazırlanmışdır.

Rüblük hesabatlara əsasən, SOCAR-ın struktur bölmələri üzrə ümumi 01.01.2017-ci ilə qalığ 415209356,5 manat olmuşdur. 01.01.2018-ci ilə qalığ isə 425123260,9 manatdır.

O cümlədən:

S/s	Struktur bölmələrinin adı	01.01.2017-ci ilə qalığ	01.01.2018-ci ilə qalığ
1	Azneft İB	114140730	130018547,7
2	Azərikimya İB	13490454,16	18608943,59
3	H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	37396732,22	50278349,47
4	Qaz İxrac İdarəsi	11173466,45	11786000,88
5	Neftqaztikinti trest	42240393	42565969,06
6	Kompleks Qazma İşləri Trest	128484391,1	115113948,5
7	Azəriqaz İB	33575649,05	26588575,59
8	Qaz Emalı Zavodu	1518863,76	1236516,11
9	Nəqliyyat İdarəsi	10792256,02	8370579,11
10	Neft Kəmərləri İdarəsi	2224263,55	1650369,99
11	Geofizika və Geologiya İdarəsi	8131509,27	5231563,11
12	Azərbaycan Neft Təsərrüfatı Jurnalı	0	0
13	Bakı Ali Neft Məktəbi	382927,37	953797,05
14	H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	1048767,12	1024673,67
15	Ekologiya İdarəsi	1200251	2225132
16	Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsi	0	0
17	Fontana Qarşı Dağmədənxilasətmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	17693,33	17604,33
18	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	6458,9	4170,9
19	Karbamid Zavodu	124001,39	104167,56
20	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	250024,39	387885,74
21	Neftqazəlmitedqiqatlayihə İnstitutu	5546,38	108200,19
22	Sərmayələr İdarəsi	3003,8	0
23	Sosial İnkişaf İdarəsi	7866518,12	7879290,32
24	Təhlükəsizlik İdarəsi	157914,87	153202,88
25	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	977541,26	815773,14
Cəmi SOCAR üzrə:		415209356,5	425123260,9

cədvəl XXIII.1

2017-ci ildə material ehtiyatlarının alınmasına 639924731,8 manat sərf edilmişdir.

O cümlədən:

S/s	Struktur bölmələrinin adı	İl ərzində material ehtiyatlarına sərf edilən məbləğ
1	Azneft İB	114333659
2	Azərikimya İB	223043479,5
3	H. Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	37785894,13
4	Qaz İxrac İdarəsi	7731144,82
5	Neftqaztikinti trestı	83083350,29
6	Kompleks Qazma İşləri Trestı	83481346,36
7	Azəriqaz İB	27877956,64
8	Qaz Emalı Zavodu	1032301,51
9	Nəqliyyat İdarəsi	47195855,46
10	Neft Kəmərləri İdarəsi	1257408,36
11	Geofizika və Geologiya İdarəsi	4561790,92
12	Azərbaycan Neft Təsərrüfatı Jurnalı	105260,72
13	Bakı Ali Neft Məktəbi	3182204,99
14	H. Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	116588,97
15	Ekologiya İdarəsi	1783296
16	Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsi	2214,04
17	Fontana Qarşı Dağmədənxilasetmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	3270,18
18	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	6909,6
19	Karbamid Zavodu	114049
20	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	301362,95
21	Neftqazəlmitedqıqatlayıhe İnstitutu	366222,11
22	Sərmayələr İdarəsi	3855,1
23	Sosial İnkişaf İdarəsi	2004986,86
24	Təhlükəsizlik İdarəsi	228982,68
25	Təlim,Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	321341,6
Cəmi SOCAR üzrə:		639924731,8

cədvəl XXIII.2

SOCAR-ın satınalmalarının davamlı inkişafı və material ehtiyatlarına ayrılan xərclərin minimuma endirilməsi, ayrılmış vəsaitin qənaətlə və səmərəli istifadəsini təmin etmək üçün, həmçinin SOCAR-ın istehsal-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair bir sıra təkliflərlə çıxış etmək olar:

1. Eyniadlı avadanlıq və materiallara mərkəzləşdirilmiş satınalınmanın keçirilməsi.
2. İllik, yarımillik müqavilələrin imzalanması.
3. Birbaşa istehsalçı şirkətlərin satınalma proseduruna cəlb olunması.
4. Satınalma zamanı qalib şirkətlərə əvvəlcədən müəyyən avansların (10-15%) ödənilməsini təmin etmək.
5. SOCAR daxilində təchizatla birgə işləyən logistika idarəsinin yaradılması və bunun qarşılığında zavodlarla birbaşa işləmək imkanı əldə edilməsi.
6. Satınalma prosedurunda iştirak edən şirkətlər üçün reytingin tətbiq edilməsi.
7. Gömrük işlərinin mərkəzləşdirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi.
8. SAP sistemində avtomatik yaranan müntəzəm istifadə olunan materiallar kateqoriyasına (MİM) aid olan materialları, sistemdə əl ilə (manual) yaradılmasına qadağa qoyulması.
9. SAP sistemində avtomatik yaranan müntəzəm istifadə olunan materialların miqdarının əl ilə artırılmasına qadağa qoyulması.
10. Qeyri-likvid materiallar kateqoriyasına aid olan materialların yenidən alınmaması üçün SAP sistemində qadağa qoyulması.

Maddi-texniki vəsait ehtiyatlarının idarə olunması və tənzimlənməsi metodikasının tətbiqinə nəzarəti daha da gücləndirmək üçün mütəmadi manitorinqlərin təşkil edilməsi.

XXIV. ELM VƏ TEXNİKA

Azərbaycan Respublikasının dövlət neft şirkəti olan SOCAR dövlətin aparıcı Beynəlxalq şirkəti olaraq ölkənin iqtisadiyyatında geniş fəaliyyət istiqamətlərinin müxtəlifliyi və yaratdığı maddi mənəvi dəyərlərlə əvəz olunmazdır. SOCAR Azərbaycan dövləti ərazisində, dənizdə və quruda neft və qaz yataqlarının axtarışı, kəşfiyyatı və işlənməsi, neftin, qazın və qaz kondensatının hasilatı, emalı və nəqli, neft və neft-kimyə məhsullarının, qazın daxili və xarici bazarlarda satışı, ölkə ərazisində sənayenin və əhəlinin təbii qaz təchizatı ilə məşğul olur. Beynəlxalq Şirkət statusuna malik olan SOCAR təkə ölkənin daxili tələbatının böyük hissəsini neft - qaz, həmçinin geniş çeşidli neft məhsulları ilə təmin etməklə kifayətlənmir, bundan əlavə olaraq, həmin məhsulların izafi hissəsini xarici bazarlara çıxartmaq işləri ilə də fəaliyyətini davam edir. Bütün bu vacib və müxtəlif istiqamətli işləri həyata keçirmək üçün şirkət dəniz və quru sahələrində yeni qaz və qaz-kondensat, neft yataqlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və son işlənmə mərhələsində olan yataqların abadlaşdırılmasının yeni texnika və texnologiyaları, nanotexnoloji məsələlərlə bağlı mövzuları həll edərək tətbiq etməyə qadir olan yüksək ixtisaslı mühəndis, texnik və fəhlə kadrlarının yetişdirir.

01.01.2018-ci il tarixinə SOCAR-da çalışan işçilərin 2 nəfəri Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, 2 nəfəri MEA-nın müxbir üzvü, 34 nəfəri elmlər doktoru və 236 nəfəri isə fəlsəfə doktorlarıdır ki, onların neft sənayesinin qarşısında duran problemlərin həll olunmasına yönəldilən elmi araşdırmaların

aparılmasında böyük rolu vardır.

SOCAR-la Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) və SOCAR-la Azərbaycan Milli Aviasiya Akademiyası (AMAA) arasında bağlanmış Memorandumlar əsasında müvafiq olaraq yaradılmış "SOCAR-ın Elm Fondu" və "SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu" ölkədə təbiət və texniki elmlər sahəsində fundamental və tətbiqi xarakterli elmi-tədqiqat layihələrini, neft, qaz və neft-kimyə sənayesi ilə əlaqədar elmi araşdırmaları daha da inkişaf etdirmək, alimlərin elmi fəaliyyətini stimullaşdırmaq və onlara əlavə yaradıcılıq imkanları yaratmaq məqsədilə fəaliyyət göstərir.

2017-ci ildə "SOCAR-ın Elm Fondu"nun və "SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu"nun 2016-cı ildə icrasına başlanılmış qrant layihələri üzrə işlər davam etdirilir.

Hər il SOCAR-ın müəssisələri üzrə yarana biləcək və mövcud problemlərin həllinə yönəldilmiş elmi-tədqiqat işlərinin tənzimlənməsi və ona nəzarət edilməsi üçün SOCAR-ın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilən "Elmi-tədqiqat, təcrübi-sınaq, normativ sənədlərin işlənməsi və tərtibinə dair işlərin" Tematik planı tərtib olunur.

2017-ci ildə də SOCAR-ın Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı SOCAR-ın Elmi-Texniki Şurasında müzakirə edilmiş və təsdiq edilmişdir. Tematik planda 43 elmi-tədqiqat işi planlaşdırılmışdı ki, bunlardan 5-i keçid işi, 38-i isə yeni işlərdir.

2017-ci il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Plan üzrə elmi-tədqiqat işlərinin sayı və dəyəri (min manat)	İCRAÇI TƏŞKİLAT	"NEFTQAZELMİTƏDQIQATLAYİHƏ" İnstitutu					
		Təşkilatlar üzrə ETİ-lərin sayı			Təşkilatlar üzrə ETİ-lərin dəyəri (min manat)		
SİFARİŞÇİ TƏŞKİLAT		keçid	yeni	Cəm	keçid	yeni	Cəm
"AZNEFT" İB	keçid	4		27	700,0		4650,0
	yeni		23			3950,0	
"Kompleks Qazma İşləri" trestı	keçid	1		5	150,0		825,0
	yeni		4			675,0	
"Qaz İxrac" idarəsi	keçid	0		9	0		1938,0
	yeni		9			1938,0	
GGİ	keçid	0		2	0		220,0
	yeni		2			220	
CƏMİ:	keçid	5		43	850,0		7633,0
	yeni		38			6783,0	

cədvəl XXIV.1

2017-ci il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı üzrə işlərin plan və faktiki sayı

2017-ci ildə SOCAR-da plan və fakt üzrə elmi-tədqiqat işlərinin sayı	Plan			Fakt		
	Cəmi	Keçid işlər	Yeni işlər	Tam yerinə yetirilmiş işlər	Müxtəlif səbəbdən növbəti ilə keçirilmiş	Plandan əlavə yerinə yetirilmiş işlər
"Azneft" İB	34	11	23	25**	9	7
"Kompleks qazma işləri" trestı	5	1	4	6		4
"Qaz ixrac" İdarəsi	9	-	9	8	1	-
GGI	2	-	2	2	-	-
H.Əliyev ad. NEZ	-	-	-	-	-	1
Digər müəssisələr				1	-	3
Cəmi	50	12*	38	42	10	15

cədvəl XXIV. 2

3-cü sütun 12* iş = 5 iş 2017-ci ilin Tematik planında nəzərdə tutulmuş keçid işlər;

7 iş ("Azneft" İB üzrə) əvvəlki illərdən 2017-ci ilə vaxtı uzadılmış işlər.

6-cı sütun 9* iş müxtəlif səbəblərdən 2017-ci ildən 2018-ci ilə vaxtı uzadılmış işlər.

"Azneft" İB - keçid 4 ETİ-nin dəyəri 700,0 min manat təşkil etmiş, institut tərəfindən indeksasiya edildikdən sonra (20%) 840,0 min manat təşkil etmişdir.

SOCAR-ın "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutu (NOETLİ) 2017-ci ildə İş Programına əsasən 24584,172 min manat həcmində elmi-tədqiqat və təcrübə konstruktor işləri (ETİ və TK), həmçinin layihə-axtarış-konstruktor (ETLAK) işlərini yerinə yetirilməyi nəzərdə tutmuşdur.

Tematik plan üzrə: 24584,172 min manat

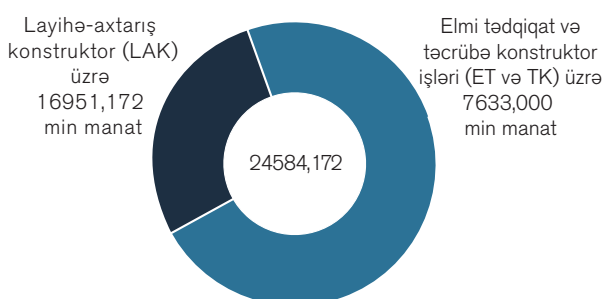

Diagram XXIV. 1

2017-ci ildə institut elmi-tədqiqat və layihə-axtarış-konstruktor (ETLAK) işləri üzrə 28025,028 min manat həcmində, o cümlədən (SOCAR-ın müəssisələri üzrə 27041,208 min manat + Xarici təşkilatlar üzrə 983,820 min manat) iş həcmi yerinə yetirmişdir.

Elmi-tədqiqat işləri üzrə 2017-ci ildə institut tərəfindən 8781,504 min manat həcmində (SO-

CAR-ın müəssisələri üzrə 8130,124 min manat + Xarici təşkilatlar üzrə 651,380 min manat) iş icra edilmişdir.

Elmi-tədqiqat işləri üzrə: 8781,504 min manat

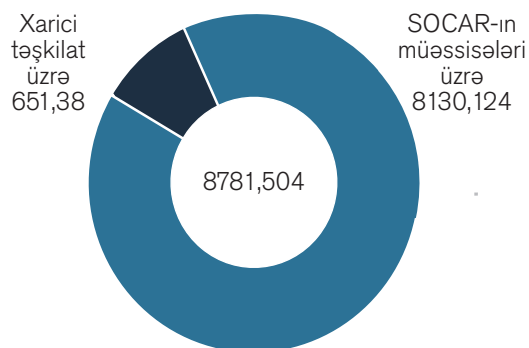

Diagram XXIV.2

SOCAR-ın müəssisələri üzrə 8130,124 min manatdan «Azneft» İB üçün 5313,394 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

Bunlardan:

2017-ci ilin tematik planı üzrə 28 mövzu 4708,0 min manat, tematik plandan əlavə 7 mövzu 605,394 min manat həcmində təşkil etmişdir.

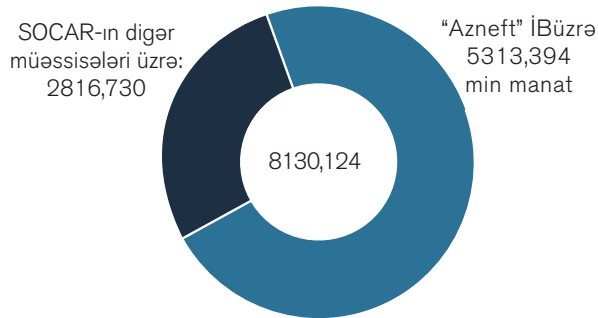
SOCAR-ın digər müəssisələri üzrə 2816,73 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

Bunlardan:

2017-ci ilin tematik planına əsasən 14 mövzu 2684,33 min manat dəyərində və tematik plandan əlavə 4 mövzu 132,4 min manat həcmində təşkil etmişdir.

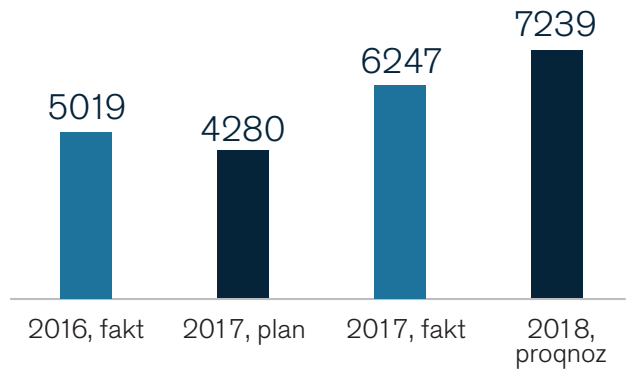
SOCAR-a daxil olmayan digər müəssisələr üzrə 651,380 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir.

SOCAR-ın müəssisələri üzrə: 8130,124 min manat

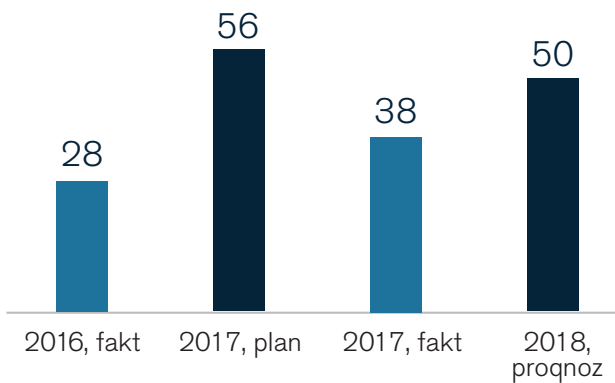
Diaqram XXIV. 3

Azneft İB üzrə ETİ dəyəri, min manat

Diaqram XXIV. 5

Azneft İB üzrə Yeni ETİ sayı

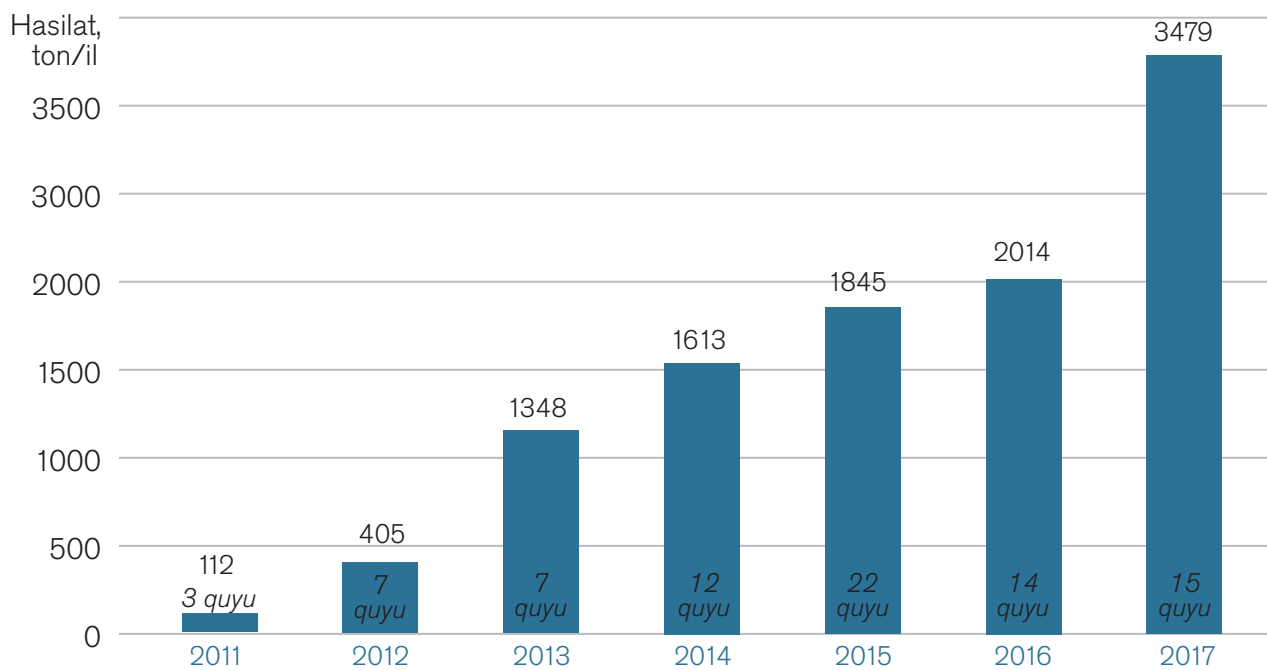

Diaqram XXIV.4

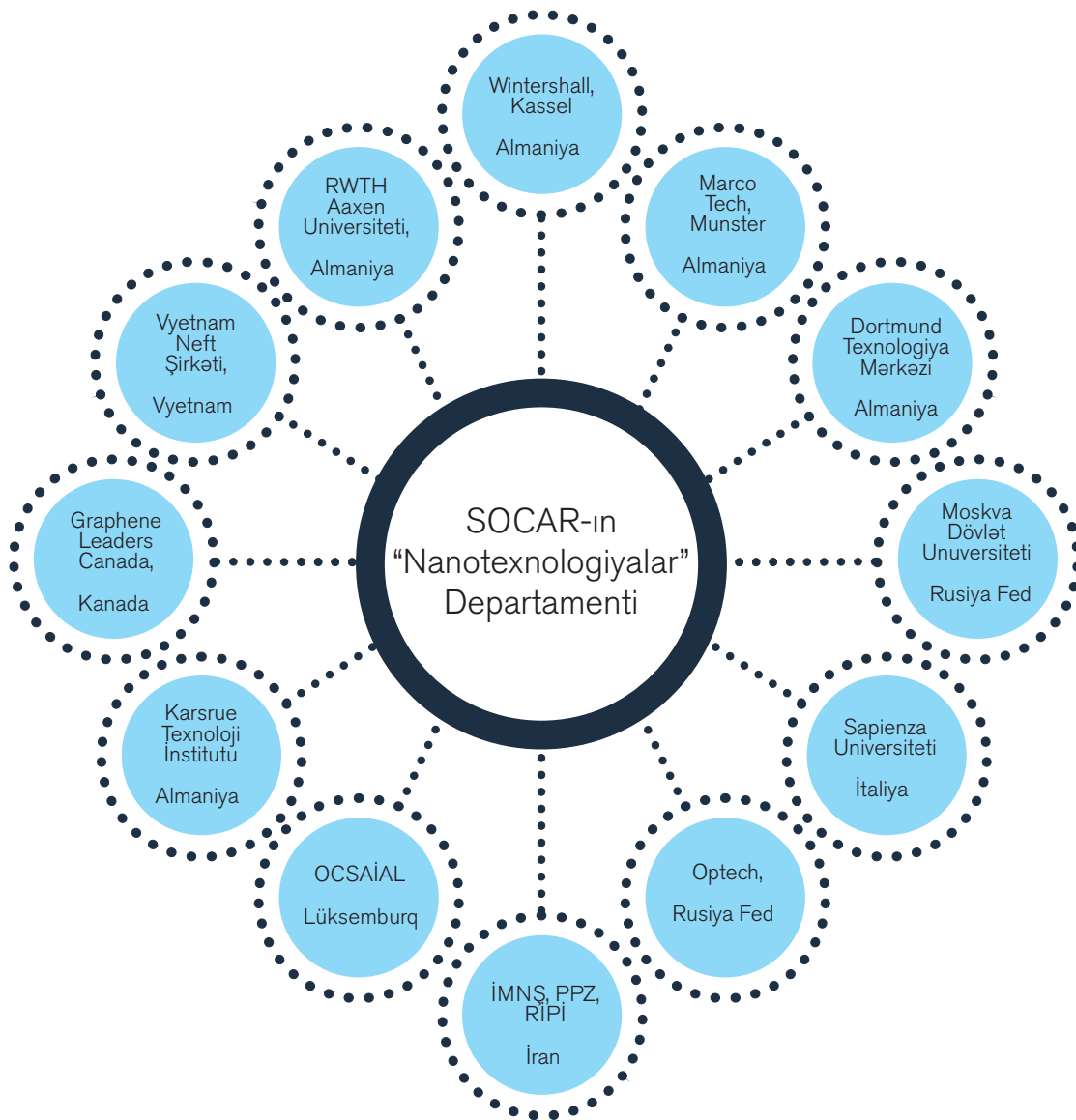
SOCAR-ın "Nanotexnologiyalar" Departamenti tərəfindən 2011-ci ildən etibarən neft və qaz sahəsində nanosistemlər işlənir, tədqiq edilir və istehsalata tətbiq olunur. Hasilatda, qazmada və ekologiyada tətbiqini tapmış texnologiyalar ixtira səviyyəsində qeydə alınmış və patentləşdirilmişdir.

Ötən müddətdə "Azneft" İB-nin neft və qazçıxarma idarələrində aşağıdakı istiqamətlərdə nanosistemlərin tətbiqi həyata keçirilmiş və 10000 tondan artıq əlavə neft hasil edilmişdir.

İllər üzrə nanotexnologiyaların quyulara tətbiqi və əldə edilən əlavə neft

Diaqram XXIV. 6

Diaqram XXIV.7

Nanosistemlərin tətbiqilə quyuların təmirarası müddəti artmış, yanalmalarla bağlı vaxt itkisi məhdudlaşmış, əlavə xərclər və əmək məsrəfləri azaldılmış, quyucu avadanlıqların və kollektorların istismar müddəti uzadılmışdır.

Neft sənayesi üçün yeni nəsillə nanotexnologiyaların yaradılması, elmi-analitik tədqiqatların nəticəsi olan intellektual məhsulun Avropa standartlarına uyğun sertifikatlaşdırılması, patentləşdirilməsi, bu sahədə müasir dünya təcrübəsinin mənimsənilməsi üçün SOCAR-ın "Nanotexnologiyalar" Departamenti ilə dünyanın bir sıra qabaqcıl universitet və elmi mərkəzləri arasında əlaqələr və işbirliyi qurulur. Belə ki, Almaniya, Rusiya, İran, İtaliya, Lüksemburq və Kanadanın nanotexnologiyalar sahəsində fəa-

liyyət göstərən qurumları ilə memorandum və protokollar imzalanmış, bu istiqamətdə sıx əməkdaşlıq edilir. Qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində nanotexnologiyaların işlənməsi və tətbiqi istiqamətində birgə elmi-analitik tədqiqatlar həyata keçirilir, nanomateriallərin alınması və istehsalı üzrə araşdırmalar aparılır.

Qarşıda illərdə beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və əməkdaşlığın coğrafiyasının genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

"Nanotexnologiyalar" Departamenti ilə dünyanın bir sıra qabaqcıl universitet və elmi mərkəzləri arasında əlaqələr və işbirliyi qurulur. Belə ki, Almaniya, Rusiya, İran, İtaliya, Lüksemburq və Kanadanın nanotexnologiyalar sahəsində fəaliyyət göstərən qurumları ilə memorandum və protokollar imzalan-

miş, bu istiqamətdə sıx əməkdaşlıq edilir. Qarşılıqlı əməkdaşlıq çərçivəsində nanotexnologiyaların işlənməsi və tətbiqi istiqamətində birgə elmi-analitik tədqiqatlar həyata keçirilir, nanomaterialların alınması və istehsalı üzrə araşdırmalar aparılır.

Qarşıdakı illərdə beynəlxalq əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və əməkdaşlığın coğrafiyasının genişləndirilməsi nəzərdə tutulur.

Yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi

"Azneft" İB-nin 2016-cı il 27 dekabr tarixli SO-CAR161100030270010020A00381 sayılı əmrinə əsasən 2017-ci ildə istehsalatın səmərəliliyinin artırılması məqsədilə neftqazçıxarma idarələrində və Qaz anbarlarının istismarı idarəsində yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi planlaşdırılmışdır. İl ərzində tətbiqi nəzərdə tutulmuş 22 adda tədbir "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" institutunun 9, "Nanotexnologiyalar" departamentinin 3, "İzolit" zavodunun 1, "Kibernetika" XKB-nin 1, "Suraxanı maşınqayırma zavodu" TASC-ın 2, Texniki Universitetin 1, "Neftin Qazın Geotexnoloji Problemləri və Kimya" ETİ-nin 1 və "Azneft" İB-nin 3 təklifi əsasında formalaşdırılmışdır.

2017-ci il ərzində nəzərdə tutulmuş 475 obyekt əvəzinə 552 obyektə 10 adda tədbir tam, 6 adda tədbir qismən yerinə yetirilmişdir. 7 adda tədbir lazımı avadanlıq və reagentlərin alınmaması səbəbindən yerinə yetirilməmişdir. İl ərzində nəzərdə tutulmuş 27360 ton əlavə neft əvəzinə 27860 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- "PADUS-2" parafinkəsici qurğu "Neft Daşları" NQÇİ-də 15 quyuda tətbiq olunmuş, 4000 ton əlavə neft əldə edilmişdir. N.Nərimanov adına NQÇİ-də 57 quyuda tətbiq olunmuş, 6136 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- A-4 reagenti ilə QDZ-nın işlənməsi 12 quyuda tətbiq olunmuş, 585 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- Quyudan mexaniki qarışıqların çıxarılması üçün boruaxması fəzaya yeni tərkibli maddənin vurulması 17 quyuda tətbiq olunmuş, 3370 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- Laydan gələn qum təzahürünün qarşısının alınması məqsədilə bərkidici nanosistem 4 quyuda tətbiq olunmuş, 108 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- Nanostrukturlu tamponaj məhlulu ilə yan lüləyə qazılmış quyularda "quyruq" kəmərinin möhkəmləndirilməsi 5 quyuda tətbiq olunmuş, 439 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- Kənar və lay sularının təcrid edilməsində nanosistemlər 3 quyuda tətbiq olunmuş, 2395 ton

əlavə neft əldə edilmişdir.

- AQP çöküntülü quyuların QDZ-nın Pirolozin yüngül qətranı ilə işlənməsi 22 quyuda tətbiq olunmuş, 1181 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- Quyuların əsaslı və cari təmirində istifadə olunan tutucu, kəsici və köməkçi alətlər 3 quyuda tətbiq olunmuş, 2009 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- QDZ-nın gil çöküntülərindən təmizlənməsi (HCl+amonium bifiüorid) 34 quyuda tətbiq olunmuş, 1746,6 ton əlavə neft əldə edilmişdir. QDZ-da yaranan gil çökmələri əridilərək məsamələr təmizlənməmiş və quyu hasilatı bərpa edilmişdir.

- "Neft Daşları" NQÇİ-nin QKS-nin 10" qaz nəqli xəttində korroziyaya qarşı "Neftqaz-2013" inhibitor-bakterisidin vurulması davam etdirilir.

- "Suraxanı maşınqayırma zavodu" TASC tərəfindən layihələndirilmiş hidrostatik qum təmizləyici qurğu 6 NQÇİ-də 336 quyuda tətbiq olunmuş, 1377 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

- "Suraxanı maşınqayırma zavodu" TASC tərəfindən layihələndirilmiş "Boru ştanqlı quyu nasos qurğusu" "Abşeronneft" NQÇİ-də 20 quyuda tətbiq olunmuş, 426 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

Bundan əlavə SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumların nəqliyyat təminatının yaxşılaşdırılması və Nəqliyyat İdarəsində əməliyyat fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması və xərclərin optimallaşdırılması məqsədilə "Ernst and Young" şirkəti (Məsləhətçi Şirkət) ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) arasında müvafiq müqavilə bağlanmışdır. 01.02.2017-ci il tarixindən etibarən SO-CAR-ın əsas istehsalat müəssisələrində əməliyyat fəaliyyəti səmərəliliyinin artırılması, əməyin təhlükəsizliyi səviyyəsinin qaldırılması və s. üzrə ideyaların müştəşkil qəbulunu təmin edən "Fasiləsiz Təkmilləşmə Sisteminin (FTS) Tətbiqi" üzrə pilot layihənin həyata keçirilməsinə start verilmişdir.

Nəqliyyat İdarəsində əməliyyat fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması və SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda FTS-in tətbiqinin təmin edilməsi məqsədi ilə Socar prezidenti R Abdullayevin № SOCAR171000030300040020A00048 nömrəli, 06.04.2017 tarixli əmrinə əsasən FTS və onun reqlamenti tətbiq olunur.

Qısa vaxt ərzində FTS sisteminin və reqlamentinin SOCAR-ın 11 müəssisə və təşkilatında, həmçinin Azneft İB-nin 12 müəssisələrində tədrisi, təbliği və tətbiqi təşkil olunub.

SOCAR üzrə ideya vermiş müəlliflərin sayı (153)

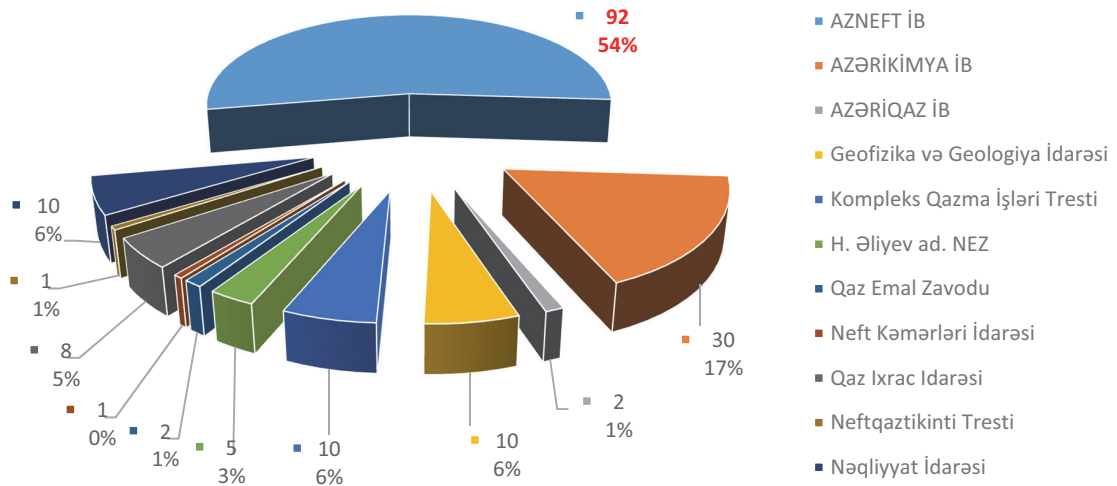

Diagram XXIV.8

SOCAR üzrə daxil olmuş ideyaların sayı (134)

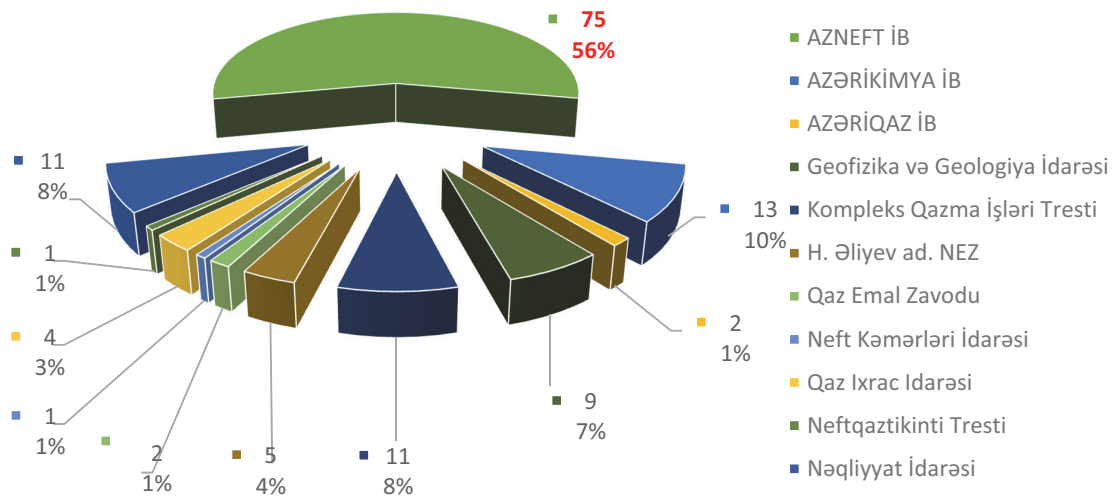

Diagram XXIV.9

Azneft İB və müəssisələrində ideyaların sayı (cəmi 75)

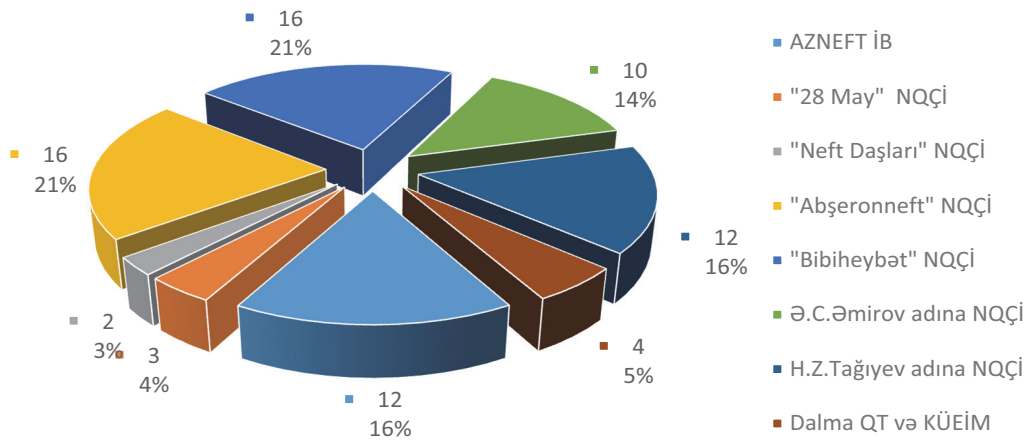

Diagram XXIV.10

Azneft İB və müəssisələrində müəlliflərin sayı (cəmi 92)

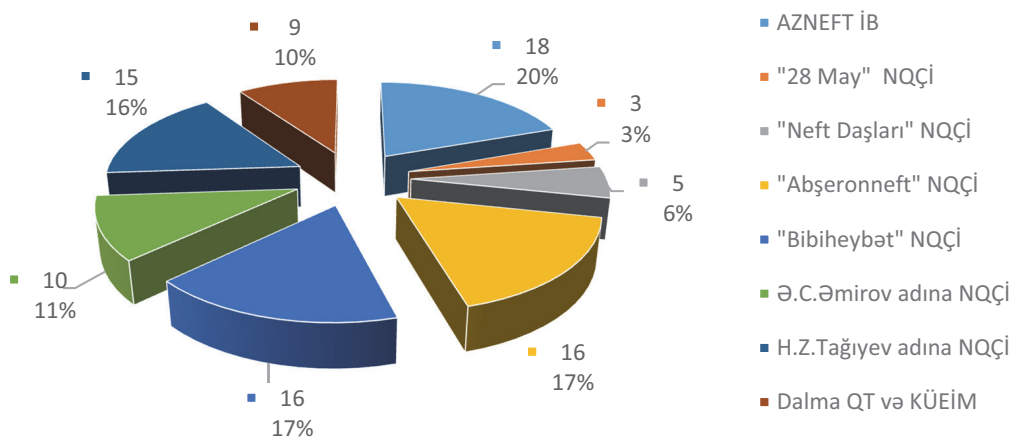

Diagram XXIV.11

İlk dəfə tətbiq olduğuna görə, bəzi çatışmamazlıqlar olsa da, FTS sistemi tətbiq prosesində təkmilləşir.

SOCAR- da FTS ideyalarının gözlənilən (3367,8 min man)
və faktiki iqtisadi səmərələri (305,8 min man).

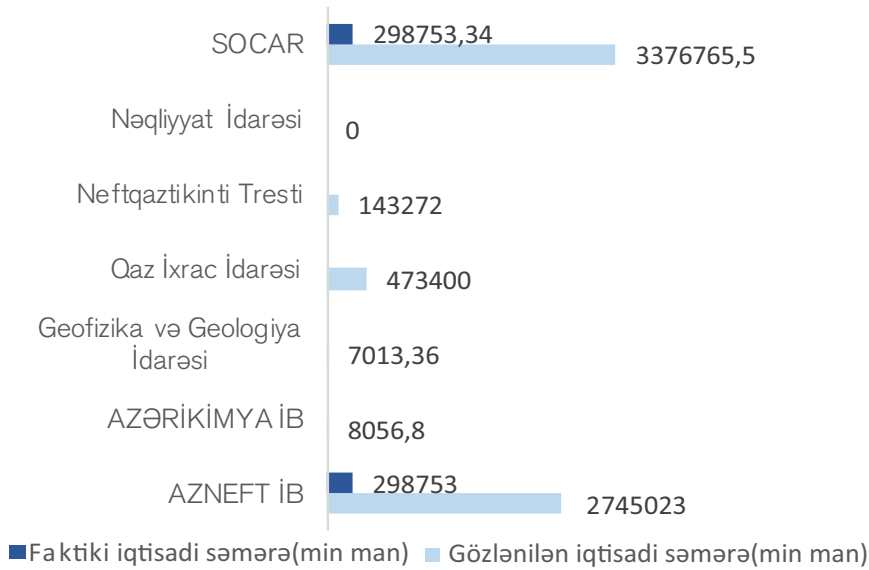

Diagram XXIV.12

Azneft İB- də FTS ideyalarının gözlənilən (2745 min man) və
faktiki iqtisadi səmərələri (298 min man).

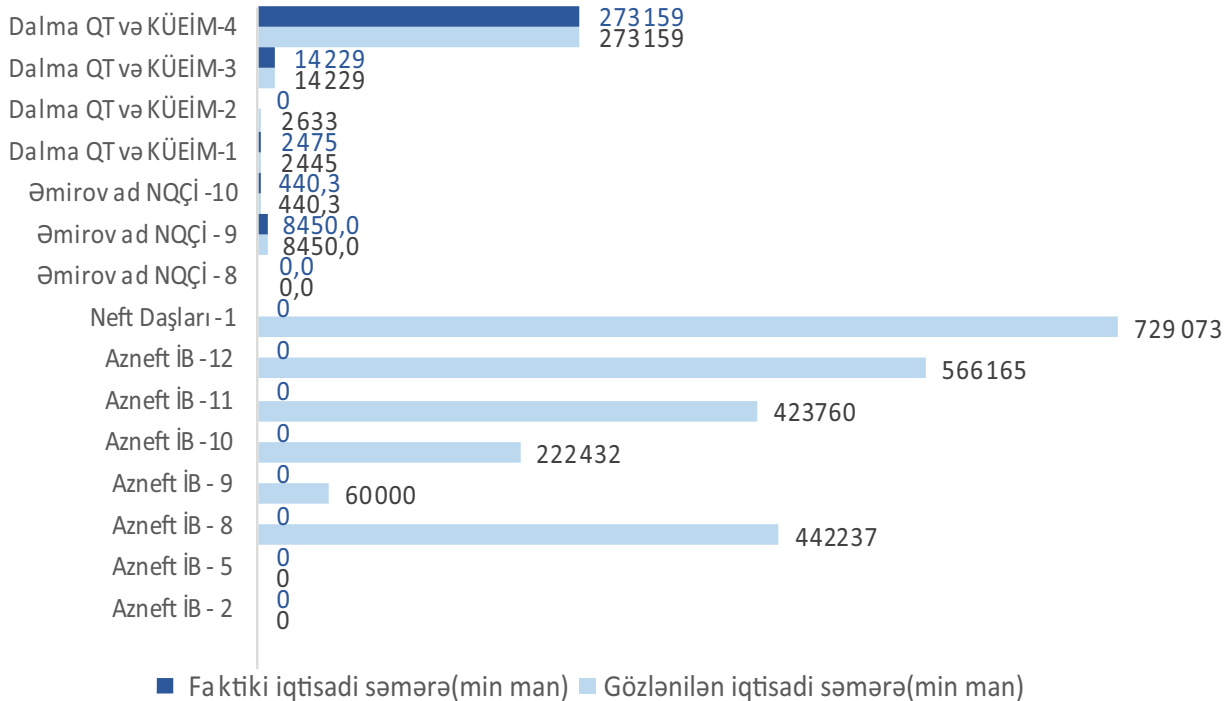

Diagram XXIV.13

Reqlamentin tələblərinə uyğun olaraq, FTS-in tətbiqi zamanı alınan faktiki iqtisadi səmərə 1 il tətbiq olunandan sonra məlum olur. Bu səbəbdən, faktiki iqtisadi səmərə barədə məlumat tam deyil.

Sərgi və konfranslarda iştirak

SOCAR-ın müəssisələrində bir tendensiya

olaraq, dünyanın müxtəlif ölkələrinin, məşhur neft şirkətlərinin innovasiyaları və yeni texnologiyaları intensiv tətbiq edilir. Əsas səbəblərdən biri kimi, Azərbaycan neft sənayesini davamlı inkişafını təmin etmək üçün, SOCAR-ın hər il mütəmadi olaraq Beynəlxalq konfransların keçirməsi və digər ölkələrin

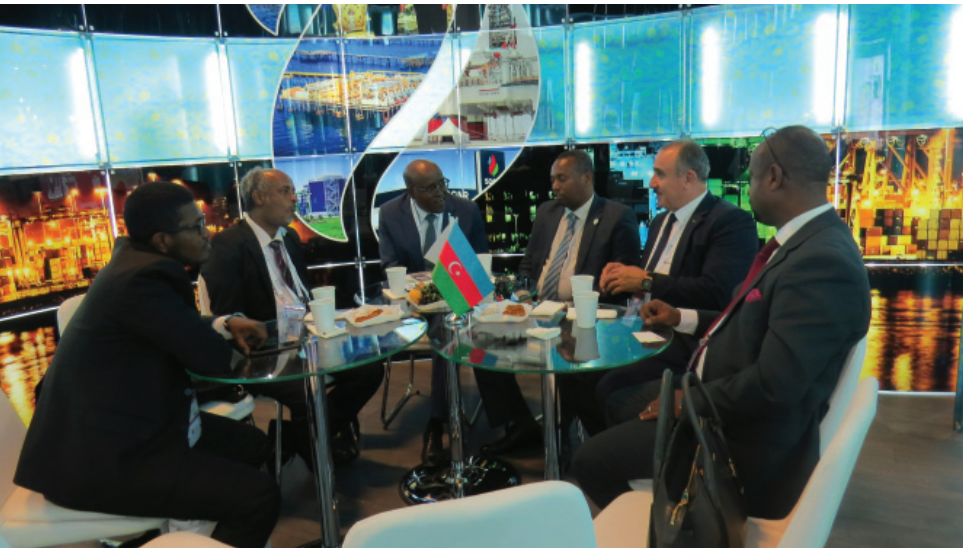
neft –qaza həsr olunmuş Beynəlxalq konfranslarda fəal iştirakını göstərmək olar.

2017-ci ildə SOCAR Azərbaycanda və xarici ölkələrdə keçirilmiş bir sıra Beynəlxalq sərgi, forum və konfranslarda iştirak etmişdir, bunlardan:

SOCAR-ın 2017-ci ildə iştirak etdiyi Beynəlxalq sərgi və konfranslar barədə məlumat

Nö	Tarix	Beynəlxalq konfrans	Keçirildiyi yer
1	06-09.05.2017	22-ci Beynəlxalq neft-qaz, neft emalı və neft-kimya sərgisi – “Iran Oil Show-2017”	İran İslam Respublikası, Tehran şəhəri
2	17-19.05.2017	21-ci Beynəlxalq neft-qaz sərgi-konfransı – “Oil&Gas Uzbekistan-2017”	Özbəkistan Respublikası, Daşkənd şəhəri
3	31.05-03.06.2017	24-cü Beynəlxalq neft-qaz sərgi-konfransı - “Caspian Oil&Gas-2017”	Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri
4	10-13.07.2017	Dünya Neft Şurasının 22-ci Beynəlxalq sərgi-konfransı - “22nd World Petroleum Congress – 2017”	Türkiyə Respublikası, İstanbul şəhəri
5	02-04.11.2017	22-ci Beynəlxalq neft-qaz sərgi-konfransı “Oil&Gas Turkmenistan 2017”	Türkmənistan Respublikası, Aşqabad şəhəri
6	14-16.11.2017	8-ci Beynəlxalq Ətraf mühit və Ekologiya sərgisi - “Caspian Ecology 2017”	Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri
7	13-16.11.2017	Beynəlxalq neft-qaz sərgi-konfransı ADIPEC 2017	Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Abu Dabi

cədvəl XXIV.3

XXV. KADRLARLA İŞ, TƏLİM VƏ İNKİŞAF

SOCAR-da həyata keçirilən kadr siyasəti şirkətin mövcud kadrların saxlanılmasına, onların inkişaf etdirilməsinə, insan resursları imkanlarından daha səmərəli istifadə edilməsinə, eyni zamanda beynəlxalq standartlara, bazar iqtisadiyyatında daima dəyişən tələbatlara cavab verən və SOCAR-ın inkişafı strategiyasına uyğun personalın idarəedilməsinin təkmilləşdirilməsinə yönəlmişdir.

SOCAR üzrə müəssisə və təşkilatlar daxil olmaqla, 01.01.2018-ci il tarixinə işçilərin faktiki sayı 50424 nəfər təşkil edir. Hesabat dövrü ərzində SOCAR-a 3114 nəfər işə qəbul edilmişdir ki, onlardan 1386 nəfəri şirkətdaxili yerdəyişmə ilə əlaqədar 1728 nəfəri isə kənardan işə qəbul olunan işçilərdir. Həmin müddət ərzində 3425 nəfər işdən azad olunmuşdur. 01.01.2018-ci il tarixə SOCAR-da işləyənlərdən 5975 nəfəri rəhbər işçi (onlardan 481 nəfər strateji, 2753 nəfər supervayzer 2705 nəfər taktiki rəhbər və 36 nəfəri müşavir), 9418 nəfər mütəxəssis (onlardan 4432 nəfər aparıcı, 1720 nəfər kiçik mütəxəssis və 3266 nəfəri mütəxəssis), 278 nəfər texniki icraçı və 34753 nəfər fəhlədir (32293 nəfəri ixtisaslı və 2460 nəfəri ixtisassız fəhlə). O cümlədən 8421 nəfəri qadın, 180 nəfəri təqaüdcü, 16739 nəfəri ali təhsillidir.

2017-ci il ərzində vəzifəyə təyin olunma ilə əlaqədar SOCAR-ın prezidenti və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsi tərəfindən 76 əmək müqaviləsi bağlanmışdır. Həmin müddət ərzində 70 nəfərlə bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir. SOCAR-ın Baş ofisinin işçilərinin və nomenklatura daxil olan rəhbər işçilərin əmək kitabçaları İRD-nin Personalın uçotu şöbəsində saxlanılır, onlara lazımı qeydlər edilir və müvafiq qaydada uçotu aparılır. SOCAR-ın Baş ofisinin işçiləri və müəssisə rəhbərlərinə şirkətdə işləmələri barədə müvafiq yerlərə təqdim edilmək üçün 477 arayış hazırlanıb verilmişdir.

01.01.2017-01.01.2018-ci il dövrü ərzində SOCAR üzrə işçilərin sayı 311 nəfər azalaraq 01.01.2018-ci il tarixə 50424 nəfər olmuşdur. İşçilərin sayının azalması struktur islahatlarının aparılması və müəssisələrdə işçilərin sayının optimallaşdırılması ilə əlaqədardır. Həmin dövr ərzində (01.01.2017-01.01.2018) 3425 nəfər işdən azad olunmuşdur. İşdən azad olunanlardan 2420 nəfərin işdən azad olunması işçinin təşəbbüsü ilə olmuşdur. 2017-ci ilin 12 ayı ərzində əmək müqavilələrinə xitam verilənlərin sayı 1005 nəfər təşkil edir. 1005 nəfərdən 193

nəfər vəfat etməsi, 9 nəfər hərbi xidmətə getməsi, 274 nəfərin əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar, 64 nəfər əlilliyə görə (səhhəti ilə əlaqədar), 72 nəfər əmək pozuntularına görə işdən azad olunmuşdur. Bu dövr ərzində 393 nəfər təqaüd yaşına görə işdən azad olunmuşdur. Beləliklə, 2017-ci ilin 12 ayı ərzində SOCAR üzrə kadr axını 4% təşkil etmişdir.

01.01.2018-ci il tarixinə SOCAR-da 29 yaşa qədər gənclərin sayı 4839 nəfər olmaqla işçilərin ümumi sayının 9,2%-ni təşkil etmişdir. Onların 2,7%-i rəhbər işçi və mütəxəssis, 22%-i ali təhsilli, 11%-i qadındır. Daha çox gənclər Karbamid zavodunda (34%), Bakı Ali Neft Məktəbində (28%), Sərmayələr İdarəsində (31%) və SOCAR-ın Baş ofisində (21,9%) işləyir.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, 01.01.2018-ci il tarixə təqaüdcülərin sayı 4575 nəfər olmuş, bu da ümumi işçilərin sayının 9,6%-ni təşkil edir. Onlardan 3625 nəfəri güzəştli şərtlərlə, 180 nəfəri yaşa görə və 770 nəfər əlilliyə görə təqaüdə çıxanlardır.

2017-ci il ərzində SOCAR üzrə ixtisarla bağlı 272 nəfər işçi işdən azad olunmuşdur. 01.01.2018-ci il tarixə SOCAR üzrə ali təhsilli işçilərin sayı 16739 nəfər olmuş və ümumi işçilərinin 33,19%-ni təşkil etmişdir.

Təhlil göstərir ki, 01.01.2018-ci il tarixə SOCAR üzrə işçilərin orta yaş həddi 41 yaş təşkil edir.

SOCAR üzrə işləyən işçilərin neft sənayesində iş stajı aşağıdakı kimidir:

- 20 ilə qədər 34468 nəfər;
- 20 ildən yuxarı 15956 nəfərdir.

SOCAR üzrə 01.01.2018-ci il tarixə 8421 nəfər qadın işləyir ki, bu da ümumi işçilərin sayının 16,7%-ni təşkil edir. 01.01.2018-ci il tarixə SOCAR-ın ümumi işçilərinin sayından 95 nəfəri şəhid ailəsi üzvü, 2434 nəfəri Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, 1893 nəfəri məcburi köçkün və qaçqın statusuna malikdir. Qeyd etmək lazımdır ki, SOCAR-ın müəssisələrində 760 nəfər əlil işləyir. Onlardan 145 nəfəri Qarabağ, 2 nəfəri Əfqanıstan, 35 nəfəri Çernobıl, 65 nəfəri istehsalat əlili və 513 nəfər səhhəti ilə əlaqədar olan əlillərdir.

“Neftçilər günü” peşə bayramı ərəfəsində və “2 milyard ton neftin hasilatı” ilə əlaqədar “Azərbaycan Respublikasının neft sənayesi işçilərinin təltif edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezi-

dentinin 19 sentyabr 2017-ci il tarixli və 07 noyabr 2017-ci il tarixli 3240, 3241, 3242, 3365, 3366 və 3367 nömrəli Sərəncamları ilə neft sənayesinin inkişafında xidmətlərinə görə 1 nəfər “Şöhrət” ordeni, 103 nəfər “Tərəqqi” medalı, 13 nəfərə “Əməkdar mühəndis” fəxri adı, 1 nəfər 1-ci dərəcəli “Əmək ordeni” ilə, 2 nəfər 2-ci dərəcəli “Əmək ordeni” və 14 nəfər 3-cü dərəcəli Əmək ordeni ilə təltif olunmuşdur. 2 nəfərə “Əməkdar hüquqşunas” adı verilmişdir. Neft sənayesində səmərəli fəaliyyətinə görə 9 nəfər qocaman neftçiyə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilmişdir.

2017-ci ilin 11 ayı ərzində SOCAR üzrə 26 əmr verilərək neft sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə 213 nəfər işçi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir.

“Əmək veterani” adının verilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1995-ci il 22 sentyabr tarixli 216 nömrəli, 1999-cu il 24 sentyabr tarixli 150 nömrəli qərarlarına uyğun olaraq aparılır. Müəssisələrdən “Əmək veterani” adının verilməsi ilə əlaqədar şöbəyə daxil olan bütün sənədlər bir daha yoxlanılır və SOCAR-ın müvafiq əmrləri ilə rəsmiləşdirilir. 01.12.2017-ci il tarixədək “Əmək veterani” adının verilməsi, vəsiqənin dəyişdirilməsi məqsədi ilə SOCAR üzrə 51 əmr hazırlanaraq 225 işçiyə “Əmək veterani” adı verilmişdir. Ümumilikdə ötən il SOCAR üzrə 261 ədəd “Əmək veterani” vəsiqəsi müraciət edən şəxslərə təqdim edilmişdir.

2017-ci il ərzində 995 nəfər İRD tərəfindən müsabiqə nəticəsində işə qəbul olunmuşdur. Onlardan 742 nəfər kənardan işə qəbul edilən və 253 nəfər şirkətin müəssisə və təşkilatlarında çalışanlardır.

01.01.2017-ci il tarixindən 31.12.2017-ci il tarixinədək SOCAR-ın www.socar.az veb-saytının “karyera” bölməsinin “işə qəbul” bölümündə “vakansiyalar” hissəsində (<http://careers.socar.az>) 1113 adda vakansiya üzrə 1734 vakant yer elan olunmuş və bu vakansiyalar üzrə elektron qaydada müraciət etmiş 92999 vətəndaşın təqdim etdiyi məlumatların vakansiyaların tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmış və 42582 nəfər növbəti mərhələyə buraxılmışdır.

Test imtahanında 23971 nəfər iştirak etmiş, 4525 nəfəri imtahandan uğurla keçmişdir. 1539 nəfər peşə sınaq imtahanlarında (fəhlə peşələri üzrə praktiki bacarıqların yoxlanılması), 2869 nəfər isə müsahibə mərhələsində iştirak etmişdir ki, onlardan müsabiqədən müvəffəqiyyətlə keçmiş 871 nəfəri (332 nəfəri peşə sınaq imtahanından, 539

nəfəri müsahibədən) işlə təmin edilmək üçün SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına göndərilmiş, 277 nəfəri isə SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasına (KEB) daxil edilmişdir. Həmçinin, SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasından 206 nəfər SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına işə qəbul üçün göndərilmişdir.

SOCAR-ın rəhbərliyinin təqdimatı əsasında 105 nəfər, SOCAR-ın daxili (14) və xarici (12) təqaüd proqramlarının məzunlarından 24 nəfər işə qəbul edilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində “ARDNŞ üzrə sərbəstləşən işçilərin məşğulluğunun və sosial dayanıqlılığının təmin olunmasına dair” proqrama qoşulmuş sərbəstləşən işçilərdən 35 nəfəri, Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Təlim mərkəzlərini bitirən məzunlardan 188 nəfəri işlə təmin edilmişdir.

Testləşdirmənin təşkili şöbəsi 2017-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində işə qəbul və yerləşdirmə, Almaniyada yay düşərgəsi, Ödənişli yay təcrübəsi, Təlim mərkəzlərinə şagird qəbulu, Attestasiya üzrə və ASAN könüllülərin test imtahanları təşkil etmiş və keçirmişdir.

Belə ki, İşə qəbul və yerləşdirmə üzrə 2017-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində 1067 vakansiya üçün test imtahanı keçirilmişdir. Bu test imtahanlarına ilkin seçimdən keçmiş 40622 nəfər vətəndaş dəvət edilmişdir. Dəvət olunan vətəndaşlardan 22420 nəfər kişi (93,5%) və 1551 nəfər qadın (6,5%) olmaqla ümumilikdə 23971 nəfər (59,0%) test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında iştirak edən vətəndaşlardan 4525 nəfər (18,9%) keçid balını toplayaraq növbəti mərhələyə buraxılmışdır. Növbəti mərhələyə buraxılan vətəndaşlardan 4291 nəfər kişi (94,8%), 234 nəfər qadın (5,2%) olmuşdur.

6-8-ci sinif şagirdləri üçün Almaniyada təşkil olunan yay düşərgəsinə layiqli şagirdlərin seçilməsi məqsədi ilə 2017-ci ilin aprel ayında 30 nəfər test imtahanına dəvət edilmiş və onlardan 20 nəfər oğlan (66,7%), 10 nəfər qız (33,3%) test imtahanında iştirak etmişdir. İmtahandan keçən 20 nəfər (68,4%) (14 nəfər oğlan (70%) və 6 nəfər qız (30%) növbəti mərhələyə buraxılmışdır.

Ödənişli yay təcrübəsi üzrə 2017-ci ilin iyun-iyul aylarında 536 nəfər vətəndaş test imtahanına dəvət edilmişdir. Dəvət olunan vətəndaşlardan 224 nəfər kişi (60,5%) və 146 nəfər qadın (39,5%) olmaqla ümumilikdə 370 nəfər (69,0%) test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında iştirak edən vətəndaşlardan 126 nəfər (34,1%) keçid balını top-

lamışdır.

2017-ci ilin iyun-iyul ayında Təlim mərkəzlərinə qəbul üzrə test imtahanları keçirilmişdir. Test imtahanına 922 nəfər dəvət edilmişdir. Dəvət olunan vətəndaşlardan 849 nəfər (92,1%) test imtahanında iştirak etmişdir. İştirak edənlərdən 762 nəfər kişi (89,8%), 87 nəfər qadın (10,2%) olmuş və 175 nəfər (20,6%) keçid balını toplayaraq növbəti mərhələyə buraxılmışdır.

Attestasiya üzrə 2017-ci ilin fevral-dekabr ayları ərzində 171 sahə üçün test imtahanı keçirilmişdir. Bu test imtahanlarına 1262 nəfər vətəndaş dəvət edilmişdir. Dəvət olunan vətəndaşlardan 615 nəfər kişi (74,7%) və 208 nəfər qadın (25,3%) olmaqla ümumilikdə 823 nəfər (65,2%) test imtahanında iştirak etmişdir.

2017-ci ildə ASAN könüllülərin üçün test imtahanı keçirilmişdir. Bu test imtahanlarına 147 nəfər vətəndaş dəvət edilmişdir. Dəvət olunan vətəndaşlardan 105 nəfər (71,4%) test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında iştirak edənlərdən 57 nəfər kişi (54,3%) və 48 nəfər qadın (45,7%) olmuşdur.

2017-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında ümumilikdə keçirilmiş 61 ədəd Tarif-İxtisas (kvalifikasiya) Komissiyalarının iclaslarında İRD-nin nümayəndəsinin iştirakı ilə 1694 nəfər işçinin ƏÖD-nin dəyişdirilməsi məsələsinə baxılmış, onlardan 1380 nəfərinin (81,5%) iddiası təmin olunmuşdur.

Eyni zamanda, SOCAR-ın birbaşa tabeliyində olan struktur bölmələrində həyata keçirilən 6817 başqa işə keçirmə əməliyyatının qanunvericiliyin (VTİSK) və SOCAR-ın daxili normativ sənədlərinin tələblərinə uyğunluğunu yoxlanılmışdır.

Kadr axıcılığına təsir edən amillərin müəyyənləşdirilməsi məqsədi ilə, SOCAR-ın struktur bölmələrdə işləmiş və öz təşəbbüsü ilə işdən çıxmış işçilər arasında sorğu keçirilmişdir. Sorğu 208 nəfər arasında telefon vasitəsilə keçirilmişdir.

Sorğularda iştirak edənlərin cavablarına istinad edərək SPSS (Sosial Elmlər üçün Statistik Paket) proqramı vasitəsilə müvafiq statistik məlumatlar hazırlanmış və cavablar müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir.

2017-ci ildə İnsan Resurslarının Transformasiyası layihəsi üzrə proseslər nəzərdə tutulmuş plan qrafikə əsasən davam etdirilmişdir. İlin əvvəlində Səriştəliliklərin idarə edilməsi prosesinin layihə həllərində detallı qeyd edilməyən məqamlarını tən-

zımləməsi metodikalar yazılaraq təsdiq edilmişdir. Səriştəliliklərin idarə edilməsinə davamçıların hazırlanması üzrə aşağıdakı metodikalar işlənilib hazırlanmışdır:

- Birbaşa rəhbərlər ilə müsahibələrin keçirilməsi;
- Davranış və funksional səriştəliliklərin qiymətləndirilməsi;
- Səriştəliliklərin idarə edilməsi üzrə metodikalarının ümumi icmalı;
- Səriştəliliklərin inkişafı üzrə təşkilati ehtiyacların müəyyən edilməsi;
- Vəzifə profillərinin işlənməsi;
- Davamçıların hazırlanması üzrə metodikalarının ümumi icmalı;
- Davamçıların hazırlanması və fərdi inkişaf planının formalaşdırılması;
- Davamçıların müəyyən edilməsi və seçilməsi;
- Yüksək və çox yüksək əhəmiyyətli vəzifələrin müəyyən edilməsi.

SAP HCM sistemi test edilərək təkliflər və çatışmazlıqlar haqqında məsləhətçi şirkətə məlumat verilmişdir.

Bundan başqa layihənin pilot zonası kimi müəyyən edilmiş 3 müəssisə olan "Azneft" İstehsalat Birliyinin aparatı, "28 May" və Ə.Əmirov adına NQÇİ-lər üzrə əsas və son istifadəçilər müəyyənləşdirilmişdir. 537 nəfər son istifadəçi İR transformasiya layihəsi üzrə nəzəri və praktiki təlimlərə cəlb edilmişdir. Səriştəlilikləri birbaşa rəhbər tərəfindən qiymətləndirilən işçilər (pilot zona üzrə) 1995 nəfər, 360 dərəcə qiymətləndirilmə ilə qiymətləndirilənlər isə 60 nəfərdir. Davamçıların irəli sürülməsi prosesi üzrə isə 241 vəzifə yüksək və çox yüksək vəzifə kimi müəyyən edilərək təsdiq edilmişdir. Yüksək və çox yüksək vəzifə kimi təsdiq edilmiş vəzifələr üzrə 30 fərdi inkişaf planı yaradılmış, inkişaf etdirilməsi zəruri səriştəliliklər razılaşdırılmışdır.

Effektivliyin idarə edilməsi layihəsi üzrə isə layihə həlləri sənədi ilə ilkin tanışlıq olunaraq müzakirələr aparılmışdır. Effektivliyin idarə edilməsi üzrə yazılacaq metodikalar müəyyən edilərək işlərə başlanılmışdır.

İR transformasiya layihəsinin müxtəlif mərhələlərində istifadə edilməsi üçün vəzifələrin və ixtisasların qruplaşdırılmasını özündə ehtiva edən vəzifələr, ixtisaslar klassifikatorları işlənilib hazırlanmışdır.

2017-ci ildə 37 nəfər proqrama müraciət etmiş,

göstəriciləri tələb olunan şərtlərə cavab verən 21 nəfərin namizədliyi Xaricdə Mütəxəssislərin Hazırlanması üzrə Komissiyaya (bundan sonra Komissiya) təqdim edilmişdir. Komissiya iclasında 18 tələbə SOCAR təqaüdüçüsü seçilmişdir.

vəsində 2017-ci il ərzində 14 nəfər təqaüdüçü SOCAR-da işlə təmin olunmuşdur.

SOCAR 2010-cu ildən etibarən "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını həyata keçirir. Hər il SOCAR Azərbaycan Respublikasının və xarici ölkələ-

2017-ci il üzrə proqram çərçivəsində tələbə və məzunların ölkələr üzrə statistikasını:

Ölkə	Tələbə	Təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurmuşdur	Cəmi
Böyük Britaniya	13	8	21
Fransa	0	4	4
ABŞ	2	1	3
Avstraliya	1	0	1
İspaniya	1	0	1
İsveçrə	0	1	1
Hollandiya	1	0	1
Cəmi	18	14	32

cədvəl XXV.1

Bundan əlavə, SOCAR-ın Təqaüd Proqramı çərçivəsində, eləcə də Dövlət proqramı ilə xarici ölkələrdə təhsil alan tələbələr oxuduqları ali təhsil müəssisələrində Azərbaycana həsr olunmuş müxtəlif tədbirlər keçirərək ölkəmiz haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinə töhfələr verir, vətənimizin fəal təbliğatçıları kimi fəaliyyət göstərirlər.

20 fevral 2017-ci il tarixindən 16 mart 2017-ci il tarixinədək 2017-2018-ci tədris ili üzrə Daxili Təqaüd Proqramına (DTP) www.socar.az/tehsil veb-səhifəsindən elektron şəkildə sənəd qəbulu həyata keçirilmişdir. Proqrama qoşulmaq üçün 31 ali təhsil müəssisəsindən 2157 nəfər tələbə müraciət etmiş, 1696 tələbə proqramın tələb və şərtlərinə uyğun gəldiyi üçün Dövlət İmtahan Mərkəzinin həyata keçirdiyi test imtahanına buraxılmış və onlardan 1372 nəfəri imtahanda iştirak etmişdir. DTP Komissiyasının üzvlərinin müəyyən etdikləri müvafiq keçid balını toplayan 161 nəfər tələbə növbəti mərhələyə, yəni müsahibəyə dəvət almışlar. 24, 26, 30 may və 1 iyun 2017-ci il tarixlərində keçirilən müsahibələrin nəticələrinə əsasən 70 tələbə SOCAR-ın təqaüdüçüsü seçilmişdir.

Daxili Təqaüd Proqramının qalibləri şərtlərə cavab verdikləri təqdirdə SOCAR-da işlə də təmin olunurlar. SOCAR-ın Daxili Təqaüd Proqramı çərçiv-

rin müxtəlif ali məktəblərində neft-qaz, neft-qaz qurğuları, qazma, geofizika, geologiya, proseslərin avtomatlaşdırılması, kompüter, inşaat, boru kəmərləri, ekologiya, neft-kimya və kimya mühəndisliyi, energetika, iqtisadiyyat və proqramçı ixtisasları üzrə təhsil alan, Azərbaycan vətəndaşı olan tələbələrə yay tətili müddətində istehsalat təcrübəsi keçmək üçün "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını reallaşdırır. Proqram tələbələrin neft sənayesinin müxtəlif sahələrində təcrübə biliklərinin artırılması, onların real iş şəraiti ilə yaxından tanış olması, nəzəri biliklərinin təcrübədə yoxlanılması, həmçinin iş keyfiyyətləri barədə SOCAR-da daha dolğun informasiyanın toplanması məqsədi ilə həyata keçirilir. Proqramda təhsil aldığı ali məktəbdən asılı olmayaraq, qeyd olunan ixtisaslar üzrə bakalavrın əsasən 3, 4-cü kurslarını və magistraturanın 1 və 2-ci kurslarını bitirən tələbələr iştirak edə bilərlər. Proqramın şərtlərinə görə tələbələrlə həmin müddətə müvəqqəti əmək müqaviləsi bağlanır və onlar mütəxəssis vəzifəsinə işə qəbul olunurlar. Təcrübəçilər işlədiyi vaxta və vəzifəyə müvafiq olaraq əmək haqqı alırlar. Eyni zamanda SOCAR işçiləri üçün mövcud olan bütün güzəştlər təcrübəçilərə də şamil edilir.

2017-ci ildə "Ödənişli Yay Təcrübəsi" Proqramı üzrə elan olunmuş müsabiqəyə ölkə daxilində və xaricdə 56 ali məktəbdə təhsil alan 799 nəfər tələbə

müraciət etmişdir. 122 nəfər tələbə yay təcrübəsinə qəbul edilmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, təcrübəyə qəbul edilmiş tələbələrə 47 nəfəri SOCAR-ın Daxili Təqaüd proqramının qalibləridir.

SOCAR ilə Almanyanın Uniper şirkəti arasında 2013-2044-cü illəri əhatə edən əməkdaşlıq müqaviləsinə əsasən nəzərdə tutulan tədbirlər planına müvafiq olaraq həyata keçirilən layihələrdən biri də hər iki şirkət əməkdaşlarının övladları üçün qarşılıqlı olaraq Azərbaycanda və Almaniya da yay düşərgəsi proqramlarının təşkil olunmasıdır.

2017-ci ildə SOCAR əməkdaşlarının uşaqları (22 nəfər) müsabiqə əsasında (test və müsahibə) "Yay düşərgəsi" proqramında iştirak etmək hüququ əldə etmişdir. "Yay düşərgəsi" zamanı proqram iştirakçıları 17.06.2017-ci il tarixindən 02.07.2017-ci il tarixinədək Almanyanın Münxen, Frankfurt, Vürzburg, Duizburq, Düsseldorf, Mönxenqladbax, Dortmund, Köln, Hagen, Solingen şəhərlərində olaraq tarixi və görməli yerlərə səfərlər etmiş, müxtəlif muzeylərdə olmuşdurlar.

Analoji olaraq 20 nəfər Uniper şirkətinin əməkdaşlarının övladları üçün Azərbaycanda "Yay düşərgəsi" 17.07.2017-ci il tarixindən başlanmış və 31.07.2017-ci il tarixinədək davam etmişdir. SOCAR tərəfindən təsdiq olunmuş proqram çərçivəsində "Yay düşərgəsi" 16 gün olmaqla, Bakı, Quba, Qusar, Lənkaran, Astara, Lerik, Qəbələ, Şəki şəhərlərində keçirilmişdir. Bu proqram sayəsində Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərləri, adət-ənənələri, tarixi, turizm məkanları layiqincə təbliğ olunmuşdur. Təcrübə göstərir ki, hər il alman nümayəndələr və proqram iştirakçıları Azərbaycandan xoş təəssüratlarla ayrılırlar.

SOCAR-ın qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri də neft sənayesi üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin və fəhlə kadrlarının hazırlanmasında, yəni hazırlanmasında və malik olduqları peşələr üzrə peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasında təlim-tədrisin beynəlxalq standartların tələbləri səviyyəsində qurulmasını təşkil etməkdir. 2017-ci ilin 12 ayı ərzində SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Kadr hazırlığının təşkili mərkəzində (KHTM) 212, Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzində (DİHMTM) 31, Qala Təlim, Tədris Mərkəzində (QTTM) 8, Sumqayıt Təlim, Tədris Mərkəzində (STTM) 38 adda təlim keçirilmişdir.

Həmçinin, SOCAR-ın təlim mərkəzlərində keçirilən təlimlərdə ümumilikdə 8659 dəfə təlimdə iştirak etmə olmuşdur. Onlardan 3809-u KHTM,

3112-i DİHMÜTM, 700-ü QTTM, 7-si QRTM, 574-ür isə STTM-də keçirilən təlimlərə aiddir. Həmçinin, SOCAR-ın struktur bölmələrindən və digər təşkilatlardan daxil olan sifarişlərə əsasən 356 nəfər qaynaqçı personalın peşə bacarıqları da yoxlanılmışdır.

2017-ci il üzrə 410 SOCAR əməkdaşı kənar təlim təşkilatlarının təlimlərində iştirak etmişdir.

Eyni zamanda "Dənizdə təhlükəsizlik texnikasının əsasları və fəvqəladə hallar şəraitində hazırlıq üzrə təlim" (BOSIET) kursunun keçirilməsi üçün 2017-ci il üzrə müəssisələrdən tələbatlar toplanılmış və plan-qrafik üzrə və plan-qrafikə əlavə olaraq 435 nəfər sifariş olunmuş, onlardan 385 nəfəri təlimlərə cəlb olunmuşdur.

Hər il olduğu kimi 2017-ci il ərzində də ixtisaslı fəhlə kadrlarının hazırlanması məqsədi ilə SOCAR-ın Təlim Mərkəzlərinə şagird qəbulu həyata keçirilmişdir. TTSİ-nin Qobustan Regional Təlim Mərkəzi (QRTM), Sumqayıt Təlim, Tədris Mərkəzi (STTM) və Dənizdə İnsan Həyatının Mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzinə (DİHMTM) şagird qəbulu 15 peşə ixtisası - "Avtomobil təmiri çilingəri", "Elektrik avadanlıqlarının təmiri və xidməti üzrə elektrik montyoru", "Elektrik qaz qaynaqçısı", "Əl ilə qaynaqda elektrik qaynaqçısı", "Qaz paylayıcı stansiyanın operatoru", "Qazla kəsən", "Neft və qaz hasilatı üzrə operator", "Polad və dəmir-beton konstruksiyaların quraşdırılması üzrə quraşdırıcı", "Təmirci çilingər", "Tornaçı, frezerçi", "Aparatçı", "Kompresor qurğularının maşinisti", "Nasos qurğularının maşinisti", "Nəzarət ölçü cihazları və avtomatika üzrə çilingər" və "I-II dərəcə iş qrupu üzrə IV dərəcəli dalğıcı" peşələri üzrə ümumilikdə 175 yer üzrə şagird qəbulu həyata keçirilmişdir.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün 2038 nəfərin elektron ərizəsi daxil olmuş, onlardan 268 nəfər

iddiaçının məlumatları "SOCAR-ın təlim mərkəzlərinə şagird qəbulu Qaydaları"nda göstərilən şərtlərə cavab vermədiyi üçün seçilməmiş, 1768 nəfər müsabiqənin ikinci mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanmışdır.

Müsabiqənin ikinci mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanmış 1768 nəfərdən 473 nəfəri ali təhsilli, 196 nəfəri orta ixtisas, 119 nəfəri ilk peşə-ixtisas təhsilli, 980 nəfəri tam orta təhsilli (11 illik) kimi qeydə alınmışdır.

Hər 3 Təlim mərkəzinə sənəd qəbulu ilə əlaqədar müsabiqənin ikinci mərhələsi - müsahibələr / sənədlərin yoxlanılması QRTM üçün 29 iyun-3 iyul, DİHMTM üçün 8-9 iyun, STTM üçün 12-14 iyun tarixlərində Baş ofisin İnsan resursları departamentinin və STTM-in inzibati binasında keçirilmiş, həmçinin DİHMTM-də namizədlərin üzgüçülük qabiliyyətləri yoxlanılmışdır. Müsahibələrdə 1011 nəfər iştirak etmiş, onlarda 890 nəfər müsabiqənin üçüncü mərhələsi- test imtahanında iştirak etmək hüququ əldə etmişdir.

Müsabiqənin üçüncü mərhələsi - test imtahanı 19-20 iyun və 10-11 iyul tarixlərində Baş Ofisin İnsan Resursları Departamentində keçirilmişdir. Test imtahanında iştirak etmiş 851 namizəddən yüksək bal toplamış 100 nəfəri QRTM-nə, 61 nəfəri STTM-nə və 10 nəfəri DİHMTM-nə 2017-2018-ci tədris ilində Təlim mərkəzlərində təhsil almaq hüququ qazanmışdırlar.

Həmçinin bildiririk ki, müsabiqədə digər iddiaçılarla yanaşı Heydər Əliyev Fondunun təqdimatı ilə "DAN" İctimai Birliyi vasitəsilə uşaq evlərindən olan iddiaçıların da müraciətləri daxil olmuşdur. Ümumilikdə, "DAN" İB tərəfindən SOCAR-a daxil olmuş siyahı üzrə 5 (beş) nəfər müsabiqə şərtlərini cavab verdikləri üçün qeydiyyatla alınmış və onlardan 1 (bir) nəfər müvafiq keçid balını toplamış və qalıbların siyahısına daxil olmuşdur. Digər 4 (dörd) nəfər müsabiqədən kənar qalıbların siyahısına əlavə olaraq daxil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi "Könüllü fəaliyyəti haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu"na əsasən "ASAN School" könüllülük proqramı çərçivəsində könüllü fəaliyyətini həyata keçirir.

SOCAR və Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi arasında 21.10.2016-cı il tarixində Master 2 layihəsi çərçivəsində ASAN kö-

nüllülərin SOCAR-ın bütün struktur və bölmələrində ixtisaslarına uyğun olaraq təcrübə keçmələri barədə əməkdaşlıq sazişi imzalanmışdır. Əməkdaşlıq çərçivəsində SOCAR-ın müvafiq struktur bölmələrində təcrübə keçmək üçün 2017-ci ilin birinci yarısında müraciət edən 75 nəfər ali və natamam ali təhsilli namizədlər müraciət etmiş, onlardan 28 nəfəri müsabiqə mərhələlərini uğurla keçərək SOCAR-ın struktur bölmələrində təcrübə keçmək şansı əldə etmişlər. 2017-ci ilin ikinci yarısında isə müraciət edən 72 nəfərdən 20 nəfəri seçilərək hal-hazırda SOCAR-ın struktur bölmələrində təcrübə keçir.

SOCAR-ın istehsal-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair təkliflər:

Kiçik maliyyə vəsaiti tələb edən təlimlərin, həmçinin qanunvericiliyin tələbi olan təlimlərin SOCAR prezidenti ilə razılaşdırılmasının prezidenti lüzumsuz olaraq yüklədiyini, nəticə etibarı ilə izafi proses olduğunu nəzərə alaraq, təklif olunur ki, elə bir tənzimləmə sənədi hazırlansın ki, 30000 (otuz min) AZN məbləğinə qədər maliyyə vəsaiti tələb edən təlimləri (forum, seminar və bu qəbildən olan digər tədbirlər) sahə üzrə vitse-prezidentin razılığı ilə təşkil etmək mümkün olsun. Daha böyük məbləğdə vəsait tələb edən təlimlərin isə SOCAR prezidenti ilə razılaşdırılması prosesi davam etsin.

XXVI. ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ

2017-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisələrində sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması, istehsalat sahələrinin, binaların, iş yerlərinin müasir standartların tələblərinə uyğun səviyyədə yenidən qurulması, istehsalat xəsəratmalarının, qəzaların, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması üzrə qabaqçılıq tədbirlərin yerinə yetirilməsi sahəsində əsaslı işlər görülmüşdür və hazırda davam etdirilməkdədir. Mürəkkəb texnoloji proseslər icra edilən qurğuların, avadanlıqların və mexanizmlərin təhlükəsiz istismarını təmin etmək və istismara yararlığını müəyyən etmək məqsədilə bu qurğu və avadanlıqların böyük əksəriyyəti texniki ekspertizadan keçirilmiş, onların dövrü sınaq işləri aparılmışdır. Texnoloji proseslərdə insan əməyinin yüngülləşdirilməsi və təhlükəsiz iş üsullarının tətbiq edilməsi məqsədilə bir çox istehsalat sahələrində müasir tələblərə cavab verən avtomatik nəzarət ölçü sistemləri quraşdırılaraq istismara verilmişdir. Ümumilikdə 2017-ci ildə SOCAR-ın müəssisələrində əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və sağlamaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə 15165551 manat vəsait xərclənmişdir.

Hesabat ilində SOCAR-da çalışan işçilərə təhlükəsiz iş üsullarının öyrədilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir. 2017-ci ildə Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsinin və Şirkətin digər aidiyyəti üzrə sahələrinin mütəxəssisləri ilə birgə Azərbaycan Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elmi-Tədqiqat İnstitutu tərəfindən "Dalğıcı işlərinin təhlükəsiz yerinə yetirilməsi və dalğıcıların tibbi təminatı üzrə vahid Qaydalar"ının işlənməsi başa çatdırılmış və "Qaydalar" nəşr olunaraq tətbiq olunmaq üçün SOCAR-ın müəssisələrinə verilmişdir. Yeni işlənməmiş qaydaların müəssisələrdə işçilərə öyrədilməsinə və Qaydaların tətbiqi ilə bağlı görülən işlərə nəzarət təmin edilmişdir.

İl ərzində SOCAR-da çalışan işçilərin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və digər fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin edilməsi sahəsində işlər davam etdirilmişdir. Hesabat ilində SOCAR üzrə işçilərin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və digər fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin olunmasına 3353434 manat vəsait xərclənmişdir.

Hesabat dövründə SOCAR-ın dəniz obyektlərində yerləşən istehsalat sahələrində çalışan işçilərin fərdi və kollektiv xilasetmə vasitələri ilə, dəniz hidrotexniki qurğularının xilasetmə qayıqları və sallarla təmin edilməsinə və bu vasitələrin istismara

yararlı vəziyyətdə saxlanılmasına mütəmadi nəzarət edilmişdir. Dənizdə işləyən işçilərə fəvqəladə hallarda dənizdə sağ qalma üsullarının, o cümlədən platformadakı xilasetmə vasitələrindən sərbəst və düzgün istifadə etmə qaydalarının öyrədilməsi məqsədi ilə 2017-ci ildə Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə təlim mərkəzində kurslar təşkil edilmişdir. "Stasionar dəniz platformalarının və üzən qazma qurğularının heyətləri üçün təhlükəsizlik üzrə tanışlıq, ilkin hazırlıq və təlimat" kursu üzrə 1709 nəfər işçi, "Stasionar dəniz platformalarının və üzən qazma qurğularının heyətləri üçün xilasedici qayıqlar və sallar, növbətçi qayıqlar, sürətli olmayan növbətçi qayıqlar üzrə mütəxəssis hazırlığı" kursu üzrə 220 nəfər işçi, "Dənizdə Təhlükəsizlik Texnikasının Əsasları və Fəvqəladə Hallar Şəraitində Hazırlıq üzrə Təlim" (BOSİET) kursu üzrə 385 nəfər işçi təlim keçərək müvafiq vəsiqə almışlar.

Güclü qasırğaların və digər təbii fəlakətlərin təsiri nəticəsində baş verə biləcək qəzaların, yanğınların və bədbəxt hadisələrin qarşısının alınması məqsədi ilə yerlərdə işçilərlə təlim məşqlər keçirilmiş, istehsalat obyektlərindəki texnoloji qurğu və avadanlıqların, boru xətlərinin, elektrik xətlərinin, hidrotexniki qurğuların və s. vəziyyəti yoxlanılmış, onların yararlı və davamlı vəziyyətdə saxlanılması üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Uzun müddət istismar olunan və korroziya nəticəsində davamlılığı azalmış bir çox dəniz özüllərində, estakadalarda və estakadayanı meydançalarda əsaslı təmir işləri aparılaraq onlar təhlükəsiz vəziyyətə gətirilmişdir. Bir sıra istehsalat sahələrində yenidənqurma işləri aparılmış, təhlükəsizlik tələblərinə cavab verməyən istehsalat sahələri tələblərə uyğunlaşdırılmış və ya ləğv edilmişdir. SOCAR-ın neftqazçıxarma obyektlərində avadanlıq, qurğu və tikililərin uzun müddət istismarda olduğunu nəzərə alaraq adı çəkilən işlər daim davam etdirilir.

Partlayış-yanğın təhlükəli obyektlərin təhlükəsizliyinə xüsusi diqqət yetirilərək dəniz özüllərində istismar quyularının quyuağzında quraşdırılmış pnevmatik siyirtmələrin yeni tipli hidravlik siyirtmələrlə əvəz edilməsi, yüksək qaz faktoru ilə istismara verilən quyuların daha müasir tipli quyudaxili avadanlıqlarla təmin olunması və onların avtomatik idarəetmə sistemində qoşulması üçün tədbirlər həyata keçirilmişdir.

2017-ci il ərzində SOCAR-ın 12 struktur təşki-

latında 3960 iş yerlərində attestasiya aparılmışdır. Müəssisələrin sənaye-sanitar laboratoriyaları tərəfindən ümumilikdə 6618 iş yerində laborator-instrumental ölçümlər aparılmış və sanitar-gigiyenik normalara cavab verməyən 1875 iş yerində zərərli amillərin işçilərin sağlamlığına təsirini azaltmaq üzrə müvafiq tədbirlər görülmüş, işçilərin fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə etmələrinə nəzarət gücləndirilmişdir. Ölçmə işlərinin nəticələrindən asılı olaraq kimyəvi maddələrin işçilərin orqanizminə təsirini azaltmaq məqsədilə qabaqçılıq tədbir kimi onlara pulsuz südün verilməsi həyata keçirilmişdir.

Hesabat ilində işçilərin dövrü tibbi müayinədən keçmələrinə nəzarət təşkil edilmiş, bir çox tibb məntəqələrində aparılan müayinələrdə SOCAR-ın baş ofisinin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsinin mütəxəssislərinin iştirakı təmin edilmişdir. Tərtib olunmuş plan-qrafikə uyğun olaraq il ərzində 23210 nəfər işçi dövrü tibbi müayinədən keçmişdir. 2017-ci il ərzində keçirilən tibbi müayinələrin nəticələri barədə tərtib edilmiş yekun aktlara görə müayinədən keçənlər arasında peşə xəstəliyinə şübhəli şəxs aşkar edilməmişdir. Müxtəlif diaqnozlar üzrə müxtəlif ağırlıq dərəcəli xəstəliklər aşkar edilmiş 1244 nəfər işçinin müəyyən hissəsi müalicəyə göndərilmiş, müəyyən hissəsinə həkim məsləhəti verilmiş, müəyyən işçilər isə yüngül işə keçirilmişlər.

İstehsalat sahələrində qəzaların, yanğınların, bədbəxt hadisələrin baş verməsinə və peşə xəstəliklərinin yaranmasına səbəb ola biləcək risklərin müəyyən edilməsi, onların ləğv edilməsi və ya minimuma endirilməsi məqsədilə 2017-ci il ərzində

SOCAR-ın baş ofisinin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi, SOCAR-ın Əməyin təhlükəsizliyi üzrə daimi fəaliyyət göstərən komissiyası tərəfindən ayrı-ayrı istehsalat sahələrində, xüsusilə də dəniz obyektlərində mütəmadi olaraq yoxlamalar aparılmışdır. Bu məqsədlə hesabat ili ərzində SOCAR-ın 5 müəssisəsinin 11 tabeli təşkilatının 180-dən çox istehsalat sahəsində əmək şəraitinin vəziyyəti yoxlanılmışdır. Aparılan yoxlamalar nəticəsində 337 təhlükəsizlik qayda pozuntusu və digər nöqsanlar aşkar edilmişdir ki, bunların da aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülmüş və aşkar edilən nöqsanların böyük əksəriyyəti ləğv edilmişdir.

Əməyin mühafizəsi sahəsində fəal işinə görə 2017-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisələrində ümumilikdə 131 nəfər mükafatlandırılmışdır ki, onlardan 16 nəfər fəxri fərmanla təltif edilmiş, 35 nəfərə qiymətli hədiyyələr və pul mükafatı verilmiş, 80 nəfərə təşəkkür elan edilmişdir.

İl ərzində Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən istehsalat obyektlərinin tikintisi və yenidən qurulması zamanı layihə sənədlərinin əməyin təhlükəsizliyi və sanitar-texniki normalara uyğunluğuna və nəzərdə tutulan işlərin təhlükəsizlik norma və qaydalarının, standartların tələblərinə uyğun icra edilməsinə nəzarət edilmişdir. Bu məqsədlə mütəmadi olaraq tikinti-quraşdırma işləri aparılan istehsalat sahələrində monitorinqlər aparılmış, aşkar olunmuş uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üzrə müvafiq tədbirlərin görülməsi nəzərdə saxlanılmışdır.

Görülmüş tədbirlərə baxmayaraq 2017-ci ildə

SOCAR-ın tabeliyində olan müəssisələrdə 10 bədbəxt hadisə baş vermişdir ki, bunlardan 4 hadisə ölümlə nəticələnmişdir. Ölümlə nəticələnən 4 hadisə “Neftqaztikinti” trestində, “Azneft” İB-də, “Kompleks qazma işləri” trestində və “Azərikimya”İB-də baş vermişdir. Xəsarətlə nəticələnən hadisələr “Azneft” İB-də (3 hadisə), “Azərikimya” İB-də (1 hadisə), “Neftqaztikinti” trestində (1 hadisə), “Kompleks qazma işləri” trestində (1 hadisə) baş vermişdir. Baş vermiş bədbəxt hadisələrin təhqiqat materialları əsasında onların baş vermə səbəbləri araşdırılmış, hadisələrdə insan amilinin və digər faktorların təsiri qiymətləndirilərək təhlil edilmiş, bu kimi hadisələrin gələcəkdə təkrar baş verməməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Baş vermiş bədbəxt hadisələrdə təqsirli işçilər intizam məsuliyyətinə cəlb olunmuşlar. 2017-ci il ərzində təhlükəsizlik qaydalarını pozduqlarına və bədbəxt hadisələrə yol verdiklərinə görə idarə və müəssisələrin əmrləri ilə 1031 nəfər intizam

məsuliyyətinə cəlb edilmişdir. Onlardan 662 nəfərə töhmət, 161 nəfərə sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət verilmiş, 205 nəfərin əmək haqqı azaldılmış, 3 nəfər tutduğu vəzifədən azad edilmişdir.

SOCAR-da çalışan işçilərin bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi hallarından icbari sığorta olunması mövcud qanunvericiliyin tələbləri əsasında həyata keçirilir. SOCAR və onun müəssisələri ilə “Paşa Həyat Sığorta” ASC arasında bağlanmış müqavilələr əsasında istehsalatda peşə əmək qabiliyyətinin itirilməsi və ya ölüm hadisələri zamanı zərərçəkənlərə və ya vəfat edənlərin ailə üzvlərinə sığortaçı tərəfindən müvafiq ödənişlər həyata keçirilir.

SOCAR-ın müəssisələrində və istehsalat sahələrində sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılmasına, yerinə yetirilən işlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə və əməyin təhlükəsizliyi üzrə işlərin təşkilinə daim nəzarət olunur.

XXVII. EKOLOGIYA

Ekoloji monitorinqlər:

Ümumilikdə il ərzində SOCAR-ın, Əməliyyat Şirkətləri (ƏŞ) və Birgə Müəssisələrin (BM) istehsalat sahələrində illik iş proqramına uyğun olaraq 910 ekoloji monitorinq keçirilmişdir.

Laboratoriya analizləri:

SOCAR-ın Ekologiya İdarəsinin Kompleks Tədqiqatlar Laboratoriyasına (KTL) daxil olan nümunələrin ümumi sayı 1892 ədəd, ümumi parametrlər üzrə aparılmış analizlərin sayı isə 38076 ədəd təşkil etmişdir. Bundan başqa KTL 2017-ci ildə WEPAL, FAPAS və LGC kimi beynəlxalq şirkətlərin metalların, biogen maddələrin təyini, xromotoqrafik analizlər, qranulometrik analiz, üzvi və qeyri-üzvi birləşmələrin təyini, anion-kation analizləri, mikrobioloji analizlər və s. parametrlər üzrə təşkil etdiyi qarşılaşdırma sınaq teslərində iştirak etmiş və 95-100%-li nəticə əldə edilmişdir.

Coğrafi informasiya sistemində işlənmiş xəritələr:

Coğrafi Məlumat Sistemində il ərzində 230 müxtəlif xəritə-sxem tərtib edilmişdir.

Torpaqların neft tullantılarından təmizlənməsi:

SOCAR, ƏŞ və BM-lər üzrə ümumilikdə 62,446 ha ərazi neft və neft tullantılarından təmizlənməmişdir.

Lay sularının idarə edilməsi:

SOCAR, ƏŞ və BM-lər üzrə ümumilikdə hasil edilmiş 24655,1 min m³ lay suyunun 22206,6 min m³-i utilizasiya edilmişdir.

"Neft Daşları" NOÇİ üzrə quyu məhsulunun yığılması, nəqli, lay sularının təmizlənməsi və utilizasiyası sisteminin qurulması layihəsi çərçivəsində maksimum məhsuldarlığı 4400 m³/gün və "FLS" şirkətinin istehsalı olan lay sularını neft və qumdan təmizləyən qurğunun quraşdırılma işləri yekunlaşdırılmış və cari ilin iyul ayında istismara verilmişdir.

H.Tağıyev adına NOÇİ-nin Qala sahəsində əlavə 5 ədəd utilizasiya quyusu istismara verilmiş, dalma nasoslarından istifadə etməklə lay sularının tam utilizasiyası təmin edilmişdir.

N.Nərimanov adına NOÇİ-nin Daşgil sahəsində 2017-ci ildə formalaşan 274,367 min m³ lay suyu utilizasiya edilməsi məqsədilə Ə.Əmirov adına NOÇİ-yə nəql edilmişdir. İl ərzində quyuların qapalı

sistemdə yuyulması məqsədilə dəniz NOÇİ-lərində mövcud 45 ədəd qapalı yuma qurğusundan istifadə edilmişdir. Quru NOÇİ-lərində də quyuların təmiri zamanı ətraf mühitin çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədilə NOÇİ-lər tərəfindən hazırlanmış proqram əsasında 187 ədəd müxtəlif həcmli yeraltı tutum quraşdırılmış və istismara verilmişdir.

"Salyan Oil" ƏŞ-nin Qarabağlı sahəsində lay sularının qapalı sistemə keçirilməsi məqsədilə 1200 m³-lik betonlaşdırılmış interseptor inşa edilmiş, Kürsəngi sahəsində isə 6000m³-lik betonlaşdırılmış interseptorun inşasına başlanılmışdır.

"Azgerneft" MMC-nin mədən ərazilərində 11 quyuda lay sularının təcridi məqsədilə sementləmə işləri aparılmış və nəticədə həmin quyulardan çıxarılan lay sularının miqdarı 19500 m³ azalmışdır. 1 saylı neft-qaz çıxarma sahəsində qəzalı vəziyyətdə olan 5 və 4 saylı rezervuarları isə yenisi ilə əvəz etmək üçün hər birinin həcmi 1000 m³ olmaqla 2 ədəd rezervuar inşa edilmişdir.

Tullantıların idarə edilməsi:

SOCAR, ƏŞ və BM-lər üzrə ümumilikdə 32 növ olmaqla 80836,371 ton müxtəlif növ tullantılar aidliyi üzrə təhvil verilmişdir. Bunlardan 17179,42 ton qazma şlamı, 713,583 ton istehsalat şlamı və 699,383 ton istehsalat tullantısı SOCAR-ın Tullantı Mərkəzində qəbul edilmişdir. H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda yerləşən "Alfa-laval" qurğularında 10000 ton neft şlamı zərərsizləşdirilmiş və yağların təmizlənməsi zamanı 430 ton turş qudrun regenerasiya edilmişdir. "Binagadi Oil" ƏŞ ərazisində istehsalat zamanı formalaşmış 438 m³ su əsaslı qazma şlamı və 5350 m³ neft şlamı əhəng üsulu ilə zərərsizləşdirilmişdir.

“Azneft” İB-nin dəniz özüllərində quraşdırılmış bioloji təmizləmə qurğularında 220,756 min m³ məişət-çirkab suyu Atıla Bilən Tullantı Həddinə (ABTH) qədər zərərsizləşdirilmiş və dənizə atılmışdır. “Neft Daşları” və “28 May” NOÇİ-də quraşdırılmış bərk məişət tullantılarının zərərsizləşdirilməsi sobalarında 528,15 m³ bərk məişət tullantısı yandırılaraq zərərsizləşdirilmişdir.

Qazma şlamının emalı

2017-ci ilin yanvar ayından “VacuDry” A qurğusunda, oktyabr ayından isə “VacuDry” B qurğusunda zərərsizləşdirilməsi üçün “BP” şirkətindən daxil olmuş 6918,96 ton qazma şlamı emal edilmişdir.

“Azərikimya” İB-nin fəaliyyəti zamanı formalaşan istehsalat və məişət tullantı sularının təmizlənməsi məqsədilə 1967-ci ildə istifadəyə verilmiş su təmizləyici qurğular artıq istismar müddətini başa vurduğundan, istehsal gücü aşağı olduğundan və enerji səmərəli olmadığından onun yerində 2016-cı ildə Türkiyənin “İdeal Atık və Su Arıtma Sistemləri” şirkətinin qurğularının inşasına start verilmiş və sözügedən kompleks 2017-ci ilin sentyabr ayında tam istifadəyə verilmişdir. Qurğunun ümumi sahəsi 2 ha ərazini əhatə edir və burada sutkalıq olaraq təxminən 300 m³ məişət suları, 1700 m³ kimyəvi tullantı suları ABTH qədər təmizlənir. Bununla yanaşı, “SOCAR Polymer” MMC-nin də təxminən 500m³ tullantı sularının həmin qurğuya yönəldilərək təmizlənməsi istiqamətində inşaat işləri aparılır.

“Qlobal Ekoloji Fond” tərəfindən maliyyələşdirilən “Azərbaycanın yanacaq istehlakı sektorunda karbon emissiyasının azaldılmasını təmin edən Milli Fəaliyyətlər Planı (NAMA) layihəsi” üzrə SOCAR və BMT-nin İnkişaf Proqramı arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən 2017-ci ildə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

- SOCAR-ın Qaradağ Tullantı Mərkəzində (2 (iki) bina), Qala Eko Parkında (2 (iki) bina), “Azərikimya” İstehsalat Birliyinin və Kimyaçılar sarayının (2 (iki) bina) inzibati və xidməti binalarında enerji effektivliyini təmin edən tikinti-quraşdırma işləri;
- SOCAR-ın adı çəkilən ərazilərində alternativ və bərpa olunan (külək və günəş) enerji avadanlıqlarının quraşdırılması;
- SOCAR-ın ərazilərində istifadəsi nəzərdə tutulan Hibrid tipli 4 (dörd) ədəd avtomobilin alınması;
- SOCAR-ın Nəqliyyat İdarəsinin əməkdaşlarının təlimi məqsədilə eko-sürücülük simulyatoru-

nun alınması.

Sözügedən layihə çərçivəsində SOCAR-ın “Azərikimya” İB-nin “Etilen Propilen” zavodunun Polietilen istehsalatının inzibati binasının yenidən qurulması nəzərdə tutulmuşdur. Bu məqsədlə Polietilen istehsalatının məişət binasında enerji effektivliyinin artırılması məqsədilə fasad, isitmə-soyutma, ventilyasiya-havalandırma sistemləri, suya və enerjiyə qənaət etməyə imkan verən qənaətcil istismar sistemləri, alternativ enerji mənbələrindən istifadə və enerji səmərəliliyini artıracaq digər layihələr icra olunmuşdur. Binanın fasadında enerji resurslarına qənaət etməyə imkan verən xüsusi izolyasiya materiallarından istifadə olunmuş, daxili və xarici işıqlanmanın təmin olunması üçün gücü 10 Kwt/saat olan günəş panelləri quraşdırılmışdır. Təmir işləri nəticəsində Polietilen istehsalatında çalışan 457 nəfərlik heyət üçün müasir tələblərə cavab verən 13 ofis otağı, 10 ədəd hamam otağı, qarderob, sanitariya qovşaqlar, yeməxana, anbar və emalatxana tikilmiş, bundan başqa idarəetmə mərkəzi əsaslı təmir olunmuşdur. Bundan başqa “NAMA” layihəsi çərçivəsində Kimyaçı mədəniyyət sarayında alternativ enerji mənbələrindən istifadə və enerji səmərəliliyinin artırılması məqsədilə gücü 23 Kwt/saat olan günəş panelləri quraşdırılmış, binanın tavanında 1200 m²-lik sahəyə istilik-izolyasiya materialı çəkilməmişdir. Binanın istifadəyə verilməsi nəticəsində 232 Kwt/saat, Kimyaçılar sarayının istifadəyə verilməsi nəticəsində isə 102 Kwt/saat elektrik enerjisinə qənaət edilir.

Bundan başqa NAMA layihəsi çərçivəsində “Azneft” İB-nin “Siyəzəneft” NOÇİ-də səmt qazlarının yığılması və NOÇİ-nin ətrafında yaşayan əhaliyə paylanması layihəsinin həyata keçirilməsi məqsədilə instrumental ölçmə işləri aparılmışdır.

Layihə çərçivəsində 2017-ci ildə yaşıl nəqliyyat təbliğati üzrə də SOCAR-ın sürücülərinə beynəlxalq təlimçi tərəfindən nəzəri və praktiki təlimlər keçirilmişdir.

2017-ci ildə atmosfer emissiyalarının azaldılması istiqamətində həyata keçirilmiş mühüm işlərdən biri də 17 aprel 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00057 nömrəli Əmrə "2017-2022-ci illər: SOCAR və SOCAR-ın iştirak etdiyi layihələrdə səmt qazı atılmalarının azaldılması Planı"nın təsdiq edilməsidir. Sözügedən Planda "Azneft" İB-nin NQÇİ-lərində, Birgə Müəssisə və Əməliyyat Şirkətlərində növbəti illər ərzində (2017-2022-ci illər) atmosfərə atılan səmt qazının azaldılması istiqamətində həyata keçirilməsi planlaşdırılan işlər göstərilmişdir.

Alçaq təzyiqli səmt qazlarının atmosfərə atılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə 2017-ci ilin may ayında "Neft Daşları" NQÇİ-nin 1799 sayılı estakada yanı meydançasında 3 ədəd, 418A sayılı meydançada 5 ədəd NQK tipli vakuum kompressoru quraşdırılmışdır.

Atmosferə atılan səmt qazlarının yığılaraq sistmə qaytarılması və atmosfərə atılmasının azaldılması məqsədilə "Siyəzənneft" NQÇİ-də 14 ədəd quyu qaz vakuum sisteminə qoşulmuş və 10 ədəd quyunun isə boruarxası hermetikləşdirilmişdir. 1 nömrəli NQÇS-in ərazisində yerləşən 24 ədəd quyunun boruarxası səmt qazı (2300 m³/gün) şamda yandırılmışdır.

Ümumilikdə, 2017-ci ildə "Azneft" İB-də 129247,77 min m³ səmt qazı atmosfərə atılmışdır ki, bu da ötən il ilə müqayisədə 13,9 mln. m³ çoxdur. Bunun əsas səbəbi "Neft Daşları" və "Abşeronneft" NQÇİ-də yeni qazılmış quyuların səmt qazının texnoloji cəhətdən yığılmasının müvəqqəti olaraq qeyri-mümkün olması və "Siyəzənneft" NQÇİ-nin Zağlı-Zeyvə sahəsində 2017-ci ilin yanvar ayında quyuların atmosfərə atılan boruarxası qazının Ekologiya İdarəsi tərəfindən ölçülməsindən sonra uçota alınmasıdır.

Atmosfer emissiyalarının idarə olunması ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər:

"Global Ekoloji Fond" tərəfindən maliyyələşdirilən "Azərbaycanın yanacaq istehlakı sektorunda karbon emissiyasının azaldılmasını təmin edən Milli Fəaliyyətlər Planı (NAMA) layihəsi" üzrə SOCAR və BMT-nin İnkişaf Proqramı arasında bağlanmış müqaviləyə əsasən 2017-ci ildə aşağıdakı işlər gör-

rülmüşdür:

- SOCAR-ın Qaradağ Tullantı Mərkəzində (2 (iki) bina), Qala Eko Parkında (2 (iki) bina), "Azərikimya" İstehsalat Birliyinin və Kimyaçılar sarayının (2 (iki) bina) inzibati və xidməti binalarında enerji effektivliyini təmin edən tikinti-quraşdırma işləri;
- SOCAR-ın adı çəkilən ərazilərində alternativ və bərpa olunan (külək və günəş) enerji avadanlıqlarının quraşdırılması;
- SOCAR-ın ərazilərində istifadəsi nəzərdə tutulan Hibrid tipli 4 (dörd) ədəd avtomobilin alınması;
- SOCAR-ın Nəqliyyat İdarəsinin əməkdaşlarının təlimi məqsədilə eko-sürücülük simulyatorunun alınması.

Sözügedən layihə çərçivəsində SOCAR-ın "Azərikimya" İB-nin "Etilen Propilen" zavodunun Polietilen istehsalatının inzibati binasının yenidən qurulması nəzərdə tutulmuşdur. Bu məqsədlə Polietilen istehsalatının məişət binasında enerji effektivliyini artırılması məqsədilə fasad, isitmə-soyutma, ventilyasiya-havalandırma sistemləri, suya və enerjiyə qənaət etməyə imkan verən qənaətcil istismar sistemləri, alternativ enerji mənbələrindən istifadə və enerji səmərəliliyini artıracaq digər layihələr icra olunmuşdur. Binanın fasadında enerji resurslarına qənaət etməyə imkan verən xüsusi izolyasiya materiallarından istifadə olunmuş, daxili və xarici işıqlanmanın təmin olunması üçün gücü 10 Kwt/saat olan günəş panelləri quraşdırılmışdır. Təmir işləri nəticəsində Polietilen istehsalatında çalışan 457 nəfərlik heyət üçün müasir tələblərə cavab verən 13 ofis otağı, 10 ədəd hamam otağı, qarderob, sanitariya qovşaqlar, yeməxana, anbar və emalatxana tikilmiş, bundan başqa idarəetmə mərkəzi əsaslı təmir olunmuşdur. Bundan başqa "NAMA" layihəsi çərçivəsində Kimyaçı mədəniyyət sarayında alternativ enerji mənbələrindən istifadə və enerji səmərəliliyinin artırılması məqsədilə gücü 23 Kwt/saat olan günəş panelləri quraşdırılmış, binanın tavanında 1200 m²-lik sahəyə istilik-izolyasiya materialı çəkilmişdir. Binanın istifadəyə verilməsi nəticəsində 232 Kwt/saat, Kimyaçılar sarayının istifadəyə verilməsi nəticəsində isə 102 Kwt/saat elektrik enerjisinə qənaət edilir.

Bundan başqa NAMA layihəsi çərçivəsində "Azneft" İB-nin "Siyəzənneft" NQÇİ-də səmt qazlarının yığılması və NQÇİ-nin ətrafında yaşayan əhaliyə paylanması layihəsinin həyata keçirilməsi məqsədilə instrumental ölçmə işləri aparılmışdır.

Layihə çərçivəsində 2017-ci ildə yaşıl nəqliyyat təbliğati üzrə də SOCAR-ın sürücülərinə beynəlxalq təlimçi tərəfindən nəzəri və praktiki təlimlər keçirilmişdir.

2017-ci ildə atmosfer emissiyalarının azaldılması istiqamətində həyata keçirilmiş mühüm işlərdən biri də 17 aprel 2017-ci il tarixli SOCAR171000030300040020A00057 nömrəli Əmrə "2017-2022-ci illər: SOCAR və SOCAR-ın iştirak etdiyi layihələrdə səmt qazı atılmalarının azaldılması Planı"nın təsdiq edilməsidir. Sözügedən Planda "Azneft" İB-nin NQÇİ-lərində, Birgə Müəssisə və Əməliyyat Şirkətlərində növbəti illər ərzində (2017-2022-ci illər) atmosfərə atılan səmt qazının azaldılması istiqamətində həyata keçirilməsi planlaşdırılan işlər göstərilmişdir.

Alçaq təzyiqli səmt qazlarının atmosfərə atılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə 2017-ci ilin may ayında "Neft Daşları" NQÇİ-nin 1799 sayılı estakada yanı meydançasında 3 ədəd, 418A sayılı meydançada 5 ədəd NQK tipli vakuum kompressoru quraşdırılmışdır.

Atmosfərə atılan səmt qazlarının yığılaraq sistmə qaytarılması və atmosfərə atılmasının azaldılması məqsədilə "Siyəzəneft" NQÇİ-də 14 ədəd quyu qaz vakuum sisteminə qoşulmuş və 10 ədəd quyunun isə boruarxası hermetikləşdirilmişdir. 1 nömrəli NQÇS-in ərazisində yerləşən 24 ədəd quyunun boruarxası səmt qazı (2300 m³/gün) şamda yandırılmışdır.

Ümumilikdə, 2017-ci ildə "Azneft" İB-də 129247,77 min m³ səmt qazı atmosfərə atılmışdır ki, bu da ötən il ilə müqayisədə 13,9 mln. m³ çoxdur. Bunun əsas səbəbi "Neft Daşları" və "Abşeronneft" NQÇİ-də yeni qazılmış quyuların səmt qazının texnoloji cəhətdən yığılmasının müvəqqəti olaraq

qeyri-mümkün olması və "Siyəzəneft" NQÇİ-nin Zağlı-Zeyvə sahəsində 2017-ci ilin yanvar ayında quyuların atmosfərə atılan boruarxası qazının Ekologiya İdarəsi tərəfindən ölçülməsindən sonra uçota alınmasıdır.

Yaşıllaşdırma:

Ekologiya İdarəsi tərəfindən SOCAR-ın idarə və müəssisələrində 2006-2017-ci illərdə əkilmiş 861287 ədəd ağac-kol və gül bitkiləri, habelə 212846 m² sahədə salınmış qazonlara qulluq olunması üzrə müvafiq məsləhət xidmətləri təşkil edilmişdir. O cümlədən, 2017-ci ildə SOCAR-ın idarə və müəssisələrində, həmçinin ƏŞ və BM-lərdə 104790 ədəd ağac və kol bitkiləri əkilmiş, 215484 m² sahəyə qazon salınmışdır. Bundan başqa Qaz İxrac İdarəsinin Astara və Lənkəran inzibati rayonları ərazisindən keçən magsitral qaz kəmərləri ərazisində bitən 402 ədəd ağac təhlükəsizliyin təmin olunması məqsədilə başqa əraziyə köçürülmüşdür.

Ekoloji maarifləndirmə:

2017-ci il ərzində SOCAR tərəfindən Bakı şəhərinin bir sıra (201, 191, 36, 283, 276 və sair məktəblərində) məktəb-lisey komplekslərində ekoloji maarifləndirmə işləri - "Ekoloji ayıqlar" həyata keçirilmişdir. Bu layihə çərçivəsində məktəblilər "Təhsildə enerji səmərəliliyi", "Tullantıların idarə olunması", "Kağızdan və sudan qənaətlə istifadə" mövzularında maarifləndirilmiş və bir sıra aksiyalar həyata keçirilmişdir. Bundan başqa, "Yaşıl məktəb" layihəsi çərçivəsində 40 məktəbin həyətə sahəsində 1500-dən çox ağac əkilmişdir. Bununla yanaşı Bakı Slavyan Universitetinin və SOCAR-ın Ekologiya İdarəsinin təşəbbüsü ilə məktəb-lisey kompleksinin şagirdləri arasında "Ümumdünya Su Məməlilərinin

Səmt qazı haqqında məlumat, min m³

Müəssisənin adı	Hasil edilmiş səmt qazı	İstehlakçıya təhvil verilmiş	Daxili ehtiyaclar və istehsalat prosesləri	Texnoloji itki	Şamda yandırılma
"Azneft" İB	1,460,143,31	1 073,557,52	183,572,15	72,926,37	839,5
"Binagadi Oil" ƏŞ	4072,601	2735,332	1327,780	9489	-
"Neftechala" ƏŞ	1,123,385	-	1112,147	11,235	-
"Karasu" ƏŞ	2,259,225	1,465,661	771,973	22,591	-
"Balakhani Oil" ƏŞ	10,072,0	9429,869	414,0	228,131	-
"Surakhani Oil" ƏŞ	5338,3	3727,3	1533	78,0	-
"Absheron Oil" ƏŞ	31240,0	31240,0	-	-	-
"Salyan Oil LTD" ƏŞ	39807,446	39807,446	-	-	-
"Aran Oil" ƏŞ	440,0	428,0	-	12,0	-

cədvəl XXVII.1

Mühafizəsi Günü" keçirilmiş, şagirdlərə suda yaşayan canlılar və Xəzərin ekosistemi haqqında geniş məlumatlar verilmişdir.

Hər il olduğu kimi 2017-ci ildə də "Dünya Vəhşi Təbiət Fondu" İDEA İctimai Birliyinin kooordinatorluğu ilə "Yer saati" aksiyası keçirilmiş və aksiya zamanı SOCAR-ın inzibati binalarının işıqları 1 (bir) saat müddətinə söndürülməklə elektrik enerjisine qənaət edilmişdir. 2017-ci ilin 14-16 noyabr tarixlərində "Baku Expo" Mərkəzində Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin dəstəyi ilə "Beynəlxalq Ətraf Mühit Sərgisi keçirilmiş və SOCAR burada öz fəaliyyətini əks etdrən stand ilə iştirak etmişdir.

Beləliklə, son bir il ərzində SOCAR tərəfindən həm şirkət daxilində, həm də ictimai birliklər və məktəb-lisey kompleksləri arasında 20 geniş miqyaslı ekoloji-maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Bundan başqa SOCAR-ın Qaz İxrac İdarəsinin müvafiq sahələrində 40 ədəd, "Azərikimya" İB-nin istehsalat sahələrində isə 300 ədəd ekoloji-maarifləndirici plakatlar qurulmuşdur.

Ekoloji normativ və Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədlərin hazırlanması:

İl ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları üçün Ekologiya İdarəsi tərəfindən 10 ədəd "Ekoloji Pasport", 6 ədəd "Atıla Bilən Tullantı Həddi Sənədi", 7 ədəd "Buraxıla Bilən Axıntı Həddi Sənədi", 22 ədəd "Təhlükəli Tullantıların Pasportu" olmaqla, ümumilikdə 45 ədəd normativ sənəd və 7 ədəd ƏMTQ və 1 ədəd "Qarabağ" yatağının işlənməsi üzrə Ətraf Mühitin İlk Vəziyyəti sənədi hazırlanmışdır.

Ümumi ekoloji işlər:

H.Əliyev adına NEZ-də texnoloji qurğuların su soyutma sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə ərazidə su soyutma qurğusunun (qradirni) inşası və quraşdırılması başa çatdırılmışdır. Qurğu 01 iyun 2017-ci il tarixindən etibarən istifadə edilir. Nəticədə tullantı sularının həcmnin Buraxıla Bilən Axıntı Həddi normalarına qədər azaldılması proqnozlaşdırılır.

Zavodun modernizasiya işləri ilə əlaqədar turş suların təmizlənməsi və kükürdün alınması qurğularının layihələndirməsinə başlanmışdır ki, bu qurğular istismara verildikdə atmosfərə atılan çirkəndirici maddələrin (SO₂ və H₂S) azalması gözlənilir.

"Shirvan Oil" ƏŞ-nin 2 saylı NQÇS-in 3 sayılı sahəsində 41, 269 1159 sayılı quyulardan çıxan

neft boru kəmərləri və onların kommunikasiya birləşmələrində baş verə biləcək qəzalar nəticəsində neft dağılmalarının qarşısının alınması məqsədilə kəmərlərin keçdiyi yarğanlarda (dərələrdə) 2 ədəd sadə nefttutucu quraşdırılmışdır. "Neftechala Operating Company" ƏŞ-nin mədən ərazilərində kanallara neft sızmasının qarşısının alınması məqsədilə il ərzində 3 ədəd yeni nefttutucu quraşdırılmışdır.

Avtoneqliyyat və xüsusi texnika vasitələri:

SOCAR-ın balansında olan 3460 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin ekoloji müayinəsi aparılmış, onlardan 2843 ədədi mövcud normalara uyğun, 617 ədədi isə normalara uyğun olmamışdır. Bunlardan 247 ədədi istismardan çıxarılmış, əvəzinə 60 ədəd müasir, müxtəlif təyinatlı nəqliyyat vasitələri və xüsusi texnika alınmışdır.

Sanitar-Gigiyenik tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə görülmüş işlər:

2016-cı ildə SOCAR-ın idarə və müəssisələrində, həmçinin 162 obyekt üzrə (17 kommunal, 112 sənaye, 32 qidalanma və 1 məktəbəqədər uşaq müəssisəsi) sanitariya-gigiyenik nəzarət həyata keçirilmişdir. Bakterioloji laboratoriyada 599 su və 119 qida nümunəsi, 1269 yuyucu material, kimyəvi laboratoriyada isə 601 ədəd su və 109 qida nümunəsi analiz olunmuşdur.

Qeyd olunanlardan başqa, idarə və müəssisələrdə 11924,544 min m² sahədə deratizasiya, 3846,094 min m² sahədə dezinfeksiya, 132,966 min m² sahədə isə dezinfeksiya tədbirləri həyata keçirilmiş, ümumilikdə 4720 m³ həcmində ehtiyat su çənlərində dezinfeksiya və 110,502 min p/m məsafədə sürünənlərə qarşı mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

XXVIII. DAŞIMALARA NƏZARƏT

01.01.2018-ci il tarixinə SOCAR-ın idarə və müəssisələrinin balansında 4550 ədəd müxtəlif markalı avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri olmuşdur. Onlardan avtobenzinlə işləyənlər 1748 ədəd, dizel yanacağı ilə işləyənlər 2634 ədəd, elektrik enerjisi ilə işləyənlər 14 ədəd və qoşqular 154 ədəd təşkil edir.

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsinin balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin tipləri üzrə siyahısı cədvəl XXVIII.1-də göstərilmişdir.

ədəd nəqliyyat vasitəsi əvəzləşdirilməsi məqsədilə satılmışdır. 88 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri kənar təşkilatlardan balansa qəbul olunmuşdur.

Balansdan silinən nəqliyyat vasitələrinin əvəzinə müasir tələblərə cavab verən 63 ədəd yeni nəqliyyat vasitələri alınmış və istismara buraxılmışdır.

Nəqliyyat idarəsinin 01.01.2018-ci il tarixinə balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin tiplər üzrə sayı cədvəldə göstərilmişdir:

İdarənin adı	Minik	Avtobus	M/avtobus	Yük	Xüsusi təyinatlı	Traktorlar	Qoşqu	Stasi-onar	Cəmi
1 sayılı TND	514	58	29	24	12	15	4	0	656
2 sayılı TND	255	53	8	175	63	46	8	2	610
3 sayılı TND	146	111	15	256	104	143	56	0	831
4 sayılı TND	250	87	22	241	89	114	39	2	844
5 sayılı TND	64	28	1	144	189	179	12	98	715
6 sayılı TND	192	59	3	273	142	185	35	5	894
Nəqliyyat idarəsi üzrə	1421	396	78	1113	599	682	154	107	4550

cədvəl XXVIII.1

Belə ki, aparılan məqsədyönlü işlərin nəticəsində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin texniki sazılığının saxlanması məqsədilə vaxtı-vaxtında ehtiyat hissələri ilə təmin edilmiş, bunun nəticəsində onların texniki qulluqları və təmir işlərinin keyfiyyəti artmışdır. Yeni tarif dərəcələrinin tətbiqi ilə bağlı sifarişçi təşkilatlar tərəfindən nəqliyyat xərclərinin azaldılması istiqamətində aparılan tədbirlər nəticəsində nəqliyyat və xüsusi texnikadan səmərəli istifadə nəticəsində sifarişlərin azalması müşahidə olunmuş və 2017-ci ilin 12 ayı ərzində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin parkdan istifadə əmsalı 0,63 təşkil etmişdir.

S/s	Nəqliyyat vasitələrinin tipi	Sayı (ədəd)
1	Minik avtomobilləri	1421
2	Avtobus və m/avtobuslar	474
3	Xüsusi təyinatlı avtomobillər	599
4	Yük avtomobilləri	1113
5	Traktor və xüsusi texnika	682
6	Qoşqu və yarımqoşqular	154
7	Stasionar (güc) aqreqatları	107
	Cəmi	4550

cədvəl XXVIII.2

2017-ci il ərzində SOCAR-ın müvafiq sərəncamları ilə 247 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri müəssisələrin balansından silinmişdir. 79

SOCAR rəhbərliyinin göstərişi əsasında Nəqliyyat idarəsində təsdiq edilmiş proqram üzrə köhnə avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin mərhələ-mərhələ silinməsi və yenilənməsinin həyata keçirilməsi davam etdirilir.

Hesabat ilində yanacaq-sürtkü materiallarından istifadə edilməsi sahəsində də müəyyən işlər görülmüşdür. SOCAR-ın idarə və müəssisələri tərəfindən 2017-ci ildə yanacağın istifadəsi haqqında təqdim olunan hesabatlar araşdırılmışdır. Görülən tədbirlər nəticəsində 2017-ci ilin 12 ayı ərzində 2016-cı ilə nisbətən 42,682 ton avtobenzinə qənaət edilmişdir.

Hesabat ilində Daşımalara nəzarət Departamentinin rəhbərliyi və mütəxəssisləri tərəfindən SOCAR-ın idarə və təşkilatlarının balansında olan avadanlıq, nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrindən və yanacaq-sürtkü materiallarının istifadəsi araşdırılarkən, aşkar edilmiş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində müəyyən tövsiyələr edilmiş və müəssisə rəhbərliyinin nəzərinə çatdırılmışdır.

Müəssisələr tərəfindən ehtiyat hissələrinin alınması üçün də təqdim olunan tələbat departamentin mütəxəssisləri tərəfindən araşdırılmış və onların alınması üçün rəy və təkliflər verilmişdir.

Bundan başqa ötən illərdə olduğu kimi, bu il də yeni avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin

alınması haqqında avtonəqliyyat və xüsusi texnikadan istifadə edən müəssisələrdən daxil olan müraciətlər və tələbatlar tərəfimizdən əsaslı qaydada araşdırılmış, texniki göstəriciləri dəqiq təhlil edildikdən sonra onların alınması üçün rəhbərliyə təkliflər verilmişdir. Bu iş hal-hazırda da davam etdirilməkdədir.

Avadanlıq, xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə 2017-ci ildə aşağıdakı işlər görülmüşdür.

İdarə və təşkilatların istifadəsində olan nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin yerlərdə normativlərə uyğun istismarına, təyinatı üzrə istifadə olunmasına, yürüşlərinə, marşrut üzrə hərəkət edilməsinə, yanacaq-sürtkü materiallarının səmərəli istifadə edilməsinə nəzarət olunması həyata keçirilmişdir. Arvento GPS naviqasiya sistemin funksionallığı və yeniləşməsi Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən həyata keçirilmiş və istifadə üçün Nəqliyyat İdarəsinə həvalə olunmuşdur. Belə ki, bu sistemin vasitəsilə nəqliyyat vasitələrinin Respublikanın hansı nöqtəsində olduğunu, təhlükəsizlik və nəzarət baxımından hansı sürətlə və harada hərəkət etdiyini və bir sözlə hər gün istənilən nəqliyyat vasitəsinin istifadəsi haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür.

Cədvəl üzrə avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrində quraşdırılmış izləmə və nəzarət avadanlığının yenidən tam təftiş və xəritənin yeniləşməsi və yeni nəqliyyat vasitələrinin üzərinə quraşdırılması təmin olunmuşdur.

Hazırda, 2294 ədəd nəqliyyat vasitələrinə, o cümlədən 1173 ədəd minik avtomobilində, 309 ədəd avtobus, 51 ədəd mikroavtobus, 142 ədəd xüsusi təyinatlı avtomobildə, 570 ədəd yük avtomobilində və 49 ədəd traktorda GPS naviqasiya sistemi quraşdırılıb.

Nəqliyyat vasitələrinin tipi	Cəmi quraşdırılıb (ədəd)
Minik avtomobilləri	1173
Avtobuslar	360
Yük avtomobilləri	570
Xüsusi təyinatlı avtomobillər	142
Traktorlar	49
Yekun:	2294

cədvəl XXVIII.3

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsində xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrindən səmərəli istifadə etmək məqsədilə zonalar üzrə yaradılmış Texnoloji nəqliyyat departamentləri fəaliyyətlərini davam etdirir. Nəqliyyat müəssisələrində nəqliyyat vasitələri üzrə ay ərzində görülən təmir işləri kompüter proqramı vasitəsilə həyata keçirilir. Boşdayanmaların qarşısının alınması məqsədilə gün ərzində işini tez başa vurmuş nəqliyyat vasitələrinin tələbatı olan bir neçə sifarişçiyə xidmət göstərməsi yerlərdə təşkil edilmişdir. Artıq yürüşlərin qarşısının alınması məqsədilə təzə açılan obyektlər üzrə nəqliyyat vasitələrinin marşrut xəritəsi tərtib edilmiş, Daşımalara nəzarət Departamentinin əməkdaşları tərəfindən ona nəzarət gücləndirilmişdir. Şənbə, bazar və bayram günlərində nəqliyyat vasitələrinin qarajlarda saxlanılması təmin edilmişdir, bu iş hal-hazırda davam etdirilir.

Daşımalara nəzarət Departamentinə daxil olan bütün hesabatlar, təklif və rəylərin alınması elektron poçt vasitəsilə həyata keçirilmişdir.

Hal-hazırda neft quyularının əsaslı və cari təmiri, həmçinin qazılması, neft sənayesində təmir və tikinti işlərinin aparılması, yüklərin və işçilərin istehsalat sahələrinə rahat və təhlükəsiz çatdırılması üçün müasir tələblərə cavab verən nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrindən istifadə olunmasına üstünlük verilməkdədir. SOCAR-ın Nəqliyyat İdarəsinin balansında olan nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin 85 faizindən çoxunun istehsal ili 10 ilə qədərdir. Bu bir daha onu göstərir ki, müasir texnoloji proseslərin tələblərini ödəmək məqsədi ilə SOCAR öz avtonəqliyyat və xüsusi texnika parkını mütəmadi olaraq yeniləməkdədir. Bu tendensiya 2014, 2015, 2016 və 2017-ci illər ərzində də davam etdirilmiş, SOCAR tərəfindən müxtəlif markalı müasir standartlara cavab verən avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri alınaraq istismara buraxılmışdır. Onların çox hissəsini xüsusi təyinatlı texnika təşkil etmişdir. Belə ki, son vaxtlar sovetlər dövründən istismar olunan və müasir texnoloji tələblərə cavab verməyən, cari istismarı və təmiri iqtisadi cəhətdən özünü doğrultmayan T-130 və T-170 markalı traktor bazasında olan LPT-8, UPT-32, UPT 1-50, Azinmaş 43P kimi qaldırıcılar, Azinmaş 37, UP-50, UP-60, UP-60/80 və s. kimi xüsusi təyinatlı avtomobillər müəssisənin balansından silinmiş, müasir tipli TJL 12/50, Liebherr WR624, XT12E, TJ12A, TJ12/50B-1, TJ12/60B, TJ12/65B-4, SZQ 350-17, SZQ 600-21, QT 10 və s. yeni xüsusi təyinatlı avtomobil, traktor və xüsusi texnika vasitələri alınmış və istismara buraxılmışdır.

Yüklərin və işçilərin istehsalat sahələrinə rahat və təhlükəsiz çatdırılması üçün SOCAR tərəfindən müasir tələblərə cavab verən yeni avtobuslar və yük avtomobilləri alınaraq istismara verilmişdir.

Son zamanlar xaricdə istehsal edilmiş yeni müxtəlif tipli nəqliyyat vasitələrinin və avadanlığın istismara daxil olması ilə əlaqədar SOCAR tərəfindən təsdiq edilmiş yanacaq sərfi normalarının tətbiq olunması təmin edilmişdir.

S/S	Təşkilatın adı	2016-cı il		2017-ci il		(+-)	
		Uçuş saatları	Məbləğ; manat	Uçuş saatları	Məbləğ; manat	Uçuş saatları	Məbləğ; manat
1	"Azneft" İB	3929,24	18385210	3951,89	18328440	22,65	- 56770
2	"Kompleks qazma işləri" trestı	595,35	2745774,3	644,9	2919790,2	49,55	174015,9
3	Neftqaztikinti trestı	745,57	3473863,5	625,32	2915103	- 120,25	- 558760,5
	Cəmi:	5270,16	24604847,8	5222,11	24163333,2	- 48,05	- 441514,6

cədvəl XXVIII.4

Yol-nəqliyyat hadisələrinin qarşısının alınması məqsədilə yerlərdə müvafiq tədbirlər planı hazırlanıb həyata keçirilmişdir.

Daşımalara nəzarət Departamenti quru nəqliyyatdan başqa dəniz və hava nəqliyyatı üzrə sifarişlərə, sifarişlər üzrə onların iş saatlarına, görülən xidmət üzrə ödəniləcək məbləğlərə və onların səmərəliliyinə nəzarət edir. Bununla əlaqədar olaraq Departament tərəfindən görülən tədbirlər nəticəsində 2017-ci il üzrə hava nəqliyyatı xidmətləri 2016-cı ilə nisbətən 48,05 uçuş saati və 441514,6 manat hava nəqliyyatı xərci azalmış, lakin göstərilən dövr üzrə 24827035 manat dəniz nəqliyyatı xərci artmışdır.

İdarələr üzrə hava və dəniz nəqliyyatından istifadəsi müvafiq olaraq aşağıdakı cədvəllərdə (cədvəl XXVIII.4 və cədvəl XXVIII.5) göstərilmişdir.

S/s	Təşkilatın adı	2016 Fakt	2017 Proqnoz	2017 Fakt	Fərq (2017-2016)	2018 Proqnoz
1	28 May NQÇİ	32726081	35637469	37277432	4551351	36609401
2	N.Daşları NQÇİ	25579356	23697885	25358252	-221104	24333065
3	N.Nərimanov ad. NQÇİ	19129327	19478330	26459510	7330183	23143750
4	Abşeronneft NQÇİ	9707671	8844025	9729057	21386	8844025
5	Nəqliyyat idarəsi	592920	591300	555021	-37899	594950
6	NQT Trestı	39034410	41149730	45288833	6254423	62241730
7	KQİİ Trestı	19040122	29322288	28585102	9544980	30265000
8	GGI	10264144	4410000	9202289	-1061855	3307500
9	DOXII	11955751	12899100	11625408	-330343	12899100
10	Ekologiya İdarəsi	218000	220000	291000	73000	222500
11	SOCAR AQŞ	1528000		66913	-1461087	
12	SOCAR-Ümid MMC			164000	164000	
	Cəmi:	169775782	176250127	194602817	24827035	202461021

cədvəl XXVIII.5

Qeyd olunanlarla yanaşı Daşımalara nəzarət Departamenti gündəlik cari işlərlə və SOCAR rəhbərliyinin müvafiq tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə də məşğul olmuşdur.

Yuxarıda göstərilən işlərlə yanaşı, 2017-ci və ondan sonrakı illərdə SOCAR-ın nəqliyyat sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, nəqliyyat xərclərinin və eləcə də təmir xərclərinin aşağı salınması, yük və sərnişin daşımalarının optimallaşdırılması, avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin texniki hazırlıq əmsalının yüksək səviyyədə saxlanılması, yanacaq-sürtkü materiallarına qənaət edilməsi məqsədilə, aşağıdakı tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulur:

- SOCAR-ın balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinə GPS naviqasiya sistemi-

nin qoşulmasının davam etdirilməsi, bununla bağlı nəqliyyat vasitələrinin yürüşlərinə və yanacağıın sərfinə nəzarətin gücləndirilməsi;

- Rusiya istehsalı, eləcə də istismarı iqtisadi cəhəddən səmərəsiz olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin balansdan silinməsinin davam etdirilməsi, əvəzinə yanacaq sərfini az təşkil edən yeni nəqliyyat vasitələrinin alınması, o cümlədən dizel yanacağı ilə işləyən nəqliyyat vasitələrinin alınmasına üstünlük verilməsi;

- Texniki cəhətdən saz, lakin tələbatdan artıq, istismarı iqtisadi cəhəddən səmərəsiz hesab olunan nəqliyyat vasitələrinin müəyənləşdirilməsi və satışa çıxarılması.

XXIX. SOSIAL MƏSƏLƏLƏR

Azərbaycan bu gün müstəqil, inkişafda olan güclü dövlət kimi uğurla irəli gedir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı, vətəndaşların rifah halının daha da yüksəldilməsi məqsədilə təsdiq etdiyi mühüm Dövlət Proqramlarında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası çərçivəsində təkcə paytaxt Bakıda deyil, eləcə də ölkənin bütün bölgələrində müxtəlif infrastruktur layihələri həyata keçirilir, təhsil, sosial və digər obyektlərin inşası uğurla davam etdirilir. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) ictimai məsuliyyətini dərinədən dərk edən bir şirkət olaraq, ölkənin sosial həyatında fəal iştirak edir, respublikamızda həyata keçirilən bütün mühüm sosial-iqtisadi layihələrə öz töhfələrini verir.

SOCAR-ın vəsaiti hesabına regionların sosial-iqtisadi inkişafı məqsədi ilə qəbul edilmiş Dövlət Proqramları çərçivəsində Respublikamızın müxtəlif regionlarında, Bakı şəhərində əsaslı tikinti, təmir-tikinti, asfalt-beton və abadlıq işləri aparılır.

Belə ki, Bakı şəhərinin Nizami rayonunun Keşlə qəsəbəsində, O.Vəliyev, C.Naxçıvanski, M.Ə.Sabir, N.Abdullayev, Ş.Mirzəyev, Q.Qarayev, R.Rüstəmov, Ə.Əzimzadə küçələrində ayrı-ayrı ünvanlarda həyətlərdə və məhəllədaxili küçə və yollarda beton bardyurlar qoyulmuş, 31448 m²-dən çox asfalt-beton örtüklərin əsaslı təmiri işləri yerinə yetirilmişdir.

Bakı şəhəri, Xətai rayonu M.Hadi küçəsi 92B ərazisinin abadlaşdırılması əsas düzəldilməklə ümumilikdə 6120 m² əraziyə asfalt-beton örtük vurulmuş, beton bardyurlar qoyulmuş və 120 ədəd iynəyarpaqlı ağac əkilmişdir.

Bakı şəhəri, Binəqədi rayonu, M.Ə.Rəsulzadə qəsəbəsi, H.Məmmədquluzadə küç. 3 ünvanında yerləşən qeyri yaşayış sahəsinin yaşayış sahəsinə çevrilməsi ilə əlaqədar əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

Yüksək şəraiti ilə seçilən, müasir təlim avadanlıqları ilə təchiz olunmuş təhsil ocaqlarından biri də Bakının Bibiheybət qəsəbəsində yerləşən Bakı Ali Neft Məktəbidir. Burada təlim-tədrisin yüksək səviyyədə aparılması üçün hər cür şərait yaradılmışdır. Bu obyektin tikintisinə 2012-ci ilin aprel ayında başlanmışdır. Obyekt üçün ayrılmış ərazi 7 hektardır. Kompleks 5 mərtəbəli əsas korpus, 3 mərtəbəli yataqxana, fitnes zalı, 2 ədəd qazanxana, 10 kv-luq elektrik yarımstansiyası, 400 m³-lük yanğın və içməli su anbarı, nasosxana, 200 m³-luq şambo və 4

ədəd buraxılış keçid məntəqəsindən ibarətdir.

Əsas korpusda üzgüçülük hovuzu, 2 ədəd idman zalı, akt zalı, yeməcxana, kitabxana, inzibati və tədris korpusları vardır. Əsas korpusun sahəsi 42000 m²-dir. Yataqxana 5 korpuslu 3 mərtəbəli 2 nəfərlik 168 otaqdan ibarətdir. Yataqxananın 2 ədəd camaşırxanası və yeməcxanası var. Yataqxananın ümumi sahəsi 4800 m²-dir. Əlavə olaraq həyətdə açıq voleybol, basketbol, yüngül atletika meydançaları, tennis kortları, 1200 nəfərlik tribunası olan stadion da inşa edilmişdir. Yüksək memarlıq görüünə malik Bakı Ali Neft Məktəbi tikinti norma və qaydalarına uyğun olaraq tikintisi başa çatdırılmış və istismara təhvil verilmişdir. Əlavə olaraq Bakı Ali Məktəbində və ətraf ərazidə örtükaltı əsas düzəlməklə 42720 m² asfalt-beton örtüyü vurulmuşdur, beton bardyurlar qoyulmuş və nişanlama xəttləri çəkilmişdir.

SOCAR üzrə hal-hazırda 3328 nəfər işçi mənzil uçotundadır ki, onların da 442 nəfəri Respublikanın müxtəlif rayonlarında (Siyəzən, İmişli, Kürdəmir, Salyan, Neftçala və Şirvan şəhəri), 2886 nəfəri isə Bakı şəhərindədir.

Bakı şəhəri üzrə mənzil şəraitini yaxşılaşdırmağa ehtiyacı olanlardan 86 nəfəri SOCAR-ın Təqaüd Proqramı üzrə təhsilini başa vurub SOCAR-da işlə təmin olunmuş gənc mütəxəssislərdir.

Bu müddət ərzində SOCAR üzrə mənzil uçotunda olan 89 neftçi ailəsi "Neftçi" mənzil-tikinti kooperativi vasitəsilə yeni mənzillərlə, 4 nəfər isə Suraxanı rayonu Hövsan qəsəbəsi E.Qasımov küçəsində fərdi mənzil tikintisi üçün torpaq sahəsi ilə təmin olunmuşdur.

"Neftçi" mənzil-tikinti kooperativi vasitəsilə yeni mənzillərlə təmin olunmuş işçilərdən 10 nəfəri SOCAR-ın Təqaüd Proqramı üzrə təhsilini başa vurub SOCAR-da işlə təmin olunmuş gənc mütəxəssislərdir.

Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsi "28 May" küçəsində 452 mənzilli yaşayış binalarının tikintisi davam etdirilir və 2018-ci ildə təhvil verilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Suraxanı rayonu Qaraçuxur qəsəbəsi Mədən küçəsi-6-da 96 mənzilli yeni yaşayış binası üçün tikinti quraşdırma işlərinə başlanılmış və yaxın vaxtlarda mənzillərin bölgüsü aparılacaqdır.

Bundan başqa Xəzər rayonu Buzovna qəsəbəsində "Neftçi" mənzil-tikinti kooperativinə məxsus

22.0 ha ərazidə tikinti quraşdırma işlərinə başlanılmış və yaxın vaxtlarda SOCAR üzrə mənzil uçotunda olanlara fərdi mənzil tikintisi üçün torpaq sahəsi verilməsinə başlanılacaqdır.

Eyni zamanda SOCAR-ın "Azərikimya" İstehsalat Birliyində mənzil uçotunda olanlar üçün Sumqayıt şəhəri A.Quliyev küçəsində 9 mərtəbəli 100 mənzilli 2 yaşayış binası və S.Vurğun küçəsində 9 mərtəbəli 172 mənzilli 3 yaşayış binalarının tikintisi üçün layihə-smeta sənədləri tam yekunlaşdırılmışdır.

Səbail rayonunun Bibi-heybət ərazisində 820 mənzilli 13 yüksək mərtəbəli yaşayış kompleksinin layihələndirilməsində olunan düzəlişlərə görə layihə-smeta sənədlərinə yenidən baxılır.

Çoxminli neftçilər ordusunun sosial problemlərinin həllini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayan SOCAR bu istiqamətdə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti və Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin birgə müvafiq əmr-qərarı ilə təsdiq edilmiş, 352 bənddən ibarət "SOCAR-ın qurumlarında çalışan işçilərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə 2016-2020-ci illər üçün Sosial-İnkişaf Proqramı"na uyğun olaraq, yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş 70 bənd üzrə işlər tam, 66 bənd üzrə işlər qismən yerinə yetirilmiş, digər bəndlər üzrə isə işlərin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar hazırlıq işləri aparılır.

"Azneft" İstehsalat Birliyi üzrə:

"Neft daşları" NQÇİ-də yataqxananın "A", "B" və 9 mərtəbəli qadınlar korpusunun fasadlarında və dəhlizlərində cari təmir işləri aparılmış, "Q" korpusunun fasadında isə təmir işləri davam etdirilir. Camaşırxanada dam örtüyü və iş otağının döşəməsi təmir edilmiş, iç divarları və fasadı rənglənərək müasir plastik pəncərələr qoyularaq cari təmir işləri aparılmışdır. 1, 2, 3, 4, 5 sayılı NQÇS-də, Stasionar Dəniz Özüllərində, digər sex və sahələrdə çalışan işçilərin sosial məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması məqsədilə sahələr tələbata uyğun məişət avadanlıqları və yataq dəsti ilə təchiz edilmişdir. Tələbat nəzərə alınaraq sex və sahələr 18 ədəd evciklə təmin olunmuş, mövcud olan 10 ədəd evcik isə əsaslı təmir olunaraq zəruri avadanlıqlarla təchiz olunaraq işçilərin istifadəsinə verilmişdir.

Yataqxana sakinlərinin təminatı üçün Mənzil Kommunal Təsərrüfatına 240 ədəd yataq dəsti, 122 ədəd döşək, 122 ədəd balış və 122 ədəd yorğan verilmiş, yataqxana otaqlarında istismara yararsız vəziyyətə düşmüş 90 ədəd istilik radiatorları təmir

edilərək dəyişdirilmişdir. 1-ci və 2-ci Əks Osmos qurğularında gündəlik tələbata uyğun olaraq istehsal olunmuş dəniz suyu (230-250t) İstilik Elektrik Stansiyasında qızdırılaraq bütün sutka ərzində fasiləsiz yataqxana korpuslarına verilir.

Yataqxana korpuslarında, çay evində, sahələrdə, vertolyot meydançasında, qəsəbə və park ərazisində 2250 ədəd müxtəlif ağac və gül kolları əkilərək təmizlik işləri aparılmış, 4000 m² qazon döşənmiş, ağaclar budanmış və bu işlər mütəmadi olaraq davam etdirilir.

"28 May" NQÇİ-nin 5, 7, 10 və 15 sayılı Dərin dəniz özüllərinin (DDÖ) yaşayış bloklarında cari təmir işləri aparılmış, köhnə avadanlıqlar dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz edilmişdir. 7 sayılı DDÖ-də yaşayış blokuna kombi sistemi çəkilmişdir. 4 sayılı DDÖ-də yaşayış blokunda uzun müddət nasaz vəziyyətdə olan soyuducu kamera təmir olunaraq işlək vəziyyətə gətirilmişdir. 5, 10 və 14 sayılı DDÖ-də yaşayış blokunda olan vaqon evciklər cari təmir olunmuş, zəruri avadanlıqlarla təchiz edilərək işçilərin istifadəsinə verilmişdir. 112 sayılı Stasionar Dəniz Özüllünə yeməxana təyinatlı vaqon evcik verilmiş, yeməxana stol və stulla təchiz edilmişdir.

NQÇİ-nin sahələrində, Çilov adasında yerləşən 2, 4, 4a, 14 və 57 sayılı yataqxanalarda və DDÖ-də təmirə ehtiyacı olan kondisioner, soyuducu, televizor və paltaryuyan maşınlar təmir edilərək işlək vəziyyətə gətirilmişdir. 3, 5, 11 və 15 sayılı DDÖ-də yerləşən yeməxanalarda cari təmir işləri aparılmış, yeməxanalar stullarla, mətbəx şkafları, qab-qacaqla və digər zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmişdir.

Çilov adasında işçilərin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi məqsədi ilə köhnə yeməxanada idman sağlamlıq zalı yaradılmış və zəruri avadanlıqlar (bilyard və tennis stolu) quraşdırılaraq işçilərin istifadəsinə verilmişdir. Adada yerləşən yataqxanalarda 67 ədəd sıradan çıxmış Ariston su qızdırıcıları yeniləri ilə əvəz olunmuşdur.

Çilov adasında ekoloji durumun yaxşılaşdırılması və yaşıllıqların artırılması məqsədi ilə 2017-ci ildə 3700 ədəd ağac (zeytun, sərf, şam, tuya və s.) və 3853 ədəd müxtəlif növ dekorativ gül kolları əkilmişdir.

N.Nərimanov adına NQÇİ-nin 429, 81 və 485 sayılı estakadayanı meydançada olan məişət evciklərinə və tikiliyə 15 ədəd kondisioner quraşdırılmış, 3 və 4 sayılı NQÇS-nin ərazisində yerləşən 757, 60, 588, 704, 53, 55 sayılı SDÖ-də məişət evciklərində cari təmir işləri aparılmışdır. İdarənin 1, 2, 3 sayılı

Neft və Qazçıxarma, NKH, N və QƏ və YT sahələrində yerləşən sosial-məişət sahələrində cari təmir işləri aparılmış və istismara yararsız avadanlıqlar yenisi ilə əvəz olunmuşdur.

“Abşeronneft” NQÇİ-nin “Qərbi-Abşeron” yatağında yeni tikilmiş 20 sayılı SDÖ-də yaşayış blokuna 19 ədəd evcik, 2 ədəd yeməxana yerləşdirilmişdir. Eyni zamanda, həmin yataqda yeni tikilmiş 54 sayılı SDÖ-də 4 ədəd məişət evciyi quraşdırılaraq zəruri avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. 3, 4 sayılı NQÇS-nin, NKH və NS-də xidməti və istehsalat təyinatlı binaların tikintisi başa çatdırılmış və müasir avadanlıqlarla təmin edilmişdir. 1 sayılı NQÇS-də yeni 6 ədəd istehsalat məntəqəsi tikilərək zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. QƏYTS-nin inzibati binasında əsaslı təmir işləri aparılmış, NKH və NS-də çalışan işçilər üçün yeni inzibati bina tikilərək zəruri məişət avadanlıqları ilə təmin edilmişdir.

“Kompleks Qazma İşləri” Trestinin “Qaradağ-Kalmaz” İstehsalat Bölümünün 484, 490 və 491 sayılı buruqlarında fəhlələrin soyunub-geyinmə otaqları əsaslı təmir edilmiş, Bulla, 8 Mart, Ümid İstehsalat bölümünün 122 sayılı DSÖ-də vaqon evciklərin dam örtüyündə cari təmir işləri aparılmışdır. Sanitar qovşaqlarda olan yararsız smestitellər, duşlar, əl-üz yuyanların kranları yenisi ilə əvəz edilmişdir. Neft Daşları sahəsində yeni istifadəyə verilmiş 602 və 620 sayılı DSÖ-də yaşayış bloku (yeməxana, istirahət guşəsi, istirahət otaqları) yeni kondisionerlərlə təmin olunaraq işçilərin istifadəsinə verilmişdir.

İşçilərin sosial-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə istehsalat bölümlərinə mətbəx soyuducusu, televizor, yataq dəstləri (döşək, yastıq, odeyal, yataq dəsti), qab-qacaq dəstləri və digər məişət avadanlıqları alınaraq işçilərin istifadəsinə verilmişdir.

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyində işçilərin iş şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün Bakı Regional Qaz İstismar Departamentinin Yasamal Xidmət Sahəsində, Salyan Regional Qaz İstismar İdarəsində (RQİİ), Tərtər RQİİ-nin Ağdam Xidmət Sahəsində (XS) yeni inzibati binalar tikilərək zəruri avadanlıqlarla təchiz olunaraq istifadəyə verilmişdir. Tərtər RQİİ-nin Yevlax XS-nin yeni inzibati binasında işlər davam etdirilir. Təmirə ehtiyacı olan Anbar Təsərrüfatının baza binasında və Təmir-Tikinti İdarəsinin 1 sayılı Tikinti Quraşdırma Sahəsinin inzibati binasında əsaslı təmir işləri aparılmış, həyətəni sahələr abadlaşdırılmışdır.

“Azərikimya” İstehsalat Birliyinin Etilen-polieti-

len zavodunda işçilərin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün “Polietilen” istehsalatının 100/9 korpusunda yeməxana, soyunub-geyinmə otaqları, duşxanalar, sanitar qovşaqlarda əsaslı təmir işləri başa çatdırılmış, işçilərin soyunub-geyinmə sahələri 114 ədəd ikigözlü şkaflarla təchiz olunmuşdur.

Zavodun İstehsalat tullantılarının təmizləmə qurğusu, Mexaniki emal sahəsi yenidən qurulmuş, su xətləri çəkilmiş, sanuzellər təmir olunmuş, yeni qida qəbulu otaqları yaradılmış, zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Digər sahələrdə cari təmir işləri görülmüşdür. Sex və sahələrdə ərazilərin abadlaşdırılması, yaşıllıqların salınması həyata keçirilmiş, 8000 ədəd müxtəlif növ ağac və gül kolları əkilmişdir.

Kimyaçı mədəniyyət sarayında əsaslı təmir işləri başa çatdırılmış, 750 nəfərlik tamaşa zalı, 1 rəqs zalı, 25 dərnək otağı tam təmir olunmuş, müasir avadanlıqlarla təchiz olunaraq istismara verilmişdir.

Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda çalışan işçilərin iş və məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması istiqamətində zavodun sahələrində təmir-tikinti işləri görülmüşdür. 3, 5, 6 və 7 sayılı istehsalatda 7 ədəd soyunub-geyinmə otaqları təmir olunmuş, köhnə avadanlıqlar yenisi ilə əvəz edilmişdir. 4 №-li istehsalatda, 23 və 25 sayılı sahələrdə 325 kv.m dam örtüyü dəyişdirilmişdir. Zavodun 13 sahəsində və istehsalatların binalarının fəsadları kosmetik təmir edilmiş, sahələrdə olan duşxana və sanitar qovşaqlar yeni avadanlıqlarla təmin edilmişdir. Mərkəzi yeməxananın yerləşdiyi binanın 419 kv.m fəsadı rənglənmiş, 5 №-li istehsalatın ərazisində yerləşən 105 kv.m yeməxana təmir edilmişdir.

“Qaz İxrac” İdarəsinin (Qİİ) İdarəetmə aparatının inzibati binasının iş otaqlarında cari təmir işləri aparılmış, İdarənin Astara Magistral Qaz Kəmərləri Sahəsinin Astara Kompresor stansiyasında mövcud inzibati binada olan qonaq otaqlarında yenidənqurma işləri aparılmış, yeni mətbəx hamam və sanitar qovşağı yaradılmışdır. Qazax MQKS-də işçilərin əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün 5 ədəd operatorlar üçün vaqon alınaraq zəruri avadanlıqlarla təchiz olunaraq sahələrdə quraşdırılmışdır. Ağdaş, Ağdam, Abşeron, Siyəzən MQKS-nin tərkibində olan sahələrdə cari təmir işləri aparılaraq inventar və zəruri avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. İşçilərin asudə vaxtlarının səmərəli keçirilməsi üçün Qazax və Ağdaş Magistral Qaz Kəmərləri Sahələrində mini futbol meydançaları tikilərək istifadəyə verilmiş, Astara MQKS-də bu işlər davam etdirilir.

Nəqliyyat İdarəsinin struktur vahidləri olan bü-

tün Texnoloji Nəqliyyat Departamentlərində işçilərin əmək şəraitlərinin yaxşılaşdırılması üçün bir sıra məişət otaqlarında, sex və sahələrdə cari təmir işləri aparılmış, zəruri məişət avadanlıqları ilə təmin olunmuşdur. SOCAR işçilərinin evdən işə və işdən evə rahat gedib-gəlmələrinin təmini ilə əlaqədar Nəqliyyat İdarəsi tərəfindən bu məqsədlə 78 ədəd mikroavtobus, 340 ədəd orta və böyük tutumlu avtobuslar, 56 ədədi “Kamaz”, “Ural” və “Qaz-66” bazalı avtobuslar olmaqla, ümumilikdə 474 ədəd avtonəqliyyat vasitəsi ayrılmışdır.

“Günəşli” yatağında yerləşən Dərin Dəniz Özüllərində, “28 May” NQÇİ-nin sıxıcı kompressor stansiyalarında növbəli iş üsulu ilə (vaxt metodu ilə) işləyən 1951 nəfərə yaxın işçi 16 manat (ƏDV-siz) məbləğində gündəlik keyfiyyətli və yüksək kalorili isti yeməklə təmin olunmuşdur. SOCAR-ın əmr-qərarına uyğun olaraq 37901 nəfərə gündəlik yemək xərxi əvəzinə 3 manat, Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarına əsasən isə növbəli iş üsulu və çöl şəraitində çalışan 9577 nəfərə gündəlik yemək xərcləri əvəzinə 10 manat pul vəsaiti ödənilir. SOCAR-ın yeni inzibati binasında çalışan 797 nəfər işçi isə 7,40 manat məbləğində gündəlik keyfiyyətli və yüksək kalorili isti yeməklə təmin olunmuşdur.

Ötən dövr ərzində respublikanın istirahət zonalarında, ümumilikdə 2991 nəfərə yaxın neftçinin və onların ailə üzvlərinin istirahəti təşkil olunmuşdur. Müalicəyə ehtiyacı olan 2677 nəfər neftçi istirahət və sanator-kurort müalicə mərkəzlərinə göndərilmiş, Naftalan şəhərində 3227 nəfərə yaxın işçinin müalicəsi təmin olunmuşdur.

“Maddi yardım verilməsi haqqında Əsasnamə”yə uyğun işçilərə maddi yardım verilməsi davam etdirilmiş, şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial qayğıları daimi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Xəzər dənizində 2015-ci ilin dekabr ayının 4-də “28 May” NQÇİ-nin “Günəşli” yatağındakı 10 saylı dərin dəniz özüllündə (DDÖ), “Neft Daşları” NQÇİ-nin 501 nömrəli meydançasında və 2016-cı ilin dekabr ayının 15-də N.Nərimanov adına Neft və Qazçıxarma İdarəsinin 3 saylı neft yığım məntəqəsində baş vermiş təbii fəlakət nəticəsində sağ qalmış, həlak olmuş və ya itkin düşmüş şəxslərin sosial məsələləri ilə əlaqədar müvafiq tədbirlər görülmüşdür. Həlak olmuş 24 nəfərin və itkin düşmüş 19 nəfərin ailələrinin sosial dayanıqlığının möhkəmləndirilməsi məqsədilə, “SOCAR-ın işçilərinə maddi yardım verilməsi haqqında Əsasnamə”nin tələblərinə uyğun olan 24 nəfər neftçinin 56 nəfər azyaşlı uşaqlarını

himayə edən ailə üzvünə 18 və ya əyani qaydada təhsil alırsa 23 yaşına çatanaqədər hər bir uşaq üçün onların çalışdıqları müəssisə tərəfindən ayda minimum əmək haqqının 2,5 misli həcmində maddi yardım verilməsi təmin edilmiş, mənzil növbəsində olan işçilərin mənzillərinin dəyərinin ödənilməsi SOCAR tərəfindən həyata keçirilmişdir. Həlak olmuş və ya itkin düşmüş şəxslərin banklara olan borcları, müraciətlərə uyğun olaraq övladlarının təhsil haqlarının ödənilməsi SOCAR-ın vəsaiti hesabına həll edilmiş, onların ailələrində yaranmış maddi vəziyyətin yaxşılaşdırılması üçün maddi yardımlar olunmuş və həmin ailələrin sosial qayğıları SOCAR-ın daim nəzarətində saxlanılır.

İtkin düşmüş və həlak olmuş işçilərin ailə üzvlərinin sosial durumunu yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə onların ailə üzvlərindən bir nəfərin (həyat yoldaşı və ya övladı) ixtisas (peşə) və iş təcrübəsinə uyğun SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında müstəsna hal kimi müsabiqə proseduru tətbiq edilmədən müvafiq qaydada işlə təmin olunması nəzərdə tutulmuş və bununla əlaqədar itkin düşmüş və həlak olmuş işçilərin ailə üzvlərindən iyirmi altı nəfəri ailə üzvlərinin müraciətinə uyğun olaraq SOCAR-da işlə təmin olunmuşdur.

Təbii fəlakət nəticəsində “Günəşli” yatağında 10 saylı DDÖ-də həlak olmuş və itkin düşmüş neftçilərin xatirəsini əbədiləşdirmək məqsədi ilə Çilov adasında abidə quraşdırılmış, ətrafına müxtəlif ağac və dekorativ kollar əkilmiş, qazon döşənmişdir. 02.12.2017-ci il tarixində itkin düşmüş və həlak olmuş neftçilərin növbəti ildönümünü qeyd etmək məqsədi ilə, itkin düşmüş və həlak olmuş neftçilərin doğmalarının və əzizlərinin iştirakı ilə “28 May” NQÇİ-nin rəhbərliyi və Həmkarlar Komitəsi tərəfindən abidənin ziyarəti təşkil edilmişdir. Abidənin qarşısında 131 saylı məktəbin bir qrup şagirdi çıxış etmiş və tədbirin sonunda abidənin önünə gül və çiçəklər qoyulmuşdur. Ziyarətdən sonra Çilov adasında yerləşən 2 saylı yeməxanada ehsan süfrəsi təşkil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə SOCAR-ın himayəsinə verilmiş, Ağdam rayonu ərazisində yerləşən, “Dördyol 1-2”, “Təzəkənd” və yeni İmamqulubəyli qəsəbələrində, Tərtər rayonunda, Fizuli rayonunun Əhmədialılar, Mirzənağılı və Qazaxlar kəndlərində məskunlaşmış 27522 nəfər məcburi köçkünə və Sumqayıt şəhərində müvəqqəti sığınacaq tapmış 1700 nəfər məcburi köçkün və şəhid ailələrinə, cəmi - 29222

nəfərə 20-24 mart – Novruz bayramı münasibəti ilə ərzaq yardımı göstərilmişdir.

SOCAR-ın Baş ofisində 2014-cü il tarixdə yaradılmış “İşçilərə tibbi xidmətin təşkilinə nəzarət şöbəsi” SOCAR-ın idarə və müəssisələrində fəaliyyət göstərən işçilər arasında ümumi xəstələnmə, peşə, yoluxucu və parazitar xəstəliklərin, bədbəxt hadisələrin əmələ gəlməsinin qarşısının alınması, bir sözlə işçilərin sağlamlığının təmin olunması məqsədi ilə onların dövrü tibbi müayinələrə cəlb edilməsində iştirak etmiş və tibbi göstəriş olan hallarda əlavə müayinələr aparılmışdır.

2017-ci ildə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Kollegiyasının Tibbi müayinələrin təkmilləşdirilməsi barədə 24/2 sayılı Qərarına əsasən SOCAR-ın idarə və müəssisələrində zərərli, təhlükəli və əlverişsiz istehsalat sahələrində çalışan 23347 nəfər işçidən qrafikə uyğun olaraq 23211 nəfəri tibb müəssisələrində dövrü tibbi müayinədən keçmişdir və 19 vərəm xəstəsi aşkarlanmışdır. Xəstələrin hamısı stasionar müalicəyə göndərilmiş və xəstələrlə təmasda olanlar GEM-in əməkdaşları tərəfindən profilaktik müayinələrə cəlb edilmiş və müvafiq dezinfeksiya tədbirləri aparılmışdır.

Cari ildə sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq SOCAR-ın 33228 nəfər əməkdaşı respublika üzrə 20 tibb müəssisəsində (12 ümumi profilli və 8 stomatoloji profilli) 446733 növ laborator və instrumental müayinələrə cəlb edilmişdir. Müraciət etmiş xəstələrdən 1617 nəfəri stasionar müalicə almış, 124 xəstədə aorto-koronar şuntlama (AKŞ) əmə-

liyyatı və 1017 xəstədə isə koronar angioqrafiya əməliyyatı aparılmışdır. Həmçinin 371 xəstənin ürək damarlarına stent qoyulmuşdur.

Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasında sığorta qeydiyyatına alınmış təqaüdü neftçilərin sığorta proqramına uyğun tibbi xidmət almalarına, o cümlədən həm ambulator, həm də stasionar müalicə ilə təmin edilmələrinə nəzarət davam etdirilir.

Baş ofisin “İşçilərə tibbi xidmətin təşkilinə nəzarət şöbəsi”ndə yaradılmış “Qaynar xətt”ə 2017-ci il ərzində 360 müraciət daxil olmuşdur. Bunlardan 135 müraciət şikayət xarakterli olmuş, müraciətlərin hamısı sığorta şirkətinin və tibb müəssisələrinin əməkdaşları ilə birgə araşdırılaraq vaxtında həll edilmiş və cavablandırılmışdır.

İl ərzində sığortalılara göstərilən tibbi xidmətin keyfiyyətini artırmaq məqsədi ilə SOCAR-ın mətbuat orqanı olan “İki sahil” qəzetində ayda iki dəfə olmaqla sığorta proqramı çərçivəsində tibbi xidmətlə bağlı işçiləri maraqlandıran suallara aydınlıq gətirilmişdir.

- Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və qayğısı əsasında təşkil edilmiş “Talassemiyaş həyat naminə” proqramına qoşulmaq üçün qrafikə uyğun olaraq 2017-ci ildə 1933 nəfər donorluq edərək talassemiya uşaqlara köməklik göstərmək məqsədilə qanvermə aksiyasında iştirak etmişdir.

TERMİN VƏ İXTİSARLAR

AÇG	- AZƏRİ, ÇİRAQ, GÜNƏŞLİ YATAQLARI
AMEA	- AZƏRBAYCAN MİLLİ ELMLƏR AKADEMİYASI
BTC ƏİBK	- BAKI-TBİLİSİ-CEYHAN ƏSAS İXRAC BORU KƏMƏRİ
BTƏ	- BAKI-TBİLİSİ-ƏRZURUM QAZ KƏMƏRİ
COBK	- CƏNUB QAFQAZ QAZ BORU KƏMƏRİ
COD	- CƏNUB QAZ DƏHLİZİ
DDÖ	- DƏRİN DƏNİZ ÖZÜLÜ
DQT və KÜEİM	- DALMA QURĞULARININ TƏMİRİ VƏ KİRAYƏSİ ÜZRƏ EKSPERİMENTAL İSTEHSALAT MÜƏSSİSƏSİ
EÖX	- ELEKTRİK ÖTÜRCÜ XƏTLƏRİ
EYM	- ESTAKADAYANI MEYDANÇA
FSAP	- FASILƏSİZ SEYSMOAKUSTİK PROFİLLƏMƏ
FEM	- FASILƏSİZ ENERJİ MƏNBƏLƏRİ
XS	- XİDMƏT SAHƏSİ
İRD	- İNSAN RESURSLARI DEPARTAMENTİ
KMAİB	- KOMPLEKS MÜHƏNDİSİ AXTARIŞ İSTEHSALAT BÖLÜMÜ
QƏYTS	- QUYULARIN ƏSASLI VƏ YERALTI TƏMİR SAHƏSİ
QTİES	- QAZ-TURBİNLİ İSTİLİK-ELEKTRİK STANSİYASI
Qii	- QAZ İXRAC İDARƏSİ
QİS	- QAZ İSTİSMAR SAHƏSİ
LWD/MWD	- QAZMA VAXTI KAROTAJ
MQKS	- MAGİSTRAL QAZ KƏMƏRLƏRİ SAHƏSİ
NEZ	- NEFT EMALI ZAVODU
NQR	- NEFT-QAZLI RAYONU
NOÇİ	- NEFT-QAZ ÇIXARMA İDARƏSİ
NKH	- NEFTİN KOMPLEKS HAZIRLANMASI
PXT	- PLANLI XƏBƏRDARLIQ TƏMİRİ
RQii	- REGIONAL QAZ İSTİSMAR İDARƏSİ
SDÖ	- STASİONAR DƏNİZ ÖZÜLÜ
SOCAR	- AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ DÖVLƏT NEFT ŞİRKƏTİ
STEAŞ	- SOCAR Turkey Enerji Şirkəti
TANAP	- TRANS-ANADOLU TƏBİİ QAZ KƏMƏRİ
TAP	- TRANS-ADRIATİK TƏBİİ QAZ KƏMƏRİ

İLLİK HESABAT 2017

